

Betænkning afgivet af Europaudvalget den 14. marts 2008

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om Danmarks tiltrædelse af De Europæiske Fællesskaber og Den Europæiske Union

(Danmarks ratifikation af Lissabontraktaten)

[af udenrigsministeren (Per Stig Møller)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 2 ændringsforslag til lovforslaget. Udenrigsministeren har stillet ændringsforslag nr. 2, og Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 9. januar 2008 og var til 1. behandling den 24. januar 2008. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Europaudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 5 møder.

Høring

Lovforslaget har ikke været sendt i høring.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra:

ATTAC-Danmark
Borgerinitiativet Ja til Europa – Nej til EU-forfatning
Fagbevægelsen mod Unionen
Folkebevægelsen mod EU
JuniBevægelsen
Nationernes Europa – EF-tilhængere imod mere union
Nødvendigt Forum
Radikalt EU-kritisk netværk
Udfordring Europa

Deputationer

Endvidere har følgende mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget:

ATTAC-Danmark
Borgerinitiativet Ja til Europa – Nej til EU-forfatning
Fagbevægelsen mod Unionen
Folkebevægelsen mod EU

JuniBevægelsen
Nationernes Europa – EF-tilhængere imod mere union
Nødvendigt Forum
Radikalt EU-kritisk netværk
Udfordring Europa

Spørgsmål

Udvalget har stillet 436 spørgsmål til udenrigsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret. Udvalgets spørgsmål og ministerens svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

3. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (V, S, KF og RV) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det af udenrigsministeren stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (DF og EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandlingen. Partierne vil stemme for de stillede ændringsforslag ved 2. behandling.

Et *andet mindretal* i udvalget (SF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

4. Politiske bemærkninger

Venstres, Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis, Det Konservative Folkepartis og Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget støtter forslaget og henviser til den mellem disse partier og Ny Alliance indgåede politiske aftale om dansk europapolitik i en globaliseret verden af 21. februar 2008:

»Indledning

Med udvidelsen af EU med 12 nye lande står vi med et nyt og samlet EU. Den kolde krigs delte Europa er afløst af et demokratisk fællesskab mellem Europas stater og folk. Udvidelsen markerer opfyldelsen af hovedmålet for dansk europapolitik siden murens fald. Et demokratisk, samarbejdende og stærkt EU er i Danmarks interesse.

Det udvidede EU skal være åbent, effektivt og beslutningsdygtigt. Det er en forudsætning for, at vi fuldt ud kan udnytte de fordele, EU giver os. Derfor er det nødvendigt og rigtigt, at den ny traktat moderniserer grundlaget for det udvidede EU. Dermed er EU også rustet til den næste store udfordring – den globale udfordring.

EU er rammen om det fremtidige samarbejde i Europa. Et samarbejde, hvor resultaterne ikke kun skabes i brydningen mellem nationale interesser, men også i brydningen mellem politiske holdninger på tværs af grænserne. EU er ikke et ideologisk projekt, men en fællesramme for en politisk indsats.

Danmarks holdning i EU fastlægges gennem en politisk proces herhjemme. Partierne bag aftalen indtager forskellige holdninger i dette arbejde, og forskellige holdninger når de arbejder i Europa-Parlamentet. Denne aftale ændrer ikke ved dette men opstiller nogle overordnede mål om, hvordan de nye rammer for EU-samarbejdet skal udnyttes.

Lissabon-traktaten

Lissabon-traktaten fuldender det arbejde, der blev indledt med Amsterdam- og Nicetraktaterne. Resultatet er blevet en god traktat, som afklarer EU's mål og opbygning og beføjelser. Lissabon-

traktaten er en traditionel ændringstraktat, der ændrer og tilføjer bestemmelser i de grundlæggende EU-traktater, der fortsat består.

Lissabon-traktaten skal godkendes i alle medlemsstater i overensstemmelse med hver medlemsstats egen forfatning, for Danmarks vedkommende grundloven.

Vi er enige om, at Lissabon-traktaten rummer en række væsentlige fremskridt for Danmark og for Europa:

- Det fastslås, at lovgivning i EU skal foregå i fuld åbenhed. Både i Europa-Parlamentet og i Ministerrådet. Den demokratiske proces i EU fremmes også ved den rolle og de muligheder, som de nationale parlamenter tildeles (særligt ved de såkaldte gule og orange kort) ved at Europa-Parlamentet får større medindflydelse, og ved indførelsen af borgerinitiativet, hvorefter en million EU-borgere kan opfordre Kommissionen til at fremsætte et EU-forslag på et konkret område.
- Traktaten sikrer, at det udvidede EU kan fungere mere effektivt. Beslutningsprocedurerne forenkles og effektiviseres, så EU bedre kan levere de nødvendige resultater også med 27 eller flere medlemslande.
- EU bliver bedre rustet til at håndtere globaliseringen. EU's evne til at fremføre vores fælles synspunkter internationalt styrkes. Samtidig styrkes EU's evne til at påtage sig krisestyringsopgaver på grundlag af frivillige bidrag fra medlemslandene. EU får status af juridisk person, således at EU kan optræde samlet i forhold til omverdenen, herunder når EU indgår internationale aftaler. Globalisering kræver et system af globale aftaler til beskyttelse af de fattige landes udviklingsmuligheder og af klima, miljø, sundhed, forbruger og arbejdstagerrettigheder. Derfor er det positivt, at EU's muligheder for at være en drivende kraft i globale forhandlinger forbedres. Tilsvarende kan EU i større udstrækning påtage sig en ledende rolle, når det gælder global indsats mod terror, grænseoverskridende forbrydelser og epidemier.
- Det slås fast, at EU er et samarbejde mellem selvstændige stater. Samtidig gøres det klart, at ethvert medlemsland frit kan melde sig ud af samarbejdet.
- Arbejdsdelingen mellem EU og medlemslandene tydeliggøres og præciseres.
- EU's mål og værdier klargøres og gives en langt mere fremtrædende plads i nye samlende bestemmelser i traktatgrundlaget. Det understreges, at EU bygger på demokrati, frihed, retsstaten og ligestilling og på respekt for menneskerettighederne, herunder mindretalsrettigheder, og den menneskelige værdighed. EU arbejder bl.a. for sociale fremskridt, et højt niveau for miljøbeskyttelse og forbrugerbeskyttelse og for et indre marked baseret bl.a. på en social markedsøkonomi med høj konkurrenceevne.

En ny og aktiv dansk europapolitik

Lissabon-traktaten er et redskab. De konkrete resultater til gavn for Europas befolkninger og stater skabes i den politiske og demokratiske proces, som foregår i medlemslandene og i EU's institutioner inden for de rammer, som fastlægges af traktaten.

Traktaten er et godt grundlag for Danmarks aktive og ligeværdige deltagelse i det europæiske samarbejde. Traktaten giver Danmark gode muligheder for at fortsætte arbejdet for de overordnede europapolitiske mål, som partierne bag denne aftale deler.

- Vi konstaterer, at globaliseringen fundamentalt ændrer vilkårene for den internationale markedsøkonomi og dets aktører. Varer, teknologi og arbejdspladser flytter hurtigere over grænserne end nogensinde tidligere. Det stiller krav til Europas konkurrenceevne, som vi vil arbejde for at styrke. EU skal fortsat være med til at fremme vækst, lige muligheder, en veluddannet arbejdsstyrke og skabe flere arbejdspladser. Vi ønsker derfor en øget satsning på forskning, udvikling, innovation og uddannelse, der fremmer områder som grøn teknologi. EU's indre mar-

ked vil udgøre det centrale afsæt for EU's fortsatte integration i og påvirkning af en åben og global markedsøkonomi. Det indre marked er til gavn for forbrugerne, og derfor vil vi arbejde for, at udformningen af de fælles regler sikrer et reelt indre marked med lige konkurrencevilkår og uden kunstige prisskel ved grænserne, og hvor miljø, sundhed og forbrugerbeskyttelse op-prioriteres.

- Vi skal bruge EU til at fremme en økonomisk og socialt bæredygtig udvikling. EU skal anvendes til at sikre rammerne for de europæiske velfærdssamfund. EU skal herigennem styrke mulighederne for, at vi kan bevare den danske velfærdsmode. Indretningen af velfærdssamfundet vil fortsat være en national opgave. Partierne lægger vægt på at fastholde grundlaget for finansieringen af velfærdssamfundet, herunder ved at bekæmpe skatteunddragelse.
- Med globalisering stilles krav til et effektivt internationalt aftalesystem på handelsområdet. Vi vil arbejde for, at Folketinget inddrages tidligt i forhold til påbegyndelse af forhandlinger om nye handelsaftaler.
- Globale klimaforandringer er i gang, og der er behov for en global indsats for at imødegå denne udvikling. Derfor er det positivt, at Lissabon-traktaten understreger, at bekæmpelse af klimaforandringer, som en del af miljøpolitikken, skal indgå som et hensyn i alle Unionens politikker. Danmark vil føre en ambitiøs klima- og energipolitik. EU har sat sig ambitiøse politiske mål indenfor klima og energiområdet. Vi finder det vigtigt, at EU fastholder 2-gradersmålsætningen og beslutningen om, at EU-landene vil reducere deres CO₂-udledninger med 20 pct. i 2020 – eller med 30 pct. som led i en global aftale. Vi vil arbejde aktivt for, at disse mål bliver omsat til forpligtende aftaler vedrørende klima, energieffektivisering og udbredelse af vedvarende energi. Ikke mindst vil vi arbejde målrettet for, at EU går i spidsen for arbejdet med at opnå enighed om en ambitiøs, bindende og global aftale om reduktion af drivhusgasser i god tid før Kyoto-aftalens første fase udløber i 2012 og helst på FN-topmødet i København i 2009. Vi vil arbejde for, at der udvikles en bæredygtigt europæisk energipolitik, som udover at bidrage til klimamålsætningerne gør op med afhængigheden af olie og gas fra ustabile og udemokratiske regimer. Vi skal også bruge EU til at fremme en miljømæssig bæredygtig udvikling gennem et målrettet arbejde for at løfte beskyttelsesniveauet i hele EU og for løbende at forbedre miljøkvaliteten.
- I kølvandet på globaliseringen har vi været vidne til en vækst i den grænseoverskridende organiserede kriminalitet ikke mindst kvindehandel, narkotika, svindel og den internationale terrorisme. Der er behov for et effektivt europæisk modsvar. Vi vil arbejde for en styrket indsats i EU mod grænseoverskridende kriminalitet og terror – i respekt for den enkeltes retssikkerhed – til gavn for det enkelte menneskes sikkerhed og tryghed.
- Vi ser også gerne, at EU spiller en større rolle i indsatsen for at løse flygtningeproblemer og bekæmpelse af ulovlig indvandring.
- På det indre finansmarked er det af hensyn til lige konkurrencevilkår nødvendigt, at der stilles EU-krav om åbenhed til kapital- og hedgefonde, som svarer til de krav, der gælder for andre selskabsformer og investeringsforeninger.
- Vi noterer os med tilfredshed, at Lissabon-traktaten udstyrer EU med en række nye instrumenter, der fremmer sammenhængen og effektiviteten i EU's optræden udadtil. Det gælder f.eks. styrkelsen af EU's udenrigsrepræsentant, der bistås af en fælles udenrigstjeneste. Vi vil arbejde for, at EU udnytter disse instrumenter og påtager sig et større globalt ansvar og en mere aktiv profil i internationale anliggender. Vi vil arbejde aktivt for en flerstrengt indsats, hvor vi anvender EU i arbejdet for fred, nedrustning og stabilitet, i styrkelse af demokrati, menneskerettigheder og den internationale retsorden, i forebyggelsen og bekæmpelsen af terror, i bestræbelserne på at skabe udvikling og bekæmpe nød og fattigdom i verden. EU skal også styrke den civile krisestyringskapacitet. Vi ønsker, at Danmark skal spille en konstruktiv og aktiv rolle i denne udvikling.

- Vi skal målrettet understøtte EU's nabolandes ønske om et tættere samarbejde, herunder inddragelse i EU's programmer og adgang til EU's markeder i takt med fremskridt i landenes reformbestræbelser. Udvidelsesprocessen forsætter inden for de aftalte rammer, og der er i den forbindelse et klart medlemsperspektiv for Vestbalkan. Samtidig noterer vi os med tilfredshed, at EU's sikkerheds- og forsvarsdimension udvikles i overensstemmelse med principperne i FN-pagten og på grundlag af traktatens præciseringer.
- Traktaten sætter rammerne for civile og militære operationer uden for EU's områder. Dvs. aktioner på nedrustningsområdet, humanitære opgaver og redningsopgaver, rådgivnings- og bistandsopgaver på det militære område, konfliktforebyggelse og fredsbevarende opgaver og kampstyrkernes opgaver i forbindelse med krisestyring, herunder fredsskabelse og stabiliseringsoperationer. Traktaten fastslår, at NATO for Danmark og de andre stater, der er medlem af NATO, forsat er grundlaget for det kollektive forsvar. Traktaten indebærer ikke skabelse af en europæisk hær og ændrer ikke ved regeringens og Folketingets eneret til at udsende danske tropper som fastsat i grundloven. Traktatens forpligtelse til forbedring af militære kapaciteter medfører ikke, at dette skal ske ved en forøgelse af militærudgifterne. Målet kan nås på anden vis. Det vil fortsat være medlemslandene, der selv fastlægger deres nationale forsvarsbudgetter. I den forbindelse erindres om, at det danske forsvarsforbehold bevares i den nye traktat.
- Vi vil aktivt følge EU-Domstolens arbejde og udnytte mulighederne for at gøre danske synspunkter gældende i principielle sager for dermed at præge retsudviklingen i EU. Det gælder endvidere i sager af særlig relevans for Danmark. Folketinget bør løbende orienteres om Domstolens virksomhed, bl.a. for at sikre Folketingets mulighed for at drøfte håndteringen af nye principielle sager og domme med relevante ministre i Folketingets Europaudvalg.
- Vi lægger vægt på, at EU's Charter om grundlæggende rettigheder gøres retligt bindende med Lissabon-traktaten. Det er med til at tydeliggøre, at EU's institutioner er forpligtede til at efterleve og sikre borgernes rettigheder og kun kan handle i respekt for menneskerettighederne, uden at det på nogen måde udvider EU's, herunder EU-Domstolens, kompetence.
- Med Lissabon-traktaten er der skabt rammerne for et mere åbent, demokratisk og borgernært EU. Alle EU's institutioner underlægges krav om åbenhed, Europa-Parlamentets beføjelser udvides, de nationale parlamenters kontrol styrkes, og der skabes rum for, at EU's borgere mere direkte kan deltage i det demokratiske liv. Vi vil arbejde for og understøtte initiativer, der fremmer, at disse forbedrede rammer udnyttes til fulde.
- Vi vil fortsat arbejde for at sikre, at EU-politikken integreres systematisk i Folketingets arbejde, så Folketinget får bedre muligheder for tidligt at få indflydelse på EU-politikken.

En traktat med tilpasningsmuligheder

Vi finder, at der med traktaten er skabt et grundlag, der i en længere årrække kan danne en effektiv, demokratisk og gennemsigtig ramme for EU's fremtidige udvikling. I de kommende år skal vi fokusere på at styrke samarbejdet om at skabe konkrete resultater, og vi skal sikre, at EU bedst muligt kan håndtere globaliseringens muligheder og udfordringer. Vi er derfor tilfredse med, at Lissabon-traktaten på flere punkter rummer nye tilpasningsmuligheder.

Traktatændringer:

Efter Lissabon-traktaten er de to grundlæggende traktater hhv. Traktat om den Europæiske Union (EU-traktaten) og Traktat om den Europæiske Unions Funktionsmåde (EUF-traktaten). Lissabon-traktaten indfører i EU-traktaten artikel 48, stk. 6¹ en ny bestemmelse om, at man kan gennemføre ændringer i traktatbestemmelserne om EU's interne politikker uden indkaldelse af en regeringskonference eller et konvent. Ændringerne kan ikke give EU mere kompetence, og en beslutning vil kræve enstemmighed i Det Europæiske Råd og efterfølgende ratifikation efter de forfatningsmæssi-

ge bestemmelser i hvert enkelt land. Der er således sikret en dobbelt dansk vetoret på samme måde som med den almindelige traktatændringsprocedure.

Flertalsafgørelser:

I et EU med 27 eller flere medlemslande må udgangspunktet være, at beslutninger træffes med kvalificeret flertal. Men på enkelte områder har det været vigtigt for flere lande at fastholde enstemmighed.

Den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik udgør i den forbindelse et særligt område. EU skal påtage sig et større ansvar internationalt. Vi er derfor tilfredse med, at Lissabon-traktaten indebærer, at flere afgørelser træffes med kvalificeret flertal. Hovedreglen er dog fortsat enstemmighed, ligesom de overordnede retningslinjer for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik vedtages med enstemmighed uden mulighed for at overgå til kvalificeret flertal. På områder, hvor der kan træffes afgørelse med kvalificeret flertal, gør traktaten det muligt for et enkelt land af vitale årsager i sidste ende at sikre afstemning med enstemmighed. EU kan ikke pålægge et land en bestemt udenrigspolitik, ligesom ét land ikke bør hindre de øvrige i at føre en bestemt udenrigspolitik.

Vi finder det på sin plads, at traktaten indeholder muligheder for, at medlemsstaterne med enstemmighed senere kan beslutte, at man på visse områder overgår fra enstemmighed til kvalificeret flertal eller fra en særlig lovgivningsprocedure for Rådet til den almindelige lovgivningsprocedure, hvor Rådet og Europa-Parlamentet er medlovgivere². Vi ser gerne denne mulighed udnyttet til at overgå til flertalsafgørelser på flere områder, f.eks.

- Minimumssatser for miljøafgifter, EUF-traktaten artikel 175, stk. 2 (art. 192)
- Minimumssatser for energiafgifter, EUF-traktaten artikel 176A, stk. 3 (art. 194)
- Bekæmpelse af forskellige former for diskrimination, EUF-traktaten artikel 16E, stk. 1 (art. 19), og
- Beslutninger om EU's flerårige finansielle ramme, EUF-traktaten art. 270a, stk. 2 (art. 312)

Vi er enige om, at loven om Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten skal indeholde en bestemmelse om, at Folketinget i alle tilfælde skal give samtykke til at benytte muligheden for at overgå til kvalificeret flertal eller den almindelige lovgivningsprocedure. Vi er også enige om, at vi vil gennemføre tætte konsultationer mellem partierne i hvert enkelt tilfælde.

Muligheden for at overgå til kvalificeret flertal eller til den almindelige lovgivningsprocedure eksisterer også på områder, hvor særlige forhold gør det nødvendigt at overveje en sådan beslutning nøje. Det gælder f.eks. muligheden i EUF-traktaten artikel 105, stk. 6 (art. 127) for senere at overdrage tilsynet med visse finansielle institutioner til Den Europæiske Centralbank, i hvis Styrelsesråd Danmark ikke er repræsenteret, så længe Danmark står uden for euro-samarbejdet. Det gælder også på centrale dele af social- og arbejdsmarkedspolitikken, visse dele af den fælles handelspolitik og på dele af skatteområdet, hvor den danske velfærdsmodel betyder, at Danmark bør udvise særlig opmærksomhed.

Inden for social- og arbejdsmarkedspolitikken er vi således tilfredse med, at EUF-traktaten artikel 137 (art. 153) fastholder enstemmighed ved beslutninger om beskyttelse af arbejdstagere ved:

- Arbejdstagernes sociale sikring og sociale beskyttelse (stk. 1c),
- Ophævelse af en arbejdskontrakt (stk. 1d),
- Repræsentation af og kollektiv forsvar for arbejdstagernes og arbejdsgivernes interesser (stk. 1f), samt for
- Beskæftigelsesvilkår for tredjelandsstatsborgere (stk. 1g).

Vi er enige om, at vi ikke vil støtte overgang til kvalificeret flertal eller almindelig lovgivningsprocedure på disse områder, hvis et af partierne bag denne aftale fortsat modsætter sig det pågældende forslag efter konsultationer mellem partierne. Vi er enige om, at den samme ordning skal

gælde regulering af spørgsmål efter EUF-traktaten art. 18, stk. 3, der vedrører social sikring eller social beskyttelse. Såfremt et parti har modsat sig et forslag, er vi enige om, at vi vil konsultere på ny, hvis der sker væsentlige ændringer i forudsætningerne for afvisningen af det pågældende forslag.

Vi er også tilfredse med, at traktatgrundlaget understreger arbejdsmarkedsparternes rolle på EU-plan under hensyntagen til de nationale systemers forskelligartede karakter. Som led heri fastholdes i EUF-traktaten artikel 138 (art. 154) og artikel 139 (art. 155) arbejdsmarkedsparternes adgang til at indgå frivillige overenskomstaftaler på EU-plan om social- og arbejdsmarkedspolitikken samt deres adgang til frit at vælge, om aftalerne skal gennemføres af EU. Vi lægger i den forbindelse vægt på, at det som hidtil overlades til medlemsstaterne selv at vælge form og midler for gennemførelsen, og at det danske aftalesystem på arbejdsmarkedet fastholdes. I den forbindelse lægger partierne stor vægt på at fastholde retten til at foretage kollektive kampskridt, der er en vigtig del af den danske arbejdsmarkedsmodel. Partierne vil derfor vende sig mod EU-tiltag, der er i modstrid med konfliktretten.

Når det gælder tjenesteydelser, er vi tilfredse med, at Lissabon-traktaten ikke ændrer på EU's kompetence i forhold til tjenesteydelser inden for det indre marked, ligesom traktaten fastholder definitionen af, hvad der i henhold til traktaterne forstås ved en tjenesteydelse, jf. bestemmelserne i EUF-traktatens kapitel om tjenesteydelser. Vi er ligeledes tilfredse med, at Lissabon-traktaten uændret fastholder, at medlemsstaterne selv bestemmer deres ejendomsretlige ordninger, jf. EUF-traktaten artikel 295 (art. 345).

Når det gælder handel med tjenesteydelser understreger EUF-traktaten artikel 188C (art. 207) om den fælles handelspolitik, at EU ikke via handelspolitikken må ændre på kompetencefordelingen mellem EU og medlemslandene. Det gælder også forhandling og indgåelse af handelsaftaler om tjenesteydelser på det kulturelle og audiovisuelle område, samt social-, uddannelses- og sundhedsområdet. Vi er tilfredse med, at EU's eksterne kompetence vedrørende tjenesteydelser i medfør af EUF-traktaten artikel 188C (art. 207) ikke kan række ud over EU's interne kompetence vedrørende tjenesteydelser på bl.a. det kulturelle og audiovisuelle område, samt det sociale, uddannelses- og sundhedsmæssige område.

Vi er i den forbindelse enige om, at vi om nødvendigt vil udnytte muligheden i EUF-traktaten artikel 188N, stk. 11 (art. 218, stk. 11) for at indhente en udtalelse fra EU-Domstolen, hvis vi mener, at en handelsaftale vil indebære harmonisering på et område, hvor traktaten udelukker harmonisering. Hvis Domstolen deler denne opfattelse, vil aftalen ikke kunne træde i kraft, medmindre den ændres.

Som noget nyt i medfør af Lissabon-traktaten, skal Kommissionen i hvert enkelt tilfælde nøje overveje, om den nationale tilrettelæggelse og levering af sociale, sundhedsmæssige og uddannelsesmæssige tjenesteydelser kan forstyrres alvorligt, og om medlemsstaternes ansvar for levering heraf bringes i fare. Tilsvarende skal Kommissionen ligeledes som noget nyt i forbindelse med handelsaftaler om tjenesteydelser på det kulturelle og audiovisuelle område nøje overveje, om den kulturelle og sproglige mangfoldighed i EU bringes i fare. Vi er enige om, at vi vil afvise eventuelle forslag om overgang til flertalsafgørelser på disse områder, såfremt blot et af partierne bag denne aftale modsætter sig det pågældende forslag efter konsultation mellem partierne.

Vi mener, at en styrkelse af EU-samarbejdet på visse skatteområder er i Danmarks interesse. Det gælder bl.a.:

- Fastsættelse og harmonisering af minimumssatser for indirekte afgifter, jf. EUF-traktaten artikel 93 (art. 113), og

-
- Samarbejde om skatte- og afgiftsunddragelse og -undgåelse samt administrativt samarbejde, jf. EUF-traktaten artikel III-171 og III-173 93 og 95 (art. 113 og 115)

På disse områder er vi derfor indstillet på at støtte eventuelle forslag om overgang til flertalsafgørelser eller almindelig lovgivningsprocedure.

På visse andre skatteområder vil vi imidlertid afvise eventuelle forslag om overgang til flertalsafgørelser eller almindelig lovgivningsprocedure inden for EUF-traktaten artikel 93 (art 113) og EUF-traktaten artikel 95 (art. 115), såfremt blot ét af partierne bag denne aftale modsætter sig det pågældende forslag efter konsultationer mellem partierne. Det gælder forslag om overgang til flertalsafgørelser eller almindelig lovgivningsprocedure, der kan vedrøre:

- Direkte personskatter, EUF-traktaten artikel 95 (art. 115), samt
- Harmonisering af indirekte afgifter, bortset fra minimumsharmonisering, EUF-traktaten artikel 93 (art. 113).

Det samme gælder for forslag om overgang til flertalsafgørelser eller almindelig lovgivningsprocedure, som angår tilnærmelse af lovgivning, der direkte indvirker på det fælles markeds oprettelse eller funktion i medfør af EUF-traktaten artikel 95 (art. 115). Undtaget er dog overgang til flertalsafgørelser eller almindelig lovgivningsprocedure vedrørende opdatering af Partnerskabs- og Samarbejdsaftaler med tredjelande samt skattespørgsmål, der ikke vedrører direkte personskatter.

Såfremt et parti har modsat sig et forslag, er vi enige om, at vi vil konsultere på ny, hvis der sker væsentlige ændringer i forudsætningerne for afvisningen af det pågældende forslag.

Vandrende arbejdstagere:

Vi er enige om, at der i det indre marked er behov for at kunne koordinere de sociale og sikringsordninger for vandrende arbejdstagere. Samtidig er vi af den faste overbevisning, at indretningen og finansieringen af de enkelte medlemslandes velfærdssystemer først og fremmest er en national opgave.

Bestemmelsen i EUF-traktaten artikel 42 (art. 48) om social sikring gør det muligt med kvalificeret flertal at vedtage ordninger om beregning om udbetaling af ydelser til vandrende arbejdstagere i EU. Bestemmelsen indeholder samtidig en effektiv nødbremse, der gør det muligt at henvise et forslag, der berører vigtige aspekter af det sociale sikringssystem eller dets finansielle balance, til behandling i Det Europæiske Råd, som træffer afgørelse ved konsensus. Inden fastlæggelse af Danmarks holdning til et forslag på dette område vil regeringen naturligvis som hidtil skulle vurdere konsekvenserne af forslaget og indhente forhandlingsoplæg i Folketingets Europaudvalg. Vi er enige om, at vi vil gennemføre tætte konsultationer mellem partierne bag aftalen om ethvert forslag med hjemmel i EUF-traktaten artikel 42 (art. 48) med henblik på at sikre, at forslaget ikke berører vigtige aspekter af Danmarks sociale sikringssystem eller dets finansielle balance.

Hvis et forslag efter en sagkyndig vurdering, om nødvendigt med inddragelse af ekstern ekspertise, vurderes at berøre vigtige aspekter af Danmarks sociale sikringssystem eller dets finansielle balance, er vi enige om at insistere på, at forslaget behandles i Det Europæiske Råd, og at Danmark modsætter sig en vedtagelse af forslaget. Såfremt der skønnes behov for inddragelse af ekstern ekspertise til brug for den sagkyndige vurdering, udpeges de relevante sagkyndige efter enighed mellem partierne. I tilfælde, hvor den sagkyndige vurdering rejser begrundet tvivl om, hvorvidt et forslag risikerer at berøre vigtige aspekter af det sociale sikringssystem eller dets finansielle balance, kan ethvert parti i kredsen kræve nødbremsen anvendt. Hvis der sker ændringer i væsentlige forudsætninger for vurderingerne, herunder hvis Kommissionen ændrer sit forslag, er vi enige om på ny at tage stilling til spørgsmålet. Ethvert aftaleparti kan kræve fornyet vurdering, hvis det anser de politiske forudsætninger for væsentligt ændret.

Danmarks særlige stilling

De danske forbehold er fastlagt i Edinburgh-afgørelsen og suppleret af en særlig protokol til Amsterdam-traktaten. De danske særordninger kan ikke ændres uden dansk samtykke og bevares derfor, så længe Danmark ønsker det. Danmark tilkendegav i Edinburgh, at vi ikke vil forhindre de andre lande i at udvikle samarbejdet på de områder, hvor vi har forbehold.

Forbeholdene er fastholdt med den nye traktat. Samtidig er der med Lissabon-traktaten skabt mulighed for, at Danmarks forbehold vedrørende EU-samarbejdet om retlige og indre anliggender kan ændres, såfremt det godkendes ved en folkeafstemning. Det betyder i givet fald, at Danmark fra sag til sag tager stilling til deltagelse i samarbejdet på dette område.

Det er helt afgørende, at dansk EU-politik også på disse områder hviler på det nødvendige folkelige fundament. En ændring af Danmarks særlige stilling kan kun ske ved senere, særskilt folkeafstemning.

Aftalens status

Aftalen er udtryk for en grundlæggende politisk forståelse mellem de deltagende partier på de områder, aftalen dækker. Aftalen indgår i Europaudvalgets betænkning over lovforslaget om ratifikation af Lissabon-traktaten.

Aftalen gælder, så længe som den traktat, der blev undertegnet i Lissabon den 13. december 2007. En ændring af aftalen forudsætter enighed mellem aftalepartierne.«

Venstres, Socialdemokratiets, Det Konservative Folkepartis og Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget henviser til de synspunkter om en eventuel folkeafstemning om Lissabontraktaten, der blev fremført af udenrigsministeren og de nævnte partiers ordførere i forbindelse med forespørgselsdebat F 1 den 11. december 2007.

Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget finder det overordentlig beklageligt, at det ikke har været muligt at mobilisere et flertal for en folkeafstemning om Lissabontraktaten, hvis indhold stort set er identisk med indholdet i forfatningstraktaten, der jo skulle have været til folkeafstemning. Vi vil i denne forbindelse henvise til SF's beslutningsforslag B 13 om en folkeafstemning og til vores indlæg i forbindelse med forespørgselsdebat F 1 den 11. december 2007.

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget har følgende bemærkninger til lovforslaget:

Lissabontraktaten er af dens tilhængere blevet udlagt som den helt store demokratiske reform af EU-samarbejdet. Dansk Folkeparti kan ikke genkende denne udlægning. Tværtimod fører traktaten, hvis hovedindhold er sammenfaldende med den hedengangne EU-forfatning, til øget EU-regulering over Danmark, dårligere muligheder for dansk indflydelse og et charter, som gør alle anliggender til mulig genstand for Domstolens vurdering.

Endvidere skal Dansk Folkeparti beklage, at et flertal af Folketingets partier har afvist at holde folkeafstemning om den nye traktat. Det strider grundlæggende mod den demokratiske tradition, Danmark længe har haft ved ratifikation af EU-traktater.

Den konkrete kritik

I forhold til nærhedsprincippet, som er blevet forfremmet i den nye traktat, er det rigtigt, at de nationale parlamenter med traktaten får mulighed for øget kontrol hermed. Det er der bare ikke så meget nyt i. Alle institutioner har siden nærhedsprincippets indførelse kunnet påberåbe sig, at dette ikke blev overholdt. Det afgørende problem med nærhedsprincippet har imidlertid altid været, at der ikke er nogen konsekvens forbundet med dets overtrædelse. Og det problem løser Lissabontraktaten ikke. Hvis en tredjedel af de nationale parlamenter klager over brud på nærhedsprincippet, har

Kommissionen alene pligt til at genoverveje sit forslag. Kun hvis Rådet og Europa-Parlamentet støtter klagen, er Kommissionen forpligtet til at tage forslaget af bordet. Det ironiske er, at det allerede i dag er Rådet og Europa-Parlamentet, der har lovgivningskompetencen – og derfor allerede i dag har beføjelsen til at skrotte et forslag fra Kommissionen. Reformtraktaten er derfor gammel vin på nye flasker. Godt nok har det aldrig før direkte stået i traktaten, at de nationale parlamenter skal føre denne kontrol, og for så vidt må det betragtes som et udtryk for øget fokus på nærhedsprincippet – men at det også fører til mere nærhed, er højst tvivlsomt.

Dansk Folkeparti vender sig endvidere mod argumentet om, at den forøgede magt til Europa-Parlamentet skulle føre til mere demokrati. Det er Ministerrådet, bestående af de enkelte medlemsstaters regeringer, der på demokratisk vis er blevet valgt i deres respektive parlamenter. Valgene til de nationale parlamenter er langt mere demokratiske end valget til Europa-Parlamentet. For det første er valgdeltagelsen markant højere til nationale parlamentsvalg end ved europaparlamentsvalg. Og for det andet er spærregrænsen for Europa-Parlamentet uacceptabelt høj. Da Danmark i 2004 havde 14 mandater, krævede et mandat 7 pct. af stemmerne. Ved det kommende valg, hvor Danmark får reduceret sit antal medlemmer, kræves der næsten 8 pct. af stemmerne. Dansk Folkeparti mener ikke, der findes noget nationalt parlament i EU, hvor spærregrænsen er så høj – i Danmark er den som bekendt på 2 pct.

Tesen om, at Europa-Parlamentet skulle være garantien for demokrati, holder derfor ikke. Det ægte og velfungerende demokrati ligger i medlemslandene. I Ministerrådet repræsenterer regeringerne deres befolkninger – og her hviler demokratiet. Det er derfor ikke en styrkelse af demokratiet, at Europa-Parlamentet med den nye traktat får øget indflydelse. Det er tværtimod en svækkelse, fordi det sker på bekostning af de nationale regeringer.

Den nye placering af retspolitikken som et overstatsligt anliggende betyder endvidere, at initiativretten overføres til Kommissionen. Med Nicetraktaten havde medlemslandene initiativretten inden for retspolitikken. I takt med at Europa-Parlamentet også skal have sin indflydelse bredt ud over dette område, overtager de initiativretten. Det kræver vist et temmelig alternativt forhold til demokrati at kunne betragte det som et fremskridt.

Tilsvarende vender Dansk Folkeparti sig imod, at Rådet ikke længere har roterende formandskab, men i stedet får en fast formand for 2½ år. Det halvårige formandskab har været med til at skabe folkelig forankring og interesse blandt befolkningerne, der i en kort periode kunne fornemme at have indflydelse på EU. Dette vil forsvinde, når det nye formandsprincip træder i kraft. Tilsvarende vender Dansk Folkeparti sig imod, at antallet af kommissærer skæres ned og roterer, hvilket vil sige, at Danmark i perioder på 5 år ikke vil have en kommissær. Kommissionen har fortsat monopol på at fremsætte forslag. Det vil uvægerlig føre til, at Danmark vil have dårligere mulighed for at influere arbejdsgangen i EU.

Charteret og Domstolens aktivisme

Med Lissabontraktaten gøres Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder juridisk bindende. Dette betragter Dansk Folkeparti som et af de største og mest alvorlige problemer ved den nye traktat. Når Lissabontraktaten træder i kraft, vil det ske med en henvisning til Charteret om Grundlæggende Rettigheder (artikel 6, stk. 1), som får samme juridiske status som traktaterne. Det lyder jo besnærende, at EU's borgere får flere rettigheder. Og tilhængerne af Lissabontraktaten har da også ivrigt henvist til, at charteret i sin artikel 51, stk. 2 skriver, at det ikke har til hensigt at udvide EU's beslutningskompetence. Der er dog grund til at være mere på vagt over for charteret, end bl.a. Justitsministeriets dygtige jurister i deres § 20-redegørelse giver os anledning til. For selv om Lissabontraktaten foreskriver, at charteret ikke udvider EU's beslutningskompetence, er det allerede i dag en kendsgerning, at Kommissionen i en række af direktiver og forordninger (se ek-

sempelvis Kommissionens begrundelse til forslag om forbedring af effektiviteten af klageprocedurerne i forbindelse med indgåelse af offentlige kontrakter (KOM (2006) 195)) henviser til netop charteret som begrundelse og hjemmel. Derfor er retspraksis allerede længere fremme end ordene i traktaten, og skulle striden mellem de to hensyn en dag blusse op og finde vej til prøvelse ved Domstolen, er der næppe tvivl om, at Domstolens teleologiske fortolkningsstil vil føre til det resultat, at charteret kan anvendes aktivt.

Parallellen til Maastrichttraktatens introduktion af EU-statsborgerskabet (TEF artikel 17 og 18) og loyalitetspligt (TEF artikel 10) er helt oplagt. Også her blev det fra medlemslandenes side understreget, at EU-statsborgerskabet ikke skulle føre til øget EU-regulering, ja, man gik endda så vidt, at man efter det danske forbehold indskrev i Amsterdamtraktaten, at unionsborgerskabet kun supplerer og ikke erstatter de nationale statsborgerskaber (TEF artikel 17, stk. 1). Alligevel har EF-Domstolen i et utal af afgørelser lagt vægt på unionsborgerskabet som begrundelse for fortsat mere social og økonomisk integration mellem medlemslandene.

At EF-Domstolen med sin ekspansive fortolkningsstil opfører sig mere politisk end juridisk, er ikke nyt. Siden 1960'erne har EF-Domstolen truffet afgørelser, der fortsat har udvidet EU's kompetenceområde. Blandt de mange afgørelser kan nævnes et par til illustration. EF-Domstolen har slået fast, at sociale rettigheder kan opnås uden videre tilknytning til medlemslandene, hvilket blev slået fast i sagen C224/98 D'Hoop, hvor EF-Domstolen udtaler, at netop EU-borgerskabet tilsigter at udgøre borgernes grundlæggende – af EU-retten afledte – personlige adkomst til inden for traktatens anvendelsesområde, men uanset deres nationalitet, at nyde samme rettigheder som alle andre personer i samme situation. Det centrale er »uanset deres nationalitet«, hvilket i sagerne C209/03 Dany Bidar og C184/99 Grzelczyk blev konkretiseret ved at tillægge studerende sociale rettigheder i lande, hvor de ikke oppebar statsborgerskab.

Som bekendt er EU's lovgivning ofte komplicerede politiske kompromisser med mange ømme punkter. Der bliver ofte filet og klippet i teksten, før et flertal af landene kan stemme for, fordi den politiske, kulturelle og økonomiske virkelighed i EU's 27 medlemslande er så markant forskellig. Følgelig er vanskelighederne ved at lave fælles lovgivning stadig større og kræver stadig mere delikate formuleringer. Denne politiske realitet burde føre til en tilbagelænet fortolkningsstil hos EF-Domstolen, hvor man i respekt for landenes forskelligheder og de mange svære kompromisser accepterede og anerkendte de delikate politiske hensyn, som ofte ligger bag de kompromisprægede formuleringer i EU's direktiver og forordninger. Men i stedet for en tilbageholdende fortolkningsstil har EF-Domstolen valgt en konfronterende, ekspansiv form, der tromler retsafgørelser igennem som en elefant i en porcelænsbutik, og med sådanne markante afgørelser omgøres de politiske kompromisser, som medlemslandene har måttet indgå for at nå et resultat.

EF-Domstolens aktivisme er i virkeligheden højt spil. For den forventelige konsekvens ved en sådan stil burde naturligvis være, at medlemslandene så blev mere tilbageholdende over for at lave løse formuleringer, der åbner for vid domstolsfortolkning. Det interessante er blot, at medlemslandene kun i sjældne tilfælde har kritiseret Domstolens aktivisme. Den tidligere østrigske kansler, Schüssel, og få andre har gjort det. Ellers synes der at være en stiltiende accept blandt EU's ledere af, at man under påberåbelse af ret og orden med blå øjne accepterer at lade de politiske kompromisser tromle ned af den hellige integrationshensigt, som EF-Domstolen synes at varetage. Det er næppe en tilfældighed, at Domstolen i mange af sine tidligere afgørelser som begrundelse for den udvidende fortolkningsstil henviser til hensigtserklæringen om »en stadig snævrere union.«

En anden og mere fordækt side af sagen er naturligvis også, at en stor del af EU's statsledere har langt mere vidtgående visioner for EU, end de af frygt for befolkningernes reaktion tør ytre højt. Derfor giver det god taktisk mening efter forhandlingerne om et konkret direktiv at kunne prise de nationale fingeraftryk over for befolkningen, vel vidende, at EF-Domstolen alligevel ved en senere

lejlighed får sløjft de dele af direktiverne, som holdt igen på integrationen og holdt befolkningen i ro. Eksemplerne er næsten utallige. Men særlig i spørgsmålet om opholdstilladelse har EF-Domstolen spillet en afgørende rolle. I sagen C-456/02 Trojani fik en EU-borger alene i kraft af unionsborgerskabet opholdsret i alle medlemslande – uanset om vedkommende kunne anses som arbejdstager eller ej, hvilket er en klart mere vidtgående fortolkning af arbejdstageres fri bevægelighed, end det nogensinde har været tilsigtet politisk. Og tilsvarende udgør sagen C-200/02 Cathrine Zhu en landvinding for europæisk integration, idet Domstolen her indrømmede kinesiske forældre opholdstilladelse i EU, fordi deres barn, Cathrine Zhu, blev født i Irland og dermed i kraft af det irske territorialprincip fik irsk statsborgerskab. Der er derfor – særlig når det kommer til spørgsmål om sociale rettigheder og opholdsbetingelser – grund til at holde et vågent øje med EF-Domstolen. Det gælder ikke mindst nu, hvor charteret bliver juridisk bindende.

Naturligvis må det i et retssamfund være domstolene, der ud fra en konkret vurdering træffer afgørelse om, hvad der er den retfærdige konklusion på livets mange stridigheder. Om det gælder ægteskabsrettens ofte bitre opgør mellem fraskilte ægtefolk, den mistænkes bedyring om uskyld eller erstatningsrettens vurdering af en handlings culpøse karakter eller adækvate konsekvens, er det altid domstolenes opgave at analysere de fremlagte argumenter og konkludere, hvad det retfærdige svar i den konkrete sag må være. Det er domstolene – fra Menneskerettighedsdomstolen til vore nationale domstole – der afgør retfærdigheden. Men med charteret påtager Unionen sig ansvaret. Retfærdigheden bliver frosset fast. Den bliver objektiv. Eller som charteret selv formulerer det i sin præambel: »Den (unionen) sætter mennesket i centrum for sit virke med indførelsen af unionsborgerskabet og skabelsen af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed.« Unionen påtager sig altså ansvaret for at skabe et område bestående af 27 medlemslande og knap en halv milliard borgere med fuld retfærdighed.

Umiddelbart betragtet kan mange af charterets bestemmelser lyde besnærende. Men når bekymringen alligevel ikke kan lægges bort, skyldes det særlig to forhold. For det første går charterets artikler og indhold langt videre end Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Og for det andet er EF-Domstolens aktivisme og vilje til at anvende regler dynamisk og udvidende langt større end Menneskerettighedsdomstolens. Når eksempelvis charterets artikel 9 taler om retten til at indgå ægteskab og stifte familie, er det hævet over enhver tvivl, at Domstolen snart vil se sig beføjet til at afgøre, hvorvidt medlemsstaternes love om ægteskabers indgåelse og deres retsvirkning lever op til de af Domstolen fastsatte betingelser. Og når artikel 10 på linje med grundlovens § 77 sikrer enhver retten til at tænke og tale frit, er det kun de allermest naive, der tror på, at EF-Domstolen vil afholde sig fra at fortolke medlemslandenes bestemmelser om ytringsfrihed som selvstændige krænkelsessager. Noget særligt interessant knytter sig i den forbindelse til artikel 10, stk. 2, der sikrer, at retten til militærnægtelse altid skal anerkendes. Bestemmelsen er interessant, fordi den undsiger påstanden om, at charteret alene gælder EU-lovgivning. EU har nemlig ingen kompetence i forhold til rekruttering af soldater og er dermed ikke kompetent til at udstede retsakter, der angår konsekvenser, forbundet med af samvittighedsgrunde at nægte militærtjeneste. Dermed åbner charteret utvivlsomt for, at det er medlemsstaternes regler, der som en ny sidste instans kan indbringes for EU-Domstolen.

Ny deling af Europa

Nogle blandt Lissabontraktatens tilhængere har anført, at det er gavnligt for frihedsidealene, at EF-Domstolen i stedet for den tamme Menneskerettighedsdomstol i Strasbourg får det sidste ord over vore grundrettigheder. Hermed ses der bort fra, at en overførsel af hele menneskerettighedsjuræen fra Menneskerettighedsdomstolen til EF-Domstolen vil lade de østeuropæiske lande, som ikke er medlemmer af EU, tilbage i et tomrum, der er åbenlyst. Ligeledes er det klart, at en sådan ændring i jurisdiktionen vil føre til en ny deling af det europæiske kontinent. Men hvad måske endnu

værre er, så ser dette bort fra, at rettigheder jo netop ikke er objektive, men derimod er knyttet til den konkrete virkelighed, som udgøres af vor nationale, kulturelle og historiske identitet. Retfærdige afgørelser på spørgsmål om yringsfrihed, ægteskab og familieliv vil være vidt forskellige, afhængig af om afgørelsen træffes over et katolsk, sydeuropæisk lands indbyggere eller over folk fra det protestantiske Norden. Ret til uddannelse (charterets artikel 14) vil afvige fra land til land i forhold til, om studierne er kollektivt finansieret eller underlagt brugerbetaling. Ret til erhvervsfrihed kan diskuteres vidt og bredt mellem de lande, hvor man certificerer og kræver ordnede forhold, og de lande, hvor alle kan udøve erhverv frit. Med andre ord er EU's medlemslande på alle disse forhold markant forskellige – og sådanne forskelle vil en EF-Domstol, hvis domme har præjudikatsværdi i samtlige medlemslande, ikke kunne favne. EF-Domstolen kan i sagens natur ikke tage hensyn til nationale særpræg, for EF-Domstolen skal varetage ret og orden i hele EU. Det var bl.a. derfor, at Domstolen ved udgangen af 2007 underkendte den nordiske aftalemodel. Ikke fordi man fandt den unyttig, men fordi den stred imod princippet om ensartethed og fuld sammenlignelighed mellem medlemslandene imellem.

Den danske model under pres

Omkring jul år 2007 faldt der to overraskende domme, som får omfattende konsekvenser for Danmark. Det drejer sig om henholdsvis sag C-438/05 Viking Line og sag C-341/05 Laval, der begge angriber den nordiske aftalemodel for arbejdsmarkedet. Siden 1899 har det gældende princip for det danske arbejdsmarked været, at parterne kunne aftale sig til gode resultater, når det gjaldt løn, ferie, pension m.v. Denne model har gjort de nordiske arbejdsmarkeder langt mere smidige og vel fungerende end eksempelvis de sydeuropæiske lande, som baserer sig på lovgivning. Hvor man i de fleste EU-lande har lovbundne mindstelønninger, har vi i Danmark og resten af Norden aftalte overenskomster. Som led i disse overenskomster har begge parter en række kampskridt, der alle har det fælles formål at fremme en kollektiv overenskomst mellem arbejdsgivere og arbejdstagere.

Dette system stammer tilbage fra septemberforliget i 1899, hvor arbejdsgiverne på den ene side blev indrømmet retten til at lede og fordele arbejdet, mens arbejderne på den anden side fik ret til at konflikte i nærmere bestemte situationer. Det er disse situationer, EF-Domstolen nu er begyndt at æde sig ind på. Der er ingen tvivl om, at dommene er udtryk for en generel lede i EU ved, at medlemslandene er forskellige. Alle landene har hver især forskellige kulturelle, historiske og økonomiske karakteristika, som strider imod EU's ønske om en stadig snævrere union. Og i Norden er det altså en del af vor aftalemodel, at arbejdere må strejke i forbindelse med overenskomstforhandlinger, ligesom man må foretage sympatitilkendegivelser over for andre arbejdere og nedlægge arbejdet i forbindelse med arbejdsgivernes brud på overenskomsten m.v. Det er disse rettigheder, som EF-Domstolen nu indsnævrer.

Med sædvanlig nørklet sprog siger EF-Domstolen nemlig i Viking-dommen på spørgsmålet om de kollektive kampskridts lovlighed: »I denne henseende bemærkes for det første vedrørende de kollektive kampskridt, [...], at da de har til formål at beskytte arbejdspladser og arbejdsvilkårene for medlemmerne af denne fagforening, der kan blive berørt af en udflagning af Rosella, kan de for en umiddelbar betragtning med rimelighed anses for at være omfattet af formålet om beskyttelse af arbejdstagere, men denne kvalifikation kan imidlertid ikke opretholdes, hvis det godtgøres, at arbejdspladserne og arbejdsvilkårene ikke bliver bragt i fare eller alvorligt truet.« Med andre ord er de kollektive kampskridt efter EF-Domstolens opfattelse kun forenelige med deres formål, når arbejdspladser eller arbejdsvilkår bringes i fare eller trues alvorligt. Det er så nu op til de nationale domstole at fortolke, hvad der ligger i dette – men der er næppe tvivl om, at det betyder en indskrænkning i mulighederne for at strejke og anvende kollektive kampskridt generelt.

Umiddelbart kan man naturligvis henfalde til at betragte det som en rar ting, at mulighederne for at strejke bliver færre. Mange har sikkert med stor irritation set på de strejker i dagplejeinstitutioner

og andre steder, som inden for det seneste år har fundet sted. Dertil er der to ting at sige. For det første har en række af disse strejker været ulovlige og stridende imod overenskomstsyste­met. For det andet må man forstå, at retten til kollektive kampskridt udgør modvægten til arbejdsgivernes ret til at lede og fordele arbejdet. Hvis arbejdstagernes rettigheder og muligheder for indflydelse på deres dagligdag, deres løn og arbejdsvilkår bliver mindre, er grunden til, at de skulle overholde deres forpligtelser over for arbejdsgiverne, også så meget mindre. Balancen er dermed i fare.

Vender vi os med dommen i Laval-sagen, er konklusionen også her ganske vidtgående. Præmis 91 slår således fast: »Retten til at iværksætte kollektive kampskridt skal [...] anerkendes som en grundlæggende rettighed, der er en integrerende del af de generelle fællesskabsretlige principper, som Domstolen skal sikre overholdelse af, men det gælder dog ikke desto mindre, at udøvelsen af denne ret kan undergives visse begrænsninger.« Det kan naturligvis lyde godt, at EF-Domstolen slår fast, at man skal anerkende retten til kollektive kampskridt. Problemet er blot, at Domstolen i samme åndedrag tiltager sig retten til at definere de begrænsninger, hvor kollektive kampskridt ikke kan anvendes. At Domstolen i øvrigt her også henviser til Charteret om Grundlæggende Rettigheder, er blot endnu et bevis på, at japartiernes påstand om, at charteret ikke fører til en udvidelse af EU's kompetencer, er usand.

Kun i en række konkrete situationer kan henholdsvis arbejdsgiver og arbejdstager i dag bruge de kollektive kampskridt. Arbejdsgiveren må ikke efter for­godtbefindende udelukke arbejdere via lockout – og arbejdere må ikke strejke, som det passer dem. Der findes således et ganske veludviklet regelsæt fra både Arbejdsretten og det faglige voldgiftssystem, som fastlægger, hvornår kampskridt er lovlige eller ej. Men nu bevæger EF-Domstolen sig også ind på dette område. De danske voldgifter og arbejdsretten er ikke længere suveræne, men skal følge EF-Domstolens begrænsninger og afgørelser, der primært varetager det indre markeds funktion. Og dermed er den danske aftalemodel ikke længere uafhængig. Alt skal i EU-konformitetens hellige navn rettes ind efter definitioner og afgørelser fra EF-Domstolen, der på dette som alle andre områder udgør den endelige og uomtvistelige autoritet.

På den måde ødelægger de to domme den ligevægt, der siden 1899 har kendetegnet det danske og nordiske arbejdsmarked. At EF-Domstolen går storindustriens og føderalisternes veje, er ikke overraskende. Det ligger i fin forlængelse af de seneste politiserende domstolsafgørelser, hvor man har tilsidesat politiske aftaler i EU, der skulle sikre dansk forbrugersikkerhed (sag C-52/00), bopælspligt på landet (sag C-370/05) eller miljøskadedommen (sag C-176/03). Det overraskende i denne sag er imidlertid regeringens tøvende holdning. For godt nok valgte regeringen, da sagen kørte ved EF-Domstolen, at intervenere og støtte de parter, der mente, at EU ikke skulle blande sig i den danske aftalemodel.

Men ved samrådet i Europaudvalget den 7. februar 2008 udviste beskæftigelsesministeren en usædvanlig tilbageholdende indstilling til følgerne af de to domme. Man vil tage sig god tid til at analysere og først engang til sommer konkludere, hvad der bør gøres. Det er ganske enkelt en alt for slap indstilling over for det frontalangreb, vi er vidne til. Det kan naturligvis være meget godt at tænke sig grundigt om. Men hvis ikke vi handler hurtigt, vil mange rundt om i EU snart se deres snit til at anlægge lignende sager, som yderligere vil begrænse retten til aftalefrihed.

Denne praksis ikke bare stadfæster, men udvider Lissabontraktaten. På den baggrund indstiller Dansk Folkeparti forslaget til forkastelse.

Enhedslistens medlem af udvalget indstiller forslaget til forkastelse med nedenstående bemærkninger:

Da et flertal af befolkningerne i Frankrig og Holland forkastede EU-forfatningen, der blandt andet havde til formål at iklæde de institutionelle ændringer en form for folkelighed og demokratisk legi-

timitet, førte det til, at regeringslederne efterfølgende åbenlyst forkastede ideen om, at EU's udvikling skulle bestemmes af befolkningernes aktive deltagelse.

På trods af en tænkepause, der skulle foregive at lytte og inddrage borgerne, kunne EU's stats- og regeringschefer på topmødet i juni 2007 fremlægge en traktat, der i grove træk var en tro kopi af den forkastede EU-forfatning.

Hverken Socialdemokraterne eller regeringspartierne har frem til slutningen af november 2007 villet udtale sig om, hvorvidt befolkningen var garanteret at blive inddraget i et så væsentligt spørgsmål som rækkevidden af magtbeføjelser mellem Folketinget og EU's institutioner.

På trods af at der tidligere er afholdt folkeafstemning i Danmark, i forbindelse med afstemningen om EF-pakken i 1986, uanset at der ikke var afgivelse af suverænitet i forhold til Justitsministeriets definition af suverænitet, nægtede både Socialdemokraterne og regeringen at tilkendegive deres holdning til en folkeafstemning. Man valgte i stedet at lægge låg på denne diskussion, frem til Justitsministeriet fremlagde deres redegørelse om suverænitet, som ikke overraskende konkluderede, at Lissabontraktaten ikke indeholdt suverænitetsafgivelse i grundlovens § 20's forstand. Intet forhindrede, at man alligevel valgte at høre den danske befolkning, som tidligere var blevet lovet en folkeafstemning om forfatningstraktaten. Men dette har man bevidst besluttet at undgå.

Enhedslisten er af den opfattelse, at alene på baggrund af dette historiske forræderi mod folkestyret, kan vi ikke tilslutte os det foreliggende forslag, og det mener Enhedslisten heller ikke, at partier, der måtte ønske en folkeafstemning, burde kunne. Kritikken fra Enhedslisten er dog ikke kun isoleret til spørgsmålet om folkeafstemning eller ej. For Enhedslisten er kritikken i høj grad indholdsmæssigt baseret. Den retter sig mod de institutionelle ændringer, videreførelsen af de demokratiske systemfejl, det økonomiske fundament for traktaten samt udvidelsen af rammerne indenfor udenrigs- og sikkerhedspolitikken samt i forhold til retlige og indre anliggender.

De institutionelle ændringer

Med Lissabontraktaten får EU på en lang række områder nye kompetencer. Samtidig vil der på 68 nye områder skulle tages beslutninger med flertalsafgørelser. Samlet set fremmer det centralisering og mindsker folkestyret. Jo flere områder hvor EU's institutioner får magt, jo mindre formel enkompetence har Folketinget. Og når flere beslutninger i fremtiden træffes med flertalsafgørelser, så mindskes betydningen af, hvad Folketinget måtte mene. Det kan føre til, at kløften mellem den politiske elite og befolkningen bliver dybere.

Ydermere betyder Lissabontraktatens passerellebestemmelser, at stats- og regeringscheferne fremover vil kunne lave ændringer i traktatteksterne helt uden at spørge nogen vælgere. I de fleste lande bliver det dermed regeringerne, der bestemmer. I Danmark skal den slags dog som minimum over Folketingets Europaudvalg. Lissabontraktaten – ligesom EU-forfatningen – giver dermed EU magt til at give sig selv mere magt, en slags magtens tagselvbold.

De store lande får mere indflydelse, og det sker på bekostning af de små lande. Dermed tager man med Lissabontraktaten endnu et stort skridt hen imod forbundsstaten, hvor man har indflydelse efter befolkningstal og ikke ud fra, at man er et selvstændigt land. Jo mere balancen rykkes til fordel for befolkningstal, desto mere forvandler EU sig til en »rigtig« stat.

Et af de øvrige elementer, som har været meget omdiskuteret, er afskaffelse af ordningen om, at hvert land har en kommissær. Formelt repræsenterer kommissærerne kun Unionen, men reelt er det afgørende for de enkelte medlemsstats mulighed for at have en stemme i den magtfulde Europa-Kommission, at hvert land har en kommissær. Når man derfor fra 2014 indfører rotationsordning for kommissærerne, så mister de enkelte medlemslande muligheden for at have et ben indenfor.

Udover de institutionelle ændringer, der ligger i Lissabontraktaten, videreføres de systemfejl, der eksisterer i dag.

Det gælder særlig den manglende afklaring af EU's kompetence. Inden for de seneste par år har man oplevet, at domme fra EF-Domstolen gennem en vidtgående fortolkning har udvidet EU's kompetence. Det gælder f.eks. miljødommen (sag C-176/03), der fastslog, at regulering af strafferet, når det gjaldt hensynet til miljøet, hørte til EU's kompetence og havde gjort det siden Danmarks tiltræden i 1973. Endnu mere tydeligt var det, da EF-Domstolen i sag C-438/05 Viking og sag C-341/05 Laval fastslog, at konfliktretten, som udgør et fundament i den danske aftalemødel, hørte under EF-Domstolens kompetence. Stik imod enhver forsikring fra arbejdsmarkedets parter samt partierne, der var tilhængere af Danmarks tilslutning til både EF og det indre marked, betød Domstolens dom, at lovligheden af adgangen til at konflikte i fremtiden vil skulle holdes op imod hensynet til den frie bevægelighed. Udover at dommen vidner om, at EF-Domstolen i fremtiden mener at være kompetent til at skulle vurdere, om arbejdskampe er lovlige, betyder den også, at man ikke med Lissabontraktaten har nogen klarhed for, at EU ikke vil kunne tiltage sig yderligere kompetencer end dem, der umiddelbart fremgår af traktatteksten. Her vil ensidige nationale erklæringer være uden betydning.

Det økonomiske fundament for traktaten

Lavaldommen vidner desuden om, at hensynet til markedet har altafgørende betydning for EU-samarbejdet. Når konfliktretten skal holdes op imod hensynet til det indre marked, så har venstrefløjens bekymringer om, at man med EU's politik sætter markedshensyn over alt andet, hvad enten det gælder velfærd, miljøet, folkesundhed, forbrugerhensyn m.v., desværre vist sig at holde stik. Heller ikke med Lissabontraktaten gives der mulighed for, at man i de enkelte medlemsstater kan sætte andre hensyn end markedet forrest. De enkelte medlemsstater har ikke mulighed for at gå foran og stille skrapere krav end dem, der er vedtaget i EU. Samtidig medfører konkurrencen om at tiltrække kapital et kapløb mod bunden på sociale rettigheder, arbejdsmiljø og lønforhold. De europæiske selskabsskatter er sænket markant, hvilket underminerer finansieringen af velfærdssamfundet. ØMU'en og stabilitetspagten, som forhindrer en offensiv social finanspolitik i medlemslandene, er andre udtryk for EU's nyliberalistiske grundlag. EU støtter aktivt øget liberalisering af verdenshandelen. Samtidig bruges truslen om international konkurrence som murbrækker for angreb på de europæiske velfærdssamfund. De enkelte medlemslandes angreb på den solidariske velfærd, herunder den danske regerings angreb på efterløn og pension, tager således direkte udgangspunkt i kravene fra EU's Lissabonstrategi, som har til formål at skabe et mere erhvervsvenligt klima i Europa på bekostning af velfærd, social sikkerhed og lønarbejderrettigheder. Lissabontraktaten viderefører den hidtidige politik, og alene af den grund kan Enhedslisten ikke tilslutte sig den økonomiske politik, som er indlejret i traktatgrundlaget.

Udvidelsen af rammerne inden for udenrigs- og sikkerhedspolitikken

Med traktaten tager EU endnu et skridt i retningen af en mere ensartet og samlet udenrigs- og sikkerhedspolitik. Dels får EU en fast formand (præsident) og en udenrigsminister, som dog benævnes »EU's højtstående repræsentant for udenrigspolitiske anliggender«.

Formanden/præsidenten og udenrigsministeren skal repræsentere unionen udadtil efter fransk model. Formanden/præsidenten vælges for 2½ år ad gangen, og han skal vælges med kvalificeret flertal (dobbelt flertal) i Ministerrådet. Han kan genvælges for endnu en periode på 2½ år, så den maksimale periode er 5 år. Udenrigsministeren er næstformand i Kommissionen og bliver permanent formand for rådsmøderne for udenrigsministrene. Der oprettes et diplomatkorps (kaldet »Tjenesten«), der skal servicere udenrigsministeren – i realiteten EU's udenrigsministerium.

Enhedslistens holdning er, at den mest rammende overskrift for disse nye tiltag er, at en supermagt er under opsejling. Sammenholdes det med de forsvarspolitiske tiltag, der er i traktaten, tyder intet på, at man har tænkt sig at agere anderledes sikkerhedspolitisk end den måde, man har set USA agere de seneste år.

I traktaten fremgår det, at et af de nye mål er en gradvis udformning af en fælles forsvarspolitik, »som vil føre« til et fælles forsvar. Denne sidste formulering om, at det vil føre til et fælles forsvar er faktisk en skærpelse i forhold til EU-forfatningen, der mere løst talte om »udformningen på lang sigt af en fælles forsvarspolitik, som med tiden vil kunne føre til et fælles forsvar.«

Samtidig har et kritikpunkt for Enhedslisten, også i forhold til EU-forfatningen, været bestemmelsen om, at »medlemsstaterne forpligter sig til gradvis at forbedre deres militære kapacitet«. Denne bestemmelse er et tydeligt eksempel på, at man arbejder for militær oprustning blandt andet gennem et fælles våbenagentur og opbygning af militære styrker. Det suppleres med bestemmelsen om, at man kan handle uden mandat fra FN's Sikkerhedsråd men blot »i overensstemmelse med principperne i FN«. En formulering, som desværre vækker minder om formuleringerne omkring Danmarks og USA's invasion af Irak.

Udvidelsen af rammerne inden for retlige og indre anliggender

Et væsentligt element i at ændre på EU's opbygning og grundlag, som også er hentet fra EU-forfatningen, er at gøre det rets- og politimæssige samarbejde overstatsligt. Det betyder dels, at yderligere et kerneområde for nationalstaterne – retspolitikken – overlades til lukkede forhandlinger i Bruxelles. Det er yderst betænkeligt, netop fordi politi- og retssamarbejde berører staternes mulighed for at anvende magt over for borgerne. Beføjelsen til at anvende magt bør efter Enhedslistens opfattelse basere sig på det bedst mulige folkelige mandat.

Udviklingen på det retspolitiske område har de seneste år hældet i retning af mindre retssikkerhed for borgerne og øgede beføjelser til politi og retsvæsen. Det er særligt krigen mod terror, som har ført til, at både EU og flere af medlemsstaterne har rykket sig markant i forhold til at forsvare grundlæggende menneskerettigheder og retsprincipper. I en sådan situation er det derfor betænkeligt, at man med Lissabontraktaten gør politikken overstatslig, samt at man opretter en EU-anklagemyndighed og styrker samarbejdet mellem efterretningstjenesterne.

Ny Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurinn og Sambandsflokkurinn var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

5. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Til § 1

Af et *mindretal* (DF), tiltrådt af Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten:

1) Efter »kan« indsættes: »efter afholdt vejledende folkeafstemning, hvis nærmere betingelser fastsættes i særskilt lov,«.

[Afholdelse af vejledende folkeafstemning]

Af udenrigsministeren, tiltrådt af udvalget:

2) Som *stk. 2* indsættes:

»*Stk. 2.* Regeringen kan ikke uden Folketingets samtykke medvirke til vedtagelse af forslag til afgørelse om overgang fra enstemmighed til kvalificeret flertal i Rådet eller om overgang fra en særlig lovgivningsprocedure til den almindelige lovgivningsprocedure i medfør af Lissabontraktatens særlige bestemmelser herom«.

[Krav om indhentelse af særskilt folketingssamtykke ved overgang til kvalificeret flertal i Rådet m.v.]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Forslagsstillerne er af den opfattelse, at Lissabontraktaten bør undergives en folkeafstemning. Dette har et flertal i Folketinget vendt sig imod, idet dette flertal anfører, at grundlovens § 20 ikke forudsætter en sådan afstemning. Dansk Folkeparti er ikke enig i denne vurdering og insisterer på, at der i det mindste afholdes en vejledende afstemning, inden loven ratificeres.

I Danmark har der tidligere været tradition for at holde folkeafstemninger – også selv om traktaterne ikke var omfattet af grundlovens § 20. Således vurderedes EF-pakken i 1986 af Justitsministeriet ikke at afgive suverænitet. Og i 1993 var der femsjettedeles flertal i Folketinget for Edinburghtraktaten. Alligevel afholdtes i begge tilfælde folkeafstemninger. På linje hermed ønsker forslagsstillerne, at danskerne skal have lejlighed til at tage stilling til de meget omfattende ændringer af EU-samarbejdet, som Lissabontraktaten medfører. Da det kan anføres, at et ændringsforslag om bindende afstemning vil stride imod grundlovens § 42, stk. 6, ønsker forslagsstillerne en vejledende afstemning, som alene vil være bindende for folketingsmedlemmernes samvittighed.

Til nr. 2

Den politiske aftale mellem en række partier, som indgår i Folketingets Europaudvalgs betænkning over lovforslag L 53 (og som er omtalt i de almindelige bemærkninger i afsnit 4 til L 53), fastlægger, »at Folketinget i alle tilfælde skal give samtykke til at benytte muligheden for at overgå til kvalificeret flertal eller den almindelige lovgivningsprocedure.« Det drejer sig om følgende artikler i EU's traktatgrundlag, som ændret ved Lissabontraktaten (artikelhenvisningerne angives som de umiddelbart følger af Lissabontraktaten. I parentes angives artikelnummereringen, således som den følger af Lissabontraktatens sammenligningstabel): TEU artikel 15b, stk. 3 (artikel 31, stk. 3), TEU artikel 48, stk. 7 (artikel 48, stk. 7), TEUF artikel 65, stk. 3 (artikel 81, stk. 3), TEUF artikel 137, stk. 2 (artikel 153, stk. 2), TEUF artikel 175, stk. 2 (artikel 192, stk. 2), TEUF artikel 270a, stk. 2 (artikel 312, stk. 2) og TEUF artikel 280H, stk. 2 (artikel 333, stk. 2).

Den foreslåede nye § 1, *stk. 2*, skal ses på baggrund af denne enighed.

Kim Andersen (V) Michael Aastrup Jensen (V) Erling Bonnesen (V) Henrik Høegh (V) nfm.
Karsten Lauritzen (V) Morten Messerschmidt (DF) Martin Henriksen (DF) Helle Sjelle (KF)
Lars Barfoed (KF) Svend Auken (S) fmd. Kim Mortensen (S) Yildiz Akdogan (S) Orla Hav (S)
Anne Grete Holmsgaard (SF) Karina Lorentzen (SF) Lone Dybkjær (RV) Per Clausen (EL)

Ny Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Ny Alliance (NY)	3
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	25	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	17	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne	
Enhedslisten (EL)	4	(UFG)	2

Oversigt over bilag vedrørende L 53**Bilagsnr. Titel**

- 1 Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
- 2 Ændringsforslag fra Dansk Folkeparti
- 3 Ændringsforslag fra regeringen til L 53
- 4 Henvendelse fra organisationer, der ønsker folkeafstemning om Lisabontraktaten
- 5 Henvendelse fra JuniBevægelsen
- 6 1. udkast til betækning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 53**Spm.nr. Titel**

- 1 Spm. om fortegnelse over organisationer, hvor hhv. Danmark og EU er repræsenteret, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 2 Spm. om EU som juridisk person, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 3 Spm. om en oversigt over politikområder, hvor Rådet med Lisabontraktaten vil træffe afgørelser ved kvalificeret flertal, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 4 Spm. om suverænitetsafgivelse, hvis Danmark ikke havde haft det retlige forbehold, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 5 Spm. om Europa-Parlamentets og de nationale parlamenters øgede beslutningskapacitet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 6 Spm. om erstatning af det retlige forbehold med en opt in-ordning, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 7 Spm. om forskelle og ligheder mellem den danske, britiske og irske protokol om de retlige forbehold, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 8 Spm. om ministerens udtalelser, om at Lisabontraktaten vil styrke Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 9 Spm. om konsekvenser for Danmarks repræsentation i udlandet ved indførelsen af den højtstående repræsentant for udenrigsanliggender, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 10 Spm. om en højtstående repræsentants betydning for Danmarks deltagelse i FN, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 11 Spm. om, hvorvidt der med Lisabontraktaten vil være mulighed for med tiden at udvide muligheden for »konstruktiv afståelse«, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm. om, hvorvidt koordinering af EU's holdninger i internationale

-
- fora vil få konsekvenser for Danmarks arbejde med at reformere valgkredsene i Den Internationale Valutafond, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm. om redegørelse for, hvordan det »orange kort« vil ændre EU's beslutningsprocedure i praksis, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om, hvordan TEUF's artikel 214 påvirker det danske bidrag til EU's humanitære bistand, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om styrkelsen af den europæiske udenrigs- og forsvarspolitik og konsekvenser for Danmarks forhold til NATO, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm. om redegørelse for, hvilken reel indflydelse hensynet til de nationale parlamenter har, i relation til ændring af lovgivningsproceduren ved anvendelse af den generelle passerelle, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm. om, hvilke konsekvenser den nye henvisning i Lissabontraktaten om bekæmpelse af klimaændringer vil få for medlemsstaternes kompetencer, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm. om, hvilken status sundhedsydelser nyder på det indre marked som følge af Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 19 Spm. om, hvilke konsekvenser det har for de nationale parlamenter, at indsigelsesretten ikke gælder for de specifikke passereller, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 20 Spm., om beskyttelsen af intellektuel ejendomsret har forrang for hensynet til almenvellet, herunder folkesundheden, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 21 Spm. om en oversigt, der viser kompetencefordelingen mellem EU og medlemsstaterne på de forskellige politikområder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 22 Spm. om, hvilke danske lovgivningsområder der med Lissabontraktaten ikke påvirkes af EU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 23 Spm. om, hvad der sker med ratifikationsprocessen, hvis Irland og UK forkaster Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 24 Spm. om retlige konsekvenser af, at EU-retten ikke eksplicit har forrang over national ret i Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 25 Spm. om, på hvilke områder Lissabontraktaten ændrer EF-Domstolens kompetencer, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 26 Spm. om, hvilken reel betydning Charteret om Grundlæggende Rettigheds status har for den enkelte borger, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

-
- 27 Spm. om forholdet mellem Charteret om Grundlæggende Rettigheder og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 28 Spm. om forrang mellem Charteret om Grundlæggende Rettigheder og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 29 Spm. om forholdet mellem Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol og Den Europæiske Unions Domstol i relation til menneskerettigheder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 30 Spm. om betydningen af Charteret om Grundlæggende Rettigheder i forhold til EU-institutionernes indflydelse på borgernes rettigheder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 31 Spm. om ændringen af nødbremsen på det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 32 Spm. om der findes en fælles forståelse for termen »ikke-væsentlige elementer« i TEUF art. 290, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 33 Spm. om, hvordan det bliver nemmere for borgere og virksomheder at få prøvet lovligheden af EU-retsakter, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 34 Spm. om betydningen af, at Den Europæiske Centralbank får status af en EU-institution, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 35 Spm. om fremtidig koordinering af arbejdet i DER og GAERC med de faste formænd, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 36 Spm. om muligheden for at »opte ind« og senere at »opte ud« ved ændring af retsakter, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 37 Spm. om, hvorvidt Kommissionen er retligt forpligtet til at fremsætte forslag på baggrund af et borgerinitiativ med 1 mio. underskrifter, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 38 Spm. om konsekvenserne af en eventuel dansk »opt in«-model og tiltrædelsen af de retsakter, der allerede er vedtaget under det retlige forbehold, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 39 Spm. om betydningen af, at Lissabontraktaten ikke indeholder henvisninger til en europæisk forfatning i forhold til den formålsbestemte fortolkning af traktaterne i EF-Domstolens retspraksis, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 40 Spm. om, hvorfor Charteret om Grundlæggende Rettigheder skal gøres juridisk bindende, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 41 Spm. om, hvor i Nicetraktaten der findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheds art. 1 om den menneskelige værdighed, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 42 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheds art. 2 om ret til livet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

-
- 43 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 3 om respekt for menneskets integritet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 44 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 4 om forbud mod tortur m.v., til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 45 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 5 om forbud mod slaveri og tvangsarbejde, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 46 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 6 om ret til frihed og personlig sikkerhed, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 47 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 7 om respekt for privatliv og familieliv, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 48 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 8 om beskyttelse af personoplysninger, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 49 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 9 om ret til at indgå ægteskab, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 50 Spm. om, hvorvidt at Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 9 fremover vil give EU-borgere mulighed for at anlægge sag ved EU-Domstolen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 51 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 10 om samvittigheds- og religionsfrihed, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 52 Spm. om, hvorvidt Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 10 vil give EU-borgere mulighed for at anlægge sag ved EU-Domstolen, angående religionsfrihed, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 53 Spm. om, hvorfor Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 10 stk. 2 omtaler retten til militærnægtelse, når EU ikke har ret til at rekruttere folk til militæret, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 54 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 11 om ytrings- og informationsfrihed, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 55 Spm. om, hvorvidt en EU-borger fremover med hjemmel i Charteret

-
- om Grundlæggende Rettigheders art. 11 kan anlægge sag ved EU-Domstolen om et medlemslands regler om begrænsninger i den materielle ytringsfrihed, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 56 Spm. om at Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 11, stk. 2 om mediernes pluralisme og grundlovens meget vide adgang for Folketinget til at regulere ytringsfriheden, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 57 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 12 om forsamlings- og foreningsfrihed, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 58 Spm. om, hvorvidt en afgørelse efter grundlovens § 79, der måtte gå klageren imod, vil kunne indklages for EU-retten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 59 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 13 om frihed for kunst og videnskab, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 60 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 14 om ret til uddannelse, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 61 Spm. om, hvorvidt den lige og frie adgang til uddannelse fremover vil kunne prøves ved EU-Domstolen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 62 Spm. om friskolers status i lyset af Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 14, stk. 3, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 63 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 15 om erhvervsfrihed og om ret til arbejde, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 64 Spm. om sager afgjort ved grundlovens § 74, fremover vil kunne prøves efter Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 15, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 65 Spm. om Charteret om Grundlæggende Rettigheders bestemmelser om enhver unionsborgers ret til frit at søge beskæftigelse, arbejde, etablere sig og levere tjenesteydelser efter art. 15, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 66 Spm. om tredjelandsborgeres ret til frit at bevæge sig efter Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 15, stk. 3, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 67 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 16 om ret til at oprette og drive virksomhed, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 68 Spm. om Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 16 ved nationale krav om f.eks. svendebrev, autorisation og lign. vil kunne udlø-

-
- se sager ved EU-Domstolen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 69 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 17 om ejendomsret, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 70 Spm. om grundlovens §§ 44, stk. 2 og 73 kan kendes i strid med EU-retten jf. Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 17 om privat ejendomsret, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 71 Spm. om grundlovens § 44, stk. 2, om udlændinges ret til erhvervelse af ejendom i Danmark vil kunne underkendes, idet Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 17 forbyder restriktioner i den private ejendomsret, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 72 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 17, stk. 2, om intellektuel ejendomsret, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 73 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 19 om beskyttelse i tilfælde af udsendelse, udvisning og udlevering, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 74 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 20 om lighed for loven, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 75 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 21 om ikkeforskelsbehandling, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 76 Spm., om enhver EU-borger efter vedtagelsen af Lissabontraktaten ved EU-Domstolen vil kunne anlægge sag om forskelsbehandling med påstand om, at en medlemsstat har brudt traktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 77 Spm. om konsekvenserne af – i relation til forskelsbehandling pga. nationalitet – at Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 21, stk. 2, bliver juridisk bindende, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 78 Spm. om opretholdelse af særlige regler og love for danske statsborgere, når charterets art. 21, stk. 2, om forbud mod forskelsbehandling pga. nationalitet gennemføres, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 79 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 22 om kulturel, religiøs og sproglig mangfoldighed, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 80 Spm. om, hvorvidt gennemførelsen af Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 22 om kulturel, religiøs og sproglig mangfoldighed reelt er et påbud om multikulturelitet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

-
- 81 Spm. om, hvorvidt gennemførelsen af Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 22 vil betyde et forbud med at fastholde én type religion og kultur som mere værdifuld, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 82 Spm. om, hvorvidt grundlovens § 4 kan kendes i strid med EU-retten når Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 22 om kulturel, religiøs og sproglig mangfoldighed gennemføres, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 83 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 23 om ligestilling, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 84 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 24 om børns rettigheder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 85 Spm. om, hvorvidt der vil kunne anlægges sag ved EU-Domstolen ang. for ringe socialhjælp i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 24 om statens sociallovgivning, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 86 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse om, hvorvidt der vil kunne anlægges sag ved EU-Domstolen ang. for ringe socialhjælp i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 24 om statens sociallovgivning, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 87 Spm. om, hvorvidt Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 24, stk. 2, vil give EU-Domstolen mulighed for at definere barnets tarv, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 88 Spm., om gennemførelsen af Charteret vil gøre EU-Domstolen til sidste instans vedr. afgørelse om barnets tarv, jf. Charterets art. 24, stk. 2, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 89 Spm. om, hvorvidt gennemførelsen af Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 24, stk. 3, vil give EU-Domstolen kompetence i sager om forældremyndighed, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 90 Spm. om, hvorvidt gennemførelse af Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 25 vil give EU-Domstolen kompetence i sager om ældres liv og rettigheder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 91 Spm., om gennemførelse af Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 25 vil give EU-Domstolen kompetence i sager om medlemsstaternes love om ældres rettigheder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 92 Spm. om ministerens redegørelse for, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 26 om integration af mennesker med handicap, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 93 Spm. om Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 26, kan bru-

-
- ges som hjemmel i sager om medlemsstaternes tilbud til handicappede ved EU-Domstolen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 94 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 27 om ret til information og høring af arbejdstagerne, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 95 Spm. om forholdet mellem Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 27 og 28 og den nordiske arbejdsmarkedsmodel, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 96 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 29 om ret til arbejdsformidling, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 97 Spm. om overensstemmelse mellem Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 29 om arbejdsformidlingen og arbejdsformidling i medlemsstaterne, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 98 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 30 om ubegrundet opsigelse, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 99 Spm. om gennemførelsen af Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 30 om fyrede arbejdstagere vil medføre, at sager om fyringer kan prøves ved EU-Domstolen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 100 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 31 om rimelige arbejdsforhold, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 101 Spm. om, hvorvidt Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 31 om rimelige arbejdsforhold vil give EU-Domstolen kompetence i sager om rimelige arbejdsforhold, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 102 Spm. om, hvorvidt Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 31 også kan gøres gældende for borgere, der ikke har arbejde i et andet EU-land, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 103 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 32 om forbud mod børnearbejde, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 104 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 33 om familie- og arbejdsliv, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 105 Spm. om, hvorvidt Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 33 vil medføre en øget institutionalisering af familielivet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 106 Spm. om ministerens redegørelse for, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 34 om social sikring, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

-
- 107 Spm. om, hvilke rettigheder til social sikring der med Lissabontraktaten vil tilfalde personer, som opholder sig i en anden medlemsstat, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 108 Spm. om, hvorvidt Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 34, stk. 3, vil give EU-Domstolen kompetence i sager om boligstøtte, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 109 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 35 om sundhedsbeskyttelse, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 110 Spm. om, hvilke rettigheder til sundhedsydelser, som vil tilfalde borgere, der retmæssigt opholder sig på et andet medlemslands territorium efter ikrafttrædelse af Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 111 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 40 om valgret til kommunalvalg, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 112 Spm. om forholdet mellem Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 40 og medlemsstaternes regler om kommunal valgret, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 113 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 41 om ret til god forvaltning, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 114 Spm. om, hvorvidt Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 41 vil medføre, at EU-borgere får ret til at prøve forvaltningsafgørelser ved EU-Domstolen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 115 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 45 om fri bevægelighed, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 116 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 47 om upartiske domstole, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 117 Spm. om, hvorvidt EU-borgere fremover også vil kunne anlægge sager om retfærdig rettergang ved EU-Domstolen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 118 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 49 om proportionalitet mellem lovovertrædelse og straf, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 119 Spm. om Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 49, stk. 3, og proportionalitetsprincippet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 120 Spm. om, hvorvidt EU ikke kan anlægge straffesager mod enkeltpersoner, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 121 Spm. om, hvilke rettigheder for domfældte, som følger af Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 49, stk. 1-3, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

-
- 122 Spm. om, hvilke rettigheder for domfældte, som følger af Charteret om Grundlæggende Rettigheds art. 50, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 123 Spm. om betydningen af dobbelt strafbarhed i relation til Charteret om Grundlæggende Rettigheds art. 50, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 124 Spm. om ministeren er enig i, at med Nicetraktaten er ne bis in idem-princippet i straffesager et rent nationalt anliggende, som ikke kan føre til inddragelse af EU-Domstolen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 125 Spm. om ministeren er enig i, at med Lissabontraktaten er ne bis in idem-princippet i straffesager også et EU-anliggende, som kan føre til inddragelse af EU-Domstolen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 126 Spm. om, hvorvidt art. 1-17, 19-35, 40-41, 45 og 47-50 i Charteret om Grundlæggende Rettigheder vil kunne påberåbes i sammenhæng med de i traktaterne nævnte rettigheder og dermed udvides, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 127 Spm. om, hvorvidt det udgør en retlig forskel i forhold til Forfatnings-traktaten, at Lissabontraktaten ikke indeholder selve teksten fra Charteret om Grundlæggende Rettigheder, men kun henvisning hertil, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 128 Spm. om en redegørelse over områder, hvor Charteret om Grundlæggende Rettigheder indrømmer rettigheder, der ikke findes i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 129 Spm. om, hvorvidt Charteret om Grundlæggende Rettigheder udvider EU's kompetencer, set i lyset af ministerens svar på spm. 28 til L 53, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 130 Spm. om, hvorvidt EU fremover kan gribe ind i ejendomsretten, i det omfang det findes nødvendigt, set i lyset af ministerens svar på spm. 20 til L 53, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 131 Spm. om, hvorvidt Lissabontraktatens reference til Charteret om Grundlæggende Rettigheder vil føre til, at der anlægges flere eller færre sager ved EF-Domstolen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 132 Spm. om, hvad den udvidede formålsbestemmelse i Unionstraktaten vil betyde for anvendelsen af art. 352 i traktaten om Unionens funktionsmåde, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 133 Spm. om, hvilke ændringer der er foretaget i den franske forfatning for at ratificere Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 134 Spm. om de konstitutionelle forhold, der i Irland har sikret irerne en folkeafstemning, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 135 Spm. om klimapolitikens nye rolle i relation til afgivelse af suverænitæt, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

-
- 136 Spm. om den styrkede udenrigspolitik i EU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 137 Spm. om anvendelsen af TEF, artikel 308, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 138 Spm. om det såkaldt »gule kort«'s reelle betydning for Folketinget, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 139 Spm. om uddybning af svaret på L 53 – spm. 6 vedr. ændring af det retlige forbehold, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 140 Spm. om uddybning af svaret på L 53 – spm. 10 vedr. forholdet til FN's Sikkerhedsråd, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 141 Spm. om, hvor medlemslande i dag kan påberåbe sig nødbremsen inden for udenrigspolitikken, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 142 Spm. om Lissabontraktatens TEUF, art. 16, vedr. personoplysninger, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 143 Spm. om EU-Domstolens prøvelseskompetence af sager vedr. FUSP og straffesager samt politisamarbejde efter Lissabontraktatens TEUF, art. 275 og 276, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 144 Spm. om medlemsantal af Europa-Parlamentet for medlemslandene, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 145 Spm. om Lissabontraktatens TEUF, art. 311, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 146 Spm. om, hvorvidt Lissabontraktatens TEUF, art. 20, stk. 2, vil føre til flere domstolsskabte rettigheder for EU-borgere, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 147 Spm. om ændringer i forhold til EF-Domstolens fortolkning af reglerne om det indre marked, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 148 Spm. om Revisionsrettens muligheder for at bekæmpe svindel, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 149 Spm. om Lissabontraktatens TEUF, art. 67, og Unionens handleevne inden for rets- og udlændingepolitik, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 150 Spm. om ministerens redegørelse for, på hvilke områder Rådet efter Lissabontraktatens TEUF, art. 333, kan indføre flertalsafgørelser, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 151 Spm. om regeringens redegørelse til Folketinget om Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 152 Spm., om de i Lissabontraktatens TEUF, art. 70, omtalte undersøgelsesaktioner igangsættes med enstemmighed eller med flertalsafgørelse i Rådet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 153 Spm. om EU-Domstolens fortolkningsstil, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 154 Spm. om anvendelsesområdet af Lissabontraktatens TEUF, art. 352, i forhold til Nicetraktatens pendant, til udenrigsministeren, og ministe-

-
- rens svar herpå
- 155 Spm. om Lissabontraktatens art. 21, stk. 2, litra b) om anvendelse af folkerettens principper i det internationale samfund, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 156 Spm. om Lissabontraktatens TEUF, art. 118, om lovgivning inden for intellektuelle rettigheder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 157 Spm. om Lissabontraktatens art. 50 om at kunne melde sig ud af EU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 158 Spm. om situationer, der efter Lissabontraktatens TEU, art. 7, samt TEUF, art. 354, vil kunne føre til, at et medlemsland mister sin stemmeret, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 159 Spm. om Lissabontraktatens art. 52 om Tyrkiets besættelse af Cypern, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 160 Spm. om, hvilke foranstaltninger der omtales i Lissabontraktatens TEUF, art. 133, vedr. euroen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 161 Spm. om Lissabontraktatens protokol om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet, art. 1, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 162 Spm. om protokollen om tjenesteydelser af almen interesse og fortolkningen af direktivet om tjenesteydelser, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 163 Spm. om, hvor man i Nicetraktaten finder en formulering som den i Lissabontraktatens TEUF, art. 165, stk. 2, led 7, om udvikling af sportens europæiske dimension, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 164 Spm. om mangel på ændringer i domstolsstatutten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 165 Spm. om Lissabontraktatens TEUF, tredje del, afsnit XIX, og henvisningen til »Rummet«, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 166 Spm. om Lissabontraktatens TEUF, art. 255, og medlemslandenes ret til uafhængigt at udnævne dommere og generaladvokater til EU-Domstolen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 167 Spm. om, hvorvidt Lissabontraktatens TEUF, art. 260, giver Europa-Kommissionen øgede beføjelser, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 168 Spm. om Lissabontraktatens TEUF, art. 355, og konsekvenser mht. ulovlig indvandring, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 169 Spm. om Lissabontraktatens TEUF, art. 263, stk. 5, og borgernes retssikkerhed i forhold til EU's organer, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 170 Spm. om Lissabontraktatens TEUF, art. 263, stk. 5, og domstolsprøvelse af lovligheden af EU's retsakter, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

-
- 171 Spm. om Lissabontraktaten og Nicetraktaten, TEUF, art. 308, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 172 Spm. om Lissabontraktatens TEUF, art. 42, om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 173 Spm. om betydningen af, at EU med Lissabontraktaten får et selvstændigt Forsvarsagentur, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 174 Spm. om EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik i forhold til NATO, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 175 Spm. om Lissabontraktatens nye bestemmelse i TEUF, art. 152, og de nordiske aftalemodeller på arbejdsmarkedet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 176 Spm. om Lissabontraktatens TEUF, art. 152, og anerkendelse af arbejdsmarkedsparternes roller, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 177 Spm. om, hvorvidt Lissabontraktatens TEUF, art. 189, indebærer overførsel af ny kompetence til EU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 178 Spm. om, hvorvidt Lissabontraktatens TEUF, tredje del, afsnit XXI om energi, indebærer overførsel af ny kompetence til EU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 179 Spm. om, hvorvidt Lissabontraktatens TEUF, tredje del, afsnit XXII om turisme, indebærer overførsel af ny kompetence til EU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 180 Spm. om, hvorvidt Lissabontraktatens TEUF, tredje del, afsnit XXIII om civilbeskyttelse indebærer overførsel af ny kompetence til EU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 181 Spm. om, hvorvidt Lissabontraktatens TEUF, tredje del, afsnit XXIV om administrativt samarbejde, indebærer overførsel af ny kompetence til EU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 182 Spm. om, hvorvidt Lissabontraktatens TEUF, art. 209 om udviklingsbistand, indebærer overførsel af ny kompetence til EU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 183 Spm. om, hvorvidt Lissabontraktatens TEUF, femte del, afsnit III, kapitel 3 om humanitær bistand, indebærer overførsel af ny kompetence til EU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 184 Spm. om, hvorvidt Lissabontraktatens TEUF, femte del, afsnit IV (TEUF art. 215) om restriktive foranstaltninger, indebærer overførsel af ny kompetence til EU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 185 Spm. om, hvorvidt Lissabontraktatens TEUF, art. 222 om solidaritet, indebærer overførsel af ny kompetence til EU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 186 Spm. om anvendelsen af Charteret om Grundlæggende Rettigheder i Polen og Storbritannien i relation til EU-Domstolen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

-
- 187 Spm. om anvendelsen af Charteret om Grundlæggende Rettigheder i Polen og Storbritannien, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 188 Spm. om Danmarks vetoret på retsakter, der vedtages i enstemmighed, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 189 Spm. om særreglerne om ændringer af Schengenreglerne, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 190 Spm. om konsekvenserne af dansk tilslutning til en retsakt efter art. 4, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 191 Spm. om uddybning af ministerens svar på spm. 34, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 192 Spm. om, hvorvidt tilslutning til dele af det forbeholdsbelagte samarbejde vil kræve særskilt § 20-procedure, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 193 Spm. om, hvorvidt retsakter på RIA-området, som Danmark står udenfor, vil gælde, hvis Danmark afskaffer det retlige forbehold, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 194 Spm. om betydningen af strejkeretshenvisningen i Charteret om Grundlæggende Rettigheder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 195 Spm. om, hvorvidt EU-retten står over national arbejdsret, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 196 Spm., om Lissabontraktaten berører medlemsstaternes beføjelser til at regulere strejkeretten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 197 Spm. om sikring af strejkeretten, inden Lissabontraktaten træder i kraft, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 198 Spm. om fjernelse af flag og hymne fra Lissabontraktaten og disse symbolers fremtidige status, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 199 Spm. om fjernelse af flag og hymne fra Lissabontraktaten og disse symbolers fremtidige anvendelse, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 200 Spm. om udeladelsen af fri og lige konkurrence i Lissabontraktatens formålsparagraf (artikel 3 i EUT), til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 201 Spm., om art. 168 i TEUF om folkesundhed udvider Unionens beføjelser, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 202 Spm., om art. 168 i TEUF giver hjemmel til at vedtage bestemmelser, som vil have direkte virkning for borgere, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 203 Spm., om art. 21 i TEUF er en udvidelse af Unionens beføjelser, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 204 Spm., om art. 21 i TEUF giver hjemmel til at vedtage bestemmelser, der har direkte virkning for borgerne, til udenrigsministeren, og mini-

-
- sterens svar herpå
- 205 Spm., om ordet »selvstændige« i art. 48 i TEUF er en udvidelse af Unionens kompetencer, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 206 Spm. om folkeafstemning om Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 207 Spm., om Lissabontraktaten indebærer nye overladelser af beføjelser til EU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 208 Spm., om Kommissionens delegationer uden for EU bliver til EU-ambassader, hvis Lissabontraktaten træder i kraft, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 209 Spm. om diplomatisk og konsulær beskyttelse af unionsborgere i tredjelande, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 210 Spm. om reglerne om beskyttelse af personoplysninger, jf. art. 39 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 211 Spm. om, på hvilke områder EF-Domstolens kompetence bliver udvidet med Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 212 Spm. om EF-Domstolens kompetence vedr. patentsager (jf. art. 262 i TEUF), til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 213 Spm., om der med referencen til rumpolitik i art. 189 i TEUF sker en udvidelse af Unionens beføjelser, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 214 Spm., om art. 189 i TEUF giver hjemmel til at vedtage bestemmelser som vil have direkte virkning for borgerne, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 215 Spm. om betydningen af henvisningen i Lissabontraktaten til Charteret om Grundlæggende Rettigheder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 216 Spm. om, hvilke nye rettigheder danske statsborgere vil få, i kraft af at Charteret om Grundlæggende Rettigheder gøres retligt bindende, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 217 Spm. om forrang ved konflikter mellem dansk ret og ret, der er afledt af Charteret om Grundlæggende Rettigheder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 218 Spm. om forrang ved konflikter mellem Menneskerettighedsdomstolen og EU-Domstolen ved domme, der er afledt af Charteret om Grundlæggende Rettigheder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 219 Spm. om borgernes retsstilling for så vidt angår rettigheder, der går igen ved forskellige domstole, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 220 Spm. om appelmulighed mellem Menneskerettighedsdomstolen i Strasbourg og EU-Domstolen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

-
- 221 Spm. om immunitet for personer ansat i Europol, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 222 Spm. om de vigtigste ændringer mellem udkastet til Forfatningstraktaten og Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 223 Spm. om, hvorfor ordet »Forfatning« er udgået fra Lissabontraktaten, når indholdet er stort set det samme, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 224 Spm. om, hvorfor Lissabontraktaten kaldes en minitraktat, når indholdet er stort set det samme som forfatningstraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 225 Spm. om, hvorfor man har valgt at flytte princippet om EU-rettens forrang til en erklæring, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 226 Spm. om, hvad der er flyttet fra traktattekst i forfatningstraktaten til erklæringer eller protokoller i Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 227 Spm. om forskellen på udgaverne af Lissabontraktaten fra henholdsvis oktober 2007 og december 2007, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 228 Spm. om »track changes«-version af Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 229 Spm. om en officielt konsolideret udgave af Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 230 Spm. om Unionens kompetencer med Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 231 Spm. om Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitikens kompetencer med Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 232 Spm. om anvendelsen af det danske retsforbehold, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 233 Spm. om områder omfattet af retsforbeholdet, hvor Danmark har fået parallelaftaler, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 234 Spm. om områder omfattet af retsforbeholdet, hvor Danmark har anmodet om og ikke fået parallelaftaler, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 235 Spm. om områder omfattet af retsforbeholdet, hvor Danmark har undladt at anmode om parallelaftaler, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 236 Spm. om anvendelsen af det danske forsvarsforbehold, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 237 Spm. om, hvilke internationale aktioner Danmark ikke har kunnet deltage i på grund af forsvarsforbeholdet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 238 Spm. om, hvorvidt Tjenesten for EU's Optræden Udadtil bliver un-

-
- derlagt Rådet eller Kommissionen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 239 Spm. om, hvem lederen af Tjenesten for EU's Optræden Udadtil er underlagt, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 240 Spm. om aflønning af ansatte i Tjenesten for EU's optræden udadtil, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 241 Spm. om, hvorvidt de ansatte i Tjenesten for EU's optræden udadtil bliver tildelt diplomatstatus, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 242 Spm. om EU-medlemslandenes repræsentation via embedsmænd i Tjenesten for EU's Optræden Udadtil, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 243 Spm. om Kommissionens forpligtelser ved et forslag fremsat af mindst en million borgere, jf. artikel 11 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 244 Spm. om åbenhedskrav i Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 245 Spm. om forhandling og indgåelse af aftaler med tredjelande, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 246 Spm. om suverænitetsafgivelse inden for Lissabontraktatens bestemmelser om retlige og indre anliggender og Danmarks retsforbehold, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 247 Spm. om betydning af, at bekæmpelse af klimaændringer indskrives i traktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 248 Spm. om tildelt kompetence i forholdet mellem EU og medlemsstaterne, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 249 Spm. om straffebestemmelser inden for miljøområdet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 250 Spm. om EF-Domstolens kompetence vedr. den danske bopælspligt på landbrugsejendomme, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 251 Spm. om EF-Domstolens kompetence vedr. faglige konflikter i forhold til det indre marked, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 252 Spm. om politiske områder, der ikke kan berøres efter ikrafttrædelse af Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 253 Spm. om Lissabontraktatens betydning for anvendelsen af symboler, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 254 Spm. om udvidelse af EF-Domstolens kompetence vedr. RIA-området, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 255 Spm. om fratagelse af vetoet på politiske områder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 256 Spm. om frasigelse af magten på politiske områder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 257 Spm. om at kunne sige fra over for EU-lovgivning, til udenrigsmini-

-
- steren, og ministerens svar herpå
- 258 Spm. om Charteret om Grundlæggende Rettigheders beskyttelsesniveau, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 259 Spm. om medlemslandes fortolkning af EMK, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 260 Spm. om forskellene i Nicetraktaten og i Lissabontraktaten vedr. levering af tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 261 Spm. om sondring mellem tjenesteydelser af almen økonomisk interesse og tjenesteydelser af almen interesse, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 262 Spm. om flytning af sektorer fra tjenesteydelser af almen økonomisk interesse til tjenesteydelser af almen interesse, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 263 Spm. om de traktatmæssige udvidelser vedr. reglerne om unionsborgerskabet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 264 Spm. om at vedtage tilsvarende eller bedre regler på retsområdet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 265 Spm. om en stående komité i Rådet for operationelt samarbejde om den indre sikkerhed i Unionen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 266 Spm. om administrativt samarbejde og Lissabontraktatens TEUF, art. 74, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 267 Spm. om virkningen af de øvrige landes retssystemer og strafferetlige afgørelser, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 268 Spm. om annoncering af, at Danmark ikke skal holde folkeafstemning om Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 269 Spm. om EU's forhandling af Kyoto-protokollen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 270 Spm. om betydningen af den nye protokol om tjenesteydelser af almen interesse for levering af offentlige serviceydelser, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 271 Spm. om, hvilken rolle våbenagenturet får med Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 272 Spm. om betydningen af, at Helsingforslutakten og Parischarteret nævnes i forbindelse med Unionens optræden udadtil, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 273 Spm. om internationale EU-operationer, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 274 Spm. om styrkebidrag til EU's udrykningsstyrke, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 275 Spm. om EF-Domstolens afsigelse af domme, der fastlægger grænser for brug af konfliktretten m.v., til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

-
- 276 Spm. om EU's hjemmel til at vedtage minimumsstraffe og/eller straf-
ferammer for olieforurening på havet, til udenrigsministeren, og mini-
sterens svar herpå
- 277 Spm. om en sammenligning mellem Nicetraktaten og Lissabontraktat-
ten vedr. afgivelse af suverænitet på det retlige område, til udenrigs-
ministeren, og ministerens svar herpå
- 278 Spm. om retsforbeholdet og suverænitetsafgivelse, til udenrigsmini-
steren, og ministerens svar herpå
- 279 Spm. om betydning af opt in-modellen, til udenrigsministeren, og
ministerens svar herpå
- 280 Spm. om juridisk grundlag for, at en fremtidig EU-patentdomstol kan
afgøre patenttvister, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 281 Spm. om retsvirkningen af præamblen til Lissabontraktaten samt ænd-
ringerne i præamblerne til Unionstraktaten og til traktaten om Unio-
nens funktionsmåde, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 282 Spm. om, hvilke kompetencer, der er tildelt Unionen i henhold til
artikel 1 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 283 Spm. om, hvilke kompetencer der ikke er tildelt Unionen i henhold til
artikel 1 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 284 Spm. om retsvirkninger af den nye bestemmelse om fælles værdier i
artikel 2 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 285 Spm. om retsvirkninger af den nye bestemmelse om Unionens mål i
artikel 3 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 286 Spm. om afgrænsningen mellem ansvaret for national sikkerhed og
det fælles samarbejde om sikkerhed og forsvar og samarbejdet om
indre anliggender, jf. artikel 4 i TEU, til udenrigsministeren, og mini-
sterens svar herpå
- 287 Spm. om loyalitetspligter, der påhviler henholdsvis medlemslandene
og Unionen, jf. artikel 4 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens
svar herpå
- 288 Spm., om kompetencetildeling i artikel 5 i TEU indebærer en ændring
i forhold til de gældende traktater, til udenrigsministeren, og ministe-
rens svar herpå
- 289 Spm. om Charteret om Grundlæggende Rettigheder og implemente-
ringen af EU-retten i medlemslandene, jf. artikel 6 i TEU, til uden-
rigsministeren, og ministerens svar herpå
- 290 Spm. om Charteret om Grundlæggende Rettigheder og retlige forplig-
telser for borgerne, jf. artikel 6 i TEU, til udenrigsministeren, og mi-
nisterens svar herpå
- 291 Spm. om EU-Domstolens forpligtelse i forhold til Menneskerettig-
hedsdomstolens fortolkninger, til udenrigsministeren, og ministerens
svar herpå
- 292 Spm. om, hvilke nabolande der er omfattet af artikel 8 i TEU, til
udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 293 Spm. om lighedsprincippet i artikel 9 i TEU og den danske sommer-

-
- husprotokol, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 294 Spm. om de nationale parlamenters adgang til lovgivningsmæssige dokumenter fra Rådets arbejdsgrupper, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 295 Spm. om afgrænsning af begrebet »medlemsstaternes interesser« i artikel 13 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 296 Spm. om pligter under loyalitetsprincippet, jf. artikel 13 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 297 Spm. om Europa-Parlamentets udvælgelse af kommissærer, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 298 Spm. om Kommissionens formands relation til Det Europæiske Råd, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 299 Spm., om konsensus, jf. artikel 15, stk. 4, i TEU, er det samme som enstemmighed, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 300 Spm., om formanden for Det Europæiske Råd, jf. artikel 15 i TEU, vil være omfattet af finansforordningen og tjenestemandsvedtægten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 301 Spm. om definitionen af det »europæiske engagement«, jf. artikel 17, stk. 3, 2. afsnit, i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 302 Spm. om beslutninger, som Kommissionens formand træffer efter artikel 17, stk. 6, første afsnit, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 303 Spm., om Unionens højtstående repræsentant træder tilbage efter proceduren i artikel 18, stk. 1, i TEU, hvis formanden anmoder herom, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 304 Spm. om gentagelse af proceduren i artikel 17, stk. 7, i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 305 Spm. om, hvorvidt Europa-Parlamentet i relation til artikel 17, stk. 7, i TEU kan gennemtvinge deres egen kandidat til formand for Kommissionen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 306 Spm. om udpegning af kandidater til Kommissionen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 307 Spm. om oversættelsen af »suggestions« i den engelske udgave af artikel 17, stk. 7, i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 308 Spm. om udnævnelse af en kommissær med ansvar for militære anliggender, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 309 Spm., om den højtstående repræsentant efter artikel 18 i TEU er underkastet kommissionsformandens instruktionsbeføjelse, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 310 Spm. om aflønning af den højtstående repræsentant, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 311 Spm. om, hvorvidt den højtstående repræsentant automatisk er første næstformand i Kommissionen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

-
- svar herpå
- 312 Spm. om kommissionsformandens ansvar, for så vidt angår Unionens optræden udadtil, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 313 Spm. om den samlede udenrigstjeneste og Kommissionens delegationer i udlandet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 314 Spm. om retlige virkninger af artikel 2 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 315 Spm. om partnerskaber med lande, som går ind for dødsstraf, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 316 Spm. om lovligheden af foranstaltninger mod import fra udviklingslandene m.v., til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 317 Spm. om EU-forbud mod en særlig miljøindsats ud over et totalharmoniseret niveau, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 318 Spm. om afgørelser med kvalificeret flertal, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 319 Spm. om afgørelse med enstemmighed imod Kommissionens forslag, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 320 Spm. om retten til at handle selvstændigt, når EU har vedtaget en fælles politik i henhold til artikel 24 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 321 Spm. om, hvor Domstolen i henhold til artikel 24 i TEU kan dømme på udenrigsrelaterede områder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 322 Spm. om forskellen i retsaktstype, jf. artikel 24 i TEU, og om der kan vedtages andre juridisk bindende retsakter, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 323 Spm. om bindende beslutninger om anvendelse af nationale midler, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 324 Spm. om, hvorvidt den højtstående repræsentant kan fremsætte forslag, jf. artikel 27 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 325 Spm. om kommissionsformandens beføjelser på det område, der henhører under Unionens højtstående repræsentant, jf. artikel 27 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 326 Spm. om arbejdsdelingen mellem den højtstående repræsentant og formanden for Rådet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 327 Spm. om instruktionsbeføjelser over for Unionens diplomater, jf. artikel 27 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 328 Spm., om Europa-Parlamentet kan indkalde diplomater til at afgive erklæringer og evt. vidneudsagn, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 329 Spm. om kontrol af udgiftsbilag fra den højtstående repræsentant og det diplomatiske korps virksomhedsområder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

-
- 330 Spm. om oprettelsen af Tjenesten for EU's Optræden Udadtil, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 331 Spm., om medlemslande kan nedlægge veto mod nødvendige afgørelser vedrørende operationelle aktioner, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 332 Spm. om Rådets stemmeregler ved forslag i henhold til artikel 27, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 333 Spm., om Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter kan fremsætte initiativer og forslag, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 334 Spm., om overgang til kvalificeret flertal kræver national ratifikation, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 335 Spm. om Europa-Parlamentets adgang til at afhøre tjenestemænd m.v., til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 336 Spm. om stemmeregler ifm. afgørelse om beskyttelse af personoplysninger, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 337 Spm. om procedurer ifm. hastefinansiering af FUSP-initiativer, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 338 Spm. om veto mod anvendelse af midler fra opstartsfonden, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 339 Spm. om artikel 42, stk. 2, første afsnit, i TEU og udvikling af et fælles forsvar, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 340 Spm. om det strukturerede samarbejde i artikel 42, stk. 6, i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 341 Spm. om adgang til den situationsrapport, der omhandles i artikel 44, stk. 2, i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 342 Spm. om Unionens kompetencer, jf. artikel 47 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 343 Spm. om bortfald af et traktatforslag, der ikke har opnået 80 pct. tilslutning, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 344 Spm., om indførelse af nye flertalsafgørelser kan kræves forelagt vælgerne ved folkeafstemning, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 345 Spm. om national ratifikation af afgørelser truffet i henhold til artikel 48, stk. 7, i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 346 Spm. om stemmeregler i forbindelse med en medlemsstats udtræden af EU, jf. artikel 50 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 347 Spm. om forskel på de to traktater, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 348 Spm. om en bemyndigelse til medlemsstaterne, hvor Unionen har enekompetence, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 349 Spm., om en bemyndigelse til national vedtagelse kan trækkes tilbage, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 350 Spm. om, hvorvidt det kun er Kommissionen, der kan stille forslag

-
- om en bemyndigelse, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 351 Spm. om vedtagelsesprocedure for en bemyndigelse, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 352 Spm. om EU-Domstolens kompetence, hvor Unionen endnu ikke har udnyttet sin lovgivningskompetence, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 353 Spm. om, hvorvidt det kun er Kommissionen, der kan foreslå, at Unionen ophører med at udøve en delt kompetence, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 354 Spm. om beslutningsprocedure vedr. ophør af unionskompetence, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 355 Spm. om Unionens kompetence til at gennemføre en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 356 Spm. om Unionens beføjelser til at gennemføre tiltag, jf. art. 2, stk. 5, i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 357 Spm. om ændring af bestemmelser på området for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 358 Spm., om der kan vedtages forstærket samarbejde på områder under artikel 2, stk. 5, i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 359 Spm. om, hvem der afgrænser begrebet »nødvendige«, jf. art. 3, stk. 1, i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 360 Spm. om fastsættelse af selvstændige standarder, hvor den delte kompetence ikke er udnyttet til vedtagelse af fælles regler, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 361 Spm., om al energiforsyning er underlagt delt kompetence, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 362 Spm. om, hvorledes området for frihed, sikkerhed og retfærdighed afgrænses, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 363 Spm. om, hvilke nye beføjelser EU får på sundhedsområdet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 364 Spm. om, hvilke typer af retsakter der er omfattet af udtrykket »foranstaltninger«, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 365 Spm. om samordning af medlemsstaternes social- og arbejdsmarkeds- politik, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 366 Spm. om juridisk bindende afgørelser, for så vidt angår art. 6 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 367 Spm., om bestemmelser, som udelukker harmonisering af lovene, kan anvendes til at vedtage retligt bindende beslutninger eller forskrifter, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 368 Spm., om artikel 9 i TEUF er en hjemmelsbestemmelse, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 369 Spm. om implikationerne af artikel 9 i TEUF for uddannelse, er-

-
- hvervsuddannelse og beskyttelse af menneskers sundhed, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 370 Spm., om artikel 10 er en hjemmelsbestemmelse, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 371 Spm. om artikel 10 i TEUF og bestemmelserne i Chartret om Grundlæggende Rettigheder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 372 Spm. om hensyn til dyrevelfærd i politikker, som ikke er opregnet i artikel 13 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 373 Spm., om artikel 13 i TEUF er en hjemmelsbestemmelse, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 374 Spm. om overførsel af beføjelser til Unionen vedrørende tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 375 Spm. om krav om offentlige møder i forbindelse med afholdelsen af regeringskonferencer, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 376 Spm., om behandling af udkast til lovgivningsmæssige retsakter på lukkede møder udgør en ugyldighedsgrund, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 377 Spm., om kravet om åbne rådsmøder også dækker de forberedende drøftelser i Rådets arbejdsgrupper, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 378 Spm., om artikel 16, stk. 1, i TEUF er direkte anvendelig, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 379 Spm., om borgerne i EU's medlemsstater har ret til at få oplyst, hvilke oplysninger myndighederne har om dem, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 380 Spm. om medlemslandenes egen beskyttelse af personoplysninger, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 381 Spm. om en videregående beskyttelse af personoplysninger, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 382 Spm. om respekt for kirker og religiøse sammenslutninger eller samfund i medlemsstaterne, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 383 Spm., om folkekirkens privilegerede status under den danske grundlov skal respekteres af Unionens myndigheder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 384 Spm., om Unionens institutioner er forpligtede til at føre dialog med alle kirker og organisationer, som anmoder om det, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 385 Spm. om dialog med kirkelige organisationer og filosofiske og konfessionsløse organisationer, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 386 Spm. om unionsborgerskabet som »supplement«, til udenrigsministe-

-
- ren, og ministerens svar herpå
- 387 Spm. om unionsborgernes beskyttelse ved medlemsstaternes konsulære og diplomatiske myndigheder i tredjelande, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 388 Spm. om anvendelse af nødbremsen i artikel 48 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 389 Spm., om sø- og luftfart er en ny EU-kompetence, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 390 Spm., om Kommissionen kun kan vedtage forordninger på områder, hvor Rådet tidligere har vedtaget en forordning eller et direktiv, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 391 Spm. om harmoniseret lovgivning for indirekte skatter med henblik på at »undgå konkurrenceforvridning«, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 392 Spm. om intellektuelle ejendomsrettigheder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 393 Spm. om bestemmelserne, der vedrører forsyningsvanskeligheder på energiområdet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 394 Spm. om anvendelsesområdet for artikel 133 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 395 Spm. om en nærmere redegørelse for art. 165 i TEUF om sport, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 396 Spm., om EU kan vedtage juridisk bindende regler med henblik på gennemførelsen af målene i art. 165, stk. 2, TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 397 Spm. om, hvad tilføjelsen om direkte investeringer i art. 206 i TEUF indebærer, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 398 Spm. om »handelsrelaterede aspekter af intellektuel ejendomsret« og »tjenesteydelser« under den fælles handelspolitik i art. 207 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 399 Spm. om begrænsninger i udøvelsen af Unionens beføjelser på det handelspolitiske område, jf. art. 207, stk. 6, TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 400 Spm., om medlemsstaternes kompetence til at forhandle i internationale organer og indgå aftaler berøres af art. 209 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 401 Spm. om eventuelle nye retsvirkninger for EU, hvis EU tiltræder Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 402 Spm. om nye beføjelser til Unionen i forbindelse med tiltrædelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 403 Spm. om Parlamentets anmodning om at fremsætte et forslag, jf. art. 225 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 404 Spm. om, hvad det betyder, at Det Europæiske Råd bliver en EU-

-
- institution, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 405 Spm. om, hvornår Det Europæiske Råd kan træffe afgørelser med kvalificeret flertal, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 406 Spm., om der kan oprettes en selvstændig rådsformation til kirkeministre og forsvarsministre, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 407 Spm. om forskellige typer af retsinstrumenter, som EU kan anvende, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 408 Spm. om kriterier for delegerede retsakter, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 409 Spm. om vedtagelse af interinstitutionelle aftaler om EU-budgettet, jf. art. 326 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 410 Spm. om det forstærkede samarbejde, jf. art. 326, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 411 Spm., om overgang fra enstemmighed til flertalsafgørelser, jf. art. 333 i TEUF, kan ske uden ratifikation i medlemslandene, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 412 Spm. om 8-ugers-fristen i art. 4 i protokollen om de nationale parlamenters rolle, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 413 Spm. om artikel 3 i protokollen om de nationale parlamenters rolle, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 414 Spm. om anvendelsen af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 415 Spm. om protokollen om permanent struktureret samarbejde, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 416 Spm. om protokollen om tjenesteydelser af almen interesse, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 417 Spm. om anvendelsen af den nye Ioanninamekanisme, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 418 Spm. om protokollen om Danmarks stilling, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 419 Spm. om indholdet af erklæring nr. 17 om EU-rettens forrang, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 420 Spm. om kompetencekategorien i art. 2, stk. 5, i TEUF kan omfatte juridisk bindende beslutninger, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 421 Spm., om militære EU-operationer skal have FN-mandat, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 422 Spm. om påtale eller forbud mod at kritisere et andet EU-land, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 423 Spm. om forbud mod masseødelæggelsesvåben, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 424 Spm. om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik og anvendelse af nationale midler og Unionens midler, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

-
- 425 Spm. om økonomiske bidrag til Unionens militære aktiviteter m.v., til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 426 Spm. om EU's fælles forsvar og etablering af en EU-hær, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 427 Spm. om beslutningsprocedure vedr. udenrigspolitikken, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 428 Spm. om forskellen mellem Unionens højtstående repræsentant og EU-forfatningens EU-udenrigsminister, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 429 Spm. om gradvis forbedring af medlemsstaternes militære kapacitet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 430 Spm. om arbejdsdeling mellem den danske udenrigsminister og Unionens højtstående repræsentant, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 431 Spm., om man kan nedlægge Det Europæiske Forsvarsagentur uden en fremtidig traktatændring, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 432 Spm. om udtalelser af hhv. den danske udenrigsminister og Unionens højtstående repræsentant, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 433 Spm. om Det Europæiske Forsvarsagenturs arbejde og EU-landenes våbenhandel m.v., til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 434 Spm. om hjælp og bistand til en anden medlemsstat, jf. art. 42, stk. 2, i Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 435 Spm. om Lissabontraktatens art. 32 og betydningen for Grønlands og Færøernes indflydelse på dansk udenrigspolitik, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 436 Spm. om, hvorfor Lissabontraktaten ikke stiller krav om militær nedrustning, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

Udvalgets spørgsmål til udenrigsministeren og ministerens svar herpå

Spørgsmålene og udenrigsministerens svar herpå er optrykt i betænkningen efter ønske fra udvalget.

Spørgsmål nr. 1:

Ministeren bedes præsentere en fortegnelse over de organisationer, hvor EU i dag repræsenterer Danmark samt en fortegnelse over de organisationer, hvor både EU og Danmark er medlemmer.

Svar:

Generelt gælder, at det er i relativt få tilfælde, at Fællesskabet formelt optræder som medlem af en international organisation, ligesom det også begrebsmæssigt er en skønssag at fastlægge, hvad en international organisation reelt er. Der er ingen tvivl om de store velkendte organisationer, der fører en uafhængig eksistens og bygger på en reel medlemsskare. Fsva. sekretariater og andre strukturer oprettet i forbindelse med indgåelsen af internationale traktater er det imidlertid mere uklart, hvad som lever op til betegnelsen »international organisation«.

Tages udgangspunkt i de store velkendte internationale organisationer, er det kun de færreste, som Fællesskabet er medlem af. Fællesskabet er medlem af WTO (World Trade Organisation), FAO (Food and Agriculture Organisation) EBRD (European Bank for Reconstruction and Development), WCO (World Customs Organisation) og ISA (International Seabed Authority), men er ikke medlem af ILO, Verdensbanken, IMF, Europarådet eller for den sags skyld FN (og tilhørende underorganisationer med undtagelse af FAO), selvom det alle er organisationer, der agerer på områder, hvor Fællesskabet også er aktivt. I WTO, FAO, EBRD, WCO og ISA er EU's medlemslande også formelle medlemmer parallelt med Fællesskabet. Her agerer såvel Fællesskab som medlemslande inden for deres respektive kompetencer.

I de tilfælde, Fællesskabet optræder som fuldt medlem af en international organisation, er der som oftest tale om mindre organisationer, der beskæftiger sig med yderst specifikke emner. Og igen forhindrer Fællesskabets medlemskab af de pågældende organisationer ikke parallelt medlemskab fra EU-medlemslandene.

Det er tilfældet for de 13 råstoforganisationerne under CFC (Common Fund for Commodities), herunder IGC (International Grain Council), ISO (International Sugar Organisation) og (ITTO) International Tropical Timber Organisation, som er de tre råstoforganisationer, der har Danmark som medlem.

Det er også tilfældet for EUROCONTROL (European Organisation for the Safety of Air Navigation).

Fsva. de regionale fiskerierorganisationer er Fællesskabet medlem *uden*, at EU-medlemslandene parallelt er repræsenteret i deres egenskab af EU-medlemslande. Visse EU-medlemslande er dog repræsenteret alligevel pga. oversøiske besiddelser, selvstyremråder og territoriale fællesskaber. Det er tilfældet med Danmark som agerer på vegne af Grønland og Færøerne inden for Northwest Atlantic Fisheries Organisation (NAFO), North East Atlantic Fisheries Commission (NEAFC) og North Atlantic Salmon Conservation Organisation (NASCO).

Endelig bør for god ordens skyld nævnes, at det Europæiske Atomenergifællesskab er fuldt medlem af Korean Peninsula Energy Development Organisation (KEDO), som blev oprettet i 1994 mhp. at implementere den amerikansk-nordkoreanske rammeaftale om fastfrysning af Nordkoreas nukleare program. Det Europæiske Atomenergifællesskab repræsenterer EU i KEDOs bestyrelse sammen med USA, Japan og Sydkorea. Enkelte nye EU-medlemslande har fastholdt deres medlemskab af KEDO, herunder Polen og Tjekkiet.

Spørgsmål nr. 2:

Ministeren bedes redegøre for, hvilke ændringer det medfører for Danmark som forhandlingspartner i internationale organisationer, at EU opnår status som juridisk person.

Svar:

Det har i sig selv ingen betydning for Danmarks rettigheder eller forpligtelser som forhandlingspartner i internationale organisationer, at EU (Unionen) opnår status som juridisk person. Derimod vil omdannelsen af Unionen og Fællesskabet til en samlet union med status som én juridisk person muliggøre en mere samlet, europæisk optræden udadtil. EU (Unionen) vil for fremtiden kunne varetage sine politikker – både handelspolitik, udviklingspolitik, miljøpolitik og mere generel udenrigs- og sikkerhedspolitik – som en enhed.

Spørgsmål nr. 3:

Vil ministeren præsentere en oversigt, der viser samtlige politikområder, hvor beslutninger i Rådet i modsætning til tidligere træffes ved kvalificeret flertalsafgørelser?

Svar:

Der henvises til bilag 3 i Udenrigsministeriets redegørelse til Folketinget om Lissabon-traktaten, der indeholder den ønskede oversigt.

Spørgsmål nr. 4:

Kan ministeren bekræfte professor i forfatningsret Jens Hartig Danielsens argument om, at der med Lissabontraktaten havde været tale om suverænitetsafgivelse jf. Grundlovens § 20, såfremt Danmark ikke havde haft det retlige forbehold?

Svar:

Ja. Der henvises til Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten, især side 75-83.

Spørgsmål nr. 5:

Ministeren bedes redegøre for, om den øgede beslutningskapacitet, Europa-Parlamentet opnår med Lissabon-traktaten, medfører en svækkelse af de nationale parlamenter.

Svar:

Rollefordelingen i EU's beslutningsprocedurer er forskellig for henholdsvis Europa-Parlamentet og for de nationale parlamenter.

Lissabon-traktaten styrker på en og samme tid rollen for såvel Europa-Parlamentet som de nationale parlamenter.

Styrkelsen af Europa-Parlamentet sker først og fremmest ved, at Europa-Parlamentet i videre omfang end i dag bliver medlovgiver sammen med Rådet.

De nationale parlamenters indflydelse i EU's beslutningsgange bliver styrket navnlig gennem øgede kontrolbeføjelser med nærhedsprincippet via de såkaldte gule og orange kort. Lissabontraktaten medfører endvidere traktatmæssige forpligtelser for Kommissionen til at holde de nationale parlamenter direkte orienterede om alle forslag til nye EU-retsakter mv., og de nationale parlamenter tildeles vetoret i forbindelse med en passerelle-beslutning om overgang fra enstemmighed til kvalificeret flertal.

Spørgsmål nr. 6:

Ministeren bedes redegøre for, om Folketinget med en flertalsafgørelse vil kunne erstatte det retlige forbehold med den opt-in ordning, som det foreslås Lissabontraktaten giver mulighed for.

Svar:

Det fremgår af Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten, at en omdannelse af forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender (RIA-forbeholdet) til en tilvalgsordning vil forudsætte, at der overlades beføjelser til EU efter reglerne i grundlovens § 20. Det vil således efter grundloven ikke være tilstrækkeligt, at Folketinget godkender en sådan ændring ved en almindelig flertalsafgørelse. Hertil kommer, at ændringen af RIA-forbeholdet ifølge det nationale kompromis fra 1992 forudsætter afholdelse af en folkeafstemning.

Spørgsmål nr. 7:

Ministeren bedes redegøre for forskelle og ligheder mellem den danske protokol og den britiske og irske protokol om disse landes retlige forbehold.

Svar:

Det danske forbehold vedrørende retlige og indre anliggender (RIA-forbeholdet) vil også efter Lissabon-traktatens ikrafttræden være et absolut forbehold mod at deltage i RIA-samarbejde på overstatsligt grundlag. De britisk/irske forbehold på RIA-området vil efter Lissabon-traktatens ikrafttræden fortsat være et tilvalgsforbehold (opt-in ordning). Der er således grundlæggende forskelle på de to forbehold.

Udenrigsministeriet går ud fra, at spørgsmålet sigter til eventuelle forskelle mellem det danske forbehold og de britisk/irske forbehold, såfremt Danmark har udnyttet sin ret til at omdanne det absolutte danske RIA-forbehold til et tilvalgsforbehold.

I en sådan situation vil der grundlæggende være fuld overensstemmelse mellem det danske RIA-forbehold og UK/Irlands RIA-forbehold. Der vil dog være visse forskelle. Det kan særligt fremhæves, at Danmark er fuldt med i Schengen-samarbejdet. Som følge heraf er der visse særregler om tilvalgsordningen for Danmark, hvor det gælder tilvalg af ændringer til Schengen-retsakter. Hvis Danmark ikke tilvælger en retsakt, som er en videreudvikling af Schengen-reglerne, vil de øvrige Schengen-lande og Danmark skulle finde egnede løsninger på de spørgsmål, som dette måtte rejse. Samtidig indebærer et dansk tilvalg af et forslag til en Schengen-retsakt, at Danmark forpligter sig til også at tilvælge senere ændringer heri, hvis disse ændringer ligeledes indebærer en videreudvikling af Schengen-reglerne.

For UK/Irland gælder et andet regelsæt. Disse lande har ingen egentlig ret til at deltage i Schengen-retsakter. De kan dog ansøge Rådet om tilladelse til at deltage i dele af Schengen-samarbejdet, og kan derefter deltage i de dele af samarbejdet, som Rådet har samtykket i, på de betingelser som Rådet har stillet.

Spørgsmål nr. 8:

I lyset af ministerens tidligere udtalelser om, at Lissabon-traktaten styrker Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter, bedes ministeren svare på, om dette sker på bekostning af henholdsvis Rådets og Kommissionens indflydelse i beslutningsprocessen.

Svar:

Lissabon-traktaten ændrer ikke ved rollefordelingen for hhv. Rådet og Kommissionen i EU's beslutningsproces.

Lissabon-traktaten fastholder således Kommissionens rolle med initiativretten, herunder reglen om, at Kommissionen altid kan ændre sit forslag, hvorimod Rådet kun kan ændre Kommissionens forslag med enstemmighed.

Rådets rolle ændres der heller ikke på. Lissabon-traktaten medfører imidlertid, at Rådet på flere områder end i dag kommer til at dele den lovgivende magt med Europa-Parlamentet i og med, at Lissabon-traktaten udbreder anvendelsen af den almindelige lovgivningsprocedure.

Spørgsmål nr. 9:

Ministeren bedes redegøre for, om indførelsen af den højtstående repræsentant for udenrigsanliggender vil have konsekvenser for Danmarks repræsentation i udlandet.

Svar:

Embedet som højtstående repræsentant for EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik findes allerede i dag, men embedet styrkes ved Lissabon-traktaten, bl.a. ved oprettelse af en fælles udenrigstjeneste i EU.

Det fremgår af erklæring nr. 13 og 14 til Lissabon-traktatens slutakt, at embedet som Unionens højtstående repræsentant for udenrigs- og sikkerhedspolitik og oprettelse af tjenesten for Unionens optræden udadtil ikke berører medlemsstaternes ansvar og beføjelser med hensyn til udformningen og gennemførelsen af deres udenrigspolitik og deres respektive, nationale diplomatiske tjenester.

Udenrigsministeriet vurderer imidlertid løbende, om der er behov for at justere Danmarks repræsentation i udlandet. Der er ingen aktuelle planer om at justere Danmarks repræsentation i udlandet i forbindelse med indførelsen af det udbyggede embede som højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik eller den nye tjeneste for EU's optræden udadtil. Det bemærkes, at grundlaget for denne nye tjeneste endnu ikke er udformet, og at det ikke er besluttet, hvilke ansvarsområder den vil få.

Spørgsmål nr. 10:

Ministeren bedes redegøre for, hvilke konsekvenser det vil have for Danmarks deltagelse i FN, at den højtstående repræsentant for udenrigsanliggender med Lissabon-traktaten får til opgave at organisere koordineringen af EU's holdninger i internationale fora (TEU art. 34, ny nummerering).

Svar:

I henhold til den gældende TEU art. 19 samordner medlemsstaterne allerede i dag deres optræden i internationale organisationer. De ændringer, der er i TEU art. 34 (ny nummerering), ændrer ikke på denne tilstand.

Med Lissabon-traktaten vil der dog ske den ændring, at koordinationen varetages af den højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, hvor denne opgave tidligere har været varetaget af den medlemsstat, som havde det roterende EU-formandskab. På linje med de øvrige EU-medlemsstater vil Danmark således ikke fremover skulle varetage denne samordningsopgave under de periodevise, halvårslige nationale formandskaber for Rådet.

Som noget nyt skal Danmark i de perioder, hvor man er medlem af FN's Sikkerhedsråd på linje med andre EU-medlemmer af Sikkerhedsrådet, anmode om taletid i Sikkerhedsrådet for udenrigsrepræsentanten, når EU har fastlagt en holdning til et spørgsmål på Sikkerhedsrådets dagsorden, jf. TEU art. 34, stk. 2. De EU-medlemsstater, som er medlemmer af Sikkerhedsrådet, pålægges med Lissabon-traktaten desuden at rådføre sig med og holde den højtstående repræsentant fuldt ud underrettet, ligesom man allerede i henhold til den gældende traktat er forpligtet til at rådføre sig med og underrette de øvrige EU-medlemsstater.

Spørgsmål nr. 11:

Ministeren bedes redegøre for, om der med Lissabon-traktaten vil være mulighed for med tiden at udvide muligheden for »konstruktiv afståelse«, som det kendes fra den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (jf. TEU art. 23) til også at gælde for andre områder af EU-samarbejdet, hvor beslutninger i dag træffes ved enstemmighed i Rådet.

Svar:

Bestemmelsen i TEU art. 31 (nuværende art. 23) er en særbestemmelse, der gælder inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. Bestemmelsen kan ikke finde anvendelse på de øvrige politikområder. Udbredelse af en tilsvarende ordning til andre politikområder, hvor afgørelse efter traktatens bestemmelser træffes med enstemmighed, vil kræve traktatændring.

Det bemærkes, at afståelse fra at stemme om afgørelser, der træffes med enstemmighed, ikke forhindrer den pågældende afgørelses vedtagelse. Se TEUF art. 238, stk. 4.

Spørgsmål nr. 12:

Ministeren bedes redegøre for, om kravet om koordinering af EU's holdninger i internationale fora (TEU art. 34, ny nummerering) vil få konsekvenser for Danmarks arbejde med at reformere valgkredsene i den Internationale Valutafond (IMF).

Svar:

I henhold til den gældende TEU art. 19 samordner medlemsstaterne allerede i dag deres optræden i internationale organisationer. De ændringer, der er i TEU art. 34 (ny nummerering) ændrer ikke herved, hvorfor Danmarks arbejde med f.eks. at reformere samarbejdet i den Internationale Valutafond (IMF) ikke påvirkes i forhold til i dag.

Spørgsmål nr. 13:

Ministeren bedes redegøre for, hvordan »det orange kort« og dermed Rådets mulighed for at forkaste et forslag med 55 pct. af stemmerne ændrer noget i praksis, når EU i forvejen ikke kan vedtage et forslag med kun 45 pct. af landene.

Svar:

»Det orange kort« har sin selvstændige berettigelse derved, at den foreskriver en særlig procedure om eksplicit stillingtagen til et forslags overholdelse af nærhedsprincippet. Proceduren iværksættes på foranledning af de nationale parlamenter. I sidste instans indebærer proceduren, at hhv. Europa-Parlamentet og Rådet ved særskilt afstemning træffer afgørelse om den videre skæbne for et forslag fra Kommissionen på netop det grundlag.

Spørgsmål nr. 14:

Ministeren bedes oplyse, hvordan TEUF's artikel 214 påvirker det danske bidrag til EU's humanitære bistand.

Svar:

EU's humanitære bistandsoperationer har hidtil været gennemført som en del af udviklingsbistanden. Med Lissabon-traktaten tilføjes der et udtrykkeligt retsgrundlag om humanitær bistand som en del af traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, og de grundlæggende principper bliver samtidig præciseret.

Humanitær bistand ydes til befolkninger i tredjelande, som er ofre for naturkatastrofer eller menneskeskabte katastrofer, inden for rammerne af EU's optræden udadtil. Det fremhæves, at humanitære operationer skal gennemføres i overensstemmelse med principperne om upartiskhed, neutralitet og ikke-forskelsbehandling. Som noget nyt gives der med Lissabon-traktaten desuden hjemmel til at oprette et frivilligt europæisk korps for humanitær bistand.

Finansieringen af EU's humanitære bistand sker altovervejende over fællesskabsbudgettet, mens en mindre del af midlerne stammer fra Den Europæiske Udviklingsfond (EUF).

Det danske bidrag til EU's humanitære bistand forudses ikke påvirket af TEUF's artikel 214.

Spørgsmål nr. 15:

Ministeren bedes redegøre for, hvilke konsekvenser styrkelsen af den europæiske udenrigs- og forsvarspolitik har for Danmarks forhold til NATO.

Svar:

EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik er ikke en konkurrent til NATO. Lissabon-traktaten understreger da også NATO's fortsatte rolle som fundament for det kollektive forsvar for de allierede lande. Regeringen støtter et udvidet samarbejde mellem EU og NATO vedrørende krisestyring, herunder civil-militær samtænkning. En styrkelse af EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik vil øge EU's og dermed det internationale samfunds kapacitet til at gennemføre krisestyingsopgaver. EU er rede til i stigende grad at tage ansvar for krisestyring samt civil-militære krisestyingsindsatser.

EU og NATO har allerede indgået en aftale om samarbejde med hensyn til krisehåndtering. Det danske forsvarsforbehold begrænser Danmarks muligheder for at medvirke til etableringen af og udbygningen af dette samarbejde mellem EU og NATO. Som følge heraf kan en styrkelse af EU's forsvars- og sikkerhedspolitik påvirke rammebetingelserne for dansk interessevaretagelse i NATO yderligere.

Spørgsmål nr. 16:

Ministeren bedes redegøre for, hvilken reel indflydelse hensynet til de nationale parlamenter har, når beslutning om at ændre lovgivningsproceduren i forbindelse med anvendelse af den generelle passerelle alligevel vedtages med enstemighed i Rådet, hvis medlemmer allerede må formodes at have støtte i de nationale parlamenter.

Svar:

Ved eksplicit at traktatfæste de nationale parlamenters vetoret i spørgsmålet om anvendelse af den generelle passerelle-bestemmelse i TEU art. 48, stk. 7, varetager Lissabon-traktaten i høj grad et reelt hensyn til de nationale parlamenters stilling ved en sådan beslutning, der herefter ikke blot vil bero på formodninger.

Spørgsmål nr. 17:

Ministeren bedes redegøre for, hvilke konsekvenser den nye henvisning i Lissabontraktaten om bekæmpelse af klimaændringer vil få for medlemsstaternes kompetencer.

Svar:

EU's kompetence omfatter allerede i dag bekæmpelse af klimaændringer som en del af miljøpolitikken. Lissabon-traktatens revision af sidste led i TEUF art. 174, stk. 1, indebærer, at bekæmpelse af klimaændringer gøres til et prioritetsområde under miljøpolitikken. I kraft af TEUF art. 11 skal miljøbeskyttelseshensyn – og dermed også hensynet til at undgå klimaændring – indgå som et tværgående hensyn i Unionens politikker. Der er således tale om en vigtig bestemmelse i forhold til indholdet af den politik, der skal føres, men ikke om en udvidelse af Unionens beføjelser.

Spørgsmål nr. 18:

Ministeren bedes redegøre for, hvilken status sundhedsydelser nyder på det indre marked som følge af Lissabontraktaten.

Svar:

Der er ikke med Lissabon-traktaten sket ændringer i den status, sundhedsydelser nyder på det indre marked. Lissabon-traktaten ændrer desuden ikke ved definitionen af begrebet »tjenesteydelse« som fastsat i TEUF art. 57, der svarer til definitionen i den gældende bestemmelse i EF-traktatens art. 50. Som tjenesteydelser i traktaternes forstand betragtes herefter ydelser, der normalt udføres mod betaling, i det omfang de ikke omfattes af bestemmelserne vedrørende fri bevægelighed for personer, varer og kapital. Det gælder også sundhedsmæssige ydelser. Dette anfægter ikke Danmarks ret til fortsat at opretholde en offentligt finansieret sundhedssektor, jf. i øvrigt TEUF art. 168, stk. 7, hvorefter medlemsstaternes ansvar omfatter forvaltningen af sundhedstjenesteydelser og behandling på sundhedsområdet samt fordelingen af de midler, der afsættes hertil.

Spørgsmål nr. 19:

Ministeren bedes redegøre for, dels hvilke konsekvenser det har for de nationale parlamenter, at indsigelsesretten for nationale parlamenter i den generelle passerelle ikke gælder for de specifikke passereller, og dels hvordan det hænger sammen med udsagnet om, at Lissabon-traktaten styrker de nationale parlamenter.

Svar:

Ud over en traktatfæstet vetoret for de nationale parlamenter i forbindelse med anvendelse af den generelle passerelle i TEU art. 48, stk. 7, er de nationale parlamenter tillagt vetoret vedr. anvendelsen af den specifikke passerelle i bestemmelsen om familieret i TEUF art. 81, stk. 3. I de øvrige, specifikke passerelle-bestemmelser er de nationale parlamenter ikke tildelt en lignende indsigelses- eller vetoret, og har derfor ikke – traktatretligt – mulighed for at hindre brugen af de pågældende passereller. De nationale parlamenter vil i disse situationer kunne gøre deres indflydelse gældende over for deres respektive regerings stillingtagen i Rådet, hvor afgørelse træffes med enstemmighed. De nationale parlaments indflydelse i disse situationer afhænger af de enkelte medlemslandes interne EU-beslutningsprocedurer.

Herudover styrkes de nationale parlaments rolle på andre områder, jf. besvarelsen af spørgsmål 5.

Spørgsmål nr. 20:

Ministeren bedes redegøre for, om beskyttelsen af intellektuel ejendomsret har forrang for hensynet til almenvellet, herunder folkesundheden.

Svar:

Afvejningen mellem hensynet til folkesundheden og andre almene hensyn på den ene side og interessen i at nye opfindelser er lønsomme gennem sikring af intellektuel ejendomsret er en politisk afvejning, som må finde sted, når lovgivningen om intellektuel ejendomsret fastsættes.

Artikel 17, stk. 2, i Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder, der med Lissabon-traktaten er gjort retligt bindende (se TEU art. 6, stk. 1), beskytter intellektuel ejendomsret, der er opnået i henhold til gældende lovgivning. Indgreb i ejendomsretten kan dog ske i det omfang, det er nødvendigt af hensyn til almenvellet (samfundets interesser). Indgrebet skal være reguleret ved lov, og der skal betales erstatning. Charterets artikel 17, stk. 1 og 2, svarer til art. 1 i første tillægsprotokol til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention som fortolket af Menneskerettighedsdomstolen.

Spørgsmål nr. 21:

Vil ministeren fremlægge en oversigt, der viser kompetencefordelingen mellem EU og medlemsstaterne for så vidt angår de forskellige politikområder?

Svar:

Lissabon-traktaten ændrer ikke på det nugældende princip, hvorefter EU hviler på »tildelte kompetencer«, dvs. at EU kun har de beføjelser, som medlemslandene har tildelt Unionen, jf. TEU artikel 5. Med Lissabon-traktaten tydeliggøres og uddybes dette grundlæggende princip. Som noget nyt indsætter Lissabon-traktaten et selvstændigt afsnit om Unionens kompetencekategorier- og områder i TEUF. Lissabon-traktaten understreger således inddelingen mellem de forskellige kompetencekategorier. Bestemmelserne i artikel 2 til 6 i TEUF indeholder således en oversigt over de forskellige kompetencekategorier, som inddeles i enekompetence, delt kompetence, beføjelse til understøttende, koordinerende eller supplerende EU-tiltag og særlige kompetencekategorier inden for samordning af de økonomiske politikker og beskæftigelsespolitikkerne, samt inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik.

Der henvises i øvrigt til Udenrigsministeriets redegørelse afsnit 2.1.

Spørgsmål nr. 22:

Ministeren bedes redegøre for, hvilke danske lovgivningsområder, der med Lissabon-traktaten ikke påvirkes af EU?

Svar:

Det fremgår af Justitsministeriets § 20-redegørelse om Lissabon-traktaten, at der ikke overlades nye beføjelser til EU, som efter grundloven tilkommer rigets myndigheder. I forhold til de gældende traktater medfører Lissabon-traktaten således ikke en ændring af de danske lovgivningsområder, som ikke påvirkes af EU.

Lissabon-traktaten ændrer ikke på det nugældende princip, hvorefter EU hviler på »tildelte kompetencer«, dvs. at EU kun har de beføjelser, som medlemslandene har tildelt Unionen. Endvidere fastslås det, at beføjelser, som ikke er tildelt Unionen i traktaterne, forbliver hos medlemsstaterne, jf. TEU artikel 5. Det præciseres også, at Unionen kun kan handle til opfyldelsen af de mål, der er fastsat i traktaterne, og kun under overholdelse af nærheds- og proportionalitetsprincippet.

De sagsområder, hvor EU er tildelt kompetence inden for rammerne af de ovennævnte principper, fremgår af indholdsfortegnelsen til traktaterne. TEUF artikel 352 (den nuværende TEF art. 308) kan kun anvendes inden for rammerne af de politikker, der er fastlagt i traktaterne.

Der følger heraf, at der findes en lang række politikområder, som medlemslandene er ansvarlige for. Det gælder f.eks. fordelingspolitikken (herunder skattepolitikken), velfærdspolitikken i bredeste forstand (herunder socialforsorg, boligpolitik mv.), arealanvendelse, religiøse spørgsmål, indretningen af de væbnede styrker og politiet, kommunale spørgsmål mv.

Det indre marked eller andre EU-politikker kan ganske vist bevirke, at de nationale politikker på disse områder skal tage hensyn f.eks. til, at vandrende arbejdstageres rettigheder respekteres, eller til at andre EU-borgere ikke diskrimineres, men det er fortsat op til hvert enkelt medlemsland at fastsætte deres egen politik.

Spørgsmål nr. 23:

Ministeren bedes redegøre for, hvad der sker med ratifikationsproceduren, hvis Irland eller UK forkaster Lissabon-traktaten.

Svar:

Det følger af selve Lissabon-traktatens artikel 6 – stk. 2, at traktatens ikrafttræden er betinget af, at alle medlemslande i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige bestemmelser har ratificeret traktaten.

Såfremt ét eller flere medlemslande ikke ratificerer traktaten, vil der foreligge en ny situation og medlemslandene vil i givet fald skulle tage stilling til, hvordan denne situation håndteres.

Spørgsmål nr. 24:

Ministeren bedes redegøre for, hvilken retlig forskel, det medfører, at det ikke eksplicit følger af Lissabontraktaten, at EU-retten har forrang over national ret, som det var tilfældet i Forfatningstraktaten.

Svar:

Der er almindelig enighed om, at forrangsprincippet i EU-retten – som det er fastlagt af EF-Domstolen – indebærer, at umiddelbart anvendelige bestemmelser i EU-retten har forrang frem for medlemsstaternes ret. Det forhold, at forrangsprincippet ikke eksplicit fremgår af Lissabon-traktaten – modsat forfatningstraktaten – ændrer ikke herved. Også med Lissabon-traktaten vil medlemslandene således skulle respektere de EU-regler, som de selv har været med til at vedtage, hvilket bekræftes med erklæring nr. 17.

Spørgsmål nr. 25:

Ministeren bedes redegøre for, på hvilke områder Lissabontraktaten ændrer EF-Domstolens kompetencer.

Svar:

EF-Domstolen (fremover EU-Domstolen) har i medfør af EF-traktaten kompetence til at prøve lovligheden af retsakter vedtaget af Europa-Parlamentet og Rådet i fællesskab, af Rådet, af Kommissionen og af Den Europæiske Centralbank. Med Lissabon-traktaten vil også retsakter vedtaget af Det Europæiske Råd kunne prøves af EU-Domstolen. Desuden bekræftes det udtrykkeligt, at retsakter vedtaget af EU's organer, kontorer og agenturer også vil kunne prøves, når de pågældende retsakter har retsvirkning over for tredjemand. Der henvises til TEUF artikel 263.

Derudover udstrækker Lissabon-traktaten EU's domstolskontrol til flere politikområder end i dag. Inden for retlige og indre anliggender, hvor der i dag gælder særlige domstolsbegrænsninger, får EU-Domstolen således stort set samme kontroladgang som inden for de øvrige dele af Lissabon-traktaten. Dog vil EU-Domstolen fortsat ikke have kompetence til at prøve gyldigheden eller proportionaliteten af operationer, som udføres af et medlemslands politi eller andre retshåndhævende myndigheder, eller udøvelsen af medlemslandenes beføjelser med hensyn til opretholdelse af lov og orden og beskyttelse af den indre sikkerhed. Der henvises til TEUF artikel 276. Særstillingen for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, hvor EU-Domstolen som udgangspunkt ikke har kompetence, opretholdes ligeledes. Der henvises til TEUF artikel 275.

Endelig vil borgere og virksomheder med Lissabon-traktaten få lettere ved at få prøvet lovligheden af EU's retsakter direkte ved EU-Domstolen. Der henvises til TEUF artikel 263 samt til besvarelsen af spørgsmål 33.

Spørgsmål nr. 26:

Ministeren bedes redegøre for den reelle forskel, det har for den enkelte borger i EU, at charteret for grundlæggende rettigheder var indarbejdet i teksten til Forfatningstraktaten, mens det i Lissabon-traktaten er vedlagt som et særskilt juridisk bindende dokument.

Svar:

Efter Lissabon-traktaten følger det af TEU artikel 6, stk. 1, at Unionen anerkender de rettigheder, friheder og principper, der findes i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder af 7. december 2000 som tilpasset den 12. december 2007 i Strasbourg, der har samme juridiske værdi som traktaterne. Den retsbeskyttelse, som den enkelte borger nyder efter Lissabon-traktaten, er dermed ikke forskellig fra den beskyttelse, som forfatningstraktaten ville have medført.

Det forhold, at selve charter-teksten ikke er en integreret del af traktatteksten, skyldes ønsket om – som det fremgår i punkt 1 af mandatet fra Det Europæiske Råd til regeringskonferencen – at forlade

forfatningskonceptet. Der henvises i øvrigt til punkt 2.2. i besvarelsen af 4. december 2007 af spørgsmål 2 fra Europaudvalget.

Spørgsmål nr. 27:

Ministeren bedes redegøre for forholdet mellem det juridisk bindende charter for grundlæggende rettigheder og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention?

Svar:

En række bestemmelser i EU's charter om grundlæggende rettigheder hidrører fra Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Det fremgår af charteret (som genproklameret den 12. december 2007), jfr. artikel 52, stk. 3, at »i det omfang dette charter indeholder rettigheder svarende til dem, der er sikret ved den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, har de samme betydning og omfang som i konventionen. Denne bestemmelse er ikke til hinder for, at EU-retten kan yde en mere omfattende beskyttelse«.

Af forklaringerne til chartret (som er optrykt i tilknytning til charteret) fremgår det, at ovennævnte bestemmelse skal sikre den nødvendige sammenhæng mellem chartret og Menneskerettighedskonventionen, herunder deres betydning og rækkevidde, samt at de tilladte begrænsninger er de samme som i Menneskerettighedskonventionen. I forklaringerne findes tillige en opregning af de artikler i chartret, der har samme betydning og omfang som de tilsvarende artikler i Menneskerettighedskonventionen, og en opregning af de artikler, der har samme betydning og omfang, men har en større rækkevidde.

Følgende artikler i chartret har samme betydning og omfang som de tilsvarende artikler i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK):

- Art. 2 svarer til art. 2 i EMRK
- Art. 4 svarer til art. 3 i EMRK
- Art. 5, stk. 1 og 2, svarer til art. 4 i EMRK
- Art. 6 svarer til art. 5 i EMRK
- Art. 7 svarer til art. 8 i EMRK
- Art. 10, stk. 1, svarer til art. 9 i EMRK
- Art. 11 svarer til art. 10 i EMRK, jf. dog de begrænsninger, som fællesskabsretten kan lægge på medlemsstaternes ret til at indføre bevillingsordninger, som omhandlet i art. 10, stk. 1, 3 pkt. i EMRK
- Art. 17 svarer til art. 1 i 1. tillægsprotokol til EMRK
- Art. 19, stk. 1, svarer til art. 4 i 4. tillægsprotokol til EMRK
- Art. 19, stk. 2, svarer til art. 3 i EMRK som fortolket af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol
- Art. 48 svarer til art. 6, stk. 2 og 3, i EMRK
- Art. 49, stk. 1 (bortset fra sidste punktum) og 2, svarer til art. 7 i EMRK

Følgende artikler har jf. bemærkningerne til charteret samme betydning og omfang som de tilsvarende artikler i Menneskerettighedskonventionen, men et bredere anvendelsesområde:

- Art. 9 svarer til art. 12 i EMRK, men anvendelsesområdet er udvidet således, at retten til at stifte familie i overensstemmelse med den nationale lovgivning også kan ske på andet grundlag end ægteskab. Det fremgår af bemærkningerne, at art. 9 hverken kræver eller er til hinder for en national lovgivning om registreret partnerskab.
- Art. 12, stk. 1, svarer til art. 11 i EMRK, men anvendelsesområdet er udvidet til også at omfatte EU-niveau, herunder fagforeninger på EU plan.

- Art. 14, stk. 1, svarer til art. 2 i 1. tillægsprotokol i EMRK, men anvendelsesområdet er udvidet til også at omfatte erhvervsuddannelse og efter- og videreuddannelse
- Art. 14, stk. 3, svarer til art. 2 i 1. tillægsprotokol til EMRK med hensyn til respekten for forældrenes ret til at sikre sig, at deres børn undervises i overensstemmelse med deres egen religiøse, filosofiske og pædagogiske overbevisning. Art. II-74 stk. 3, sikrer imidlertid desuden friheden til at oprette uddannelsesinstitutioner.
- Art. 47, stk. 2 og 3, svarer til art. 6, stk. 1, i EMRK, men begrænsningen til tvister om borgerlige rettigheder og forpligtelser eller anklager for forbrydelser gælder ikke i forbindelse med EU-retten og gennemførelsen heraf.
- Art. 50 svarer til art. 4 i 7. tillægsprotokol til EMRK, men anvendelsesområdet er udvidet således, at retten til ikke at blive retsforfulgt eller straffet to gange for samme lovovertrædelse ikke blot sikres, når der allerede er sket frifindelse eller domfældelse for lovovertrædelsen i den pågældende medlemsstat, men også når frifindelse eller domfældelse er sket i et af de øvrige EU-medlemslande i overensstemmelse med dette lands lovgivning.

Spørgsmål nr. 28:

Ministeren bedes redegøre for, hvilket dokument, der vil have forrang i tilfælde af konflikt mellem charteret for grundlæggende rettigheder og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Svar:

Det fremgår af artikel 52, stk. 3, i charteret for grundlæggende rettigheder, at »i det omfang dette charter indeholder rettigheder svarende til dem, der er sikret ved den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, har de samme betydning og omfang som i konventionen. Denne bestemmelse er ikke til hinder for, at EU-retten kan yde en mere omfattende beskyttelse«.

Sidstnævnte betyder, at chartrets beskyttelsesniveau aldrig må være lavere end Den Europæiske Menneskerettighedskonventionens. Af forklaringerne til chartret (som er optrykt i tilknytning til charteret) fremgår, at henvisningen til Menneskerettighedskonventionen omfatter både konventionen og protokollerne, men også retspraksis ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol og ved EU-Domstolen.

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål 29.

Spørgsmål nr. 29:

Ministeren bedes redegøre for forholdet mellem Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol og Den Europæiske Unions Domstol i relation til menneskerettigheder.

Svar:

Det lægges til grund, at spørgsmålet henviser til forholdet mellem Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol og EU-Domstolen under Lissabon-traktaten.

I henhold til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention har Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol kompetence til at fortolke og anvende Menneskerettighedskonventionen i de sager, som kan indbringes for domstolen. På lignende måde har EU-Domstolen kompetence i sager, som indbringes for den i henhold til EU-rettens processuelle regler.

EU's charter om grundlæggende rettigheder ændrer ikke på de kompetencer, som hhv. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol og EU-Domstolen hidtil har haft til at påse overholdelse af de grundlæggende menneske- og frihedsrettigheder. Af chartrets artikel 52, stk. 3 fremgår det, at »[i]

det omfang dette charter indeholder rettigheder svarende til dem, der er sikret ved den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, har de samme betydning og omfang som i konventionen. Denne bestemmelse er ikke til hinder for, at EU-retten kan yde en mere omfattende beskyttelse«.

Sidstnævnte betyder, at chartrets beskyttelsesniveau aldrig må være lavere end Den Europæiske Menneskerettighedskonventions beskyttelsesniveau. Af forklaringerne til chartret fremgår, at henvisningen til Menneskerettighedskonventionen omfatter både konventionen og protokollerne, men også retspraksis ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol og ved EU-Domstolen. Der kan dog opstå en situation, hvor EU-Domstolen skal fortolke en bestemmelse i Menneskerettighedskonventionen, og hvor Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol ikke tidligere har haft lejlighed til at udtale sig herom i en lignende sag.

Som retstilstanden har været hidtil, har det ikke været muligt at få prøvet EU's overholdelse af Menneskerettighedskonventionen hos Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, da EU ikke har tiltrådt Menneskerettighedskonventionen. Dette ønskes ændret med TEU artikel 6, stk. 2 som ændret ved Lissabon-traktaten, hvor det fastslås, at EU skal tiltræde Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Dette kræver en del forberedende arbejde og tilpasning af Menneskerettighedskonventionen, da kun stater hidtil har kunnet tiltræde konventionen.

Menneskerettighedsbeskyttelsen på europæisk plan styrkes således med Lissabon-traktatens bestemmelser og den i Lissabon-traktaten indeholdte mulighed for EU's tiltrædelse af Menneskerettighedskonventionen.

Spørgsmål nr. 30:

Vil ministeren gøre rede for, i hvilket omfang det juridisk bindende charter for grundlæggende rettigheder sætter nye rammer og eventuelle begrænsninger for EU-institutionernes virke i forhold til borgernes rettigheder.

Svar:

Som det også fremgår af spørgsmålets formulering er den retlige funktion af charteret at sætte grænser for institutionernes beføjelser og for medlemsstaterne, når de gennemfører EU-retten.

Det fremgår af TEU artikel 6, stk. 1, og af charterets artikel 51, stk. 2, at charteret ikke udvider Unionens beføjelser som fastsat i traktaterne.

Det følger endvidere af charterets præampel, at det bekræfter de rettigheder, der bl.a. følger af medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner og internationale forpligtelser, herunder Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols retspraksis. Der er således ikke tale om, at chartret indeholder nye eller udvidede rettigheder i forhold til de rettigheder, som EU efter EF-domstolens praksis skal overholde allerede i dag.

Formålet med charteret er at synliggøre de grundlæggende rettigheder, som allerede inden Lissabon-traktatens ikrafttræden eksisterer i EU.

Spørgsmål nr. 31:

Hvilken betydning tillægger ministeren ændringen i nødbremsen på det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område, der medfører, at en beslutning løftes til Det Europæiske Råd, hvis en medlemsstat erklærer, at det af vitale årsager agter at stemme imod (TEU art. 31, ny nummerering) frem for som i det gældende traktatgrundlag, hvor en medlemsstat af vigtige årsager kan aktivere nødbremsen (TEU art. 23)?

Svar:

Ændringen af ordlyden i nødbremseren i den nuværende bestemmelse i TEU art. 23 fra »vigtige« til »vitale« årsager indebærer, at tærsklen for anvendelse af nødbremseren over for en afgørelse truffet med kvalificeret flertal bliver skærpet i forhold til i dag. Dette er led i Lissabon-traktatens styrkelse af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik.

Spørgsmål nr. 32:

Ministeren bedes redegøre for, om der findes en fælles forståelse eller definition af termen »ikke-væsentlige elementer« i TEUF, art. 290, der angår de retsakter, Kommissionen kan vedtage som »delegerede retsakter«, hvis Europa-Parlamentet og Ministerrådet træffer beslutning herom.

Svar:

Termen »ikke-væsentlige elementer« i TEUF artikel 290 er inspireret af EF-Domstolens retspraksis. Det fremgår heraf, at EU-lovgiver ikke har mulighed for at delegerer væsentlige valg og afvejninger til Kommissionen eller andre institutioner, men i stedet skal træffes sådanne valg mv. selv i den pågældende lovgivningsakt (basisretsakten). Formuleringen i TEUF artikel 290 udtrykker dermed et delegationsforbud i forhold til »væsentlige« elementer.

Hvad angår forbuddets rækkevidde, må det lægges til grund, at som minimum alle bestemmelser, der angår principielle spørgsmål, skal vedtages af EU-lovgiver. Den allerede etablerede retspraksis på området for delegation må forventes at blive retningsgivende for EU-lovgivers praksis. Det må forventes, at omfanget af delegation i øvrigt vil bero dels på den pågældende basisretsakts almene betydning, dels på det eventuelle behov for hurtigt at kunne tilpasse lovgivningen til nye omstændigheder f.eks. af teknisk eller videnskabelig karakter.

Spørgsmål nr. 33:

Ministeren bedes forklare, på hvilken måde det bliver nemmere for borgere og virksomheder at få prøvet lovligheden af EU-retsakter, som det fremgår af Udenrigsministeriets redegørelse til Folketinget om Lissabontraktaten af den 3. december 2008.

Svar:

Adgangen til at anfægte EU-retsakter for EU-domstolen følger af TEUF artikel 263. Artikel 263, stk. 4, der vedrører annulationssøgsmål anlagt af borgere og virksomheder, har følgende ordlyd: »Enhver fysisk eller juridisk person kan på det grundlag, der er omhandlet i stk. 1 og 2, indbringe klage med henblik på prøvelse af retsakter, der er rettet til vedkommende eller som berører denne umiddelbart og individuelt, samt af regelfastsættende retsakter, der berører vedkommende umiddelbart, og som ikke omfatter gennemførelsesforanstaltninger.«

Borgere og virksomheder kan i dag få prøvet lovligheden af EU-retsakter på de betingelser, der fremgår af EF-traktatens artikel 230, stk. 4. Bestemmelsen har følgende ordlyd: »Enhver fysisk eller juridisk person kan på samme grundlag indbringe klage over beslutninger, der retter sig til ham samt over beslutninger, som skønt de er udfærdiget i form af en forordning eller en beslutning rettet til en anden person, dog berører ham umiddelbart og individuelt.«

EF-Domstolen har fortolket disse betingelser snævert. Det gælder især i tilfælde, hvor en konkret retsakt ikke har rettet sig eksplicit til den pågældende borger eller virksomhed (modsat f.eks. en beslutning), men hvor retsakten dog har påvirket dennes retstilling i betydelig grad. I sådanne tilfælde har det traditionelt været vanskeligt for en borger eller virksomhed at godtgøre, at vedkommende var umiddelbart og individuelt berørt i artikel 230, stk. 4's forstand.

Med Lissabon-traktaten er adgangen til at anfægte denne type generelle retsakter udvidet, idet det ikke længere er en generel betingelse for anlæggelsen af et annullationssøgsmaal, at en borger eller en virksomhed skal være individuelt berørt af den pågældende retsakt. Herved bliver det noget lettere fremover for borgere og virksomheder at få prøvet lovligheden af EU's generelle retsakter.

Spørgsmål nr. 34:

Ministeren bedes redegøre for, hvilken betydning det - set i lyset af at Danmark står uden for dette samarbejde - vil få, at Den Europæiske Centralbank med Lissabon-traktaten får status af en EU-institution, samt at Eurogruppens virke som noget nyt skrives ind i en af traktatens protokoller.

Svar:

Den Europæiske Centralbank (ECB) får i medfør af Lissabon-traktaten status som en institution, men det har ikke i sig selv betydning for Danmark, da vi står uden for eurosamarbejdet.

Lissabon-traktaten styrker eurolandenes samarbejde om udformningen af den økonomiske politik og budgetdisciplin og gør i kraft af en protokol eurogruppen til et traktatbaseret organ. Samtidig styrkes samarbejdet blandt eurolandene ved, at deres ministre vælger en fast formand for gruppen for to et halvt år ad gangen. Herudover udvides suspenderingen af stemmeretten for lande, der står uden for euroen, f.eks. i forbindelse med proceduren for uforholdsmæssigt store underskud for eurolande.

Ændringerne medfører, at Danmarks stemmeret suspenderes i flere spørgsmål, end det er tilfældet på nuværende tidspunkt. Det gælder fx i forbindelse med proceduren for uforholdsmæssigt store underskud for eurolande, advarsler til eurolande i forhold til de overordnede økonomisk-politiske retningslinjer samt vedtagelse af eurolandenes stabilitetsprogrammer.

Spørgsmål nr. 35:

Ministeren bedes forklare, hvorledes stats- og udenrigsministre for det siddende formandskabsland/formandskabstrio fremover vil skulle koordinere arbejdet i henholdsvis Det Europæiske Råd og Rådet for almindelige anliggender og eksterne forbindelser (GAERC) med de faste formænd for disse to råd.

Svar:

Med Lissabon-traktaten oprettes en række nye embeder, herunder en fast formand for det Europæiske Råd, jf. TEU art. 15, stk. 5 og en højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, jf. TEU art. 18.

Lissabon-traktatens bestemmelser om de to nye embeder indeholder ikke en detaljeret regulering af deres virke, herunder i forhold til de nationale formandskaber. De nye embeder rejser dermed en række spørgsmål om deres forhold til formandskabet og til formandskabstrioen. Også det indbyrdes forhold mellem den faste DER-formand og den højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik skal præciseres, ligesom heller ikke antallet af rådsformationer ligger fast, jf. TEUF artikel 236. Disse spørgsmål vil blive afdækket i forbindelse med arbejdet med en opdateret forretningsorden for Rådet og en separat forretningsorden for DER.

Arbejdet med udmøntning af Lissabon-traktatens bestemmelser er i henhold til formandskabets konklusioner fra DER 13.-14. december 2007 igangsat på embedsmandsniveau. Folketingets Europaudvalg modtog 4. februar 2008 foreløbig underretning om igangsættelsen af det indledende arbejde med udmøntningen af Lissabon-traktaten.

Spørgsmål nr. 36:

Vil Ministeren oplyse, hvorvidt det ifølge protokol om Danmarks stilling vil være muligt for Danmark at »opte-in« på vedtagelsen af en given retsakt, og så ved en senere revision af retsakten at »opte-ud« igen?

Svar:

Det fremgår af artikel 5 i bilaget til protokollen om Danmarks stilling, at bestemmelserne om tilvalg også finder anvendelse for forslag til retsakter, der ændrer allerede gældende retsakter, som Danmark er bundet af. Dette indebærer, at Danmark ikke er forpligtet til at tilvælge en ændringsretsakt, selvom Danmark deltager i den retsakt, der skal ændres. Til denne hovedregel er knyttet én særbestemmelse, som vedrører Schengen-samarbejdet, og én tillægsbestemmelse, som vedrører det øvrige samarbejde.

Særbestemmelsen vedrørende Schengen-samarbejdet findes i bilagets artikel 6, stk. 2. Denne bestemmelse fastslår, at hvor Danmark tilvælger en retsakt på forslagsstadiet, anses dette tilvalg også at indebære tilvalg af senere udbygninger af en sådan retsakt. Denne særbestemmelse må ses på baggrund af, at Danmark fuldt ud deltager i Schengen-samarbejdet, og derfor allerede under det nuværende RIA-forbehold forudsættes at tilslutte sig sådanne retsakter på mellemfolkeligt grundlag.

Tillægsbestemmelsen for så vidt angår det samarbejde, som ikke angår Schengen-reglerne, er indeholdt i artikel 5, stk. 2-4 i bilaget til protokollen om Danmarks stilling.

Tillægsbestemmelsen muliggør, at Rådet kan beslutte, at Danmark skal udtræde af den oprindelige retsakt, såfremt Danmark ikke tilvælger ændringsretsakten inden for en vis periode efter ændringsretsakten vedtagelse. Rådet har imidlertid ikke nogen generel adgang til at udelukke Danmark i sådanne tilfælde. Anvendelsen af tillægsbestemmelsen i artikel 5, stk. 2 forudsætter et forslag fra Kommissionen, og at en manglende deltagelse fra dansk side i ændringsretsakten vil gøre retsakten uanvendelig for andre medlemsstater eller for Unionen.

Dette betyder, at kun hvis samarbejdet mellem de øvrige lande og institutionerne ændres på en måde, så det i praksis bliver umuligt at bevare det oprindelige samarbejde med Danmark, kan Danmark udelukkes.

Bestemmelsen i artikel 5, stk. 2 og stk. 3 indeholder i øvrigt en række bestemmelser af procedurermæssig art, der sigter mod at give hhv. de øvrige medlemslande og Rådet en vis tid til at overveje sagen, inden der træffes beslutning om en eventuel udelukkelse.

Spørgsmål nr. 37:

Ministeren bedes oplyse, hvorvidt Kommissionen er retligt forpligtet til at fremsætte forslag på baggrund af et borgerinitiativ med 1 mio. underskrifter (TEU, art. 11).

Svar:

Borgerinitiativet er en væsentlig nyskabelse, som betyder, at EU's borgere kan tage initiativ til EU-lovgivning. Hvis 1 million af EU's borgere – det vil sige ca. 0,2 pct. af EU's samlede indbyggertal - fra et betydeligt antal medlemsstater går sammen, kan de opfordre Kommissionen til at fremsætte et egnet forslag inden for rammerne af sine beføjelser.

Kommissionen er ikke juridisk forpligtet til at fremsætte et forslag på baggrund af opfordringen, men Kommissionen er forpligtet til at overveje opfordringen og reagere på den.

De nærmere bestemmelser for udmøntningen af borgerinitiativet, herunder hvad der nøjagtigt skal ske efter Kommissionen modtager en opfordring, og hvordan Kommissionen vil skulle begrunde

eventuelle afslag, vil skulle fastlægges i en forordning efter den almindelige lovgivningsprocedure i overensstemmelse med TEUF art. 24, stk. 1.

Spørgsmål nr. 38:

Ministeren bedes redegøre for, hvordan regeringen forestiller sig, at Folketinget - såfremt Danmark efter en folkeafstemning vælger at gøre brug af Lissabontraktatens mulighed for en dansk opt-in-model - skal tilslutte sig de dele af samarbejdet om retlige og indre anliggender, Danmark pt. står uden for, herunder om samtlige vedtagne forbeholdsbelagte retsakter vil komme til afstemning i Folketinget.

Svar:

Artikel 8 i protokollen om Danmarks stilling, som er knyttet til Lissabon-traktaten, åbner mulighed for, at Danmark, i overensstemmelse med sine forfatningsmæssige bestemmelser, kan afgive meddelelse til de øvrige medlemsstater om, at de bestemmelser i protokollen, der angår forbeholdet for retlige og indre anliggender (RIA-forbeholdet), omdannes til et tilvalgsforbehold, hvor reglerne i bilaget til protokollen skal finde anvendelse. En overgang fra de nuværende bestemmelser i protokollen om RIA-forbeholdet til et tilvalgsforbehold i overensstemmelse med reglerne i protokollens bilag vil indebære overladelse af beføjelser til EU og derfor skulle behandles efter proceduren i grundlovens § 20. Det følger af det nationale kompromis fra 1992, at en sådan ændring af RIA-forbeholdet forudsætter folkeafstemning.

Såfremt Danmark måtte have ændret RIA-forbeholdet til et tilvalgsforbehold, fremgår det af bestemmelserne i artikel 3 og 4 i bilaget til protokollen, at Danmark skriftligt kan meddele Rådets formand, at Danmark vil deltage i en RIA-retsakt. Efter artikel 3 kan en sådan meddelelse gives indtil 3 måneder, efter at forslaget er fremsat, og efter artikel 4 kan meddelelse gives når som helst, efter at forslaget måtte være endeligt vedtaget i EU.

Bestemmelserne i bilaget indeholder intet nærmere om, hvorledes der i Danmark træffes beslutning om afgivelse af sådanne meddelelser. Dette må nærmere drøftes i forbindelse med forberedelsen af den fornødne lovgivning om en omdannelse af det danske RIA-forbehold.

Spørgsmål nr. 39:

Ministeren bedes redegøre for, hvilken betydning det tillægges, at Lissabontraktaten ikke indeholder henvisninger til en europæisk forfatning i forhold til den formålsbestemte fortolkning af traktaterne i EF-Domstolens (fremover EU-Domstolens) retspraksis.

Svar:

Professor Jens Hartig Danielsen har under Folketingets Europaudvalgs høring den 7. december 2007 om Lissabon-traktaten givet udtryk for, at forfatningstraktatens forskellige forfatningsaspekter formentlig ville have haft betydning for EF-Domstolens fortolkning, såfremt forfatningstraktaten var trådt i kraft. Den risiko, der måtte have været for en sådan udvikling, er nu fjernet.

Spørgsmål nr. 40:

Hvorfor skal Charteret om Grundlæggende Rettigheder gøres juridisk bindende, hvis man ikke i den forbindelse agter at tildele EU's institutioner øgede kompetencer?

Svar:

Den retlige funktion af charteret er at sætte grænser for institutionernes beføjelser og for medlemsstaterne, når de gennemfører EU-retten – ikke at give dem nye beføjelser.

Om de bestemmelser i charteret, som forudsætter, at myndighederne virker aktivt for borgernes rettigheder, er det i charteret selv såvel som i TEU artikel 6 udtrykkeligt fastslået, at bestemmelserne ikke på nogen måde udvider Unionens beføjelser og ikke ændrer de kompetencer og opgaver, der er fastlagt i traktaterne.

Spørgsmål nr. 41:

Henset til, at Lissabon-traktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nice-traktaten finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 1 om den menneskelige værdighed.

Svar:

TEU artikel 6, stk. 2, som affattet ved Nice-traktaten, fastslår, at Unionen respekterer de grundlæggende rettigheder, således som de garanteres ved den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, og således som de følger af medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner, som generelle principper for fællesskabsretten.

Denne bestemmelse blev for godt 7 år siden udmøntet i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, der netop skulle samle og anskueliggøre de rettigheder og principper, der følger af Nice-traktatens TEU art. 6, stk. 2.

Charteret blev højtideligt proklameret af formændene for Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen i forbindelse med Det Europæiske Råd i Nice den 7. december 2000. Charteret har i de forgangne år udgjort et politisk bindende instrument.

Den 12. december 2007 blev charteret i en tilpasset version genproklameret, og med Lissabon-traktaten gøres charteret juridisk bindende, jf. TEU artikel 6 som affattet ved Lissabon-traktaten. Hermed tydeliggøres over for borgere, institutioner, medlemslande og over for EU-domstolen, hvilke grundrettigheder, der anerkendes af EU, og som det påhviler EU-domstolen at påse overholdelsen af.

Det bemærkes, at charteret retter sig til henholdsvis EU's institutioner, organer, kontorer og agenter samt til medlemsstaterne, når de gennemfører EU-retten, jf. charterets artikel 51, stk. 1. Det følger endvidere af charteret selv i artikel 51, stk. 2, at charteret ikke udvider anvendelsesområdet for EU-retten ud over Unionens kompetencer, at det ikke skaber nye kompetencer eller opgaver for EU, og at det ikke ændrer de kompetencer og opgaver, der er fastlagt i traktaterne. Tilsvarende bestemmelse findes i TEU artikel 6 som affattet ved Lissabon-traktaten.

Spørgsmål nr. 42:

Henset til, Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten finder en lignende bestemmelser som i charterets art. 2 om ret til livet.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 43:

Henset til, at Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 3 om respekt for menneskets integritet.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 44:

Henset til, at Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 4 om forbud mod tortur mv.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 45:

Henset til, at Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 5 om forbud mod slaveri og tvangsarbejde.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 46:

Henset til, at Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 6 om ret til frihed og personlig sikkerhed.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 47:

Henset til, at Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 7 om respekt for privatliv og familieliv.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 48:

Henset til, at Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 8 om beskyttelse af personoplysninger.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 49:

Henset til, at Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten

finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 9 om ret til at indgå ægteskab og til at stifte familie.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 50:

Er ministeren enig i, at Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 9 fremover vil give EU-borgere mulighed for at anlægge sag ved EU-domstolen imod medlemslandene med påstand om, at en evt. restriktion i retten til at indgå ægteskab – eksempelvis kravet om, at ægtefolk skal være af modsat køn - strider mod EU-retten?

Svar:

Det forhold, at charteret med Lissabon-traktaten gøres juridisk bindende, giver ikke borgerne en ny retsstilling i forhold til i dag, herunder hvad angår adgang til sagsanlæg ved EU-domstolen, der reguleres af traktaternes regler herom, navnlig TEUF artikel 263, stk. 4. Dette gælder også i forhold til den i spørgsmålet nævnte konkrete bestemmelse i charteret.

Vedrørende betydningen af charteret henvises til svar på spørgsmål 41.

Endvidere henvises til Justitsministeriets besvarelse den 21. december 2007 af spørgsmål 6 af 11. december 2007 ad EEU alm. del.

Spørgsmål nr. 51:

Henset til, at Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 10 om samvittigheds- og religionsfrihed.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 52:

Er udenrigsministeren enig i, at Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 10 giver EU-borgere mulighed for fremover at anlægge sag ved EU-Domstolen imod deres medlemslande, såfremt de finder, at en eventuelt forfatningsbestemt definition af religionsfriheden – eksempelvis den danske grundlovs favorisering af den evangelisk-lutherske folkekirke – strider mod EU-retten, der som bekendt går forud for medlemslandenes forfatninger?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 50.

Spørgsmål nr. 53:

Kan udenrigsministeren forklare, hvorfor Charteret om Grundlæggende Rettigheder i art. 10, stk. 2 omtaler retten til militærnægtelse, samtidig med at udenrigsministeren fastholder, at charteret alene forpligter EU og ikke medlemslandene, når EU ikke har ret til at rekruttere folk til militæret?

Svar:

Charteret omtaler militærnægtelse, fordi charteret er baseret på de eksisterende menneskerettighedsforpligtelser og principper fra bl.a. FN og Europarådet og medlemslandenes fælles forfatningsmæssige traditioner.

Charteret retter sig til henholdsvis EU's institutioner, organer, kontorer og agenturer samt til medlemsstaterne, når de gennemfører EU-retten, jf. charterets artikel 51, stk. 1.

Spørgsmål nr. 54:

Henset til, at Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 11 om ytrings- og informationsfrihed.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 55:

Er udenrigsministeren enig i, at en EU-borger fremover med hjemmel i Charteret om Grundlæggende Rettigheds art. 11 kan anlægge sag ved EU-Domstolen med påstand om, at vedkommende medlemslands regler om begrænsninger i den materielle ytringsfrihed strider mod EU-retten, samt at dette er en nyskabelse i forhold til Nicetraktaten?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 50.

Spørgsmål nr. 56:

Er udenrigsministeren enig i, at Charteret om Grundlæggende Rettigheds art. 11, stk. 2 om mediernes pluralisme er en begrænsning i grundlovens meget vide adgang for Folketinget til at regulere ytringsfriheden, og at sådanne danske indskrænkninger – eksempelvis straffelovens §§ 266b eller 267 – fremover kan prøves ved EU-domstolen?

Svar:

Nej, charteret begrænser ikke Folketingets adgang til at regulere ytringsfriheden inden for grundlovens rammer. Charteret sikrer, at EU's institutioner mv. respekterer grundrettighederne, og at EU's medlemsstater gør det samme, når de gennemfører EU-retten. Det bemærkes, at det følger af charterets artikel 53, at ingen bestemmelse i charteret må fortolkes som en begrænsning eller et indgreb i de grundlæggende menneskerettigheder og frihedsrettigheder, der anerkendes i EU og som bl.a. følger af medlemsstaternes forfatninger.

Endvidere henvises til svar på spørgsmål 40 og 50.

Spørgsmål nr. 57:

Henset til, at Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 12 om forsamlings- og foreningsfrihed.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 58:

Er udenrigsministeren enig i, at en afgørelse efter grundlovens § 79, der måtte gå klageren imod, vil kunne indklages for EU-retten med påstand om afgørelsens uforenelighed med Charteret om Grundlæggende Rettigheder og dermed EU-retten?

Svar:

Der henvises til bevarelsen af spørgsmål 50 og 56.

Spørgsmål nr. 59:

Henset til, Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 13 om frihed for kunst og videnskab.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 60:

Henset til, Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 14 om ret til uddannelse.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 61:

Er udenrigsministeren enig i, at en indskrænkning af den lige og frie adgang til uddannelse fremover vil kunne prøves ved EU-Domstolen med hjemmel i charteret om grundlæggende rettigheders art. 14 med påstand om, at en sådan restriktion er i strid med EU-retten, og er udenrigsministeren endvidere enig i, at en sådan adgang udvider de muligheder, der findes i dag i reglerne om unionsborgerskab og arbejdstagernes frie bevægelighed for uddannelsessøgende på tværs af grænserne?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 50.

Spørgsmål nr. 62:

Er udenrigsministeren enig i, at charteret om grundlæggende rettigheders art. 14, stk. 3, vil give eksempelvis muslimske minoritetsgrupper øget adgang til domstolsprøvelse af de sager, hvor de danske myndigheder har valgt at nedlægge muslimske friskoler, hvis undervisning har bygget på middelalderlig overtro, og er udenrigsministeren enig i, at det med denne bestemmelse i charteret i øget omfang vil være muligt at få medlemslandenes regler om friskoler mv. kendt i strid med EU-retten?

Svar:

Der henvises til bevarelsen af spørgsmål 50, herunder også til Justitsministeriets besvarelse den 21. december 2007 af spørgsmål 6 af 11. december 2007 ad EUU alm. del.

Spørgsmål nr. 63:

Henset til, at Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at charteret om grundlæggende rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 15 om erhvervsfrihed og om ret til arbejde?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 64:

Er udenrigsministeren enig i, at sager, afgjort efter grundlovens § 74, fremover vil kunne prøves efter charteret om grundlæggende rettigheders art. 15, og at der således med charterets nye juridiske status bliver skabt øgede muligheder for at kende grundloven i strid med EU-retten?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 50.

Spørgsmål nr. 65:

Finder udenrigsministeren, at charteret om grundlæggende rettigheders bestemmelser om enhver unionsborgers ret til frit at søge beskæftigelse, arbejde, etablere sig og levere tjenesteydelser efter charterets art. 15, stk. 2, er en kodificering af den dommerskabte retstilstand eller at denne udvides?

Svar:

Charterets artikel 15, stk. 2 omhandler de friheder, der er sikret ved TEUF artikel 26, 45, 49 og 56, jf. forklaringerne til charteret.

Spørgsmål nr. 66:

Finder udenrigsministeren, at charteret om grundlæggende rettigheders bestemmelser om tredjelandsborgeres frie ret til at bevæge sig og arbejde i alle medlemslande, såfremt disse har fået adgang til blot ét medlemsland, jf. charterets art. 15, stk. 3, er en udvidelse af de nugældende regler eller en kodificering heraf?

Svar:

Charteret udvider ikke anvendelsesområdet for EU-retten ud over EU's kompetencer, som fastlagt i traktaterne. I øvrigt henvises til forklaringerne til charterets artikel 15, stk. 3.

Spørgsmål nr. 67:

Henset til, at Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 16 om ret til at oprette og drive virksomhed.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 68:

Er udenrigsministeren enig i, at Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 16 i tilfælde af nationale restriktioner i retten til at oprette og drive virksomheder – eksempelvis krav om svendebrev,

autorisation eller lign. certifikater – fremover vil kunne føre til, at medlemslande indbringes for EU-Domstolen med påstand om, at de nationale regler strider mod EU-retten?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 50.

Spørgsmål nr. 69:

Henset til, at Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 17 om ejendomsret.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 70:

Er udenrigsministeren enig i, at Charteret om Grundlæggende Rettigheds art. 17 i tilfælde af restriktioner i den private ejendomsret efter national ret – eksempelvis grundlovens §§ 44, stk. 2, og 73 – vil kunne føre til, at disse restriktioner kendes i strid med EU-retten?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 56.

Spørgsmål nr. 71:

Finder udenrigsministeren, at grundlovens § 44, stk. 2, om udlændinges ret til erhvervelse af ejendom i Danmark efter vedtagelsen af Lissabontraktaten i højere grad end i dag vil kunne underkendes, idet Charteret om Grundlæggende Rettigheds art. 17 specifikt forbyder restriktioner i den private ejendomsret?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 50.

Spørgsmål nr. 72:

Henset til, at Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 17, stk. 2, om intellektuel ejendomsret.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 73:

Henset til, at Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 19 om beskyttelse i tilfælde af udsendelse, udvisning og udlevering.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 74:

Henset til, at Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 20 om lighed for loven.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 75:

Henset til, at Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 21 om ikke-forskelsbehandling.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 76:

Er udenrigsministeren enig i, at enhver EU-borger efter vedtagelsen af Lissabon-traktaten ved EU-domstolen vil kunne anlægge enhver sag, hvor han eller hun føler sig forskelsbehandlet på grund af køn, race, etnisk eller social oprindelse, genetiske anlæg, sprog, religion eller tro, politiske eller andre anskuelser, tilhørsforhold til et nationalt mindretal, formueforhold, fødsel, handicap, alder eller seksuel orientering med påstand om, at den pågældende medlemsstat har brudt traktaten?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 50.

Spørgsmål nr. 77:

Er udenrigsministeren enig i, at den reelle forskel mellem medlemslandene ophæves, når Charteret om Grundlæggende Rettigheds art. 21, stk. 2, bliver juridisk bindende, hvorved enhver forskelsbehandling på grund af nationalitet bliver forbudt?

Svar:

Bestemmelsen i charterets artikel 21, stk. 2, medfører ingen ændring i retsstillingen. Bestemmelsen modsvarer TEUF artikel 18, stk. 1, og bestemmelsen skal – som det fremgår af bestemmelsen selv samt de tilknyttede forklaringer – fortolkes i overensstemmelse hermed.

Spørgsmål nr. 78:

Hvordan mener udenrigsministeren, at Danmark fremover vil kunne opretholde særlige regler og love for danske statsborgere – eksempelvis adkomst til offentlige ydelser – når charterets art. 21, stk. 2, gennemføres, hvorved enhver forskelsbehandling på grund af nationalitet bliver forbudt?

Svar:

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 77.

Spørgsmål nr. 79:

Henset til, at Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 22 om kulturel, religiøs og sproglig mangfoldighed.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 80:

Er udenrigsministeren enig i, at Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 22 om påbudt respekt for kultur, religiøs og sproglig mangfoldighed reelt er et påbud om at indføre og respektere det multikulturelle samfund?

Svar:

Nej. Charterets artikel 22 er bl.a. baseret på TEUF artikel 167, stk. 1, hvorefter Unionen bidrager til, at medlemsstaternes kulturer kan udfolde sig, idet det respekterer den nationale og regionale mangfoldighed. Endvidere er artikel 22 inspireret af TEUF artikel 17, hvorefter Unionen respekter og ikke må anfægte den status, som kirker og religiøse sammenslutninger eller samfund har i medlemsstaterne i henhold til national lovgivning.

Spørgsmål nr. 81:

Er udenrigsministeren enig i, at det med Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 22 bliver forbudt i Danmark og andre medlemslande at føre en politik, der fastholder dansk kultur og den evangelisk-lutherske tro som mere værdifuld end fremmede kulturer og religioner?

Svar:

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 80.

Spørgsmål nr. 82:

Er udenrigsministeren enig i, at grundlovens § 4 efter vedtagelsen af Lissabon-traktaten og med henvisning til Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 22 vil kunne underkendes som værende i strid med EU-retten?

Svar:

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 80.

Spørgsmål nr. 83:

Henset til, at Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 23 om ligestilling.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 84:

Henset til, at Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 24 om børns rettigheder.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 85:

Er udenrigsministeren enig i, at Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 24 fremover vil kunne åbne for, at forældre, der ikke mener at få hjælp nok fra statens sociallovgivning, vil kunne anlægge traktatbrudssag ved EU-Domstolen med påstand om, at staten ikke giver deres børn den nødvendige beskyttelse og omsorg.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 50.

Spørgsmål nr. 86:

Er udenrigsministeren enig i, at Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 24 fremover vil kunne åbne for, at børn, der ikke mener at få hjælp nok fra statens sociallovgivning, vil kunne anlægge traktatbrudssag ved EU-Domstolen?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 50.

Spørgsmål nr. 87:

Er udenrigsministeren enig i, at det fremover bliver muligt for EU-borgere at anlægge sag ved EU-Domstolen for at få dennes definition af, hvad der er »barnets tarv«, jf. Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 24, stk. 2?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 50.

Spørgsmål nr. 88:

Er udenrigsministeren enig i, at EU-domstolen efter ratifikation af Lissabon-traktaten med hjemmel i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 24, stk. 2, bliver sidste instans, når det kommer til afgørelser om barnets tarv?

Svar:

EU-domstolen får ikke tillagt nye eller udvidede beføjelser som følge af, at charteret med Lissabon-traktaten gøres juridisk bindende.

Der henvises tillige til besvarelserne af spørgsmål 41 og 50.

Spørgsmål nr. 89:

Er udenrigsministeren enig i, at EU-domstolen efter ratifikation af Lissabon-traktaten med hjemmel i Charteret om Grundlæggende Rettigheds art. 24, stk. 3, bliver sidste instans, når det kommer til afgørelser om forældremyndighed til barnet?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 88.

Spørgsmål nr. 90:

Henset til, at Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 25 om ældres liv og rettigheder.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 91:

Er udenrigsministeren enig i, at ældre EU-borgere fremover vil kunne anlægge sag ved EU-Domstolen og efter Charteret om Grundlæggende Rettigheds art. 25 anmode denne om at vurdere, hvorvidt medlemslandenes love om ældre medborgeres ret til at deltage i det sociale og kulturelle liv strider mod EU-retten?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 50.

Spørgsmål nr. 92:

Henset til, at Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 26 om integration af mennesker med handicap.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 93:

Er udenrigsministeren enig i, at handicappede fremover kan anlægge sag ved EU-Domstolen og med hjemmel i Charteret om Grundlæggende Rettigheds art. 26 påstå, at de eventuelle tilbud, som deres medlemsstat leverer, strider mod EU-retten?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 50.

Spørgsmål nr. 94:

Henset til, at Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 27 om ret til information og høring af arbejdstagerne i virksomheden.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 95:

Er udenrigsministeren enig i, at Charteret om Grundlæggende Rettigheds art. 27 og 28 bryder med tanken i den nordiske model om, at arbejdstager og arbejdsgiver selv aftaler deres indbyrdes forhold, og at bestemmelsen fører til, at arbejdstagere fremover ved EU-Domstolen kan anlægge sager herom?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 50.

Spørgsmål nr. 96:

Henset til, at Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 29 om ret til arbejdsformidling.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 97:

Er udenrigsministeren enig i, at Charteret om Grundlæggende Rettigheds art. 29 giver EU-borgere ret til at anlægge sag ved EU-domstolen, såfremt medlemslandene eksempelvis lader arbejdsformidling være underlagt brugerbetaling?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 50.

Spørgsmål nr. 98:

Henset til, at Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 30 om beskyttelse i tilfælde af ubegrundet opsigelse – særligt i forhold til arbejdstagere, der arbejder i deres eget land.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 99:

Er udenrigsministeren enig i, at Charteret om Grundlæggende Rettigheds art. 30 vil føre til, at arbejdstagere, der er blevet fyret, fremover kan få deres fyring og begrundelsen herfor prøvet ved EU-Domstolen?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 50.

Spørgsmål nr. 100:

Henset til, at Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 31 om retfærdige og rimelige arbejdsforhold - særligt i forhold til arbejdstagere, der arbejder i deres eget land.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 101:

Er udenrigsministeren enig i, at Charteret om Grundlæggende Rettigheds art. 31 giver arbejdstagere adgang til fremover at anlægge sag ved EU-Domstolen, såfremt de finder, at deres arbejdsforhold ikke lever op til artiklens bestemmelser om retfærdige og rimelige arbejdsforhold?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 50.

Spørgsmål nr. 102:

Er udenrigsministeren enig i, at Charteret om Grundlæggende Rettigheds art. 31 også vil kunne påberåbes af borgere, der ikke anvender traktatens ret til at arbejde i en anden medlemsstat?

Svar:

Bestemmelsen finder anvendelse i den omfang, en arbejdstager er omfattet af EU-retlig regulering. Der erindres om, at charteret retter sig til henholdsvis EU's institutioner, organer, kontorer og agenturer samt til medlemsstaterne, når de gennemfører EU-retten.

Det følger i øvrigt af forklaringerne til charterets artikel 31, at bestemmelsen er baseret på henholdsvis direktiv 89/291/EØF og direktiv 93/104/EF.

Spørgsmål nr. 103:

Henset til, at Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 32 om forbud mod børnearbejde.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 104:

Henset til, at Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 33 om familie- og arbejdsliv.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 105:

Er udenrigsministeren enig i, at Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 33 fører til en øget institutionalisering af familielivet, idet borgere fremover i øget omfang vil kunne kræve domstolsprøvelse af foreneligheden mellem de tilbud, deres medlemslande giver dem, og EU-retten, herunder charterets art. 33?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 50.

Spørgsmål nr. 106:

Henset til, at Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 34 om social sikring.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 107:

Er udenrigsministeren enig i, at enhver, der retmæssigt opholder sig på et andet medlemslands territorium efter ikrafttrædelsen af Lissabon-traktaten vil kunne gøre krav på samme rettigheder til social sikring og social bistand som landets egne indbyggere?

Svar:

Lissabon-traktaten ændrer ikke på de traktatretlige rettigheder til sociale sikringsydelse i forbindelse med den fri bevægelighed. Derimod ændrer Lissabon-traktaten beslutningsproceduren i Rådet vedr. vedtagelsen af foranstaltninger om koordination af sociale sikringsydelser for vandrende arbejdstagere, selvstændige og deres pårørende, jf. TEUF artikel 48, og indfører en ny subsidiær hjemmelsbestemmelse i TEUF artikel 21, stk. 3, med enstemmighedskrav i Rådet.

Spørgsmål nr. 108:

Er udenrigsministeren enig i, at Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 34, stk. 3 giver EU-borgere ret til fremover at få prøvet ved EU-Domstolen, om deres boligstøtte sikrer dem en værdig tilværelse?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 50.

Spørgsmål nr. 109:

Henset til, at Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 35 om sundhedsbeskyttelse.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 110:

Er udenrigsministeren enig i, at enhver, der retmæssigt opholder sig på et andet medlemslands territorium efter ikrafttrædelsen af Lissabon-traktaten vil kunne gøre krav på præcist samme rettigheder til sundhedsbeskyttelse og hospitalsbehandling og på samme vilkår som landets egne indbyggere?

Svar:

Lissabon-traktaten ændrer ikke ved adgangen til sundhedsydelser for EU-borgere, der gør brug af den fri bevægelighed.

Spørgsmål nr. 111:

Henset til, at Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 40 om valgret til kommunalvalg.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 112:

Er udenrigsministeren enig i, at EU-borgere fremover med hjemmel i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 40 kan anlægge sager imod medlemslande med påstand om, at dette lands regler om kommunal valgret efter charterets art. 40 strider mod EU-retten?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 50.

Spørgsmål nr. 113:

Henset til, at Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 41 om ret til god forvaltning.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 114:

Er udenrigsministeren enig i, at Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 41 fremover giver EU-borgere ret til at få prøvet forvaltningsafgørelser ved EU-Domstolen, selvom sagen omhandler den nationale forvaltning?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 50.

Spørgsmål nr. 115:

Henset til, at Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 45 om fri bevægelighed.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 116:

Henset til, at Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 47 om upartiske domstole.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 117:

Er udenrigsministeren enig i, at EU-borgere fremover også vil kunne anlægge sager om retfærdig rettergang ved EU-Domstolen og ikke som i dag alene ved Menneskerettighedsdomstolen, idet Charteret om Grundlæggende Rettigheds art. 47 og 48 indfører denne mulighed?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 50.

Spørgsmål nr. 118:

Henset til, at Lissabontraktaten flere steder forsikrer, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke fører til øgede EU-beføjelser, bedes udenrigsministeren redegøre for, hvor han i Nicetraktaten finder en lignende bestemmelse som i charterets art. 49 om proportionalitet mellem lovovertrædelse og straf.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 119:

Er udenrigsministeren enig i, at Charteret om Grundlæggende Rettigheds art. 49, stk. 3, fremover giver dømte mulighed for at anlægge sag ved EU-Domstolen med påstand om, at det dømmende medlemsland har brudt EU-retten ved at idømme en straf, der efter EU-Domstolens opfattelse ikke står mål med den beviste gerning?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 50.

Spørgsmål nr. 120:

Er udenrigsministeren enig i, at EU ikke kan anlægge straffesager imod enkeltpersoner?

Svar:

Ja. For det første kan der ikke anlægges straffesager for EU-Domstolen. For det andet rejses tiltale for nationale domstole altid af de nationale anklagemyndigheder. For god ordens skyld gøres dog opmærksom på, at såfremt og i det omfang, der inden for hjemlen i TEUF art. 86 med enstemmighed oprettes en europæisk anklagemyndighed, vil denne også kunne optræde som offentlig anklager ved medlemsstaternes kompetente domstole inden for særlige afgrænsede områder. Bestemmelsen

er omfattet af det retlige forbehold og gælder ikke for Danmark, så længe det retlige forbehold bevares.

Spørgsmål nr. 121:

Hvordan kan udenrigsministeren fastholde, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke giver EU beføjelser over for medlemslandene, når charterets art. 49, stk. 1-3 handler om domfældtes rettigheder i straffesager, når det ikke tilkommer EU's myndigheder at anlægge og føre sådanne sager.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 53

Spørgsmål nr. 122:

Hvordan kan udenrigsministeren fastholde, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke giver EU beføjelser overfor medlemslandene, når charterets art. 50 handler om domfældtes rettigheder i straffesager, når det ikke tilkommer EU's myndigheder at anlægge og føre sådanne sager?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 53

Spørgsmål nr. 123:

Er udenrigsministeren enig i, at en person, der oplever at blive dømt for det samme to gange, med hjemmel i Charteret om Grundlæggende Rettigheds art. 50 kan anlægge sag med påstand, at dobbelt strafbarhed strider mod EU-retten?"

Svar:

Retsstillingen vil være uændret sammenlignet med i dag, jf. besvarelsen af spørgsmål 124, bortset fra, at de grundlæggende rettigheder omtalt i EU-traktatens art. 6 stk. 2 nu er tydeliggjort med Charteret.

Spørgsmål nr. 124:

Er udenrigsministeren enig i, at med Nicetraktaten er *ne bis in idem* princippet i straffesager et rent nationalt anliggende, som ikke kan føre til inddragelse af EU-Domstolen.

Svar:

Nej. *Ne bis in idem* (forbud mod dobbeltstraf) er et grundlæggende princip, som respekteres i alle medlemslandene, og som også kommer til udtryk i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (7. tillægsprotokol af 22. november 1984, art. 4). En borger vil derfor altid ved en national domstol kunne støtte ret på dette princip. I sager, der vedrører medlemsstaternes gennemførelse af fællesskabsretten, vil den pågældende nationale domstol, hvis den finder behov herfor, kunne forelægge spørgsmålet præjudicielt for EF-Domstolen. *Ne bis in idem*-princippet er i dag omfattet af art. 6 stk. 2 i EU-traktaten, hvorefter Unionen respekterer de grundlæggende rettigheder således, som de garanteres ved Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, og således som de følger af medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner, som generelle principper for fællesskabsretten.

Til illustration af det faktum, at beskyttelsen af de grundlæggende rettigheder også på det gældende traktatgrundlag kan føre til inddragelse af EU-Domstolen, henvises til den såkaldte Kent Kirk-sag, jf. svar på Folketingets Europaudvalgs spørgsmål 138 ad L 137 af 2. maj 2005.

Spørgsmål nr. 125:

Er udenrigsministeren enig i, at med Lissabontraktaten er ne bis in idem-princippet i straffesager også et EU-anliggende, som kan føre til inddragelse af EU-Domstolen?

Svar:

Som det nærmere fremgår af besvarelsen af spørgsmål 124 er ne bis in idem princippet i straffesager en del af de grundrettigheder, som EU-Domstolen påser overholdt, for så vidt der forelægges sager for EU-Domstolen om medlemsstaternes gennemførelse af EU-retten.

Spørgsmål nr. 126:

Er udenrigsministeren enig i, at alle de i Charteret om Grundlæggende Rettigheds art. 1-17, 19-35, 40-41, 45 og 47-50 nævnte bestemmelser vil kunne påberåbes i sammenhæng med en af de i traktaterne nævnte rettigheder og således vil føre til udvidelse af disse rettigheder?

Svar:

Charteret er – som anført i en række tidligere redegørelser og svar – en kodifikation af, hvad der anses for gældende ret i Unionen, bl.a. på grundlag af traktatens bestemmelser. Det må derfor antages, at Domstolen ikke vil fortolke traktatbestemmelser om rettigheder for borgerne og de tilsvarende charterbestemmelser forskelligt.

Spørgsmål nr. 127:

Mener ministeren, at det udgør en retlig forskel i forhold til Forfatningstraktaten, at Lissabontraktaten ikke indeholder selve teksten fra Charteret om Grundlæggende Rettigheder, men blot en henvisning hertil?

Svar:

Bestemmelserne i charteret bliver retligt bindende ved Lissabon-traktatens ikrafttræden. Det samme ville have været tilfældet, hvis forfatningstraktaten var trådt i kraft. Bibeholdelsen af charteret udenfor traktaterne er derimod en væsentlig forskel i forhold til forfatningskarakteren af EU's traktatgrundlag. Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 26.

Spørgsmål nr. 128:

Ministeren bedes levere en opgørelse over områder, hvor Charteret om Grundlæggende Rettigheder indrømmer rettigheder, der ikke findes i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 27.

Spørgsmål nr. 129:

Hvordan kan ministeren fastholde, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke udvider EU's kompetencer, når ministeren i sit svar på L 53 – spørgsmål 28 skriver, »at charterets beskyttelsesni-

veau aldrig må være lavere end Den Europæiske Menneskerettighedskonventions«, der som bekendt binder alle EU-lande folkeretligt?

Svar:

Der henvises til Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007 afsnit 4.4.4.1, hvori det bl.a. hedder:

»Som det fremgår af pkt. a, er det i EU-Traktatens artikel 6, stk. 1, og charterets artikel 51, stk. 2, fastsat, at Den Europæiske Unions Charter om grundlæggende rettigheder ikke udvider anvendelsesområdet for EU-retten ud over Unionens kompetencer. Det følger endvidere af artikel 6, stk. 1, at charterets rettigheder og principper skal fortolkes i overensstemmelse med charterets afsnit VII om almindelige bestemmelser vedrørende fortolkning og anvendelse af charteret og forklaringerne til charteret. Det er i den forbindelse bl.a. fastsat i artikel 51, stk. 2, at charteret hverken skaber nye kompetencer eller nye opgaver for Unionen eller ændrer ved de kompetencer og opgaver, der er fastlagt i traktaterne. I overensstemmelse hermed indebærer charterets artikel 52, stk. 5 – hvorefter de bestemmelser i charteret, der indeholder principper, kan gennemføres ved retsakter og gennemførelsesretsakter vedtaget af bl.a. Unionens institutioner – ikke i sig selv hjemmel for Unionen til at udstede de nævnte retsakter. Bestemmelsen i artikel 52, stk. 5, skal således forstås på den måde, at bl.a. Unionens institutioner kan gennemføre charterets principper i forbindelse med udnyttelsen af andre bestemmelser i traktaterne,

der tildeler Unionen kompetence til at udstede f.eks. retsakter, jf. herved forklaringerne til artikel 52, stk. 5. Der kan i den forbindelse også henvises til bestemmelsens ordlyd, hvorefter adgangen for Unionens institutioner og organer mv. til at vedtage retsakter gælder ”under udøvelse af deres respektive kompetencer”. På den baggrund indebærer det forhold, at Den Europæiske Unions Charter om grundlæggende rettigheder med Lissabon-Traktaten får samme juridiske værdi som traktaterne, efter Justitsministeriets opfattelse ikke, at der overlades nye beføjelser til Unionen. Danmarks tilslutning til EU-Traktatens artikel 6, stk. 1, kræver derfor ikke anvendelse af proceduren i grundlovens § 20.«

Spørgsmål nr. 130:

Skal ministerens svar på L 53 – spørgsmål 20 forstås sådan, at den omstændighed, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder gøres retligt bindende, fører til, at EU fremover kan gribe ind i ejendomsretten i det omfang, det findes nødvendigt; og hvordan hænger dette sammen med regeringens tidligere holdning om, at charteret ikke udvider EU's kompetencer?

Svar:

Charterets artikel 17 fastlægger betingelserne for, at indgreb i ejendomsretten kan finde sted, men udgør ikke hjemmel for vedtagelsen af regulering herom. I øvrigt henvises til svar på spørgsmål 41 og 129.

Spørgsmål nr. 131:

Vil Lissabon-traktatens reference til Charteret om Grundlæggende Rettigheder efter ministerens vurdering føre til, at der anlægges flere eller færre sager ved EF-domstolen?

Svar:

Det forhold, at charteret med Lissabon-traktaten gøres juridisk bindende ændrer ikke på adgangen til at anlægge sag ved EU-domstolen, jf. svar på spørgsmål 50.

Spørgsmål nr. 132:

Vil ministeren give sin vurdering af, hvad den udvidede formålsbestemmelse i Unionstraktatens artikel 3 (ny nummerering) vil betyde for anvendelsen af artikel 352 i traktaten om Unionens funktionsmåde?

Svar:

Der henvises til Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007 afsnit 4.4.5, der nøje redegør for formålsbestemmelsen, som affattet ved Lissabon-traktaten, sammenholdt med det eksisterende traktatgrundlag, og for bl.a. erklæring 41 og 42 knyttet til Lissabon-traktaten, der fortolker bestemmelsen i TEUF artikel 253 (nuværende art. 308) set i lyset af formålsbestemmelsen.

Spørgsmål nr. 133:

Vil ministeren redegøre for de ændringer af den franske forfatning, som det franske parlament har måttet gennemføre for at kunne ratificere Lissabon-traktaten?

Svar:

Frankrig ændrer ofte i den franske forfatning, herunder i forbindelse med traktatændringer.

Den franske Nationalforsamling vedtog den 7. februar 2008 et forslag til lov om ændring af forfatningen, der gør det muligt for Frankrig at ratificere Lissabon-traktaten. I forfatningens artikel 88, stk. 1, fremgår det således, at Frankrig kan deltage i EU-samarbejdet på baggrund af Lissabon-traktaten.

Loven indebærer en række yderligere ændringer i den franske forfatnings artikel 88, herunder tilføjer loven nye bestemmelser i artikel 88, stk. 6 og stk. 7 til forfatningen vedrørende de øgede kontrolmuligheder for de nationale parlamenter om overholdelse af nærhedsprincippet blandt andet via det såkaldte orange kort, som er indeholdt i Lissabon-traktaten.

Endelig indebærer loven en række konsekvensændringer som følge af, at navnet »De Europæiske Fællesskaber« ikke længere anvendes og erstattes af benævnelsen »Den Europæiske Union«. Det medfører blandt andet ændringer i forfatningens artikel 88, stk. 4 og stk. 5.

Spørgsmål nr. 134:

Vil ministeren redegøre for de konstitutionelle forhold, der i Irland har sikret irerne en folkeafstemning?

Svar:

I forlængelse af den parlamentariske ratifikation af EF-pakken, satte en højesteretsdom (den såkaldte Crotty-dom) fra 1987 spørgsmålstegn ved, om fremgangsmåden havde været korrekt. Siden har Irland afholdt afstemninger om nye traktater. Som bekendt holdt Irland også folkeafstemning om Nice-traktaten. I Irland afspejler folkeafstemningen om Lissabon-traktaten således en opfattelse af en retlig forpligtelse i henhold til den irske forfatning.

Spørgsmål nr. 135:

Finder ministeren, at den tværgående rolle, som klimapolitikken ifølge svaret på L 53 – spørgsmål 17 vil spille, fører til øget regulering af klimapolitikken, og i bekræftende fald, er dette ikke en afgivelse af suveræniteten?

Svar:

Som nævnt i svar på spørgsmål 17 omfatter EU's kompetence allerede i dag bekæmpelse af klimaændringer som en del af miljøpolitikken. Et eksempel herpå er Klima- og Energipakken af 23. januar 2008, der er fremsat med hjemmel i EF-traktatens art. 175. Lissabon-traktatens ændring i TEUF art. 191, stk. 1, er en præcisering af indholdet af den politik, der skal føres, men indebærer ikke en udvidelse af Unionens beføjelser.

Spørgsmål nr. 136:

Er ministeren enig i, at den styrkede udenrigspolitik i EU vil gøre det stadig vanskeligere for Danmark at opretholde en selvstændig, dansk udenrigspolitik?

Svar:

Med Lissabon-traktaten får EU nu rammerne til at føre en mere handlekraftig udenrigspolitik, idet EU får mulighed for at tale med én stemme udadtil. Det skal bruges til at skabe en stærkere rolle for EU globalt, med afsæt i vores europæiske værdier om frihed, demokrati og menneskerettigheder.

Regeringen er meget tilfreds med, at Lissabon-traktaten styrker EU's udenrigspolitiske handlekraft, globale rolle og ansvar. Det gælder ligeledes et bredt flertal i Folketinget, jf. blandt andet Folketingsvedtagelse V 4 af 11. oktober 2007.

Efter regeringens mening er en styrket global rolle for EU i Danmarks klare interesse. For selvom Danmark fortsat både kan og vil føre sin egen udenrigspolitik, får vi større indflydelse globalt gennem et stærkt og velfungerende EU. Med en aktiv dansk europapolitisk indsats, således som der lægges op til i de nævnte politiske aftaler og vedtagelser, kan vi være med til at præge EU's politikker og dermed få en langt større gennemslagskraft internationalt, end vores størrelse på 5 millioner indbyggere ellers ville berettige os til.

For en god ordens skyld skal det bemærkes, at Lissabon-traktaten fastholder princippet om, at udenrigspolitikken formuleres af 27 suveræne stater i et grundlæggende mellemstatsligt samarbejde. Se tillige erklæring nr. 13 og 14 til Lissabon-traktatens slutakt.

Spørgsmål nr. 137:

Ministeren bedes oplyse, hvor mange gange TEF artikel 308 har været anvendt siden 1973, og om ministeren finder, at Lissabon-traktaten vil føre til øget eller mindsket anvendelse?

Svar:

Der henvises til Justitsministeriets svar af 12. december 2007 på spørgsmål nr. 8 af 10. december 2007 fra Folketingets Europaudvalg (EUU alm. del).

Med Lissabon-traktatens indføres en række udtrykkelige retsgrundlag på områder, hvor EU hidtil har handlet i medfør af mere generelle retsgrundlag, herunder den nuværende TEF artikel 308. Alt andet lige kunne dette bevirke et mindre behov for anvendelse af den generelle, subsidiære hjemmelsbestemmelse.

Spørgsmål nr. 138:

Er ministeren enig i, at det såkaldte »gule kort« for Folketinget reelt ikke giver dette nye beføjelser, da regeringen allerede i dag skal have et folketingsflertal bag sig for at kunne støtte et direktiv i Ministerrådet?

Svar:

Nej. Det såkaldte gule kort betyder i første række, at nationale parlamenters kontrol med overholdelsen af nærhedsprincippet styrkes.

Såfremt et tilstrækkeligt stort antal af medlemslandenes nationale parlamenter finder, at et udkast til en lovgivningsmæssig retsakt ikke er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, vil udkastet som noget nyt skulle tages op til fornyet overvejelse. Det vil være tilfældet, hvis mindst 1/3 af de nationale parlamenters stemmer er af den opfattelse. Hvert nationalt parlament er i denne sammenhæng tildelt to stemmer for at tage højde for de medlemslande, der har et parlament med to kamre.

Er der tale om et udkast til EU-lovgivning vedrørende retligt samarbejde i straffesager og politisamarbejde, herunder administrativt samarbejde mellem medlemslandenes myndigheder, er kravet 1/4 af de nationale parlamenters stemmer. Efter den fornyede overvejelse beslutter den initiativtagende institution eller gruppe af lande, hvorvidt udkastet skal opretholdes, ændres eller trækkes tilbage. Beslutningen skal begrundes.

Udover det gule kort, indebærer Lissabon-traktaten generelt en styrkelse af de nationale parlamenters rolle, jf. blandt andet svar på spm. 5.

Spørgsmål nr. 139:

Skal svaret på L 53 – spørgsmål 6 forstås sådan, at ministeren finder, at Folketinget med 5/6-flertal vil kunne erstatte det retlige forbehold med en opt-in?

Svar:

Svaret skal forstås således, at en overgang til en tilvalgsordning i praksis vil forudsætte, at der forinden er overladt de fornødne beføjelser til EU i medfør af grundlovens § 20. Der henvises herom til Justitsministeriets redegørelse om visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Lissabon-traktaten, især side 80-88.

Skulle en sådan lov i henhold til grundlovens § 20 have udsigt til at blive vedtaget med 5/6 flertal, vil der imidlertid for at respektere løftet om ikke at ophæve eller ændre de danske forbehold uden folkeafstemning være behov for at afholde en folkeafstemning på andet grundlag end grundlovens § 20 om omdannelsen af det retlige forbehold til en tilvalgsordning.

Spørgsmål nr. 140:

Skal ministerens svar på L 53 – spørgsmål 10 forstås sådan, at Danmark som medlem af FN's sikkerhedsråd ikke må repræsentere sig selv, såfremt en fælles EU-holdning er vedtaget?

Svar:

Vedtagelsen af en fælles EU-holdning på et udenrigspolitisk område er udtryk for, at alle medlemslandene finder, at deres interesser er bedst tilgodeset ved fremførelse af en fælles holdning. Dette gælder også i relation til FN's Sikkerhedsråd.

Det fremgår i øvrigt af erklæring 14 til Lissabon-traktatens slutakt, at bestemmelserne vedrørende den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, herunder i relation til Unionens højtstående repræsentant for udenrigs- og sikkerhedspolitik, ikke berører medlemsstaternes ansvar og beføjelser med hensyn til udformningen og gennemførelsen af deres udenrigspolitik og deltagelse i internationale organisationer, herunder en medlemsstats medlemskab af De Forenede Nationers Sikkerhedsråd.

Spørgsmål nr. 141:

Som opfølgning på L 53 – spørgsmål 31 bedes udenrigsministeren give eksempler på situationer af vigtig karakter, hvor medlemslande i dag kan påberåbe sig nødbremsen inden for udenrigspolitikken, men som ikke vil være omfattet af Lissabontraktatens skærpede krav om, at situationerne skal være »vitale«.

Svar:

Som det fremgår af svar på spørgsmål 31, indikerer den ændrede formulering i TEU art. 23, at tærskelen for anvendelsen af nødbremsen bliver skærpet. Det vil fortsat bero på en konkret stillingtagen i hvert enkelt tilfælde, hvorvidt nødbremsen kan bringes i anvendelse.

Spørgsmål nr. 142:

Hvor i Nice-traktaten finder udenrigsministeren en pendant til Lissabon-traktatens TEUF art. 16, der giver hjemmel til at lovgive indenfor beskyttelse af personoplysninger?

Svar:

Der henvises til Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007, side 46, hvoraf det fremgår:

»Det nuværende traktatgrundlag indeholder i EF-Traktatens artikel 286 en bestemmelse om institutionernes beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med behandling og fri udveksling af sådanne oplysninger. Bestemmelsen angår alene institutionernes mv. og ikke medlemslandenes behandling og udveksling af sådanne oplysninger. Imidlertid har EF-Traktatens artikel 95 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning af hensyn til det indre marked været anvendt som hjemmelsbestemmelse for flere direktiver om beskyttelse af personoplysninger på EF-Traktatens anvendelsesområde (det vil sige på området for det nuværende 1. søjle-samarbejde).«

Spørgsmål nr. 143:

Udenrigsministeren bedes redegøre for, om EU-Domstolens prøvelseskompetence af sager vedr. FUSP og straffesager samt politisamarbejde efter Lissabon-traktatens TEUF art. 275 og 276 er mere vidtgående end de gældende regler i Nice-traktaten.

Svar:

Inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik vil EU-Domstolen fortsat som udgangspunkt ikke have kompetence. Domstolen gives dog kompetence til at kontrollere lovligheden af afgørelser om restriktive foranstaltninger over for fysiske eller juridiske personer, såfremt der anlægges annulatio­nssøgsmål herom på de betingelser, der fremgår af TEUF artikel 263, stk. 4. Der henvises til TEUF artikel 275. For så vidt angår søgsmålsadgangen efter TEUF artikel 263, stk. 4, henvises der til besvarelsen af spørgsmål 33.

Inden for retlige og indre anliggender gælder der i dag visse begrænsninger mht. EU-Domstolens jurisdiktion. Med Lissabon-traktaten får EU-Domstolen stort set samme beføjelser på dette område som inden for de øvrige dele af EU-samarbejdet. Dog vil EU-Domstolen fortsat ikke have kompetence til at prøve gyldigheden eller proportionaliteten af operationer, som udføres af et medlemslands politi eller andre retshåndhævende myndigheder, eller udøvelsen af medlemslandenes beføjelser med hensyn til opretholdelse af lov og orden og beskyttelse af den indre sikkerhed. Dette fremgår af TEUF artikel 276.

Spørgsmål nr. 144:

Finder udenrigsministeren det ikke betænkeligt, at man med Lissabon-traktatens TEU art. 14, stk. 2 cementerer den nedre grænse for et lands medlemsantal af Europa-Parlamentet på 6 medlemmer, idet man således reelt indfører en spærregrænse på 16,7 pct. (en sjettedel af alle afgivne stemmer) for de lande, som får tildelt 6 pladser, og finder udenrigsministeren, at en så høj spærregrænse kan betragtes som demokratisk?

Svar:

At Lissabon-traktaten forøger det mindste lands (Maltas) repræsentation fra 5 til 6 blandt Europa-Parlamentets medlemslande er ikke udtryk for en spærregrænse i Europa-Parlamentet.

Princippet om tildeling af pladser i EP er proportionalt degressivt. Det betyder, at mindre lande er forholdsvis overrepræsenterede og har relativt flere medlemmer af Europa-Parlamentet i forhold til indbyggertal. Dette princip videreføres i Lissabon-traktaten.

Antallet af medlemmer af Europa-Parlamentet er selvsagt en balance mellem at sikre ordentlig repræsentation for alle borgere i Europa og samtidigt et arbejdsdygtigt, effektivt Europa-Parlament. Den balance, der er fundet i Lissabon-traktaten er fornuftig, og baseret på en indstilling fra Europa-Parlamentet.

Spørgsmål nr. 145:

Skal Lissabon-traktatens TEUF art. 311 forstås sådan, at der kan indføres en egentlig EU-skat?

Svar:

TEUF artikel 311, stk. 2 lyder:

»Rådet vedtager efter en særlig lovgivningsprocedure med enstemmighed og efter høring af Europa-Parlamentet en afgørelse, der fastlægger bestemmelser vedrørende ordningen for Unionens egne indtægter. *Inden for denne ramme kan der også indføres nye kategorier af egne indtægter, og en eksisterende kategori kan ophæves.* Denne afgørelse træder først i kraft, når medlemsstaterne har godkendt den i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige bestemmelser.«

Den kursiverede tekst er ny i forhold til den nuværende bestemmelse i TEUF artikel 269, som udgør retsgrundlaget for EU's indtægtsordning. Der er tale om en præcisering af, hvad der hele tiden har været gældende. Rådet kan efter høring af Europa-Parlamentet vedtage nye egne indtægter. Det skete bl.a. ved indførelsen af den nuværende BNI-indtægt i 1988, som i dag er den største indtægtspost på EU-budgettet.

Tekstændringen skaber ikke nye kompetencer, og vedtagelse af eventuelle forslag om nye kategorier af egne indtægter kræver fortsat enstemmighed og ratifikation i hvert medlemsland.

Spørgsmål nr. 146:

Er udenrigsministeren enig i, at Lissabontraktatens TEUF art. 20, stk. 2, der markant udvider unionsborgerskabet, vil føre til endnu flere domstolsskabte rettigheder for EU-borgere i andre medlemslande end deres egne, idet der henvises til den lange række af domme, som siden unionsborgerskabets indførelse i 1993 er blevet afsagt med vidtrækkende socialpolitiske konsekvenser til følge?

Svar:

Lissabon-traktaten indebærer ikke nogen udvidelse af unionsborgerskabet. TEUF artikel 20, stk. 2, bekræfter, at unionsborgerne har en række individuelle rettigheder i medfør af traktaterne og op-

regner fire af disse. Det gælder fri bevægelighed og opholdsret på medlemslandenes område, valgret og valgbarhed til Europa-Parlamentet og ved kommunale valg i det medlemsland, hvor den pågældende har bopæl, beskyttelse i tredjelande hos ethvert medlemslands diplomatiske og konsulære myndigheder på samme vilkår som statsborgere fra dette medlemsland, ret til at henvende sig på et af Lissabon-traktatens 21 sprog til Europa-Parlamentet og EU's institutioner, herunder Den Europæiske Ombudsmand og rådgivende organer.

Der er tale om individuelle rettigheder, som er videreført fra EF-traktatens artikel 18 og 19. Som i den nuværende traktat fremgår det, at unionsborgerskabet er et supplement til det nationale statsborgerskab og ikke træder i stedet for dette. Der henvises til TEU art. 9 og TEUF artikel 20, stk. 1. Det fremgår af EU-domstolens praksis, at en unionsborger har ret til ophold i en anden medlemsstat direkte i medfør af EF-traktatens art. 18, stk. 1. Retten til ophold er dog underlagt de begrænsninger og betingelser, der er fastsat i traktaten og i gennemførselsbestemmelserne dertil, som blandt andet fastslår, at retten til ophold især er betinget af, at de pågældende personer kan forsørge sig selv, jf. herved direktiv nr. 2004/38/EF om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område. EU-domstolen har fastslået, at de pågældende begrænsninger skal anvendes under overholdelse af fællesskabsrettens almindelige principper herunder navnlig proportionalitetsprincippet. Det fremgår endvidere af EU-domstolens praksis, at en unionsborger, der har lovligt ophold i en anden medlemsstat i medfør af unionsborgerskabet, i alle situationer, der henhører under fællesskabsrettens materielle anvendelsesområde, har ret til ligebehandling med værtslandets egne borgere.

Spørgsmål nr. 147:

Hvilke ændringer forventer udenrigsministeren i forhold til EF-Domstolens hidtil ekstremt aktivistiske fortolkning af reglerne om det indre marked som en følge af den nye formulering i Lissabontraktatens TEU art. 3, stk. 3, der understreger, at det indre marked nu kun skal basere sig på en »afbalanceret økonomisk vækst og prisstabilitet« og samtidig understreger sociale fremskridt?

Svar:

Regeringen har ingen forventning om, at Lissabon-traktaten, herunder formuleringen i TEUF artikel 3, stk. 2, i sig selv vil medføre en ændring EU-domstolens fortolkningsstil.

Spørgsmål nr. 148:

Finder udenrigsministeren, at Revisionsrettens nye placering i Lissabon-traktatens TEUF art. 285-287 samt art. 317-325 vil gøre Revisionsretten bedre i stand til at bekæmpe den omfattende svindel med og de mange uregelmæssigheder med EU's midler?

Svar:

Revisionsrettens ændrede placering i Lissabon-traktaten i forhold til TEF ændrer ikke på Revisionsrettens beføjelser, og de ændringer, der er i det nye traktatgrundlag i forhold til de nuværende bestemmelser i TEF, er alene mindre redaktionelle og sproglige ændringer.

Imidlertid kan fremhæves, at der med Lissabon-traktaten indsættes et kapitel 6 om bekæmpelse af svig, hvor det i TEUF art. 325 præciseres, at EU's og medlemslandenes aktiviteter ikke blot skal virke afskrækkende og yde effektiv beskyttelse i medlemslandene, men også i EU's institutioner, organer, kontorer og agenturer.

Spørgsmål nr. 149:

Udenrigsministeren bedes redegøre for det nye indhold i Lissabon-traktatens TEUF art. 67 i forhold til Nice-traktatens TEF art. 61 og meddele, om han finder, at de nye formuleringer vil udvide eller indskrænke Unionens handleevne inden for rets- og udlændingepolitikken.

Svar:

TEUF artikel 67, stk. 1 fastholder og viderefører EU-samarbejdets allerede eksisterende mål om at gøre EU til et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Sammenlignet med TEF artikel 61, fremhæver TEUF artikel 67, stk. 1 desuden de grundlæggende rettigheder og understreger behovet for respekt for diversiteten i medlemsstaternes forskellige retssystemer og retstraditioner. Bestemmelsens stk. 2 indeholder hovedsageligt redaktionelle ændringer i forhold til TEF artikel 61. Endelig indeholder stk. 4 primært en kodificering af det allerede eksisterende princip om gensidig anerkendelse af retsafgørelser og udenretsafgørelser om civile retlige spørgsmål.

Den væsentlige ændring i relation til omfanget af Unionens beføjelser er TEUF artikel 67, stk. 3, hvorefter det resterende mellemstatslige samarbejde om retlige og indre anliggender, der vedrører politi- og strafferetten, med Lissabon-traktaten overflyttes til den overstatslige ramme i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde. TEUF artikel 67 er nærmere omtalt i Udenrigsministeriets redegørelse om Lissabon-traktaten.

I forhold til TEF artikel 61, medfører TEUF artikel 67, at Unionens beføjelser bliver udvidet, fordi det politi- og strafferetlige samarbejde overgår fra det mellemstatslige samarbejde i søjle 3 til det overstatslige samarbejde i søjle 1. Hermed overlades der beføjelser fra medlemsstaterne til EU, hvilket for Danmark indebærer, at det retlige forbehold også aktualiseres for det politi- og strafferetlige samarbejdes vedkommende. Grundet det danske retlige forbehold overlader Danmark således ikke beføjelser til EU i henhold til TEUF artikel 67. Der henvises i den forbindelse nærmere til Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007.

Spørgsmål nr. 150:

Udenrigsministeren bedes redegøre for, på hvilke områder Rådet efter Lissabon-traktatens TEUF art. 333 kan indføre flertalsafgørelser, samt hvordan denne bestemmelse forholder sig til passerellebestemmelserne i Nice-traktaten.

Svar:

TEUF artikel 333 er en ny passerelle-bestemmelse, der indføres med Lissabon-traktaten. Bestemmelsen giver hjemmel til, at Rådet med enstemmighed dels kan beslutte at ændre en beslutningsprocedure fra enstemmighed til kvalificeret flertal i Rådet, dels at ændre en særlig lovgivningsprocedure til den almindelige lovgivningsprocedure i relation til forstærket samarbejde. Passerellebestemmelsen i TEUF artikel 333 kan anvendes på alle de områder, hvor forstærket samarbejde gennemføres. Det bemærkes, at Lissabon-traktaten samler reglerne om forstærket samarbejde i sjette del, afsnit III i TEUF.

Spørgsmål nr. 151:

Idet spørgeren er blevet bekendt med, at regeringens redegørelse til Folketinget om Lissabontraktaten (Justitsministerens redegørelse om visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabontraktaten) ikke er blevet til ved en almindelig procedure i Justitsministeriet, men grundet betydelig intern juridisk uenighed i ministeriet er skrevet af en personkreds tæt

på departementschefen, bedes udenrigsministeren dels kommentere dette forhold samt oplyse, hvilke kontorer under Justitsministeriet, der har udarbejdet redegørelsen?

Svar:

Justitsministeren har oplyst følgende:

»Justitsministeriets redegørelse om visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten er som bekendt afgivet under mit og regeringens ansvar over for Folketinget.

Jeg kan oplyse, at redegørelsen i overensstemmelse med den procedure, der er anvendt ved tidligere tilsvarende redegørelser, er udarbejdet i ministeriets lovafdeling, Statsretskontoret, som normalt behandler sager vedrørende grundlovsspørgsmål.«

Spørgsmål nr. 152:

Vil udenrigsministeren oplyse, om de undersøgelsesaktioner, som med hjemmel i Lissabon-traktatens TEUF art. 70 kan igangsættes for at undersøge, om medlemslandene objektivt og upartisk lever op til EU's regler, igangsættes med enstemmighed eller flertalsafgørelser i Rådet?

Svar:

Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal, medmindre andet er fastsat i traktaterne, jf. art. 16, stk. 3, i EU-traktaten som ændret ved Lissabon-traktaten. Der er i TEUF art. 70 ikke tale om undersøgelsesaktioner, men derimod om evalueringer, som medlemsstaterne foretager i samarbejde med Kommissionen af deres myndigheders gennemførelse af EU's politikker på området frihed, sikkerhed og retfærdighed.

Spørgsmål nr. 153:

Finder udenrigsministeren, at formuleringen i Lissabontraktatens TEU art. 19 skal forstås som en henstilling til EU-Domstolen om at anlægge en mindre aktivistisk fortolkningsstil, når Nicetraktatens formulering om, at Domstolen skal »værne om lov og ret« (TEF art. 220) i Lissabontraktaten ændres til at Domstolen skal »sikre overholdelse af lov og ret« (TEU art. 19)?

Svar:

Regeringen har ingen forventning om, at Lissabon-traktaten, herunder formuleringen i TEUF artikel 19, i sig selv vil medføre en ændring af Domstolens fortolkningsstil.

Spørgsmål nr. 154:

Udenrigsministeren bedes vurdere, hvorvidt anvendelsesområdet af Lissabon-traktatens TEUF art. 352 er bredere eller snævrere end Nice-traktatens pendant i art. 308.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 132.

Spørgsmål nr. 155:

Finder udenrigsministeren det overbevisende, at Lissabontraktatens TEU art. 21, stk. 2, litra b) understreger, at Unionen skal styrke folkerettens principper i det internationale samfund, når Unionen samtidig begår folkeretsbrud over for Serbien ved at indrømme Kosovo selvstændighed?

Svar:

Udenrigsministeriet deler ikke spørgerens antagelse om, at anerkendelsen af Kosovo er i strid med folkeretten.

Spørgsmål nr. 156:

Hvor i Nice-traktaten finder udenrigsministeren en pendant til Lissabon-traktatens TEUF art. 118, der giver hjemmel til at lovgive indenfor intellektuelle rettigheder?

Svar:

Der henvises til Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007, side 53, hvoraf det fremgår:

»I det nuværende traktatgrundlag findes der ikke nogen selvstændig bestemmelse om adgang til at vedtage foranstaltninger, der vedrører intellektuelle rettigheder. Det hører imidlertid allerede efter det nuværende traktatgrundlag til et af Unionens mål at gennemføre det indre marked, jf. EF-Traktatens artikel 3, litra c, og det antages derfor, at Rådet har hjemmel bl.a. i EF-Traktatens artikel 308 til som led i denne målsætning at vedtage foranstaltninger om intellektuelle rettigheder.«

Spørgsmål nr. 157:

Bliver det efter udenrigsministerens opfattelse lettere eller vanskeligere for en medlemsstat at melde sig ud af EU, når Lissabon-traktatens TEU art. 50 træder i kraft?

Svar:

Muligheden for at melde sig ud af fællesskabet har hele tiden eksisteret. Men med Lissabon-traktaten indføres der for første gang tekst herom. TEU art. 50 tydeliggør hvad der skal til for at udtræde, idet der fastlægges en procedure, der skal følges, såfremt en medlemsstat ønsker at udtræde.

Da intet medlemsland hidtil har meldt sig ud, kan det ikke med nogen sikkerhed vurderes, om bestemmelsen i TEU art. 50 vil lette en udmeldelse.

Spørgsmål nr. 158:

Udenrigsministeren bedes give eksempler på situationer, der efter Lissabon-traktatens TEU art. 7 samt TEUF art. 354 vil kunne føre til, at et medlemsland mister sin stemmeret.

Svar:

TEU art. 7 stk. 2 skitserer en procedure hvorefter en medlemsstat kan miste blandt andet stemmerettigheder i Rådet, såfremt det fastslås, at denne medlemsstat groft og vedvarende overtræder værdierne nævnt i TEU art. 2.

De værdier, der nævnes i TEU art. 2 er respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstaten og respekt for menneskerettighederne, herunder rettigheder for personer der tilhører mindretal.

Dette vil der i givet fald skulle tages stilling til i hvert enkelt tilfælde. TEU art. 7 stk. 2 indeholder klare procedureregler, der sikrer, at en eventuel beslutning herom sker efter nøje overvejelser og på et solidt grundlag. Det giver ikke mening at spekulere i hypotetiske tilfælde, der vil kunne føre til anvendelse af TEU art. 7 stk. 2.

Det skal for en god ordens skyld bemærkes, at bestemmelsen endnu ikke har været anvendt.

Spørgsmål nr. 159:

Får det nogen betydning i forhold til Tyrkiets ulovlige besættelse af Cypern, at Lissabon-traktatens TEU art. 52 som noget nyt understreger, at traktaterne gælder for hele det cypriotiske territorium?

Svar:

TEU art. 52, som affattet ved Lissabon-traktaten, indebærer ikke nogen ændring vedrørende traktaternes anvendelse på det cypriotiske territorium, idet artikel 1, stk. 1, i protokol 10 til tiltrædelses-traktaten af 2003 fortsat gælder. Det fremgår heraf, at anvendelsen af EU-retten suspenderes i de egne af Republikken Cypern, som Republikken Cyperns regering ikke har nogen effektiv kontrol over.

Spørgsmål nr. 160:

Hvad er det for nødvendige foranstaltninger, der omtales i Lissabon-traktatens TEUF art. 133 i forbindelse med anvendelse af euroen, og hvilke nyskabelser ligger der heri, henset til at artiklen ikke findes i Nice-traktaten?

Svar:

TEUF artikel 133 indeholder ikke nogen nyskabelser, idet indholdet er en opdatering af ordlyden i den gældende EF-traktats artikel 123, stk. 4, 3. sætning.

De nødvendige foranstaltninger omtalt i artiklen vedrører bl.a. foranstaltninger i forbindelse med introduktion af euroen, eksempelvis bestemmelser om overgangen fra national valuta til euro.

Spørgsmål nr. 161:

Vil Lissabon-traktatens protokol om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet, art.1, fremover kunne påberåbes som annullationsgrund ved EU-domstolen?

Svar:

Lissabon-traktaten ændrer ikke på EU-domstolens kompetence til at prøve lovligheden af lovgivningsmæssige retsakter, herunder overholdelsen af det allerede gældende nærheds- og proportionalitetsprincip.

Spørgsmål nr. 162:

På hvilken måde påvirker protokollen om tjenesteydelser af almen interesse fortolkningen af det vedtagne direktiv om tjenesteydelser?

Svar:

Tjenesteydelser af almen interesse er ikke omfattet af anvendelsesområdet for Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF af 12. december 2006 om tjenesteydelser i det indre marked (servicedirektivet), jf. direktivets artikel 2, stk.2, litra a, og betragtning 17: »Tjenesteydelser af almen økonomisk interesse er tjenesteydelser, der udføres med en økonomisk modydelse, og falder derfor med visse undtagelser ind under servicedirektivets anvendelsesområde. Som det fremgår af servicedirektivets art. 1, stk. 1, berører direktivet ikke medlemsstaternes frihed til i overensstemmelse med fællesskabsretten at fastsætte, hvad de betragter som tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, og bestemme, hvordan disse tjenesteydelser skal organiseres og finansieres, i overens-

stemmelse med statsstøtteregele, og hvilke specifikke forpligtelser, der bør gælde for dem. Denne bestemmelse bygger i lighed med protokollen på TEUF artikel 14 TEUF (nuværende TEF art. 16).«

Spørgsmål nr. 163:

Hvor finder udenrigsministeren i Nice-traktaten en tilsvarende formulering i Lissabon-traktatens TEUF art.165, stk. 2, led 7, om udvikling af sportens europæiske dimension – og hvordan finder udenrigsministeren, at dette harmonerer med påstanden om, at den nye traktat ikke overfører kompetence?

Svar:

Der henvises til Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007 afsnit 4.3.8, hvori det bl.a. hedder: »Som det fremgår af pkt. a, er der allerede i dag bl.a. med hjemmel i EF-Traktatens artikel 149 (art. 165) om uddannelse taget en række initiativer inden for området sport. Den udtrykkelige bestemmelse om sport, der med Lissabon-Traktaten bliver indsat i EUF-Traktaten, giver som nævnt hjemmel til at vedtage tilskyndelsesforanstaltninger med henblik på at udvikle sportens europæiske dimension. Tilskyndelsesforanstaltningerne vil ikke kunne omfatte harmonisering af medlemsstaternes lovgivning. EF-Traktatens (fremover EUF-Traktatens) artikel 149 (art. 165), hvori bestemmelsen om sport bliver indføjet, antages ikke at kunne anvendes til at fastsætte bestemmelser, som indebærer forpligtelser eller rettigheder for borgere mv. i medlemsstaterne, og som vil kunne have direkte virkning i forhold til de pågældende. Det må derfor efter Justitsministeriets opfattelse antages, at der efter EUF-Traktatens artikel 149 (art. 165) heller ikke på området for sport vil kunne fastsættes bestemmelser med direkte virkning i forhold til borgere mv. i Danmark. På den baggrund er det Justitsministeriets opfattelse, at dansk tilslutning til EUF-Traktatens artikel 149 (art. 165) ikke forudsætter anvendelse af proceduren i grundlovens § 20.«

Spørgsmål nr. 164:

Hvorfor er der – på trods af den udtalte skepsis i medlemslandene over for EU-Domstolens politiske aktivisme – ikke foretaget ændringer i domstolsstatutten for at imødekomme disse problemer?

Svar:

Lissabon-traktaten medfører kun få ændringer i relation til EU-Domstolen. Lissabon-traktatens tekst svarer på det punkt til Forfatningstraktaten, der blev til på grundlag af det omfattende forarbejde i Konventet om Europas fremtid (2002-2003). Der var ikke under denne proces negativ fokus på EU-Domstolens rolle eller virksomhed. Der henvises til Udenrigsministeriets redegørelse til Folketinget om Lissabon-traktaten side 57-58.

Ændringerne i protokol om statutten for Den europæiske unions domstol er af teknisk karakter og relaterer sig i vidt omfang til ændringerne i Lissabon-traktaten.

Spørgsmål nr. 165:

Hvordan kan udenrigsministeren fastholde, at der ikke er tale om suverænitetsafgivelse ved ratificering af Lissabon-traktaten, når TEUF, tredje del, afsnit XIX som noget nyt indeholder »Rummet«?

Svar:

Der henvises til Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007 afsnit 4.3.10 hvori det bl.a.

hedder: »Som anført under pkt. a er der allerede efter EF-Traktaten hjemmel til at vedtage en række foranstaltninger om rumfart. EUF-traktatens artikel 172 a (art. 189) giver adgang til at vedtage foranstaltninger, der kan tage form af et europæisk rumprogram, herunder sådan at Unionen med henblik herpå kan fremme fælles initiativer, støtte forskning og teknologisk udvikling og koordinere den nødvendige indsats for at udforske og udnytte rummet. Bestemmelsen om rumpolitik må således antages at tage sigte på forholdet mellem EU og medlemsstaterne og medlemsstaterne indbyrdes samt på støtte af bl.a. finansiel karakter fra EU. I EUF-Traktatens artikel 172 a, stk. 2 (art. 189, stk. 2), er det udtrykkeligt fastsat, at de nødvendige foranstaltninger, som Unionen kan fastsætte for at bidrage til gennemførelsen af de mål, der er nævnt i bestemmelsens stk. 1, ikke kan indebære nogen form for harmonisering af medlemsstaternes lovgivning. Det kan som følge af det anførte ikke antages, at Unionen med EUF-Traktatens artikel 172 a (art. 189) får overladt beføjelser omfattet af grundlovens §20 til at fastsætte regler med direkte virkning i forhold til borgere mv. i Danmark. På den baggrund er det Justitsministeriets opfattelse, at dansk tilslutning til EUF-Traktatens artikel 172 a (art. 189) ikke forudsætter anvendelse af proceduren i grundlovens § 20.«

Spørgsmål nr. 166:

Er udenrigsministeren enig i, at Lissabon-traktatens TEUF art. 255 betyder en indskrænkning i medlemslandenes ret til uafhængigt at udnævne dommere og generaladvokater til EU-Domstolen?

Svar:

TEUF artikel 255 lyder: »Der nedsættes et udvalg, der skal afgive udtalelse om kandidaternes kvalifikationer til at udøve embederne som dommer og generaladvokat ved Domstolen og Retten inden medlemsstaternes regeringer foretager udnævnelser i overensstemmelse med artikel 253 og 254.« Det nævnte udvalg har således en rådgivende funktion. Selve proceduren for udnævnelser er uændret set i forhold til det gældende traktatgrundlag. Udnævnelser besluttet således forsat af medlemsstaternes regeringer efter fælles overenskomst.

Spørgsmål nr. 167:

Er udenrigsministeren enig i, at Lissabon-traktatens TEUF art. 260 giver Europa-Kommissionen øgede beføjelser over for medlemslandene, når der skal inddrives tvangsbøder?

Svar:

Lissabon-traktaten skærper sanktionsmulighederne over for medlemslande, der ikke gennemfører EU-retten rettidigt, idet EU-domstolen får adgang til allerede ved første retssag at pålægge medlemslandene bøder for ikke at gennemføre direktiver til tiden. Der henvises til TEUF artikel 260, stk. 3.

Spørgsmål nr. 168:

Udenrigsministeren bedes oplyse, hvad baggrunden er for, at Guadeloupe, Fransk Guyana, Martinique, Réunion, Saint-Berthélemy og Saint-Martin, der ikke tidligere har været omfattet af samarbejdet, men med vedtagelsen af Lissabontraktaten bliver dette, jf. Lissabontraktatens TEUF art. 355, samt hvilke konsekvenser dette får – eksempelvis i forhold til ulovlig indvandring til disse områder?

Svar:

De franske oversøiske departementer er allerede i medfør af den gældende bestemmelse i TEF artikel 299, stk. 2, omfattet af traktaternes territoriale anvendelsesområde. Tilføjelserne af Saint-

Barthélémy og Saint-Martin i den nye affattelse i TEUF artikel 355 er sket på fransk ønske med baggrund i interne franske administrative ændringer i 2007 som følge af, at disse øer blev udskilt fra Guadeloupe. Dette ses ikke at få konsekvenser for ulovlig indvandring.

Spørgsmål nr. 169:

Finder udenrigsministeren, at Lissabon-traktatens TEUF art. 263, stk. 5, som giver EU's organer mulighed for at fastsætte særlige regler for indbringelse af klager over disse, vil føre til en styrkelse af borgernes retssikkerhed i forhold til EU's organer?

Svar:

TEUF artikel 263 styrker borgernes og virksomhedernes adgang til EU-domstolen sammenlignet med den adgang, som findes efter den nuværende bestemmelse i Nice-traktaten. Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 33.

TEUF artikel 263, stk. 5, lyder: »Retsakter om oprettelse af EU-organer, -kontorer og -agenturer kan fastsætte særlige betingelser og vilkår for fysiske eller juridiske personers indbringelse af klager med henblik på prøvelse af retsakter vedtaget af disse organer, kontorer og agenturer, som skal have retsvirkning for dem.« Med denne formulering er der sket en tydeliggørelse af det, der allerede gælder i dag. Retsakter, herunder de i TEUF artikel 263, stk. 5, nævnte, skal selvsagt respektere den søgsmålskompetence, som borgere og virksomheder tillægges i henhold til TEUF artikel 263, stk. 4.

Spørgsmål nr. 170:

Er udenrigsministeren enig i, at Lissabon-traktatens TEUF art. 263, stk. 5, juridisk set kan føre til, at borgere afskæres fra domstolsprøvelse af lovligheden af EU's retsakter i forhold til de muligheder, der i dag er gældende efter Nice-traktaten?

Svar:

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 169.

Spørgsmål nr. 171:

Hvilke nye hjemmelsgrundlag i Lissabon-traktaten er opstået som følge af, at Nice-traktatens TEF art. 308 er blevet anvendt til at indføre retsakter, der ikke havde hjemmel i traktaten, men baggrund i traktatens formålsbestemmelse (TEF art. 2)?

Svar:

Det fremgår af Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007, at visse nye retsgrundlag ikke anses for at indebære overladelse af nye beføjelser, da disse områder allerede har været reguleret med hjemmel i den nuværende TEF artikel 308. Der henvises til redegørelsen for nærmere herom.

I øvrigt henledes opmærksomheden på bilag 1 i Udenrigsministeriets redegørelse til Folketinget om Lissabon-traktaten, der oplister nye og ændrede retsgrundlag, der med Lissabon-traktaten indføres som led i tydeliggørelsen af EU's kompetencer.

Spørgsmål nr. 172:

Hvad skal der forstås ved, at det af Lissabon-traktatens TEU art. 42 fremgår, at »Den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik udgør en integrerende del af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik«?

idet der særligt ønskes en vurdering af ordet »integrerende«, og hvorvidt det skal betragtes som et ønske om yderligere integration?

Svar:

Ordet »integrerende« betyder i denne sammenhæng uadskillelig. Det bruges ofte i traktater, se t.eks. TEU artikel 51 »Protokoller og bilagene til traktaterne udgør en integrerende del af disse«.

Spørgsmål nr. 173:

Hvilken betydning vil det få for den danske forsvarskommando (FKO), at EU med Lissabontraktatens TEU art. 42, stk. 3, 2. afsnit samt art. 45 får et selvstændigt Forsvarsagentur?

Svar:

Det Europæiske Forsvarsagentur (forsvarsagenturet) blev oprettet med Rådets fællesaktion af 12. juli 2004. Lissabontraktaten indfører en udtrykkelig hjemmel for forsvarsagenturet, men medfører ikke en ændring i forsvarsagenturets status. Forsvarsagenturet videreføres således uændret efter Lissabontraktatens ikrafttræden. Danmark deltager ikke i forsvarsagenturet som følge af forsvarsforbeholdet.

Spørgsmål nr. 174:

Vil udenrigsministeren fastholde, at EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik ikke udgør et dilemma i forhold til NATO, når henses til Lissabon-traktatens TEU art. 42, stk. 7, hvorved alle medlemslande i tilfælde af angreb på et andet medlemsland forpligtes til bistand?

Svar:

Samarbejdet om gensidig bistand i tilfælde af et væbnet angreb vil ske i overensstemmelse med FN-pagtens artikel 51. Forpligtelserne og samarbejdet på dette område skal være i overensstemmelse med de forpligtelser, der er indgået inden for NATO, som for de stater, der er medlemmer heraf, fortsat er grundlaget for deres kollektive forsvar og organet for dets iværksættelse.

Spørgsmål nr. 175:

Hvordan synes udenrigsministeren, at Lissabon-traktatens nye bestemmelse i TEUF art. 152 ser ud i lyset af, at EU-domstolen netop har afsagt to domme (Viking C-438/05 og Laval C-431/05), der begge undergraver de nordiske aftalemodeller på arbejdsmarkedet?

Svar:

TEUF artikel 152 bekræfter og tydeliggør, hvad der allerede gælder i medfør af EF-traktatens artikel 136 og 138. Som noget nyt indfører TEUF artikel 152 afholdelse af sociale trepartsmøder om vækst og beskæftigelse, hvilket må anses for en styrkelse af arbejdsmarkedsparternes rolle på EU-plan. Nydannelserne med TEUF artikel 152 har ingen relevans for de forhold, der var under pådømmelse i sagerne C-138/05, Viking, og C-431/01, Laval.

Spørgsmål nr. 176:

Tror udenrigsministeren, at EU-Domstolen vil ændre sine afgørelser i hhv. Viking- og Laval-dommene som en følge af, at EU efter Lissabontraktatens TEUF art. 152 får en pligt til at anerkende arbejdsmarkedsparternes roller?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 175.

Spørgsmål nr. 177:

Med hvilken hjemmel har EU tidligere beskæftiget sig med de forhold, som defineres i Lissabon-traktatens TEUF art. 189, og finder udenrigsministeren det, i betragtning af, at denne artikel er ny, så ikke betænkeligt af fastslå, at Lissabon-traktaten ikke overfører ny kompetence til EU?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 165.

Spørgsmål nr. 178:

Med hvilken hjemmel har EU tidligere beskæftiget sig med de forhold, som defineres i Lissabon-traktatens TEUF, tredje del, afsnit XXI om energi, og finder udenrigsministeren det, i betragtning af, at dette afsnit er nyt, så ikke betænkeligt af fastslå, at Lissabon-traktaten ikke overfører ny kompetence til EU?

Svar:

Der henvises til Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007 afsnit 4.3.11, hvori det bl.a. hedder: »Som det fremgår af pkt. a, antages det, at der allerede i dag er hjemmel i EF-Traktaten til at vedtage energipolitiske foranstaltninger. I den forbindelse må det endvidere antages, at de foranstaltninger, der kan vedtages i medfør af det eksisterende traktatgrundlag, vil være de samme foranstaltninger, som bliver omfattet af den nye bestemmelse i EUF-Traktatens artikel 176 A (art. 194).

Det vil sige, at EUF-Traktatens artikel 176 A (art. 194) alene betyder, at der etableres et udtrykkeligt hjemmelsgrundlag for Unionen på et område, som Unionen allerede antages at have hjemmel til at regulere. På den baggrund er det Justitsministeriets opfattelse, at dansk tilslutning til EUF-Traktatens artikel 176 A (art. 194) ikke forudsætter anvendelse af proceduren i grundlovens § 20.«

Spørgsmål nr. 179:

Med hvilken hjemmel har EU tidligere beskæftiget sig med de forhold, som defineres i Lissabon-traktatens TEUF, tredje del, afsnit XXII om turisme, og finder udenrigsministeren det, i betragtning af, at dette afsnit er nyt, så ikke betænkeligt af fastslå, at Lissabon-traktaten ikke overfører ny kompetence til EU?

Svar:

Der henvises til Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007 afsnit 4.3.12, hvori det bl.a. hedder: »Ligesom hidtil vil Unionen efter Lissabon-Traktatens ikrafttræden inden for rammerne af de gældende traktatbestemmelser om det indre marked kunne fastsætte regler, der regulerer turisterhvervet, herunder regler med direkte virkning i forhold til borgere mv. i medlemsstaterne.

Som det fremgår af pkt. b, vil Unionens beføjelser efter EUF-Traktatens artikel 176 B [art. 195] være afgrænset til – med henblik på at supplere medlemsstaternes indsats i turistsektoren – at vedtage foranstaltninger, der tilskynder til udvikling inden for sektoren eller fremmer medlemsstaternes samarbejde på området. Foranstaltningerne vil ikke kunne omfatte harmonisering af medlemsstaternes lovgivning. EUF-Traktatens artikel 176 B [art. 195] må som følge af det anførte antages at tage

sigte på vedtagelse af en række tilskyndelses- og samarbejdsforanstaltninger. Bestemmelsen kan derimod ikke antages at indeholde hjemmel til at fastsætte regler, som indebærer forpligtelser eller rettigheder for borgere mv. i medlemsstaterne, og som vil kunne have direkte virkning i forhold til de pågældende. Det er derfor Justitsministeriets opfattelse, at EUF-Traktatens artikel 176 B [art. 195] ikke kan antages at indeholde hjemmel til at fastsætte bestemmelser med direkte virkning i forhold til borgere mv. i Danmark. På den baggrund er det Justitsministeriets opfattelse, at dansk tilslutning til EUF-Traktatens artikel 176 B [art. 195] ikke forudsætter anvendelse af proceduren i grundlovens § 20.«

Spørgsmål nr. 180:

Med hvilken hjemmel har EU tidligere beskæftiget sig med de forhold, som defineres i Lissabon-traktatens TEUF, tredje del, afsnit XXIII om civilbeskyttelse, og finder udenrigsministeren det, i betragtning af, at dette afsnit er nyt, så ikke betænkeligt af fastslå, at Lissabon-traktaten ikke overfører ny kompetence til EU?

Svar:

Der henvises til Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007 afsnit 4.3.13, hvori det bl.a. hedder: »Bestemmelsen i EUF-Traktatens artikel 176 C [art. 196] indebærer alene, at der inden for civilbeskyttelse etableres et udtrykkeligt hjemmelsgrundlag for Unionen til at træffe understøttende, koordinerende eller supplerende foranstaltninger på et område, hvor Unionen allerede i medfør af det nuværende traktatgrundlag (EF-Traktatens artikel 308) kan træffe sådanne foranstaltninger, jf. pkt. a ovenfor. På den baggrund er det Justitsministeriets opfattelse, at dansk tilslutning til EUF-Traktatens artikel 176 C (art. 196) ikke forudsætter anvendelse af proceduren i grundlovens § 20.«

Spørgsmål nr. 181:

Med hvilken hjemmel har EU tidligere beskæftiget sig med de forhold, som defineres i Lissabon-traktatens TEUF, tredje del, afsnit XXIV om administrativt samarbejde, og finder udenrigsministeren det, i betragtning af, at dette afsnit er nyt, så ikke betænkeligt af fastslå, at Lissabon-traktaten ikke overfører ny kompetence til EU?

Svar:

Der henvises til Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007 afsnit 4.3.14, hvori det bl.a. hedder: »Som anført under pkt. a vil Unionen med bestemmelsen i EUF-Traktatens artikel 176 D (art. 197) få adgang til at støtte medlemsstaternes bestræbelser for at forbedre deres administrative kapacitet til at gennemføre EU-retten. Indsatsen kan ifølge bestemmelsen omfatte hjælp til udveksling af oplysninger og embedsmænd samt støtte til uddannelsesprogrammer. De pågældende foranstaltninger kan ikke indebære nogen form for harmonisering af medlemsstaternes lovgivning. Det fremgår endvidere af bestemmelsen, at ingen medlemsstat er forpligtet til at tage imod den omhandlede støtte. EUF-Traktatens artikel 176 D (art. 197) må som følge af det anførte antages at tage sigte på vedtagelse af en række foranstaltninger, der vil være rettet til medlemsstaterne, således at der ikke vil være hjemmel til at fastsætte bestemmelser med direkte virkning i forhold til borgere mv. i medlemsstaterne. På den baggrund er det Justitsministeriets opfattelse, at dansk tilslutning til EUF-Traktatens artikel 176 D (art. 197) ikke forudsætter anvendelse af proceduren i grundlovens § 20.«

Spørgsmål nr. 182:

Med hvilken hjemmel har EU tidligere beskæftiget sig med de forhold, som defineres i Lissabon-traktatens TEUF, art. 209 om udviklingsbistand, og finder udenrigsministeren det, i betragtning af, at denne bestemmelse er ny, så ikke betænkeligt af fastslå, at Lissabon-traktaten ikke overfører ny kompetence til EU?

Svar:

Der henvises til Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007 afsnit 4.3.15, hvori det bl.a. hedder: »Som nævnt under pkt. a kan foranstaltninger, der vedrører udviklingssamarbejde, samarbejde med tredjelande og humanitær bistand, allerede i dag gennemføres efter bestemmelserne i EF-Traktatens afsnit XX og XXI om udviklingssamarbejde og samarbejde med tredjelande. Bestemmelserne i EUF-Traktatens artikel 188 E (art. 209), 188 H (art. 212) og 188 J (art. 214) kan derfor ikke antages at indebære en udvidelse af Unionens beføjelser. Det vil sige, at bestemmelserne i EUF-Traktatens artikel 188 E (art. 209), 188 H (art. 212) og 188 J (art. 214) alene indeholder en præcisering af hjemmelsgrundlaget for Unionen til at regulere et område, som Unionen allerede efter de nuværende afsnit om udviklingssamarbejde og samarbejde med tredjelande i EF-Traktaten kan regulere. På den baggrund er det Justitsministeriets opfattelse, at dansk tilslutning til EUF-Traktatens artikel 188 E (art. 209), 188 H (art. 212) og 188 J (art. 214) ikke forudsætter anvendelse af proceduren i grundlovens § 20.«

Spørgsmål nr. 183:

Med hvilken hjemmel har EU tidligere beskæftiget sig med de forhold, som defineres i Lissabon-traktatens TEUF, femte del, afsnit III, kapitel 3 om humanitær bistand (TEUF art. 214), og finder udenrigsministeren det, i betragtning af, at dette kapitel er nyt, så ikke betænkeligt af fastslå, at Lissabon-traktaten ikke overfører ny kompetence til EU?

Svar:

Der henvises til svar på Spørgsmål nr. 182.

Spørgsmål nr. 184:

Med hvilken hjemmel har EU tidligere beskæftiget sig med de forhold, som defineres i Lissabon-traktatens TEUF, femte del, afsnit IV (TEUF art. 215) om restriktive foranstaltninger, og finder udenrigsministeren det, i betragtning af, at dette afsnit er nyt, så ikke betænkeligt af fastslå, at Lissabon-traktaten ikke overfører ny kompetence til EU?

Svar:

Der henvises til Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007 afsnit 4.3.6, hvori det bl.a. hedder: »Heller ikke bestemmelsen i EUF-Traktatens artikel 188 K (art. 215) om såkaldte restriktive foranstaltninger, der har forbindelse til Unionens udenrigspolitiske aspekter, forudsætter efter Justitsministeriets opfattelse anvendelse af proceduren i grundlovens § 20. Det skyldes, at der som anført under pkt. a antages allerede i medfør af EF-Traktatens artikel 60, 301 og 308 at være hjemmel til at vedtage administrative foranstaltninger i form af bl.a. indefrysning af midler over for personer eller enheder, som har forbindelse til tredjelande eller på anden måde er direkte omfattet af de udenrigspolitiske aspekter af Unionens fælles holdninger.«

Spørgsmål nr. 185:

Med hvilken hjemmel har EU tidligere beskæftiget sig med de forhold, som defineres i Lissabon-traktatens TEUF art. 222 om solidaritet, og finder udenrigsministeren det, i betragtning af, at denne bestemmelse er ny, så ikke betænkeligt af fastslå, at Lissabon-traktaten ikke overfører ny kompetence til EU?

Svar:

Der henvises til Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007 afsnit 4.3.17, hvori det bl.a. hedder: »Som det fremgår af erklæring nr. 48, vil en afgørelse efter artikel 188 R (art. 222) alene finde anvendelse for Danmark, i det omfang dette er i overensstemmelse med bestemmelserne i protokollen om Danmarks stilling i forhold til samarbejde inden for forsvarsområdet og inden for EUF-Traktatens tredje del, afsnit IV, om et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. I praksis vil dette efter Justitsministeriets opfattelse indebære, at de bestemmelser i afgørelser i medfør af artikel 188 R (art. 222), der vil finde anvendelse for Danmark, vil angå foranstaltninger, der som udgangspunkt også vil kunne gennemføres efter EUF-Traktatens artikel 176 C (art. 196) om samarbejde inden for civilbeskyttelsesområdet i forbindelse med naturkatastrofer mv. Det kan dog næppe udelukkes, at de bestemmelser, der vil finde anvendelse også for Danmark, vil kunne indeholde elementer om samarbejde, der rækker ud over civilbeskyttelsesemner. Imidlertid må det antages, at det i så fald vil dreje sig om foranstaltninger, som vedrører samarbejde mellem medlemsstaternes myndigheder, og som ikke vil kunne have direkte virkning i forhold til borgere mv. i medlemsstaterne. På den baggrund er det Justitsministeriets opfattelse, at dansk tilslutning til EUF-Traktatens artikel 188 R (art. 222) ikke forudsætter anvendelse af proceduren i grundlovens § 20.«

Spørgsmål nr. 186:

Må art. 1 i protokollen om anvendelse af Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder i Polen og Det Forende Kongerige ikke nødvendigvis forstås sådan, at chartret giver øget kompetence til blandt andre EU-domstolen i relation til alle andre lande end netop Polen og UK?

Svar:

Charteret skaber ikke nye kompetencer eller opgaver for EU og ændrer ikke de kompetencer og opgaver, der er fastlagt i traktaterne, jf. i øvrigt svar på spørgsmål 41. Protokollen om anvendelsen af charteret i Polen og Storbritannien giver ikke disse lande en særlig ret eller position, men er et fortolkningsredskab om charterets anvendelsesområde, som disse to lande specifikt har ønsket.

Spørgsmål nr. 187:

Hvis Charteret om Grundlæggende Rettigheder ikke skulle tillægge Unionen øgede beføjelser, hvorfor foreskriver protokollen herom da med specifik henvisning til UK og Polen, at det alene for disse lande ikke skal være tilfældet?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 186.

Spørgsmål nr. 188:

Ministeren bedes oplyse, om art. 1 samt art. 3, stk. 1 i bilaget (vedr. tilvalgsforbeholdet) til Protokollen om Danmarks stilling skal forstås således, at Danmark pga tilvalgsforbeholdet som det eneste land ikke vil have vetoret på retsakter, der skal vedtages med enstemmighed.

Svar:

De nævnte bestemmelser skal forstås således, at Danmark ved at tilvælge en retsakt på forslagsstadiet deltager på lige fod med alle andre lande i behandlingen og vedtagelsen af den pågældende retsakt i Rådet. Danmark får således også fuld stemmeret i disse tilfælde. I tilfælde, hvor der kræves enstemmighed får Danmark således vetoret på samme måde som alle de øvrige medlemsstater. Og Danmark bliver bundet af retsakten på samme måde som de øvrige lande.

Det fremgår dog af artikel 3, stk. 2 i bilaget til protokollen om Danmarks stilling, at såfremt et forslag ikke kan vedtages inden for rimelig tid med Danmarks deltagelse, kan de øvrige lande beslutte at vedtage forslaget uden Danmark. Danmark har i så tilfælde ikke stemmeret, men bliver til gengæld heller ikke bundet af afgørelsen. Denne regel indebærer således, at Danmark ikke kan tilvælge en retsakt alene med det formål at forhindre, at retsakten vedtages.

Denne ordning svarer i øvrigt principielt til ordningen vedrørende forstærket samarbejde. På RIA-området vil de øvrige lande under alle omstændigheder kunne gennemføre en given retsakt som forstærket samarbejde, hvis et enkelt land gennem lang tid modsætter sig vedtagelsen af retsakten.

Spørgsmål nr. 189:

I forlængelse af ministerens svar af 5. februar 2008 på spørgsmål 7 og spørgsmål 38, bedes ministeren redegøre for, hvorvidt særreglerne om ændringer af Schengen-reglerne (at Danmark forpligter sig til også at tilvælge senere ændringer af en retsakt) også gælder, hvis Danmark har valgt at tilslutte sig den pågældende retsakt efter art. 4 (dvs. efter at retsakten er vedtaget af de andre lande), jf. art. 6, stk. 2 i bilaget til protokollen om Danmarks stilling.

Svar:

Nej, Særreglen i artikel 5, stk. 2 i bilaget til protokollen om Danmark indebærer, at et tilvalg på forslagsstadiet af en retsakt, der er en videreudvikling af Schengen-reglerne, anses for et uigenkaldeligt tilvalg af forslag til retsakter, der er en videreudvikling af disse regler, for så vidt videreudviklingen også er Schengen-relevant.

Denne særregel gælder kun for tilvalg af retsakter på forslagsstadiet. Den gælder således ikke, hvor Danmark måtte have tilvalgt en retsakt i medfør af bilagets artikel 4 om tilvalg efter, at en retsakt er vedtaget.

Opmærksomheden henledes imidlertid på, at Danmark som fuldt medlem af Schengen-samarbejdet forventes at deltage i alle Schengen-retsakter. Det fremgår af bestemmelsen i artikel 5, stk. 1 i bilaget til protokollen, at meddelelse om efterfølgende tilvalg af en Schengen-retsakt skal gives senest 6 måneder efter retsaktens vedtagelse. Det fremgår videre af denne bestemmelse, at Rådet og Danmark træffer de nødvendige beslutninger i tilfælde af, at Danmark undlader at tilslutte sig en Schengen-retsakt. Disse bestemmelser svarer til de allerede gældende bestemmelser i artikel 5 i den gældende protokol om Danmarks stilling.

Spørgsmål nr. 190:

Ministeren bedes oplyse, hvorvidt en dansk tilslutning til en retsakt efter art. 4 i bilaget til protokollen om Danmarks stilling (dvs. efter at retsakten er vedtaget af de andre lande) vil betyde, at retsakten gælder for Danmark på mellemstatslig eller overstatslig basis.

Svar:

En dansk tilslutning til en retsakt på grundlag af artikel 4 i bilaget til protokollen om Danmarks stilling – dvs. et efterfølgende dansk tilvalg af en allerede vedtaget retsakt på grundlag af tilvalgsordningen – vil bevirke, at Danmark vil være bundet på ganske samme måde som de øvrige medlemslande, dvs. på overstatsligt grundlag.

Spørgsmål nr. 191:

I forlængelse af ministerens svar af 5. februar 2008 på spørgsmål 34 bedes ministeren forklare den konkrete betydning af sætningen: »Herudover udvides suspenderingen af stemmeretten for lande, der står uden for euroen«.

Svar:

På nuværende tidspunkt bliver stemmerettighederne for medlemslandene uden for eurosamarbejdet suspenderet i forbindelse med rådsafgørelser under følgende artikler, jf. den nuværende TEF artikel 122, stk. 3 og 5: 104, stk. 9 og 11, 105, stk. 1, 2, 3 og 5, 106, 110, 111 og 112, stk. 2, litra b). Udelukkelsen af ikke-eurolandene og deres nationale centralbanker fra rettighederne og forpligtelserne inden for ESCB er præciseret i kapitel 9 i ESCB-statutten.

Artiklerne vedrører primært emner, der er direkte relateret til eurosamarbejdet, dog vedrører artikel 104, stk. 9 og 11 vedtagelsen af pålæg henholdsvis sanktioner for eurolande under proceduren for uforholdsmæssigt store underskud.

Med Lissabon-traktaten udvides suspenderingen af stemmeretten for ikke-eurolande på visse områder, hvor der kan vedtages retsakter alene vedrørende eurolande. Det gælder fx i forhold til henstillinger som led i den multilaterale overvågning, herunder stabilitetsprogrammer og advarsler, og foranstaltninger i relation til uforholdsmæssigt store underskud i eurolande.

Konkret vil suspenderingen af stemmerettighederne for ikke-eurolandene nu også omfatte følgende artikler, jf. TEUF artikel 139:

- TEUF artikel 121, stk. 2 (vedtagelse af de dele af de overordnede økonomiske retningslinjer, der vedrører euroområdet generelt)
- TEUF artikel 121, stk. 4 (henstillinger til medlemsstater, der har euroen som valuta, som led i den multilaterale overvågning, herunder vedrørende stabilitetsprogrammer og advarsler)
- TEUF artikel 126, stk. 6, 7, 8, 12 og 13 (foranstaltninger vedrørende uforholdsmæssigt store underskud for medlemsstater, der har euroen som valuta)
- TEUF artikel 138, stk. 2 (foranstaltninger for at sikre en samlet repræsentation inden for rammerne af internationale finansielle institutioner og konferencer).

Spørgsmål nr. 192:

Ministeren bedes oplyse, hvorvidt en aftale mellem de politiske partier om på forhånd at tilkendegive en tilslutning til dele af det forbeholdsbelagte samarbejde, f.eks. hele det civile retlige område, via tilvalgsforbeholdet, vil kræve en særskilt §20-procedure i henhold til grundloven.

Svar:

Det fremgår af Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007, at en anvendelse af en såkaldt tilvalgsordning på de områder, som er dækket af Danmarks retlige forbehold, vil forudsætte, at de fornødne beføjelser er overladt fra Danmark til EU's institutioner. Da Danmark må anses for i praksis at være uden mulighed for at anvende tilvalgsordningen, hvis en § 20-procedure ikke anvendes inden Danmark meddeler EU, at man fremtidigt vil anvende tilvalgsordningen, vil det være nødvendigt på forhånd at overlade de fornødne beføjelser til EU's institutioner. Der henvises herom til Justitsministeriets ovennævnte redegørelse side 88.

En sådan overladelse af beføjelser indebærer, at der skal vedtages en lov herom i henhold til reglerne i grundlovens § 20. Folkeafstemning om lovforslaget vil således være nødvendig, jf. grundlovens § 20, med mindre det pågældende lovforslag skulle blive vedtaget med 5/6-flertal i Folketinget. Skulle der opnås 5/6-flertal, vil der alligevel skulle afholdes folkeafstemning om en sådan ændring af det retlige forbehold i overensstemmelse med det nationale kompromis fra 1992.

Eventuelle politiske aftaler om tilvalg af retsakter, der allerede er dækket af den skete beføjelse-soverladelse vil ikke kræve gennemførelse af en ny lov om overladelse af beføjelser efter grundlovens § 20.

Spørgsmål nr. 193:

Ministeren bedes oplyse, hvorvidt alle de retsakter på RIA-området, som Danmark pt. står uden for pga. undtagelsen på retsområdet, vil være gældende for Danmark i tilfælde af, at Danmark efter en §20-procedure vælger at afskaffe det retlige forbehold helt.

Svar:

Hvis Danmark ophævede det retlige forbehold, ville alle de EU-retsakter, som gælder for de øvrige medlemsstater, også blive gældende for Danmark. Det fremgår således af artikel 7 i protokollen om Danmarks stilling, at hvis Danmark ophæver sit retlige forbehold »vil Danmark fuldt ud gennemføre alle de til den tid gældende relevante foranstaltninger, som er truffet inden for rammerne af Den Europæiske Union«.

Spørgsmål nr. 194:

Betyder henvisningen til strejkeretten i Charteret for Grundlæggende Rettigheder, at EU-Domstolen i fremtiden vil få kompetence til at dømme i arbejdsretlige sager, og hvad sker der i tilfælde af konflikt mellem en afgørelse fra en dansk domstol og en afgørelse fra EU-Domstolen?

Svar:

Lissabon-traktaten ændrer ikke grundlæggende ved EU-domstolens kompetence til at fortolke traktaten og retsakter udstedt af EU's institutioner. Der henvises til Udenrigsministeriets redegørelse til Folketinget om Lissabon-traktaten, side 59ff. For så vidt angår spørgsmålet om forholdet mellem en afgørelse truffet af en national domstol og EU-domstolen henvises til svar på spørgsmål 24 vedrørende forrangsprincippet.

Spørgsmål nr. 195:

Kan ministeren afvise, at EU-retten står over national arbejdsret?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 194.

Spørgsmål nr. 196:

Kan ministeren garantere, at Lissabon-traktatens bestemmelser på ingen måde berører medlemsstaternes beføjelser til at regulere strejkeretten?

Svar:

Lissabon-traktaten viderefører EF-traktatens bestemmelser om arbejdsmarkeds- og socialpolitik, herunder EF-traktatens artikel 137, stk. 5, som fastslår, at EU's egen indsats inden for social- og arbejdsmarkedspolitikken ikke omfatter områder som strejkeret og lønforhold, se TEUF artikel 153, stk. 5.

Spørgsmål nr. 197:

Vil ministeren sikre, at strejkeretten er garanteret, inden Lissabon-traktaten træder i kraft, eventuelt via en undtagelse?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 196.

Spørgsmål nr. 198:

Kan ministeren bekræfte Kommissionens konklusion om, at den omstændighed, at flag og hymne ikke bliver nævnt i Lissabon-traktaten intet ændrer ved disse symbols status?

Svar:

Det er korrekt, at symbolernes status ikke påvirkes af, at de i modsætning til forslaget til Forfatningstraktat ikke indgår i Lissabon-traktaten. Både EU-flaget og hymnen findes og bruges jo under alle omstændigheder. Det bemærkes, at det forhold, at flaget og hymnen sammen med andre træk, der kunne give mindelser om en forfatning, ikke er medtaget i Lissabon-traktaten, imidlertid ikke er ligegyldigt. Som det fremgår af mandatet for regeringskonferencen, som vedtaget af Det Europæiske Råd i juni 2007, har Lissabon-traktaten ikke forfatningsmæssig karakter, og indeholder derfor ikke en bestemmelse, der omhandler EU's symboler.

Spørgsmål nr. 199:

Mener ministeren, at det, at bestemmelserne om EU's symboler er blevet fjernet fra Lissabontraktaten (men derimod fremgik af »Traktat om en Forfatning for Europa«) er udtryk for, at der i fremtiden ikke vil blive gjort brug af/gjort mindre brug af dem, og hvis det ikke er tilfældet, vil ministeren da oplyse, hvorfor symbolerne ikke længere er at finde i Lissabon-traktaten?

Svar:

Som det fremgår af det mandat for regeringskonferencen, der blev vedtaget på Det Europæiske Råds møde i juni 2007, var der blandt EU's medlemsstater enighed om, at Lissabon-traktaten ikke skulle have forfatningsmæssige præg (»forfatningsmæssig karakter«), og at der derfor ikke i traktaten skulle være en artikel, der nævner EU's symboler.

Der henvises endvidere til svar på spørgsmål 198.

Spørgsmål nr. 200:

Mener ministeren, at udeladelsen af fri og lige konkurrence i Lissabon-traktatens formålsparagraf, den nye artikel 3 i TEU, vil få praktiske konsekvenser for Kommissionens håndhævelse af konkurrencereglerne?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål nr. S 5522 af 1. august 2007 til statsministeren.

Spørgsmål nr. 201:

Mener ministeren, at der med den nye ordlyd af artikel 168 i TEUF om folkesundhed i Lissabon-traktaten sker en udvidelse af Unionens beføjelser til at regulere dette område?

Svar:

Der henvises til Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007 afsnit 4.3.9.

Spørgsmål nr. 202:

Mener ministeren, at artikel 168 i TEUF giver hjemmel til at vedtage bestemmelser, som retter sig til borgere mv. i medlemsstaterne, og som vil have direkte virkning i forhold til de pågældende?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 201.

Spørgsmål nr. 203:

Vil ministeren oplyse, om der med den nye ordlyd af artikel 21 i TEUF sker en udvidelse af Unionens beføjelser til at regulere dette område?

Svar:

Der henvises til Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007 afsnit 4.3.2.

Spørgsmål nr. 204:

Kan ministeren garantere, at artikel 21 i TEUF ikke giver hjemmel til at vedtage bestemmelser, som retter sig til borgere mv. i medlemsstaterne, og som vil have direkte virkning i forhold til de pågældende?

Svar:

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 203.

Spørgsmål nr. 205:

Vil ministeren oplyse, om der ved at tilføje »selvstændige« i reglerne om social sikring i artikel 48 i TEUF sker en udvidelse af Unionens kompetencer på området?

Svar:

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 203.

Spørgsmål nr. 206:

Mener ministeren, at Lissabon-traktaten udgør en markant forbedring i forhold til de eksisterende traktater, og at den vil sikre en øget demokratisk kontrol med EU, styrke EU-borgernes rettigheder i forhold til EU og skabe større effektivitet i EU-institutionerne, og hvis ministerens mener, at dette er tilfældet, hvorfor vil ministeren så ikke lade befolkningen tage stilling til traktaten?

Svar:

Ja. For uddybende redegørelse om Lissabon-traktatens forbedringer henvises til Udenrigsministeriets redegørelse til Folketinget om Lissabon-traktaten, særligt kapitel 3.3., 3.4. og 4. For så vidt angår beslutningen om ratifikation af traktaten i Folketinget, henvises til svar af 28. januar 2008 på spm. S 343.

Spørgsmål nr. 207:

Mener ministeren, at Lissabon-traktaten ikke indebærer »nye overladelser af beføjelser til EU«, selvom Danmark mister vetoretten på langt over 50 politikområder?

Svar:

Der henvises til Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007 afsnit 4.2, som justitsministeren uddybede over for Europaudvalget under besvarelsen den 6. december 2007 af samrådsspørgsmål A.

Spørgsmål nr. 208:

Vil ministeren oplyse, om Kommissionens mere end 123 delegationer rundt om i verden bliver til EU-ambassader, hvis Lissabon-traktaten træder i kraft?

Svar:

For at bistå EU's udenrigsrepræsentant oprettes med Lissabon-traktaten en fælles udenrigstjeneste med EU-repræsentationer i udlandet og ved internationale organisationer, der erstatter de delegationer, som Kommissionen har i dag. Den nærmere organisering af den fælles udenrigstjeneste besluttes af Rådet efter høring af Europa-Parlamentet og efter godkendelse af Kommissionen. Det understreges i en fælles erklæring fra regeringskonferencen, at den fælles udenrigstjeneste ikke berører de nationale diplomatiske tjenester.

Spørgsmål nr. 209:

I lyset af Kommissionens Grøn bog om diplomatisk og konsulær beskyttelse af unionsborgere i tredjelande (KOM(2006) 712), bedes ministeren oplyse, hvilken betydning den ændrede ordlyd af bestemmelsen i artikel 23 i TEUF har for det videre samarbejde på området, herunder om det er ministerens opfattelse, at den ændrede ordlyd af bestemmelsen bevirker, at artikel 23 TEUF ikke kan bruges som hjemmel til at vedtage bestemmelser, som regulerer/harmoniserer spørgsmål om unionsborgeres udøvelse af retten til diplomatisk og konsulær beskyttelse?

Svar:

Der henvises til Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007 afsnit 4.3.3.

Spørgsmål nr. 210:

Kan ministeren afvise, at regler om beskyttelse af personoplysninger, der i medfør af artikel 39 i TEU bliver fastsat inden for området for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, kan have direkte virkning for borgere i de respektive medlemslande?

Svar:

Der henvises til Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007 afsnit 4.3.4.

Spørgsmål nr. 211:

Vil ministeren oplyse, på hvilke områder EF-Domstolens kompetence udvides med Lissabon-traktaten?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 25.

Spørgsmål nr. 212:

Mener ministeren, at der med hjemmel i artikel 262 i TEUF kan træffes beslutning om, at EU-Domstolen f.eks. skal have kompetence til at træffe endelig afgørelse i patentsager mellem private, således at dommen har samme virkning i medlemsstaterne, som hvis den var afsagt af en national domstol?

Svar:

TEUF artikel 262 er en videreførelse af EF-traktatens artikel 229A, hvorefter EU-Domstolen kan tillægges kompetence til at afgøre tvister vedrørende anvendelsen af retsakter om intellektuelle ejendomsrettigheder. Heraf følger, at EU-Domstolen kan tillægges kompetence til at træffe endelig afgørelse i patentsager mellem private. Beslutning herom træder først i kraft, når medlemsstaterne har godkendt den i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige bestemmelser. For så vidt angår den danske procedure i den situation henvises til Justitsministeriets redegørelse fra februar 2001 for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Nice-traktaten.

Spørgsmål nr. 213:

Mener ministeren, at der med den nye, specifikke reference til rumpolitik i artikel 189 i TEUF sker en udvidelse af Unionens beføjelser til at regulere dette område?

Svar:

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 165.

Spørgsmål nr. 214:

Mener ministeren, at artikel 189 i TEUF giver hjemmel til at vedtage bestemmelser, som retter sig til borgere mv. i medlemsstaterne, og som vil have direkte virkning i forhold til de pågældende?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 165.

Spørgsmål nr. 215:

Vil ministeren oplyse, hvad det betyder i praksis, at Charteret for Grundlæggende Rettigheder alene nævnes med en henvisning i en artikel i Lissabon-traktaten, mens det i »Traktat om en Forfatning for Europa« var direkte indføjet i Traktaten?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 26.

Spørgsmål nr. 216:

Vil ministeren oplyse præcist, hvilke nye rettigheder, danske statsborgere vil få i kraft af, at Charteret for Grundlæggende Rettigheder med Lissabon-traktaten gøres retligt bindende?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 41 og 50.

Spørgsmål nr. 217:

Vil ministeren oplyse, hvilken domstols afgørelser, der har forrang i tilfælde af konflikt mellem en rettighed i henhold til dansk ret og en ret, der er afledt af Charteret for Grundlæggende Rettigheder?

Svar:

Lissabon-traktaten, herunder det forhold, at charteret gøres juridisk bindende, ændrer ikke på forrangsprincippet. Der henvises herom til svar på spørgsmål 24.

Spørgsmål nr. 218:

Vil ministeren oplyse, hvilken domstols afgørelser (Menneskerettighedsdomstolen i Strasbourg eller EU-domstolen), der har forrang, i tilfælde af konflikt mellem en rettighed i henhold til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og en ret, der er afledt af Charteret for Grundlæggende Rettigheder?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 28.

Spørgsmål nr. 219:

Vil ministeren oplyse, hvad en borgers retsstilling og muligheder er i de tilfælde, hvor en rettighed går igen flere steder (Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og Charteret for Grundlæggende Rettigheder), og Menneskerettighedsdomstolen og EU-Domstolen har forskellige fortolkninger af pågældende rettighed, hvilket f.eks. allerede har været tilfældet med begreber som »bopæl« og »retfærdig rettergang«?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 27-29.

Spørgsmål nr. 220:

Vil ministeren oplyse, om der er appelmulighed mellem Menneskerettighedsdomstolen i Strasbourg og EU-Domstolen i det tilfælde, hvor en borger ikke er tilfreds med en afgørelse fra den ene af domstolene?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 27-29.

Spørgsmål nr. 221:

Vil ministeren oplyse, i hvilken grad Europol og ansatte ved Europol samt deres familier nyder immunitet, herunder om personer ansat i Europol kan retsforfølges, hvis de mistænkes for at have begået kriminalitet?

Svar:

Spørgsmål nr. 21 ses ikke at vedrøre Lissabon-traktaten. For en besvarelse henvises til samlenotat vedrørende de sager inden for Justitsministeriets ansvarsområde, der forventes behandlet på råds-mødet (retlige og indre anliggender) den 28. februar 2008, jf. dagsordenspunkt 3, afsnit 2.2.1.

Spørgsmål nr. 222:

Vil ministeren oplyse, hvori de vigtigste ændringer ligger fra udkastet »Traktat om en Forfatning for Europa« til Lissabontraktaten?

Svar:

Der henvises til svar på spm. 2 til EEU almindelig del af 4. december 2007 med notat om sammenligning mellem Lissabon-traktaten og forfatningstraktaten. Herudover henvises til regeringens indlæg under forespørgselsdebatten 11. oktober 2007 og 11. december 2007.

Spørgsmål nr. 223:

Vil ministeren oplyse, hvorfor ordet »Forfatning« er udgået af titlen i Lissabontraktaten, når indholdet er stort set det samme som i »Traktat om en Forfatning for Europa«?

Svar:

I det mandat for regeringskonferencen, der blev vedtaget på Det Europæiske Råds møde i juni 2007, fik traktaten arbejdstitlen »reformtraktaten«. Mandatet fastslog, at forfatningskonceptet blev opgivet, dvs. konceptet om at ophæve de eksisterende traktater og erstatte dem med én ny samlet traktattekst med forfatningsmæssig karakter, herunder med traktatbestemmelser om flag, hymne, motto og Europadag, samt bestemmelser om EU-rettens forrang og et særskilt traktatafsnit om grundrettigheder.

Spørgsmål nr. 224:

Vil ministeren oplyse, hvorfor der med Lissabon-traktaten refereres til en »mini-traktat«, når den i det store hele indeholder de samme bestemmelser som »Traktat om en Forfatning for Europa«?

Svar:

Udenrigsministeriets redegørelse til Folketinget om Lissabon-traktaten refererer ikke til Lissabon-traktaten som en »mini-traktat«. Der henvises i øvrigt til svar på spm. 222 og 223.

Spørgsmål nr. 225:

Princippet om EU-rettens forrang stod i selve traktatteksten i »Traktat om en Forfatning for Europa«, mens princippet i Lissabon-traktaten er flyttet til erklæring 17 om forrang. Vil ministeren oplyse, hvorfor man har valgt at flytte princippet til en erklæring?

Svar:

Det følger af den politiske beslutning truffet af Det Europæiske Råd i juni 2007, jf. mandatet for regeringskonferencen særligt punkt 3.

Spørgsmål nr. 226:

Vil ministeren oplyse, om vigtige dele, som i »Traktat om en Forfatning for Europa« stod i selve traktatteksten, i Lissabon-traktaten er blevet flyttet til enten protokoller eller erklæringer?

Svar:

Det følger af mandatet for regeringskonferencen, som vedtaget af Det Europæiske Råd i juni 2007, hvilke nyskabelser fra forfatningstraktaten, der skulle medtages i Lissabon-traktatens ændringer af EU's traktatgrundlag, herunder i hvilken form, placering mv.

Spørgsmål nr. 227:

Vil ministeren oplyse, hvad forskellen er på oktober 2007 og december 2007 udgaverne af Lissabon-traktaten?

Svar:

På topmødet den 18.-19. oktober 2007 blev der opnået politisk enighed om traktatteksten. På baggrund heraf indledtes den sædvanlige, såkaldte jurist-lingvist gennemgang af traktatudkastet på embedsmandsniveau, der afsluttedes den 3. december 2007 med offentliggørelsen af traktatudkastet på samtlige sprog forud for undertegnelsen den 13. december 2007.

Forskellene på de to tekstudgaver er af sproglig-teknisk karakter og afspejler arbejdet i jurist-lingvist regi.

Spørgsmål nr. 228:

Vil ministeren udlevere en »track-changes« version fra oktober 2007 til december 2007 udgaven af Lissabon-traktaten?

Svar:

De pågældende tekster er oversendt til Europaudvalget i elektroniske udgaver, således at det er muligt for udvalget at udarbejde sammenlignelige versioner, hvis det ønskes.

Spørgsmål nr. 229:

Vil ministeren oplyse, hvor man kan finde en endelig, samlet, officiel konsolideret udgave af Lissabon-traktaten? Hvis en sådan endnu ikke findes, vil ministeren da oplyse, hvornår den kan forventes at foreligge?

Svar:

Der henvises til Folketingets publikation: »Lissabon-traktaten, Sammenskrevet med det gældende traktatgrundlag« af januar 2008.

Det bemærkes, at EU i overensstemmelse med praksis forventes at udarbejde konsoliderede udgaver af EU's traktatgrundlag på all sprog, når Lissabon-traktaten måtte være blevet ratificeret i alle medlemslande.

Spørgsmål nr. 230:

Mener ministeren, at der er væsentlig indholdsmæssig forskel mellem den forkastede »Traktat om en Forfatning for Europa« og Lissabon-traktaten, og mener ministeren i den forbindelse, at Unionen samlet set får færre kompetencer med Lissabon-traktaten, end den ville have fået med den forkastede »Traktat om en Forfatning for Europa«, og vil ministeren redegøre for, hvilke kompetencer det drejer sig om?

Svar:

Der henvises til besvarelse den 4. december 2007 af spørgsmål 2 ad EEU alm. del. samt besvarelse af samrådsspørgsmål B den 7. december 2007.

Spørgsmål nr. 231:

Mener ministeren, at der er væsentlig indholdsmæssig forskel mellem den forkastede »Traktat om en Forfatning for Europa« og Lissabon-traktaten, og mener ministeren i den forbindelse, at Unionens højststående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik får færre kompetencer med Lissabon-traktaten, end med den forkastede »Traktat om en Forfatning for Europa«?

Svar:

Der henvises til besvarelse den 4. december 2007 af spørgsmål 2 ad EEU alm. del. samt besvarelse af samrådsspørgsmål B den 7. december 2007.

Spørgsmål nr. 232:

Vil ministeren oplyse, hvor mange gange det danske retsforbehold har været i brug?

Svar:

Fra Amsterdam-traktatens ikrafttrædelse og frem til den 7. september 2007 ses der at være vedtaget 155 foranstaltninger, som er omfattet af forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender.

Spørgsmål nr. 233:

Vil ministeren oplyse, på hvilke områder omfattet af retsforbeholdet Danmark har anmodet om og fået parallelaftaler?

Svar:

Det drejer sig om 3 aftaler vedr. følgende retsakter: Hhv. Dublin II- og Eurodac forordningerne, forkyndelsesforordningen samt Bruxelles I-forordningen.

Det bemærkes, at Europaudvalget løbende er holdt orienteret bl.a. gennem statusnotater om handlingerne om parallelaftaler.

Spørgsmål nr. 234:

Vil ministeren oplyse, på hvilke områder omfattet af retsforbeholdet Danmark har anmodet om og ikke har fået parallelaftaler?

Svar:

Det drejer sig om følgende 2 retsakter: Konkursforordningen og Bruxelles II-forordningen.

Det bemærkes, at Europaudvalget løbende er holdt orienteret bl.a. gennem statusnotater om forhandlingerne om parallelaftaler.

Spørgsmål nr. 235:

Vil ministeren oplyse, på hvilke områder omfattet af retsforbeholdet Danmark har undladt at anmode om parallelaftaler?

Svar:

Øvrige retsakter bortset fra de i svar på spørgsmålene 233 og 234 nævnte retsakter.

Det bemærkes, at Europaudvalget løbende er holdt orienteret bl.a. gennem statusnotater om forhandlingerne om parallelaftaler.

Spørgsmål nr. 236:

Vil ministeren oplyse, hvor mange gange det danske forsvarsforbehold har været i brug?"

Svar:

På Udenrigsministeriets hjemmeside findes en gennemgang af de 17 retsakter, hvor forsvarsforbeholdet har fundet anvendelse:

<http://www.um.dk/da/menu/Udenrigspolitik/FredSikkerhedOgInternationalRetsorden/EUsSikkerhedsOgForsvarspolitik/DetDanskeForbehold/DetDanskeForbehold.htm>

Spørgsmål nr. 237:

Vil ministeren oplyse, hvilke internationale aktioner Danmark ikke har kunnet deltage i på grund af forsvarsforbeholdet?"

Svar:

En gennemgang af aktioner, hvor Danmark ikke har kunnet deltage som følge af forsvarsforbeholdet, findes på Udenrigsministeriets hjemmeside:

<http://www.um.dk/da/menu/Udenrigspolitik/FredSikkerhedOgInternationalRetsorden/EUsSikkerhedsOgForsvarspolitik/DetDanskeForbehold/DetDanskeForbehold.htm>

Spørgsmål nr. 238:

Vil ministeren oplyse, om Tjenesten for EU's optræden udadtil bliver underlagt Rådet eller Kommissionen?

Svar:

Tjenesten for EU's optræden udadtil skal bistå udenrigsrepræsentanten, jf. TEU art. 27, stk. 3. Den nærmere organisering af den fælles udenrigstjeneste beslutes af Rådet efter høring af Europa-Parlamentet og efter godkendelse af Kommissionen. Det kommer til at indgå som led i arbejdet med udmøntning af Lissabon-traktaten.

Arbejdet med udmøntning af Lissabon-traktatens bestemmelser er i henhold til formandskabets konklusioner fra DER 13.-14. december 2007 igangsat på embedsmandsniveau. Folketingets Europaudvalg modtog 4. februar 2008 foreløbig underretning om igangsættelsen af det indledende arbejde med udmøntningen af Lissabon-traktaten.

Spørgsmål nr. 239:

Vil ministeren oplyse, hvem lederen af Tjenesten for EU's optræden udadtil kommer til at stå til ansvar overfor?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 238.

Spørgsmål nr. 240:

Vil ministeren oplyse, hvem der skal betale løn til de ansatte i Tjenesten for EU's optræden udadtil?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 238.

Spørgsmål nr. 241:

Vil ministeren oplyse, om de ansatte i Tjenesten for EU's optræden udadtil bliver tildelt diplomatstatus?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 238.

Spørgsmål nr. 242:

Vil ministeren oplyse, om alle EU medlemslande bliver ligeligt repræsenteret via embedsmænd i Tjenesten for EU's optræden udadtil, eller om de store medlemslande får relativt flere ansatte?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 238.

Spørgsmål nr. 243:

Vil ministeren oplyse, hvilken forpligtelse der påhviler Kommissionen i forhold til et forslag, der er fremsat af mindst en million borgere på de betingelser, der er fastsat i artikel 11 i TEU?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 37.

Spørgsmål nr. 244:

Ministerens bedes oplyse, hvor mange, og hvilke af de af JuniBevægelsen opstillede åbenhedskrav (jf. EEU alm. del (06) – bilag 49), der opfyldes med Lissabontraktaten.

Svar:

Som det fremgår af Udenrigsministeriets redegørelse til Folketinget om Lissabon-traktaten, indeholder Lissabon-traktaten en række fremskridt for åbenheden i EU, herunder at Rådets samlinger er offentlige, når det forhandler og stemmer om udkast til lovgivningsmæssige retsakter.

Udenrigsministeriet finder, at det må tilkomme JuniBevægelsen at tage stilling til, i hvilket omfang den finder, at de opstillede åbenhedskrav er imødekommet med Lissabon-traktaten.

Spørgsmål nr. 245:

Ministeren bedes redegøre for konsekvensen af forskelle i Lissabontraktatens art. 207, stk. 4 (TEUF) og det nuværende traktatgrundlag (art. 133, stk. 6, TEF) om forhandling og indgåelse af aftaler med tredjelande om bl.a. uddannelsesmæssige tjenesteydelser, herunder 1) hvorvidt der er ændringer vedr. vedtagelse af aftaler med henholdsvis enstemmighed eller flertalsafgørelser, og 2) hvilke ændringer, der er tale om i forhold til, at aftaler for nuværende skal indgås i fællesskab af Fællesskabet og medlemsstaterne og 3) i hvilke tilfælde der kan være tale om, at aftaler indebærer en risiko for, at den nationale tilrettelæggelse af sådanne tjenester forstyrres alvorligt, således at Rådets afgørelse skal ske med enstemmighed.

Svar:

Den fælles handelspolitik bevares i store træk uændret og fastholdes som enekompetence for EU. Rammerne for den fælles handelspolitik fastlægges fremover ved forordning efter den almindelige lovgivningsprocedure, dvs. at Europa-Parlamentet som noget nyt bliver medlovgiver på EU's handelspolitik, jf. TEUF art. 207, stk. 2.

Ved forhandling og indgåelse af handelsaftaler er hovedreglen som hidtil kvalificeret flertal i Rådet, jf. TEUF art. 207, stk. 4. På visse områder (tjenesteydelser, intellektuelle ejendomsrettigheder og – som noget nyt – direkte investeringer) anvendes dog samme beslutningsprocedure (enstemmighed / kvalificeret flertal) for forhandling og indgåelse af internationale handelsaftaler som for vedtagelse af interne EU-regler.

Hidtil har forhandling og indgåelse af handelsaftaler om tjenesteydelser inden for det kulturelle og audiovisuelle område samt inden for uddannelse, sundhed og socialpolitik krævet såvel en fællesskabsafgørelse som en mellemstatslig overenskomst. Lissabon-traktaten ophæver denne bestemmelse som konsekvens af omdannelsen af Unionen og Fællesskabet til én samlet Union (EU). Til gengæld præciseres det, at der gælder enstemmighed for blandt andet indgåelse og forhandling af handelsaftaler om sociale, uddannelsesmæssige og sundhedsmæssige tjenesteydelser, når de risikerer at forstyrre den nationale tilrettelæggelse af sådanne tjenester alvorligt, samt at bringe medlemslandenes ansvar for levering heraf i fare, jf. TEUF art. 207, stk. 4.

Det er ikke muligt at opstille en hypotetisk liste over mulige tilfælde. Dette vil der i givet fald skulle tages stilling til i den pågældende situation.

Spørgsmål nr. 246:

Såfremt Danmark ikke havde haft et retsforbehold, hvad ville så, ud fra Justitsministeriets definition af suverænitet, have været suverænitetsafgivelse indenfor Lissabon-traktatens bestemmelser om retlige og indre anliggender?

Svar:

Der henvises til Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsmæssige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007, navnlig side 75 til side 83.

Spørgsmål nr. 247:

Ministeren bedes redegøre for, om det er uden betydning for traktatgrundlaget, herunder EF-domstolens kompetence, at nye hensyn, som f.eks. bekæmpelse af klimaændringer, indskrives i traktaten?

Svar:

Det er ikke uden betydning, at f.eks. bekæmpelse af klimaændringer eksplicit indskrives i traktatgrundlaget, jf. besvarelse af spørgsmål 17. Dette ændrer imidlertid ikke EU's beføjelser, jf. besvarelse af spørgsmål 17.

Spørgsmål nr. 248:

I forlængelse af besvarelse af spørgsmål 21 bedes ministeren kommentere, om man finder princippet om tildelt kompetence, dvs. at EU kun har de beføjelser, som medlemsstaterne har tildelt Unionen, dækkende for forholdet mellem EU og medlemsstaterne?

Svar:

Ja, princippet om tildelte kompetencer har været gældende lige siden det europæiske samarbejdes start. Med Lissabon-traktaten tydeliggøres dette grundlæggende princip, jf. Udenrigsministeriets redegørelse til Folketinget om Lissabon-traktaten, afsnit 2.1.

Spørgsmål nr. 249:

I forlængelse af besvarelse af spørgsmål 21 om, at EU kun har de beføjelser, som medlemsstaterne har tildelt Unionen, bedes ministeren svare på, hvornår Danmark, enten via folkeafstemning eller folketingsbeslutning, har tildelt EU kompetence til at udstede straffebestemmelser indenfor miljøet jf. den såkaldte miljøstraffedom (sag C-176/03 ved EF-Domstolen)?

Svar:

Den såkaldte miljøstraffedom, EF-Domstolens sag C-176/03, er indgående behandlet i Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 2 af 13. juni 2007, Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 1 af 30. marts 2007 fra Folketingets Europaudvalg, regeringens besvarelse af forespørgsel F30 af 30. marts 2006 fra Folketingets Europaudvalg, Justitsministeriets samråd med Folketingets Europaudvalg den 14. oktober 2005. Der henvises i øvrigt til Justitsministeriets notat af 13. oktober 2005.

TEUF artikel 83, stk. 2, indfører et udtrykkeligt retsgrundlag, der gør det muligt at harmonisere medlemsstaternes love og administrative bestemmelser på det strafferetlige område, hvis det er absolut nødvendigt for at sikre effektiv gennemførelse af en EU-politik, herunder miljøpolitik. Det danske retlige forbehold indebærer, at Danmark efter Lissabon-traktatens ikrafttrædelse ikke vil deltage i retsakter vedtaget inden for samarbejdet om retlige og indre anliggender. Der henvises i den forbindelse nærmere til Justitsministeriets redegørelse om Lissabon-traktaten.

Spørgsmål nr. 250:

I forlængelse af besvarelse af spørgsmål 21 om, at EU kun har de beføjelser, som medlemsstaterne har tildelt Unionen, bedes ministeren svare på, hvornår Danmark, enten via folkeafstemning eller folketingsbeslutning, har tildelt EF-domstolen kompetence til at tage stilling til lovligheden af den danske bopælspligt på landbrugsejendomme jf. den såkaldte Festersen-dom (sag C-370/05 ved EF-Domstolen)?

Svar:

Lissabon-traktaten ændrer ikke grundlæggende ved EF-domstolens kompetence til at fortolke traktaten og retsakter udstedt af EU's institutioner, jf. Udenrigsministeriets Redegørelse til Folketinget om Lissabon-traktaten, side 59ff. Den kompetence, som EF-domstolen er tillagt ved traktaten, indebærer bl.a. kompetencen til at prøve nationale bestemmelsers overensstemmelse med EF-traktatens grundlæggende frihedsrettigheder, herunder bestemmelserne om fri bevægelighed.

Spørgsmål nr. 251:

I forlængelse af besvarelse af spørgsmål 21 om, at EU kun har de beføjelser, som medlemsstaterne har tildelt Unionen, bedes ministeren svare på, hvornår Danmark, enten via folkeafstemning eller folketingsbeslutning, har tildelt EF-Domstolen kompetence til overhovedet at tage stilling til faglige konflikter og dernæst at vurdere rimeligheden af sådanne i forhold til det indre marked jf. hhv. Laval-dommen og Viking Line-dommen (sag C-341/05 og C-438/05 ved EF-Domstolen)?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 250.

Spørgsmål nr. 252:

Da det de seneste år har vist sig, at en række politiske garantier, som tidligere har været stillet for, at EU ikke kunne berøre forskellige områder, reelt er værdiløse, bedes ministeren redegøre for, om der overhovedet eksisterer politiske områder, som med sikkerhed ikke kan berøres efter Lissabon-traktatens ikrafttræden?

Svar:

Der henvises til svar på spm. 21 og 22.

Spørgsmål nr. 253:

Når Lissabon-traktaten ikke, i modsætning til udkastet til EU-forfatningens art. I-8, indeholder bestemmelser om flaget, hymne, motto, mønt eller nationaldag, har det så nogen reel betydning for anvendelsen af disse symboler?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 198 og 199.

Spørgsmål nr. 254:

Finder ministeren det betryggende, at man med Lissabon-traktaten udvider EF-domstolens kompetence, som de seneste år har været genstand for en væsentlig politisk diskussion i Folketinget, til området for retlige og indre anliggender?

Svar:

Lissabon-traktaten overfører det resterende retlige samarbejde om politi og strafferet fra søjle 3 til det overstatslige samarbejde i søjle 1. Det betyder bl.a. mere medbestemmelse til Europa-Parlamentet, som bliver medlovgiver på området, og at der på hele området for retlige og indre anliggender kan anvendes klassiske retsinstrumenter som forordninger og direktiver.

Hvad angår EU-Domstolens kompetence henvises der til besvarelsen af spørgsmål 25.

Lissabon-traktaten udstrækker EU's domstolskontrol til flere politikområder end i dag. Inden for området for retlige og indre anliggender får EU-Domstolen stort set samme kontroladgang som inden for de øvrige dele af EU-samarbejdet. Der henvises til Udenrigsministeriets redegørelse til Folketinget om Lissabon-traktaten side 81-95 og side 112-118.

Regeringen finder, at Lissabon-traktatens bestemmelser også på dette område er hensigtsmæssige og udgør et tilfredsstillende resultat med henblik på et styrket fremtidigt europæisk samarbejde om retlige og indre anliggender.

Spørgsmål nr. 255:

Kan ministeren bekræfte, at når man henviser til, at EU med traktaten bliver mere effektiv, så handler det om, at Folketinget i fremtiden, på samme måde som alle de øvrige nationale parlamenter, fratages vetoretten på en lang række politiske områder?

Svar:

Øget anvendelse af kvalificeret flertal er en del af den effektivisering af EU-samarbejdet, som Lissabon-traktaten indebærer. Regeringen finder, at det er i Danmarks klare interesse med et beslutningsdygtigt og handlekraftigt EU.

I et samarbejde mellem 27 lande er det vigtigt, at der kan træffes beslutninger til gavn for borgere og virksomheder. Når det gælder Lissabon-traktaten, vil det for eksempel blive lettere at træffe beslutninger om samarbejde på det konsulære område, på civilbeskyttelse og inden for dele af energipolitikken. Det er regeringen meget tilfreds med.

Om den effektivisering af EU-samarbejdet, som Lissabon-traktaten indebærer, henvises i øvrigt til Udenrigsministeriets redegørelse, kapitel 4.

For en god ordens skyld bemærkes det, at Lissabon-traktaten generelt indebærer en styrkelse af de nationale parlamenter, se svar på spm. 138.

Spørgsmål nr. 256:

Selvom der ikke er tale om suverænitetsafgivelse i grundlovens forstand, kan ministeren så bekræfte, at Folketinget med ratifikationen af Lissabon-traktaten frasiger sig magten til at sige fra på en lang række politiske områder?

Svar:

Der henvises til svar på spm. 255.

Spørgsmål nr. 257:

Kan ministeren bekræfte, at uanset om der er tale om et enigt Folketing, så vil man ikke i fremtiden kunne sige fra over for EU-lovgivning, når de øvrige medlemslande er enige på samtlige af de områder, som er oplyst i Udenrigsministeriets redegørelse til Folketinget om Lissabon-traktaten, bilag 3: Nye områder med kvalificeret flertal?

Svar:

Der henvises til svar på spm. 255.

Spørgsmål nr. 258:

Da man i besvarelse af spørgsmål 28, om en mulig konflikt mellem Charteret for Grundlæggende Rettigheder og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, svarer, at charterets beskyttelsesniveau aldrig må være lavere end Den Europæiske Menneskerettighedskonventions beskyttelse, men at EU-retten kan yde en mere omfattende beskyttelse, bedes ministeren redegøre for, om dette ikke åbner mulighed for, at borgernes rettigheder, som udgør et kerneområde i staternes nationale forfatninger, vil blive fortolket af EF-domstolen?

Svar:

EU-domstolen har kompetence i sager, som indbringes for den i henhold til EU-rettens processuelle regler, herunder i givet fald sager om borgernes rettigheder i henhold til EU-retten, herunder charteret.

Der henvises i øvrigt til svar på spørgsmål 29.

Spørgsmål nr. 259:

I forlængelse af svar på spørgsmål 28, hvor man fastslår, at beskyttelsesniveauet i Charteret for Grundlæggende Rettigheder aldrig må være lavere end beskyttelsesniveauet i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMK), bedes ministeren redegøre for hvilket eller hvilke medlemslandes fortolkning af EMK, man tager udgangspunkt i, eller om man tager udgangspunkt i den bedst mulige fortolkende beskyttelse f.eks. i fortolkningen af begrebet en retfærdig rettergang, som i hvert fald i praksis har givet anledning til forskellige udlægninger i medlemsstaterne f.eks. i forhold til retten til en forsvarer?

Svar:

Efter EU har tiltrådt Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, således som det forudses med Lissabon-traktaten, jf. TEU artikel 6, stk. 2, vil EU-domstolen være forpligtet til at følge den fortolkning af Menneskerettighedskonventionen, som er fastlagt af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol. Det bemærkes, at også i dag antages EU-domstolen at ville følge fortolkninger fastlagt af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.

Spørgsmål nr. 260:

Ministeren bedes redegøre for forskellen mellem Nice-traktatens TEF art. 16 og Lissabon-traktatens TEUF art. 14 om levering af tjenesteydelser af almen økonomisk interesse?

Svar:

Lissabon-traktatens TEUF art. 14 er en sproglig tilpasning af Nice-traktatens TEF art. 16. Eneste tilføjelse er en præcisering af, at Europa-Parlamentet og Råd efter den almindelige lovgivningsprocedure i en forordning har mulighed for at fastlægge principper og vilkår for tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, uden at dette anfægter medlemsstaternes kompetence til at levere, udlægge og finansiere disse tjenesteydelser.

Spørgsmål nr. 261:

Foreligger der blandt EU-landene en fast afgrænset sondring mellem tjenesteydelser af almen økonomisk interesse og tjenesteydelser af almen interesse, og hvis ikke vil ministeren så garantere, at denne sondring alene fastlægges nationalt?

Svar:

Det er op til medlemsstaterne selv i overensstemmelse med fællesskabsretten at fastsætte, hvad de definerer som tjenesteydelser af almen interesse og almen økonomisk interesse.

Spørgsmål nr. 262:

For at forstå Lissabontraktatens TEUF art. 14 bedes ministeren redegøre for, om Danmark vil kunne beslutte at flytte sektorer fra at være tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, til at være tjenesteydelser af almen interesse?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 261.

Spørgsmål nr. 263:

Ministeren bedes redegøre for de traktatmæssige udvidelser, der er sket inden for reglerne om unionsborgerskabet, siden indførelse af det danske forbehold om unionsborgerskab, herunder om unionsborgernes mulighed for at opnå sociale rettigheder i andre medlemsstater?

Svar:

Det danske forbehold for unionsborgerskab fastslår, at unionsborgerskab er et supplement til det nationale statsborgerskab, og at det ikke træder i stedet for dette. Med Amsterdam-traktaten blev dette princip indskrevet i den daværende EF-traktat, og Lissabon-traktaten ændrer ikke herpå.

Lissabon-traktaten indfører en ny reference til unionsborgerskabet i Unionstraktatens artikel 9 i forbindelse med omtalen af lighedsprincippet. Referencen i denne bestemmelse gentager princippet om, at unionsborgerskabet er et supplement til det nationale statsborgerskab og ikke træder i stedet for dette.

Der henvises i øvrigt til svar på spørgsmål 146.

Spørgsmål nr. 264:

Kan ministeren bekræfte, at intet forhindrer Danmark i, med opretholdelse af retsforbeholdet, at vedtage tilsvarende eller bedre regler, hvad enten det drejer sig om udlændingepolitik, civil- eller strafferet, end dem, der på ethvert givent tidspunkt måtte gælde i EU.

Svar:

Med Lissabon-traktaten overføres det resterende samarbejde om politi og strafferet fra søjle 3 til det overstatslige samarbejde i søjle 1. Dermed aktualiseres det danske retlige forbehold også for det politi- og strafferetlige samarbejde.

Lissabon-traktaten viderefører det danske retlige forbehold, som først kan afskaffes eller omdannes ved folkeafstemning, jf. protokollen om Danmarks stilling. Så længe det danske retlige forbehold består, vil Danmark ikke være omfattet af EU's regler på området.

Spørgsmål nr. 265:

Kan ministeren bekræfte, at det er noget nyt, at EU fremover har en såkaldt stående komité i Rådet for Operationelt Samarbejde om Den Indre Sikkerhed i Unionen, som angivet i Lissabon-traktatens TEUF art. 71, og vil ministeren redegøre for, hvad der var baggrunden for at indføre denne bestemmelse, som må antages at vedrøre områder, der normalt varetages af de enkelte landes efterretningstjenester?

Svar:

Operationelt samarbejde mellem medlemsstaternes politimyndigheder er en del af de pågældende tjenesters dagligdag, og EU-regulering af rammerne eksisterer allerede, for eksempel i forhold til Europol og Schengen-samarbejdet. Det stående udvalg udgør dog i sig selv en nyskabelse og er udtryk for en bestræbelse på at fremme og lette samordningen af medlemsstaternes operationelle samarbejde. Traktatbestemmelsen vil skulle udmøntes nærmere, når Lissabon-traktaten er trådt i kraft, for eksempel for så vidt angår udvalgets opgaver, sammensætning og placering i Rådets strukturer, herunder dets forhold til eksisterende arbejdsgrupper.

Om baggrunden for bestemmelsen henvises til den endelige rapport fra arbejdsgruppe X vedrørende Frihed, Sikkerhed og Retfærdighed nedsat under Konventet om Europas fremtid (CONV 426/02, side 16).

Spørgsmål nr. 266:

Omfatter det samarbejde, der fastlægges i Lissabon-traktatens TEUF art. 74 om administrativt samarbejde, også samarbejde mellem administrative myndigheder, når de udøver beføjelser, der fratager borgerne rettigheder f.eks. administrativ udvisning?

Svar:

TEUF art. 74 fastlægger ikke i sig selv et administrativt samarbejde. Den udgør et retsgrundlag for Rådets nærmere fastsættelse af form og indhold for administrativt samarbejde på specifikke områder indenfor retlige og indre anliggender.

Bestemmelsen erstatter EF-traktatens art. 66, som blandt andet har udgjort retsgrundlaget for Rådets beslutning af 5. oktober 2006 om etablering af en mekanisme for gensidig informering om medlemsstaternes foranstaltninger på asyl- og indvandringsområdet.

Spørgsmål nr. 267:

Har ministeren fuldt ud tillid til alle de øvrige landes retssystemer i et sådant omfang, at strafferetlige afgørelser truffet i de øvrige medlemslande skal kunne have umiddelbar virkning overfor danske borgere?

Svar:

Lissabon-traktaten tydeliggør med TEUF artikel 67 og 82 princippet om gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af strafferetlige afgørelser i EU. Den konkrete virkning af dette princip beror på indholdet af individuelle retsakter, der fastsætter regler på specifikke områder. Der er allerede på det gældende traktatgrundlag fastsat regler, der indfører mere effektive ordninger vedrørende f.eks. udlevering, indefrysning, fuldbyrdelse af bøder og konfiskation.

Spørgsmål nr. 268:

Kan ministeren bekræfte, som refereret af den tjekkiske vicestatsminister Alexandr Vondra den 14. december 2007 i Bruxelles (citeret i Notat s. 3 årgang 35 nr. 1197 januar 2008), at en række statsledere brød ud i spontane klapsalver, da statsministeren på Det Europæiske Råds møde den 13.-14. december 2007 annoncerede, at Danmark ikke skulle holde folkeafstemning om Lissabon-traktaten?

Svar:

Det fastslås i TEU artikel 54, at Lissabon-traktaten skal ratificeres i overensstemmelse med de enkelte medlemsstaters forfatningsmæssige bestemmelser. Hvordan Danmark ratificerer Lissabon-traktaten er således et dansk anliggende.

Lovforslaget om dansk ratifikation blev fremlagt den 9. januar 2008. I forbindelse med 1. behandlingen den 24. januar kunne det konstateres, at et stort flertal i Folketinget bakker op om ratifikation af Lissabon-traktaten i Folketinget.

Udenrigsministeriet finder ikke anledning til at kommenterer på, hvordan andre delegationer har handlet og udtalt sig i forbindelse med møder i Det Europæiske Råd.

Spørgsmål nr. 269:

Hvordan har EU tidligere kunnet forhandle Kyoto-protokollen, hvis EU ikke tidligere har beskæftiget sig med klimaforandringer?

Svar:

Som en del af miljøpolitikken omfatter EU's kompetence allerede i dag bekæmpelse af klimaforandringer. EU har således deltaget i forhandlingerne om samt ratificeret Kyoto-protokollen. Med Lissabon-traktaten bliver det imidlertid specificeret, at det er særligt nødvendigt at bekæmpe klimænderinger i forbindelse med, at EU på internationalt plan bidrager til at fremme foranstaltninger til løsning af de regionale og globale miljøproblemer.

Spørgsmål nr. 270:

Hvilken betydning får Lissabon-traktatens og den nye Protokol om tjenesteydelser af almen interesse for levering af offentlige tjenesteydelser i Danmark, herunder på områder hvor der indgår en mindre grad af brugerbetaling, men hvor langt størstedelen af udgifterne fortsat finansieres af det offentlige, samt på områder hvor tilvejebringelsen af ydelser af almen interesse er udliciteret til private virksomheder?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 260.

Spørgsmål nr. 271:

Hvilken rolle får våbenagenturet med den nye Lissabon-traktaten og vil der komme et pres på at øge de nationale militærudgifter, samt hvordan sikres den demokratiske kontrol med agenturet?

Svar:

Det Europæiske Forsvarsagentur (forsvarsagenturet) blev oprettet med Rådets fællesaktion af 12. juli 2004. Lissabon-traktaten indfører en udtrykkelig hjemmel for forsvarsagenturet, men medfører ikke en ændring i forsvarsagenturets status. Forsvarsagenturet videreføres således uændret efter Lissabon-traktatens ikrafttræden. Danmark deltager ikke i forsvarsagenturet som følge af forsvarsforbeholdet.

Lissabon-traktaten forpligter ikke medlemslandene til at øge deres forsvarsbudgetter, men til at forbedre deres kapacitet til krisestyringsopgaver. Fastlæggelsen af et lands konkrete militære kapacitet er grundlæggende et nationalt anliggende, og Lissabon-traktaten angiver således ikke specifikke kapacitetsniveauer. Lissabon-traktaten ændrer heller ikke ved, at det er medlemslandene selv, der fastlægger deres nationale forsvarsbudgetter, og som afgør, hvorvidt de kan stille militære eller andre midler til rådighed for de konkrete EU-ledede krisestyringsoperationer. Forbedring af militære kapaciteter er med andre ord ikke ensbetydende med øgede udgifter, men kan f.eks. opnås gennem modernisering og omlægning af forsvarets indretning og opgaver.

Forsvarsagenturet handler under Rådets myndighed og politiske tilsyn. Forsvarsagenturets styringskomité består af de deltagende landes forsvarsministre og mødes to gange om året.

Spørgsmål nr. 272:

Hvilken betydning får det, at Helsingfors-slutakten og målene i Paris-charteret nu også nævnes i forbindelse med Unionens optræden udadtil (Lissabon-traktatens TEU art. 21, stk. 2, litra c)?

Svar:

Det betyder, at det nu eksplicit fremgår, at Unionen i dens optræden udadtil vil arbejde for at bevare freden, forebygge konflikter og styrke den internationale sikkerhed også i overensstemmelse med principperne i Helsingfors-slutakten og målene i Paris-chartret.

Spørgsmål nr. 273:

Hvilke internationale operationer har EU stået for indtil nu, og hvilke lande har deltaget?

Svar:

EU har i alt iværksat 20 krisestyringsindsatser under den europæiske sikkerheds- og forsvarspolitik, heraf har 14 været af civil karakter, 5 af militær og en enkelt af civil-militær karakter. Såvel EU-lande som ikke-EU-lande har bidraget til krisestyringsindsatser. En nærmere gennemgang af igangværende, umiddelbart forestående samt afsluttede EU-krisestyringsindsatser findes på Rådssekretariatets hjemmeside:

<http://www.consilium.europa.eu/showPage.asp?lang=da&id=268&mode=g&name=>.

Spørgsmål nr. 274:

Hvilke styrkebidrag har de forskellige lande tilmeldt EU's udrykningsstyrke, og hvilke lande indgår i den nordiske udrykningsenhed, og hvad stiller disse lande til rådighed for styrken?

Svar:

EU's styrkekatalog indeholder en opgørelse over, hvilke styrker de enkelte lande har meddelt, at de principielt vil kunne stille til rådighed for en militær indsats i en EU ramme. Detaljerne i kataloget er klassificeret materiale, men alle EU-lande bortset fra Danmark har tilmeldt styrker.

Den nordiske kampgruppe er en mindre reaktionsstyrke, der er sammensat af i alt 2.800 personer fra Sverige, Finland, Norge, Irland og Estland. Hovedparten af soldaterne stilles til rådighed af Sverige. På den svenske regerings officielle hjemmeside findes yderligere information om den nordiske kampgruppe, se <http://www.sweden.gov.se/sb/d/9133>.

Spørgsmål nr. 275:

Hvornår afgav Danmark suveræniteten i nærmere bestemt omfang til, at EF-Domstolen kunne afsige domme, der – uanset om de konkrete domme svarer til dansk fagretslig praksis eller ej – fastlægger grænser for brug af konfliktretten, ret til etablering af sympatiblokade, mv. af hensyn til bl.a. det indre marked? Herunder bedes ministeren redegøre for, hvor denne suverænitetsafgivelse fremgår af en justitsministeriel § 20-redegørelse, og hvorvidt der siden da er sket henholdsvis udvidelse eller indskrænkning i denne suverænitetsafgivelse?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 250.

Spørgsmål nr. 276:

Ændrer Lissabon-traktaten på EU's hjemmel til at vedtage minimumsstraffe og/eller strafammer for olieforurening på havet? I givet fald ønskes der en nærmere redegørelse herfor.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 249, vedrørende TEUF artikel 83, stk. 2, om harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser på det strafferetlige område, hvis det er absolut nødvendigt for at sikre effektiv gennemførelse af en EU-politik, herunder miljøpolitik.

Det danske retlige forbehold indebærer, at Danmark efter Lissabon-traktatens ikrafttrædelse vil være udelukket fra at deltage i EU's samarbejde om retlige og indre anliggender. Der henvises i den forbindelse nærmere til Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007.

Spørgsmål nr. 277:

Ministeren bedes foretage en sammenligning mellem det gældende traktatgrundlag (Nice) og Lissabon-traktaten, for så vidt angår dansk afgivelse af suveræniteten i nærmere bestemt omfang på det retslige område (RIA).

Svar:

Som det nærmere fremgår af Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Lissabon-traktaten af 4. december 2007, navnlig side 75-88 og af Udenrigsministeriets redegørelse for Lissabon-traktaten, indebærer Danmarks retlige forbehold, at der ikke i forbindelse med Lissabon-traktaten overlades beføjelser fra danske myndigheder til EU inden for samarbejdet på grundlag af tredje del, afsnit V i traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde. Da der ikke i forbindelse med ratifikation af Lissabon-traktaten eller i sin tid Nice-traktaten er overladt eller overlades beføjelser på de områder, som er dækket af Danmarks retlige forbehold, er der ingen forskel på Danmarks stilling i forhold til Nice-traktaten og Lissabon-traktaten i denne henseende.

Spørgsmål nr. 278:

Under den tænkte forudsætning, at det danske retsforbehold henholdsvis var ophævet eller ændret til et opt-in-forbehold under det gældende traktatgrundlag, ønskes det oplyst, på hvilke områder dansk ratificering af Lissabon-traktaten ville have indebåret (yderligere) dansk suverænitetsafgivelse i grundlovens forstand.

Svar:

Udenrigsministeriet forstår spørgsmålet således, at det ønskes oplyst i hvilket omfang Lissabon-traktaten – hvis man skulle se bort fra det danske retlige forbehold – ville indebære overladelse af nye beføjelser til EU.

Svaret på dette spørgsmål kan ikke gives med sikkerhed, da Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007 (side 75- 88) ikke tager stilling til dette ganske hypotetiske spørgsmål. Det kan dog uden videre antages, at overførelsen af det strafferetlige og politimæssige samarbejde fra det nuværende mellemstatslige samarbejde i søjle 3 til det overstatslige samarbejde i søjle 1 ville have indebåret, at der blev overladt beføjelser til EU, såfremt det retlige forbehold ikke havde været gældende. Det kan herudover ikke udelukkes, at der også på enkelte andre områder er ændringer i samarbejdet, hvor der også ville have været nye beføjelsesoverladelser i den angivne hypotetiske situation. Om ændringerne i EU's retlige samarbejde henvises til Udenrigsministeriets redegørelse for Lissabon-traktaten.

I forbindelse med en ophævelse eller omdannelse af det retlige forbehold, vil der selvsagt blive redegjort for, hvilke beføjelser der i givet fald vil blive overdraget.

Spørgsmål nr. 279:

Er det korrekt, at Danmark med opt-in-modellen kun er repræsenteret i forhandlingerne, og dermed kun får indflydelse på den endelige udformning af nye retsakter inden for RIA, såfremt Danmark inden tre måneder efter, at et forslag eller initiativ inden for RIA er forelagt Rådet, har meddelt Rådets formand, at vi ønsker at deltage i både vedtagelsen og anvendelsen af den foreslåede foranstaltning?

Svar:

Uanset det retlige forbehold er Danmark altid repræsenteret i forhandlingerne, men Danmarks indflydelse er selvsagt begrænset, da vi ikke har nogen stemmeret. Efter en omdannelse af det retlige forbehold til en tilvalgsordning vil Danmark være repræsenteret med fuld vægt og have stemmeret, såfremt Danmark tilvælger et forslag eller initiativ som beskrevet i Spørgsmål nr. 279. Danmark vil også få adgang til at tilvælge en retsakt, efter den er vedtaget. I så tilfælde vil Danmark selvsagt ikke have haft stemmeret i forbindelse med retsaktens vedtagelse.

Spørgsmål nr. 280:

I forlængelse af besvarelsen af EEU alm. del – spørgsmål 1, stillet af Europaudvalget den 4. december 2007, bedes ministeren forklare hvilke artikler i EF-Traktaten og i Lissabon-traktaten, der danner juridisk grundlag for, at en fremtidig EU-patentdomstol kan afgøre patenttvister om europæiske patenter på baggrund af det eksisterende regelgrundlag i Den Europæiske Patentkonvention?

Svar:

Med Nice-traktaten blev der i EF-Traktatens artikel 229 A indsat en bestemmelse, hvorefter Rådet med enstemmighed kan beslutte at tillægge Domstolen kompetence til at afgøre tvister vedrørende anvendelsen af retsakter vedtaget på grundlag af EF-Traktaten, hvorved der indføres fællesskabsretlige industrielle ejendomsrettigheder. Hvis Rådet træffer en sådan beslutning, er det fastsat i artikel 229 A, at beslutningen i givet fald skal vedtages af medlemsstaterne i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige bestemmelser.

Det bemærkes, at Rådet ikke på nuværende tidspunkt har truffet beslutning om at tillægge Domstolen kompetence på området i henhold til artikel 229 A.

Med Lissabon-traktaten er der alene sket visse sproglige tilpasninger af den eksisterende bestemmelse i EF-Traktatens artikel 229 A, jf. TEUF art. 269.

Spørgsmål nr. 281:

Har præambelen til Lissabontraktaten samt ændringerne i præamblerne til Unionstraktaten og til traktaten om Unionens funktionsmåde nogen retsvirkninger?

Svar:

Præamblerne giver udtryk for de grundlæggende politiske, økonomiske og sociale motiver, der ligger bag de kontraherende parters beslutning om at indgå traktaterne. Motiverne genfindes i et vist omfang i forpligtende form i traktaternes bestemmelser. Der kan ikke udledes rettigheder eller pligter af præamblerne, men traktaternes bestemmelser må forstås i lyset af præamblerne, hvorved de får en vis retskildemæssig betydning.

Spørgsmål nr. 282:

Hvilke kompetencer er tildelt Unionen i henhold til artikel 1 i TEU?

Svar:

Artikel 1 er en bestemmelse, der angiver den helt overordnede konstruktion, som EU bygger på. De enkelte beføjelser, som EU er tildelt, fremgår af de enkelte hjemmelsbestemmelser i traktaterne.

Der henvises i øvrigt til svar på spørgsmål 21.

Spørgsmål nr. 283:

Hvilke kompetencer er ikke tildelt Unionen i henhold til artikel 1 i TEU?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 22.

Spørgsmål nr. 284:

Hvilke retsvirkninger har den nye bestemmelse om fælles værdier i artikel 2 i TEU?

Svar:

Artikel 2 fastlægger, at EU er et værdifællesskab. Det er EU's mål at fremme sine værdier, jf. TEU artikel 3, stk. 1.

Ud over denne overordnede betydning har værdierne også konkrete konsekvenser. Lande, der søger om optagelse i EU, skal således leve op til værdierne for at blive medlem, jf. TEU artikel 49, og medlemslande, der groft og vedvarende måtte krænke værdierne, kan få visse af deres rettigheder suspenderet, jf. TEU artikel 7.

Spørgsmål nr. 285:

Hvilke retsvirkninger har den nye bestemmelse om Unionens mål i artikel 3 i TEU?

Svar:

Lissabon-traktaten samler og moderniserer de nuværende traktaters målsætningsbestemmelser i én overordnet bestemmelse i TEU artikel 3. Det fremgår af stykke 6 i bestemmelsen, at målsætningerne ikke i sig selv giver mulighed for en EU-indsats, men at målene skal forfølges inden for de beføjelser, som EU er tildelt. EU's målsætninger skal i øvrigt ses i sammenhæng med de tværgående hensyn, herunder miljøbeskyttelse, dyrevelfærd, forbrugerbeskyttelse mv., som med Lissabon-traktaten opregnes i første del, andet afsnit i TEUF. De tværgående hensyn skal tages i betragtning ved udformningen og gennemførelsen af alles EU's politikker og aktiviteter.

Om betydningen af målsætningerne for rækkevidden af TEUF artikel 352 henvises til Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007, side 106-113.

Spørgsmål nr. 286:

Hvorledes er afgrænsningen mellem ansvaret for den nationale sikkerhed og det fælles samarbejde om sikkerhed og forsvar og samarbejdet om indre anliggender, jf. artikel 4 i TEU?

Svar:

Det fremgår af TEU artikel 4, at EU skal respektere medlemsstaternes grundlæggende politiske og forfatningsmæssige strukturer samt centrale statslige funktioner, herunder sikring af statens territoriale integritet, opretholdelse af lov og orden samt beskyttelse af den nationale sikkerhed. Desuden fastslås eksplicit, at den nationale sikkerhed fortsat er den enkelte medlemsstats eneansvar. Det sikkerheds- og forsvarspolitiske samarbejde forbliver et særligt, grundlæggende mellemstatsligt samarbejdsområde, mens samarbejdet på det politi- og strafferetlige område overgår til den overstatslige ramme, hvorved samarbejdet om retlige og indre anliggender som udgangspunkt vil være underlagt de samme regler som det mere traditionelle EU-samarbejde.

Spørgsmål nr. 287:

Vil regeringen uddybe de loyalitetspligter, der påhviler henholdsvis medlemslandene og Unionen, jf. artikel 4 i TEU?

Svar:

Traktatteksten er allerede ganske uddybende vedrørende det generelle loyalitetsprincip i TEU artikel 4. Det fastslås således, at Unionen og medlemslandene i medfør af princippet om loyalt samarbejde respekterer hinanden og bistår hinanden ved gennemførelsen af de opgaver, der følger af traktaterne. Medlemslandene skal hertil træffe alle almindelige eller særlige foranstaltninger for at sikre opfyldelsen af de forpligtelser, der følger af traktaterne eller af retsakter vedtaget af EU-institutionerne. Endelig bistår medlemslandene Unionen i gennemførelsen af dens opgaver og afholder sig fra at træffe foranstaltninger, der kan bringe virkeliggørelsen af Unionens mål i fare.

Spørgsmål nr. 288:

Indebærer princippet om kompetencetildeling i artikel 5 i TEU en ændring i forhold til de gældende traktater?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 248.

Spørgsmål nr. 289:

Vil regeringen oplyse, på hvilken måde Charteret om Grundlæggende Rettigheder er juridisk bindende ved implementeringen af EU-retten i medlemslandene, jf. artikel 6 i TEU?

Svar:

Charteret er bindende for medlemsstaterne i alle faser vedrørende gennemførelse og forvaltning af EU-retsakter. Der henvises i øvrigt til svar på spørgsmål 40.

Spørgsmål nr. 290:

Indeholder Charteret om Grundlæggende Rettigheder jf. artikel 6 i TEU, også retlige forpligtelser for borgerne?

Svar:

Nej, charteret retter sig til henholdsvis EU's institutioner, organer, kontorer og agenturer samt til medlemsstaterne, når de gennemfører EU-retten, jf. charterets artikel 51, stk. 1.

Spørgsmål nr. 291:

Er EU-Domstolen forpligtet til at lægge Menneskerettighedsdomstolens fortolkninger og domme til grund for alle afgørelser, når EU har tilsluttet sig Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, jf. artikel 6 i TEU?

Svar:

Allerede i dag gælder, at i det omfang, charteret indeholder rettigheder svarende til dem, der er sikret ved Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, har de samme betydning og omfang som i konventionen, jf. charterets artikel 52, stk. 3. Det tilføjes, at denne bestemmelse ikke er til hinder for, at EU-retten kan yde en mere omfattende beskyttelse.

EU's tiltrædelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention gør det muligt at få prøvet EU's overholdelse af Menneskerettighedskonventionen hos Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.

Der henvises i øvrigt til svar på spørgsmål 27-29.

Spørgsmål nr. 292:

Hvilke nabolande er omfattet af artikel 8 i TEU?

Svar:

Artiklen traktatfæster Unionens ønske om særlige og tætte forbindelser til EU's nabolande. Et ønske som også kommer til udtryk i Den Europæiske Naboskabspolitik fra 2004 (ENP).

Der er ikke opstillet nogen eksplicit definition af hvilke nabolande, der er omfattet. Følgende nabolande er for indeværende omfattet af EU's Naboskabspolitik: Algeriet, Armenien, Azerbajjan, Belarus, Egypten, Georgien, Israel, Jordan, Libanon, Libyen, Moldova, Marokko, De palæstinensiske selvstyreområder, Syrien, Tunesien og Ukraine. Rusland er ikke omfattet af Naboskabspolitikken, idet samarbejdet med Rusland har sit eget spor. Det gælder også andre nabolande som for eksempel Norge (er en del af EØS-samarbejdet).

Kandidatlande og lande med medlemskabsperspektiv har ligeledes deres eget spor.

Spørgsmål nr. 293:

Kan lighedsprincippet i artikel 9 i TEU danne grundlag for en indskrænkende fortolkning af den danske sommerhusprotokol?

Svar:

Fortolkningen af sommerhusprotokollen berøres ikke af indførelsen af TEU artikel 9.

Spørgsmål nr. 294:

Kan de nationale parlamenter med henvisning til artikel 12 i TEU få adgang til lovgivningsmæssige dokumenter fra Rådets omkring 300 arbejdsgrupper, hvor hovedparten af EU's regler de facto besluttes?

Svar:

Lissabon-traktaten indfører en række nye tiltag, der styrker de nationale parlamenters rolle i EU-samarbejdet. Af TEU artikel 12, litra a) følger det bl.a., at de nationale parlamenter »holdes oriente-

ret af Unionens institutioner og får tilsendt udkast til EU's lovgivningsmæssige retsakter i overensstemmelse med protokollen om de nationale parlamenters rolle i den Europæiske Union«.

Ifølge protokollen gælder, at udkast til lovgivningsmæssige retsakter, der forelægges Europa-Parlamentet og Rådet, sendes samtidig til de nationale parlamenter. Ved »udkast til lovgivningsmæssig retsakt« forstås forslag fra Kommissionen, initiativer fra en gruppe medlemsstater, initiativer fra Europa-Parlamentet, anmodninger fra Domstolen, henstillinger fra Den Europæiske Centralbank og anmodninger fra Den Europæiske Investeringsbank, der tager sigte på vedtagelse af en lovgivningsmæssig retsakt.

Det er op til de enkelte medlemsstater at beslutte, hvorvidt og hvorledes de nationale parlamenter involveres herudover. I Danmark er inddragelsen af Folketinget i den danske EU-beslutningsprocedure ganske udstrakt. En lang række notater og skrivelser af forskellig karakter sikrer, at Folketinget holdes løbende og tidligt orienteret om udviklingen i forhandlingerne. Og i sager af større rækkevidde sikrer, at der i Folketingets Europaudvalg – og forud for beslutningerne i Rådet – ikke er flertal mod regeringens forslag til forhandlingslinje. Denne udstrakte inddragelse af det danske Folketing følger af en aftale mellem regeringen og Folketinget og er ikke noget, som Lissabon-traktaten ændrer ved.

Spørgsmål nr. 295:

Vil regeringen afgrænse begrebet »medlemsstaternes interesser« i artikel 13 i TEU?

Svar:

Det følger af artikel 13 i TEU, at Unionen har en institutionel ramme, der bl.a. tager sigte på »at tjene dens borgeres og medlemsstaternes interesser«.

Et lands nationale interesser vil sjældent kunne defineres objektivt. I demokratiske systemer, som EU-medlemslandene alle er, defineres den nationale interesse af den siddende og demokratisk valgte regering og det valgte parlament i respekt af de respektive landes forfatninger og lovgivning. Siden Rom-traktaten i 1958 har skiftende regeringer i EU-landene – inklusive de danske regeringer siden Danmarks tiltrædelse i 1972 – set det som værende i overensstemmelse med den nationale interesse at tildele Det Europæiske Fællesskab og siden 1993 Den Europæiske Union en række kompetencer med henblik på at kunne løse fælles problemstillinger.

Det overordnede formål hermed, som med Lissabon-traktaten er samlet og moderniseret i én overordnet bestemmelse, er at fremme fred, egne værdier og befolkningernes velfærd.

Det gælder, at Unionen forfølger sine mål med passende midler inden for de beføjelser, den er tildelt i traktaten.

Spørgsmål nr. 296:

Vil regeringen opregne pligter under loyalitetsprincippet?

Svar:

Det følger af artikel 13 i TEU, at Unionens institutioner skal samarbejde loyalt med hinanden. Det indebærer bl.a., at institutionerne i deres ageren inden for de rammer og beføjelser, som er deres, skal holde sig Unionens overordnede mål om at fremme fred, egne værdier og befolkningernes velfærd for øje. Princippet om loyalt samarbejde kendes også fra TEU artikel 4, stk. 4, der om forholdet mellem Unionen og medlemsstaterne fastslår, at »i medfør af princippet om loyalt samarbejde respekterer Unionen og medlemsstaterne hinanden og bistår hinanden ved gennemførelsen af de opgaver, der følger af traktaterne«.

Spørgsmål nr. 297:

Kan Europa-Parlamentet vælge andre kommissærer end dem, som er foreslået af 20 ud af 27 statsministre, jf. artikel 17, stk. 7, i TEU?

Svar:

Lissabon-traktaten styrker Europa-Parlamentets rolle i valget af formand for Kommissionen. Af art. 17, stk. 7 fremgår, at under hensyntagen til valget til Europa-Parlamentet og efter passende høringer foreslår det Europæiske Råd med kvalificeret flertal Europa-Parlamentet en kandidat til posten som formand for Kommissionen. Denne kandidat vælges af Europa-Parlamentet med et flertal af dets medlemmer. Hvis denne kandidat ikke opnår et sådant flertal, foreslår det Europæiske Råd med kvalificeret flertal inden for en måned en ny kandidat, der vælges af Europa-Parlamentet efter samme procedure.

Det gælder ifølge samme art. 17, stk. 7, at Kommissionens formand, Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik og de øvrige medlemmer af Kommissionen skal godkendes samlet ved en afstemning i Europa-Parlamentet. På grundlag af den godkendelse udnævnes Kommissionen af det Europæiske Råd, der træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Europa-Parlamentet – som har valgt Kommissionens formand og foretaget en samlet godkendelse af kollegiet – foretager dermed ikke en yderligere godkendelse af Kommissionen efter Det Europæiske Råds beslutning med kvalificeret flertal. Det hører dog med til Europa-Parlamentets godkendelse af Kommissionen, at Europa-Parlamentet foretager en individuel høring af de indstillede kandidater til kommissærposterne. Denne praksis vil Lissabon-traktaten ikke ændre ved.

I 2004 betød en italiensk kandidats kontroversielle stillingtagen til bl.a. spørgsmålet om kvinders ret til abort, at Europa-Parlamentet ikke kunne foretage en samlet godkendelse af kollegiet. Som følge heraf fik Europa-Parlamentet forelagt en ny Kommissions sammensætning at tage stilling til.

Spørgsmål nr. 298:

Er Kommissionens formand medlem af det Europæiske Råd eller observatør uden stemmeret?

Svar:

Det Europæiske Råd får med Lissabon-traktaten en fast formand, som vælges for to et halvt år ad gangen med mulighed for genvalg én gang. Ud over den faste formand består Det Europæiske Råd består af medlemslandenes stats- og regeringschefer samt af formanden for Kommissionen. Den høje repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik deltager i Det Europæiske Råds arbejde.

Det fremgår af TEUF artikel 235, stk. 1, at når Det Europæiske Råd træffer afgørelse ved afstemning, deltager den faste formand og Kommissionens formand ikke.

Spørgsmål nr. 299:

Er konsensus, jf. artikel 15, stk. 4, i TEU det samme som enstemmighed?

Svar:

Konsensus foreligger, når formanden uimodsagt konstaterer dette. Afstemning i Det Europæiske Råd følger reglerne i TEUF artikel 235.

Spørgsmål nr. 300:

Vil funktionen som formand for Det Europæiske Råd, jf. artikel 15 i TEU være omfattet af finansforordningen og tjenestemandsvedtægten?

Svar:

Med Lissabon-traktaten etableres Det Europæiske Råd som en formel institution og udstyres med en fast formand valgt for to et halvt år ad gangen. Det forberedende arbejde i forbindelse hermed er gået i gang på teknisk embedsmandsniveau, og ventes at ville tage til i styrke frem mod det franske formandskab i andet halvår af 2008. Det er under dette arbejde, at den faste DER-formands præcise status og forpligtelser vil blive fastlagt.

Det gælder dog generelt i medfør af TEU artikel 15, stk. 6, at såfremt formanden får forfald eller har begået en alvorlig forseelse, vil et kvalificeret flertal i Det Europæiske Råd kunne bringe vedkommendes mandat til ophør.

Spørgsmål nr. 301:

Hvordan defineres det »europæiske engagement« jf. artikel 17, stk. 3, 2. Afsnit i TEU?

Svar:

Bedømmelsen af det europæiske engagement hos de personer, der kandiderer til en post som medlem af Kommissionen, beror på en trefoldig politisk vurdering.

For det første i den nationale regering, som indstiller kandidater.

For det andet i Det Europæiske Råd, der med kvalificeret flertal foreslår Europa-Parlamentet en kandidat til formand og træffer afgørelse om de øvrige medlemmer af Kommissionen efter samlet godkendelse af Europa-Parlamentet.

For det tredje i Europa-parlamentet, der vælger formanden for Kommissionen og foretager en samlet godkendelse af kollegiet.

Spørgsmål nr. 302:

Kan de beslutninger, som Kommissionens formand træffer efter artikel 17, stk. 6 første afsnit, i TEU ændres ved en flertalsbeslutning i Kommissionen?

Svar:

Ifølge traktaten er det formanden for Kommissionens prerogativ at fastlægge retningslinjerne for Kommissionens udøvelse af sit hverv, træffe afgørelse om Kommissionens interne organisation og udnævne næstformænd blandt Kommissionens medlemmer.

Disse beslutninger kan ikke ændres ved flertalsbeslutning i Kommissionen.

Spørgsmål nr. 303:

Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik træder tilbage efter proceduren i artikel 18, stk. 1, TEU, hvis formanden anmoder herom. Kan denne afgørelse ændres ved flertalsbeslutning i Kommissionen?

Svar:

Efter TEU artikel 18, stk. 1, kan et kvalificeret flertal i Det Europæiske Råd med Kommissionsformandens samtykke bringe den højtstående repræsentants tjenesteperiode til ophør.

Et flertal i Kommissionen kan ikke ændre ved denne beslutning.

Spørgsmål nr. 304:

Hvor mange gange kan proceduren i artikel 17, stk. 7, i TEU gentages, såfremt den første kandidat ikke opnår det krævede flertal i Europa-Parlamentet?

Svar:

Såfremt Det Europæiske Råds kandidat til formandsposten i Kommissionen ikke kan vælges af et flertal i Europa-Parlamentet, foreslår Det Europæiske Råd med kvalificeret flertal inden en måned en ny kandidat, der vælges af et flertal i Europa-Parlamentet.

Traktatgrundlaget rummer ikke begrænsninger på antallet af gange Det Europæiske Råd vil kunne vende tilbage til Europa-Parlamentet med forslag til kandidat til posten som formand for Kommissionen, såfremt den indstillede kandidat ikke kan mønstre den nødvendige støtte i Europa-Parlamentet.

Spørgsmål nr. 305:

Kan Europa-Parlamentet i relation til artikel 17, stk. 7, i TEU gennemtvinge deres egen kandidat til formand for Kommissionen i strid med forslag fra Det Europæiske Råd?

Svar:

Det følger af TEU artikel 17, stk. 7, at Det Europæiske Råd med kvalificeret flertal foreslår Europa-Parlamentet en kandidat til posten som formand for Kommissionen. Det sker dels under hensyntagen til Europa-Parlamentets sammensætning, dels efter passende høringer. Den indstillede kandidat vælges af Europa-Parlamentet med et flertal af dets medlemmer.

Dertil kommer, at beslutningen med kvalificeret flertal i Det Europæiske Råd om at foreslå Europa-Parlamentet en kandidat naturligt vil ske med øje for vedkommende kandidats muligheder for at mønstre den nødvendige støtte i Europa-Parlamentet.

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål 304.

Spørgsmål nr. 306:

Kan der i relation til artikel 17, stk. 7, i TEU udpeges kandidater til Kommissionen, som ikke er foreslået af et medlemsland?

Svar:

Kommissionen vil i medfør af Lissabon-traktaten bestå af en formand, Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik samt en række øvrige medlemmer.

Posterne som formand for Kommissionen og Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, som også er en af Kommissionens næstformænd, besættes i henhold til særskilte procedurer, jf. TEU artikel 17 stk. 7 og artikel 18 stk. 1.

Hvad angår Kommissionens øvrige medlemmer gælder i medfør af TEU artikel 17 stk. 7, at Det Europæiske Råd efter fælles overenskomst med den nyvalgte formand for Kommissionen vedtager listen over de personer, som foreslås udnævnt til medlemmer af Kommissionen. Personerne på den liste udvælges på grundlag af forslag fra medlemsstaterne i overensstemmelse med kriterier om duelighed, uafhængighed og europæisk engagement.

Det bemærkes, at indtil 2014 vil alle medlemslande fast have en kommissær, jf. TEU artikel 17, stk. 4. Fra 2014 vil hvert medlemsland stille med en kommissær i to ud af tre embedsperioder, idet Kommissionens størrelse fra 2014 vil udgøre 2/3 af antallet af medlemsstater. Kommissionens sammensætning sker på grundlag af fuld og lige rotation mellem alle medlemslande i lyset af den demografiske og geografiske spredning mellem medlemslandene.

Spørgsmål nr. 307:

Hvorfor er den nye formulering »suggestions« i stedet for »proposals« i den engelske udgave af artikel 17, stk. 7, i TEU ikke oversat i den danske udgave?

Svar:

Oversættelsen af Lissabon-traktaten har været behandlet og godkendt af de juridisk/sproglige fagfolk i den såkaldte jurist/lingvistgruppe i overensstemmelse med vanlig praksis.

Spørgsmål nr. 308:

Kan der efter artikel 18 i TEU udnævnes en kommissær med ansvar for militære anliggender, eller er alle forsvarsspørgsmålene også underlagt EU-udenrigsministeren?

Svar:

Nej. TEU artikel 18 angår den højtstående repræsentant for udenrigsanliggender, der varetager den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, herunder den fælles forsvars- og sikkerhedspolitik.

Det fremgår endvidere af bestemmelsen hvilke opgaver vedkommende varetager som medlem af Kommissionen.

Spørgsmål nr. 309:

Er den højtstående repræsentant efter artikel 18 i TEU underkastet kommissionsformandens instruktionsbeføjelse?

Svar:

Der henvises til TEU art. 18, stk. 4, hvoraf det fremgår, at »Den højtstående repræsentant varetager i Kommissionen de ansvarsområder, Kommissionen har med hensyn til eksterne forbindelser, samt koordineringen af de andre aspekter af Unionens optræden udadtil. I forbindelse med varetagelsen af disse ansvarsområder i Kommissionen og kun med hensyn til disse er den højtstående repræsentant underlagt de procedurer, der gælder for Kommissionen, for så vidt dette er i overensstemmelse med stk. 2 og 3.«

Der er således ikke tale om, at udenrigsrepræsentanten er underlagt Kommissionens procedurer, når det gælder vedkommendes varetagelse af opgaver i regi af Ministerrådet.

Det bemærkes, at Lissabon-traktaten fastsætter en selvstændig procedure for udpegelse og afskedigelse af den højtstående repræsentant, jf. TEU artikel 18, stk. 1.

Spørgsmål nr. 310:

Hvorledes skal den højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, som er omhandlet i artikel 18 i TEU, lønnes?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 238.

Spørgsmål nr. 311:

Er den højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, som omhandlet i artikel 18 i TEU automatisk første næstformand i Kommissionen, og hvorledes er hans rang?

Svar:

Som det fremgår af TEU artikel 18, er udenrigsrepræsentanten en af Kommissionens næstformænd.

Spørgsmål nr. 312:

I henhold til artikel 18 i TEU påser den højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, at der er sammenhæng i Unionens optræden udadtil. Fratager det Kommissionsformanden for det overordnede ansvar i at sikre denne sammenhæng?

Svar:

Når det gælder Kommissionens ansvarsområder inden for eksterne anliggender, er det selvsagt formanden for Kommissionen, der har det øverste ansvar for at fastlægge retningslinjer for Kommissionens udøvelse af sine hverv, jf. TEU artikel 17, stk. 6. På de pågældende områder vil det skulle ske i tæt samarbejde med udenrigsrepræsentanten.

Der henvises i øvrigt til svar på spørgsmål 309.

Spørgsmål nr. 313:

Hvem har i henhold til artikel 18 i TEU ansvaret for den samlede udenrigstjeneste og Kommissionens delegationer i udlandet?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 238.

Spørgsmål nr. 314:

Har artikel 21 i TEU retlige virkninger, eller er det uforpligtende hensigtserklæringer, hvis tilside sættelse ikke kan anfægtes ved domstolene?

Svar:

TEU artikel 21 har retlige virkninger. Da bestemmelsen giver et vidt politisk skøn for afgrænsningen af de opregnede hensyn, må det antages, at Domstolen vil være tilbageholdende med at pådømme manglende overholdelse af bestemmelsen.

Spørgsmål nr. 315:

Henset til artikel 21 i TEU kan EU så have partnerskaber med lande, som går ind for dødsstraf?

Svar:

Lissabon-traktaten fastsætter med TEU artikel 21, at Unionens optræden udadtil bygger på de principper, der har ligget til grund for dens egen oprettelse, og som den tilstræber at fremme i den øvrige verden, herunder demokrati, retsstatsprincippet, menneskerettighedernes og de grundlæg-

gende værdiers universalitet og udelelighed, respekt for den menneskelige værdighed, principperne om lighed og solidaritet samt respekt for grundsætningerne i De Forenede Nationers pagt og folkeretten. Artikel 21 fastslår videre, at Unionen vil bestræbe sig på at skabe partnerskaber med tredjelande, der er enige i de nævnte principper. På denne baggrund kan det ikke slutes, at artikel 21 udelukker, at EU kan have partnerskaber med lande, som går ind for dødsstraf.

Spørgsmål nr. 316:

Henset til artikel 21, stk. 2, litra d), i TEU har det så betydning for lovligheden af foranstaltninger mod import fra udviklingslandene, ulige EPA-aftaler og fiskeriaftaler, som fratager fiskeriet fra fattige udviklingslande?

Svar:

I henhold til TEU artikel 21, stk. 3, vil Unionen respektere og forfølge de mål, der er nævnt i stk. 2.

Spørgsmål nr. 317:

Skal bestemmelsen i artikel 21, stk. 2, litra f), i TEU forstås således, at et EU-forbud mod en særlig miljøindsats ud over et totalharmoniseret niveau kan anses for at være traktatstridigt?

Svar:

TEU artikel 21, stk. 2, litra f), ses ikke umiddelbart at kunne anvendes som grundlag for en sådan fortolkning, i forhold til vedtagelser, der følger miljøbestemmelserne i TEUF.

Spørgsmål nr. 318:

Skal Det Europæiske Råd i henhold til artikel 22 i TEU træffe afgørelser med kvalificeret flertal, hvis det sker efter forslag fra den højtstående repræsentant, jf. artikel 22, stk. 2?

Svar:

Det Europæiske Råd træffer afgørelse med enstemmighed efter en henstilling fra Rådet, jf. TEU artikel 22, stk. 1, 3. afsnit.

Det skal for en god ordens skyld bemærkes, at TEU artikel 22, stk. 2, vedrører den højtstående repræsentants adgang til i fællesskab med Kommissionen at forelægge forslag for Rådet.

Spørgsmål nr. 319:

Skal Det Europæiske Råd i henhold til artikel 22 i TEU træffe afgørelse med enstemmighed for at kunne vedtage beslutninger som går imod Kommissionens forslag?

Svar:

TEU artikel 22 indebærer ikke, at Kommissionen kan forelægge forslag om Unionens strategiske interesser og mål direkte for Det Europæiske Råd.

Der henvises i øvrigt til svar på spørgsmål 318.

Spørgsmål nr. 320:

Mister medlemslandene retten til at handle selvstændigt, når EU har vedtaget en fælles politik i henhold til artikel 24 i TEU?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 136.

Spørgsmål nr. 321:

Vil regeringen give en udtømmende opregning af, hvor Domstolen i henhold til artikel 24 i TEU kan dømme på udenrigsrelaterede områder?

Svar:

EU-domstolen har kun en begrænset kompetence inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. Der henvises til spørgsmål 143. Det bemærkes, at mange EU-politikker har en ekstern dimension. Det gælder f.eks. handelspolitik, udviklingspolitik og miljøpolitik m.v. EU's eksterne virksomhed inden for disse områder er som udgangspunkt undergivet fuld domstolskontrol.

Spørgsmål nr. 322:

Hvad er forskellen i retsaktstype mellem retningslinjer, aktioner, afgørelser, holdninger og nærmere bestemmelser samt samarbejde jf. artikel 24 i TEU, og kan der vedtages andre juridisk bindende retsakter?

Svar:

Inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik sker vedtagelser i overvejende grad i form af afgørelser. Afgørelser forventes i overskriften at klargøre, når der er tale om en afgørelse om hhv. aktioner og holdninger. Vedtagelse af lovgivningsmæssige retsakter inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik er udelukket, jf. TEU artikel 24 stk. 1, 2. afsnit. En afgørelse er således den generelle kategori for vedtagelser af bindende forskrifter inden for det udenrigs- og sikkerhedspolitiske samarbejde, mens aktioner og holdninger viser hvilken type indhold, afgørelsen har.

Spørgsmål nr. 323:

Kan der i Det Europæiske Råd eller Rådet træffes bindende beslutninger om anvendelse af nationale midler, jf. artikel 26 i TEU?

Svar:

TEU artikel 26 giver ikke hjemmel til at træffe beslutninger om anvendelse af et medlems nationale midler mod dette medlemslands ønske.

Spørgsmål nr. 324:

Kan den højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik fremsætte forslag, jf. artikel 27 i TEU, hvis han er kommet i mindretal i Kommissionen?

Svar:

TEU artikel 27, stk. 1, fastslår, at den højtstående repræsentant – som formand for Rådet for Udenrigsanliggender – bidrager med sine forslag til udarbejdelsen af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. Det er Det Europæiske Råd og Rådet der træffer afgørelse i overensstemmelse med procedurerne i TEU artikel 30 og 31.

TEU artikel 27, stk. 3, henviser til en særlig procedure for hvordan den fælles udenrigstjeneste skal tilrettelægges og fungere. Rådet træffer i dette tilfælde afgørelse på forslag fra den højtstående repræsentant efter høring af Europa-Parlamentet og efter Kommissionens godkendelse.

Spørgsmål nr. 325:

Har kommissionsformanden ingen beføjelser på det område, der henhører under Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, jf. artikel 27 i TEU?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 312.

Spørgsmål nr. 326:

Hvordan er arbejdsdelingen mellem Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, jf. artikel 27 i TEU og formanden for Det Europæiske Råd?

Svar:

I henhold til TEU artikel 15, stk. 6, varetager formanden for Det Europæiske Råd på sit niveau Unionens repræsentation udadtil på de områder, der hører under den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, uden at dette berører de beføjelser, der er tildelt Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik.

Spørgsmål nr. 327:

Er den højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik den eneste, som har instruktionsbeføjelser over for Unionens diplomater, jf. artikel 27 i TEU?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 238.

Spørgsmål nr. 328:

Kan Europa-Parlamentet indkalde diplomater til at afgive erklæringer og eventuelle vidneudsagn jf. artikel 27 i TEU?

Svar:

Denne mulighed fremgår ikke af TEU artikel 27. For så vidt angår høring og underretning henvises til TEU artikel 36. Heraf fremgår det blandt andet, at »De særlige repræsentanter kan inddrages i underretningen af Europa-Parlamentet«.

I øvrigt henvises til svar på spørgsmål 238.

Spørgsmål nr. 329:

Har Revisionsretten, Ombudsmanden og Europa-Parlamentets budgetkontroludvalg adgang til at kontrollere alle udgiftsbilag fra den højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik og det diplomatiske korps virksomhedsområder, jf. artikel 27 i TEU?

Svar:

Kommissionen har i dag ansvaret for administrationen af FUSP-budgettet med de dertil hørende kontrolmuligheder, jf. den gældende finansforordning. Lissabon-traktaten formindsker ikke de nævnte institutioners kontrolmuligheder på det budgetmæssige område, jf. TEU artikel 322.

For så vidt angår den konkrete organisering af den fælles udenrigstjeneste, henvises til svar på spørgsmål 238.

Spørgsmål nr. 330:

Træffes afgørelsen om oprettelse af Tjenesten for EU's Optræden Udadtil, jf. artikel 27, stk. 3, i TEU med enstemmighed eller med kvalificeret flertal?

Svar:

Afgørelsen træffes med enstemmighed, jf. TEU artikel 24, stk. 1 og artikel 31.

Spørgsmål nr. 331:

Kan medlemslande nedlægge veto mod nødvendige afgørelser vedrørende operationelle aktioner, jf. artikel 28 i TEU?

Svar:

Enstemmighed vil fortsat være hovedreglen vedrørende de emner der henhører under den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, og som hidtil må det forventes, at man i den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik altovervejende vil søge konsensus.

Fælles aktioner kan kun vedtages med flertal, hvis de vedtages på grundlag af tidligere enstemmig afgørelse fra Det Europæiske Råd, der fastlægger Unionens strategiske interesser og mål, eller på forslag af udenrigsrepræsentanten, hvor denne specifikt er opfordret til at fremsætte forslag af Det Europæiske Råd, jf. TEU art. 31. Hvor kvalificeret flertal i princippet er muligt, er der indført en såkaldt nødbremse, jf. TEU art. 31, stk. 2. Herudover gælder der altid enstemmighed for aktioner, der har indvirkning på militær- eller forsvarsområdet.

Spørgsmål nr. 332:

Efter hvilke stemmeregler træffer Rådet afgørelse, jf. artikel 29 i TEU, hvis der foreligger et forslag i henhold til artikel 27 fra den højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 331.

Spørgsmål nr. 333:

Kan Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter hver for sig eller samlet også fremsætte initiativer og forslag, jf. artikel 30 i TEU?

Svar:

I henhold til TEU artikel 30 kan medlemsstater, udenrigsrepræsentanten eller udenrigsrepræsentanten med støtte fra Kommissionen forelægge Rådet initiativer eller forslag. Europa-Parlamentet eller nationale parlamenter er ikke omfattet af denne bestemmelse. For så vidt angår høring og underretning af Europa-Parlamentet vedrørende den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, henvises til TEU artikel 36.

Spørgsmål nr. 334:

Kræver den afgørelse om overgang til kvalificeret flertal, der er omhandlet i artikel 31, stk. 3, i TEU, national ratifikation?

Svar:

Nej. Der stilles i artikel 31, stk. 3, ikke krav om national ratifikation.

Spørgsmål nr. 335:

Har Europa-Parlamentet i medfør af artikel 36 i TEU adgang til at afhøre alle tjenestemænd og øvrige deltagere f.eks. i undersøgelsesudvalg?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 328 og 238.

Spørgsmål nr. 336:

Efter hvilke stemmeregler vedtages den afgørelse, der er omhandlet i artikel 39 i TEU om beskyttelse af personoplysninger?

Svar:

Da der er tale om en afgørelse inden for det udenrigs- og sikkerhedspolitiske samarbejde, som er reguleret i TEU afsnit V, skal afgørelsen vedtages med enstemmighed i overensstemmelse med TEU artikel 31.

Spørgsmål nr. 337:

Er en afgørelse vedrørende indførelse af særlige procedurer for at sikre adgang til bevillinger på EU's budget til hastefinansiering af FUSP-initiativer, jf. artikel 41, stk. 3, i TEU, som vedtages uden høring af Europa-Parlamentet, ulovlig og uden retsvirkninger?

Svar:

Af TEU artikel 41, stk. 3, fremgår, at en afgørelse om indførelse af særlige hasteprocedurer for at sikre hurtig adgang til bevillinger på Unionens budget til hastefinansiering af initiativer som led i den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik skal træffes efter høring af Europa-Parlamentet.

En afgørelse truffet uden høring af Europa-Parlamentet vil derfor ikke være truffet i overensstemmelse med den i artiklen fastlagte procedure og må derfor som udgangspunkt anses for ugyldig.

Spørgsmål nr. 338:

Kan et land nedlægge veto mod anvendelse af midler fra opstartsfonden, jf. artikel 41, stk. 3, i TEU, hvis det anser formålet med bevillingen for at ligge uden for enstemmigt besluttede strategier?

Svar:

Det følger af TEU artikel 41, stk. 3, at opstartsfonden kun kan finansiere aktiviteter inden for den del af den europæiske sikkerheds- og forsvarspolitik, der ikke dækkes af EU's budget (militære opgaver), og som fremgår af TEUF artikel 42, stk. 1, og artikel 43.

De nærmere bestemmelser for opstartsfonden vedtages med kvalificeret flertal i henhold til TEU artikel 41, stk. 3. Afgørelser om iværksættelse af en opgave med hjemmel i TEU artikel 42, stk. 1, der er nødvendig for at Rådet kan bemyndige den højtstående repræsentant til at anvende opstartsfonden, jf. TEU art. 41, stk. 3, sidste afsnit, vedtages iflg. TEU artikel 42, stk. 4, med enstemmighed.

Spørgsmål nr. 339:

Betyder udtrykket »når«, i artikel 42, stk. 2, første afsnit, i TEU, at et land ikke længere kan blokere for udviklingen af et fælles forsvar?

Svar:

Lissabon-traktaten ændrer ikke ved, at en eventuel afgørelse om et fælles forsvar skal træffes ved enstemmighed af Det Europæiske Råd og derefter ratificeres af alle medlemsstater efter deres egne forfatningsmæssige bestemmelser.

Spørgsmål nr. 340:

Omfatter det strukturerede samarbejde i artikel 42, stk. 6, i TEU franske og britiske atomvåben?

Svar:

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 415.

Spørgsmål nr. 341:

Kan Europa-Parlamentet og/eller de nationale parlamenter anmode om at få forelagt den situationsrapport, der omhandles i artikel 44, stk. 2, i TEU?

Svar:

I henhold til TEU artikel 44, stk. 2, skal de involverede medlemsstater regelmæssigt aflægge situationsrapport for Rådet. I det omfang, der er tale om dokumenter, vil sådanne dokumenter være omfattet af de almindelige aktindsigtsregler, der gælder for EU, jf. aktindsigtsforordning 1049/2001.

Spørgsmål nr. 342:

Hvilke emner kan Unionen ikke forhandle på medlemslandenes og Unionens vegne, jf. artikel 47 i TEU?

Svar:

TEU artikel 47 er ikke en hjemmelsbestemmelse. Bestemmelsens funktion er at muliggøre, at aftaler, som hidtil er indgået enten af Fællesskabet eller af Unionen, fremover kan indgås som samlede aftaler.

I øvrigt henvises til svar på spørgsmål 1 og 2.

Spørgsmål nr. 343:

I relation til procedurerne for revision af traktaterne i artikel 48 i TEU, betyder det så automatisk bortfald af et traktatforslag, at det ikke har opnået 80 pct. tilslutning inden for 2 år?

Svar:

TEU artikel 48, stk. 5 indeholder en procedurebestemmelse, der finder anvendelse, når en række nærmere fastlagte betingelser er opfyldt. Der kan ikke af denne procedurebestemmelse drages modsætningsvise slutninger om bortfald af en undertegnet traktat.

Spørgsmål nr. 344:

Er det i relation til procedurerne for revision af traktaterne i artikel 48 i TEU besluttet, at indførelse af f.eks. nye flertalsafgørelser ikke kan kræves forelagt vælgerne ved folkeafstemning, idet kompetencen per definition er overladt til Unionen?

Svar:

Bestemmelsen i TEU artikel 48 angår vedtagelse af ændringer til de gældende traktater. Den almindelige ændringsprocedure som er omhandlet i stk. 2 til 5 indebærer, at ændringerne først træder i kraft, når alle medlemsstater har ratificeret i overensstemmelse med deres respektive forfatningsmæssige bestemmelser. Den første forenkledte revisionsprocedure i stk. 6 foreskriver at Det Europæiske Råd i visse tilfælde kan træffe beslutning om ændringer, der ikke udvider de kompetencer, Unionens institutioner har. Også her gælder, at ændringen først træder i kraft efter at være blevet ratificeret af alle medlemsstater i overensstemmelse med deres respektive forfatningsmæssige procedurer.

Den anden forenkledte revisionsprocedure i stk. 7, muliggør overgang i Rådet fra enstemmighed til kvalificeret flertal eller overgang fra en særlig til den almindelige lovgivningsprocedure - den såkaldte generelle passerellebestemmelse. Ændringer efter denne bestemmelse er ikke undergivet krav om nationale ratifikation. Til gengæld tillægges hvert enkelt nationalt parlament vetoret over for sådanne vedtagelser. Procedurer, der i øvrigt måtte være nødvendige for at sikre den fornødne parlamentariske tilslutning, må antages at kunne fastlægges af medlemslandene.

Om forholdet til grundlovens § 20 henvises til Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007 afsnit 4.4.6.

Spørgsmål nr. 345:

Er det tilladt at foretage national ratifikation – eventuelt ved folkeafstemning – af afgørelser truffet i henhold til artikel 48, stk. 7, i TEU?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 344.

Spørgsmål nr. 346:

Hvilken stemmeregulering gælder i Europa-Parlamentet i forbindelse med en medlemsstats udtræden af EU, jf. artikel 50 i TEU?

Svar:

Som det fremgår af TEU artikel 50, indgås en eventuel aftale om udtræden på Unionens vegne af Rådet, der træffer afgørelse med kvalificeret flertal efter Europa-Parlamentets godkendelse.

I henhold til TEUF artikel 231, træffer Europa-Parlamentet sine afgørelser med flertal af de afgivne stemmer, med mindre andet er fastsat i traktaterne.

Spørgsmål nr. 347:

Er der nogen hierarkisk forskel på de to traktater, som er nævnt i artikel 1, stk. 2, i TEUF, og de øvrige 15 traktater, som ikke er nævnt heri?

Svar:

Der er ingen rangordning mellem EU-traktaten og EUF-traktaten. Tilsvarende er der heller ingen rangordning mellem disse to traktater og EU's ændrings- og udvidelsestraktater, der alle har karakter af primær ret.

Spørgsmål nr. 348:

I relation til artikel 2, stk. 1, i TEUF; kan en bemyndigelse fra Unionen til medlemsstaterne om at lovgive på områder, hvor Unionen har enekompetence, være stiltiende, eller skal den i hvert tilfælde gives eksplicit og afgrænset?

Svar:

TEUF artikel 2, stk. 1, fastslår, at medlemsstaterne kan lovgive på områder, der er omfattet af Unionens enekompetence efter bemyndigelse fra Unionen. Bestemmelsen stiller efter sin ordlyd ikke nogen krav om, at en sådan bemyndigelse skal være eksplicit. Om en Rådsvedtagelse indeholder en sådan bemyndigelse, må således bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde.

Spørgsmål nr. 349:

Kan en bemyndigelse som omhandlet i artikel 2, stk. 1, i TEUF til national vedtagelse trækkes tilbage?

Svar:

Der er intet i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsområde, der er til hinder for, at Rådet kan vedtage en retsakt, som tilbagekalder en bemyndigelse til medlemsstaterne efter TEUF artikel 2, stk. 1. Dog kan der være behov for at respektere veletablerede rettigheder, som er opnået under en bemyndigelse til medlemsstaterne.

Spørgsmål nr. 350:

Er det kun Kommissionen, der kan stille forslag om en bemyndigelse som omhandlet i artikel 2, stk. 1, i TEUF?

Svar:

Hvilken beslutningsprocedure, der skal finde anvendelse ved en bemyndigelse til medlemsstaterne i henhold til TEUF artikel 2, stk. 1, afhænger af, hvilket politikområde bemyndigelsen vedrører. Det fremgår af kapitlet for det relevante politikområde, hvilken beslutningsprocedure der skal finde anvendelse. Hvorvidt Kommissionen skal fremkomme med et forslag til bemyndigelse i et konkret tilfælde afhænger derfor af, hvilken beslutningsprocedure der gælder på det relevante politikområde.

Spørgsmål nr. 351:

Vil en bemyndigelse som omhandlet i artikel 2, stk. 1, i TEUF skulle vedtages efter den almindelige lovgivningsprocedure eller efter særlige procedurer nævnt for de pågældende områder?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 350.

Spørgsmål nr. 352:

Vil EU-Domstolen få kompetence til at dømme på områder, hvor Unionen endnu ikke har udnyttet sin lovgivningskompetence under delt kompetence, jf. artikel 2, stk. 2, i TEUF?

Svar:

Formuleringen i TEUF artikel 2, stk. 2, er en kodificering af gældende retstilstand og har ikke til hensigt at ændre den nuværende kompetencefordeling mellem EU og medlemsstaterne.

I henhold til TEUF artikel 2, stk. 2, udøver medlemsstaterne deres kompetence, i det omfang EU ikke har udøvet sin. Hvis EU således endnu ikke har udnyttet sin lovgivningskompetence på et konkret politikområde, har medlemsstaterne stadig lovgivningskompetencen.

Det anførte indebærer, at Domstolen ikke ved TEUF artikel 2, stk. 2 får tillagt nye beføjelser

Spørgsmål nr. 353:

Er det kun Kommissionen, der kan foreslå, at Unionen ophører med at udøve en delt kompetence, jf. artikel 2, stk. 2, i TEUF?

Svar:

Efter TEUF artikel 2, stk. 2, kan EU ophøre med at udøve en delt kompetence, når de relevante EU-institutioner beslutter at ophæve en lovgivningsmæssig retsakt. Det kan for eksempel af hensyn til varetagelsen af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet.

I henhold til TEUF artikel 241 kan Rådet i den forbindelse anmode Kommissionen om at foretage undersøgelser og fremlægge forslag til ophævelse af den pågældende retsakt. Såfremt Kommissionen ikke fremsætter noget forslag, skal Kommissionen begrunde dette.

Der henvises i øvrigt til erklæring 18 til Lissabon-traktatens slutakt.

Spørgsmål nr. 354:

Skal en beslutning om ophør af unionskompetence, jf. artikel 2, stk. 2, i TEUF, vedtages efter den beslutningsprocedure, der gælder for vedtagelse af retsakter på området?

Svar:

TEUF artikel 2, stk. 2, fastsætter ikke i sig selv nogen procedure for ophævelse af retsakter på politikområder, hvor kompetencen er delt mellem EU og medlemsstaterne. Ophævelsen af en konkret retsakt vil således skulle følge den procedure, der gælder for vedtagelse af den pågældende retsakt.

Spørgsmål nr. 355:

Betyder Unionens kompetence til at gennemføre en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, jf. artikel 2, stk. 4, i TEUF, at medlemslandenes egen kompetence skal fortolkes som ved delt kompetence?

Svar:

Nej. Der henvises til Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007 afsnit 4.3.20. litra b), hvoraf det fremgår, at den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik er et særskilt kompetenceområde, der ligger udenfor den almindelige opdeling af Unionens beføjelser i enekompetence, delt kompetence og understøttende tiltag.

Spørgsmål nr. 356:

Hvad indebærer det, at Unionen kun har beføjelser til at gennemføre tiltag for at »understøtte«, »koordinere« eller »supplere«, i forhold til medlemsstaternes kompetence til at lovgive på de områder, som hører under denne kompetencekategori, jf. artikel 2, stk. 5, i TEUF?

Svar:

Formuleringen i artikel TEUF artikel 2, stk. 5, indebærer, at der ikke kan indføres nogen form harmonisering af medlemsstaternes lovgivning på de pågældende områder.

Spørgsmål nr. 357:

Kan bestemmelser på området for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik ændres efter den forenkede revisionsprocedure i artikel 4 i TEU?

Svar:

Ved besvarelsen af dette spørgsmål lægges det til grund, at spørgeren henviser til TEU artikel 48.

TEU artikel 48, stk. 6 og 7, vedrører de forenkede revisionsprocedurer. Bestemmelsens stk. 6 finder kun anvendelse mht. Unionens interne politikker og foranstaltninger.

Efter bestemmelsens stk. 7, den såkaldte passerelle, kan Rådet med enstemmighed træffe en afgørelse, der bl.a. gør det muligt at overgå til kvalificeret flertal på et konkret område eller i et konkret tilfælde inden for afsnit V i TEU. TEU artikel 48, stk. 7 finder ikke anvendelse mht. afgørelser, der har indvirkning på militær- og forsvarsområdet. Bestemmelsens anvendelsesområde inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik skal desuden ses i sammenhæng med, at der i TEU artikel 31 findes en specifik passerellebestemmelse.

Spørgsmål nr. 358:

Kan der vedtages forstærket samarbejde på områder under artikel 2, stk. 5, i TEUF?

Svar:

Ja. Proceduren for indførelse af forstærket samarbejde fremgår af TEUF artikel 329. Det skal for en god ordens skyld bemærkes, at juridisk bindende retsakter vedtaget på grundlag af traktaternes bestemmelser under TEUF artikel 2, stk. 5 ikke kan omfatte harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.

For yderligere oplysninger om procedurerne vedrørende forstærket samarbejde henvises til Udenrigsministeriets redegørelse.

Spørgsmål nr. 359:

Hvem afgrænser begrebet »nødvendige«, jf. artikel 3, stk. 1, i TEUF?

Svar:

Traktatens bestemmelser fortolkes i første række af institutionerne og i sidste instans af Domstolen.

Spørgsmål nr. 360:

Kan medlemslandene, henset til artikel 4, stk. 2, litra a), i TEUF, fastsætte selvstændige standarder for miljø og arbejdsmiljø, sikkerhed, sundhed, forbrugerbeskyttelse, dyrevelfærd og kultur på områder, hvor den delte kompetence ikke er udnyttet til vedtagelse af fælles regler?

Svar:

I henhold til TEUF artikel 2, stk. 2, udøver medlemsstaterne deres kompetence, i det omfang EU ikke har udøvet sin. Hvis EU således endnu ikke har udnyttet sin lovgivningskompetence på et konkret politikområde, har medlemsstaterne stadig lovgivningskompetencen.

Selvsagt må en sådan national regulering ikke stride imod medlemsstatens EU-retlige forpligtelser. Dette følger blandt andet af medlemsstaternes loyalitetsforpligtelse over for Unionen, som reguleret i TEU artikel 4.

Spørgsmål nr. 361:

Er al energiforsyning, jf. artikel 4, stk. 2, litra i), i TEUF underlagt delt kompetence?

Svar:

Energipolitik er, som det fremgår af TEUF artikel 4, stk. 2, litra i), en delt kompetence mellem EU og medlemsstaterne. Dog berører EU-lovgivning på energiområdet ikke en medlemsstats ret til at fastsætte betingelser for udnyttelsen af dens energiressourcer eller dens valg af energikilder og energiforsyning, hvilket fremgår af TEUF artikel 194, stk. 2, 2. afsnit.

Der henvises i øvrigt til Udenrigsministeriets redegørelse til Folketinget om Lissabon-traktaten, afsnit 8.1.

Spørgsmål nr. 362:

Hvorledes afgrænses området for frihed, sikkerhed og retfærdighed, jf. artikel 4, stk. 2, litra j), i TEUF, med den nationale sikkerhed, som er medlemslandenes eget ansvar?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 286.

Spørgsmål nr. 363:

Vil regeringen give en nærmere redegørelse for, hvilke nye beføjelser EU får på sundhedsområdet, jf. artikel 4, stk. 2, litra k), i TEUF?

Svar:

Der henvises til afsnittet om folkesundhed i Udenrigsministeriets redegørelse til Folketinget om Lissabon-traktaten afsnit 8.2 samt Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007 afsnit 4.3.9.

Spørgsmål nr. 364:

Hvilken type retsakter er omfattet af udtrykket »foranstaltninger« i artikel 5, stk. 1 og 2, i TEUF?

Svar:

Der vil typisk være tale om de overordnede retningslinjer for de økonomiske politikker og beskæftigelsesretningslinjerne, jf. TEUF artikel 121, stk. 2 (tidligere EFT artikel 99, stk. 2) og TEUF artikel 148 (tidligere EFT artikel 128). De overordnede retningslinjer for de økonomiske politikker vedtages i form af en henstilling af Rådet. Beskæftigelsesretningslinjerne, der skal være i overensstemmelse med de overordnede retningslinjer for de økonomiske politikker, fastlægges af Rådet.

Spørgsmål nr. 365:

Hvilken type af initiativer kan EU tage med henblik på at sikre samordningen af medlemsstaternes social- og arbejdsmarkedspolitik, jf. artikel 5, stk. 3, i TEUF?

Svar:

Initiativerne vedrørende samordning af medlemsstaternes social- og arbejdsmarkedspolitik vil typisk finde sted med udgangspunkt i TEUF artikel 153, stk. 2, litra a, (tidligere EFT artikel 137, stk. 2, litra a). Der kan f.eks. være tale om initiativer inden for den åbne koordinationsmetode i form af erfaringsudveksling eller udveksling af god praksis.

Spørgsmål nr. 366:

Kan der vedtages juridisk bindende afgørelser og kan EU-Domstolen udøve kontrol i forbindelse med de emner, der er nævnt under kompetencekategorien i artikel 6 i TEUF?

Svar:

Ja.

Spørgsmål nr. 367:

Kan pligten i artikel 7 i TEUF til at sørge for sammenhæng mellem Unionens forskellige politikker, føre til, at bestemmelser, som udelukker harmonisering af lovene, alligevel anvendes til at vedtage retligt bindende beslutninger eller forskrifter, f.eks. under anvendelse af fleksibilitetsbestemmelsen i artikel 352 i TEUF?

Svar:

Bestemmelsen i TEUF artikel 352 kan ikke anvendes til harmonisering af medlemslandenes love og administrative bestemmelser i de tilfælde, hvor traktaterne udelukker en sådan harmonisering. Princippet gælder også i dag, men er nu udtrykkeligt indført i TEU artikel 352.

Der henvises endvidere til Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007 afsnit 4.4.5..

Spørgsmål nr. 368:

Er artikel 9 i TEUF en hjemmelsbestemmelse, eller er dele af den direkte anvendelig?

Svar:

TEUF artikel 9, er en ny bestemmelse, som er blevet indført i forbindelse med Lissabon-traktaten. Der er tale om et princip, der skal udmøntes i sekundær lovgivning, og bestemmelsen kan derfor ikke antages at have direkte virkning. Det må bero på en konkret vurdering i den enkelte sag, om bestemmelsen kan have direkte virkning eller ej.

I henhold til TEUF artikel 9, skal Unionen tage hensyn til et højt beskæftigelsesniveau, social beskyttelse, bekæmpelse af social udstødelse, uddannelse og menneskers sundhed ved udformningen af sine politikker. Det drejer sig om vigtige hensyn, der går på tværs af de enkelte politikområder, men der er ikke tale om en udvidelse eller ændring af Unionens beføjelser. TEUF artikel 9 kan derfor ikke betragtes som en hjemmelsbestemmelse.

Spørgsmål nr. 369:

Regeringen bedes give en nærmere redegørelse for implikationerne af kravet i artikel 9 i TEUF, hvorefter Unionens politikker skal tage hensyn til et »højt« beskæftigelsesniveau, »passende« social beskyttelse og »et højt niveau« for uddannelse, erhvervsuddannelse og beskyttelse af menneskers sundhed?

Svar:

De hensyn, der er anført i TEUF artikel 9, er politiske krav, der skal tages i betragtning ved udmøntningen af Unions politikker. Det er vigtige hensyn, der går på tværs af de enkelte politikområder, men der er ikke tale om en udvidelse eller ændring af Unionens beføjelser.

Spørgsmål nr. 370:

Er artikel 10 i TEUF en hjemmelsbestemmelse, eller er dele af den direkte anvendelig?

Svar:

TEUF artikel 10, er en delvis videreførelse af EF-Traktatens artikel 13, stk. 1. Der er tale om et princip, der skal udmøntes i sekundær lovgivning, og bestemmelsen kan derfor ikke antages at have direkte virkning. Det må imidlertid bero på en konkret vurdering i den enkelte sag, om bestemmelsen kan have direkte virkning.

For så vidt angår hjemmelsaspektet henvises til svar på spørgsmål 371.

Spørgsmål nr. 371:

Hvorledes spiller artikel 10 i TEUF sammen med bestemmelserne i Chartret om Grundlæggende Rettigheder?

Svar:

Charterets artikel 21 indeholder et forbud mod forskelsbehandling, der svarer til traktatens bestemmelser i TEUF artikel 10 og 19 (nuværende TEF artikel 13). Bestemmelsen i TEUF artikel 19 indeholder fornøden hjemmel til at vedtage bestemmelser inden for de givne rammer imod forskelsbehandling, og TEUF artikel 10 fastlægger det som et almindeligt princip, at Unionen inden for sine politikker og aktiviteter skal tilstræbe at bekæmpe forskelsbehandling.

Spørgsmål nr. 372:

Skal der ikke tages hensyn til dyrevelfærd i de politikker, som ikke er opregnet i artikel 13 i TEUF?

Svar:

TEUF artikel 13 indeholder en forpligtelse til at tage hensyn til dyrebeskyttelse og dyrevelfærd på alle væsentlige områder. Dette udelukker selvsagt ikke, at tilsvarende hensyn kan tages på andre områder.

Spørgsmål nr. 373:

Er artikel 13 i TEUF direkte anvendelig og/eller en hjemmelsbestemmelse?

Svar:

De tværgående hensyn, der nævnes i Lissabon-traktatens første del, andet afsnit, i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde, herunder TEUF artikel 13, skal ses i sammenhæng med EU's målsætninger, som fremgår af TEU artikel 2. Der er således ikke tale om selvstændige hjemmelsbestemmelser. De tværgående hensyn skal tages i betragtning ved udformningen og gennemførelsen af alle EU's politikker og aktiviteter.

Spørgsmål nr. 374:

Overføres der med artikel 14 i TEUF beføjelser til Unionen vedrørende tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, som i dag er under medlemsstaternes kompetence?

Svar:

Der henvises til svar på Spørgsmål nr. 260.

Spørgsmål nr. 375:

Stiller artikel 15, stk. 1, i TEUF krav om offentlige møder i forbindelse med afholdelsen af regeringskonferencer?

Svar:

Som bekendt er regeringskonferencer mellemstatslige og er derfor ikke omfattet af EU's regler om åbenhed.

For en god ordens skyld skal det i denne sammenhæng bemærkes, at under den seneste regeringskonference blev regeringskonferencens officielle dokumenter løbende offentliggjort på en særlig hjemmeside:

http://www.consilium.europa.eu/cms3_fo/showPage.asp?id=1297&lang=DA&mode=g

Spørgsmål nr. 376:

Udgør behandling af udkast til lovgivningsmæssige retsakter på lukkede møder en ugyldighedsgrund, jf. artikel 15, stk. 2 i TEUF?

Svar:

TEUF artikel 15, stk. 2 omhandler møder i Europa-Parlamentet og Rådets samlinger, når det forhandler og stemmer om udkast til lovgivningsmæssige retsakter.

Det er et fremskridt for åbenheden i EU, at det nu traktatfæstes, at alle Ministerrådets formelle samlinger er offentlige, når ministre diskuterer og stemmer om lovgivningsmæssige retsakter. Dette har i en prøveperiode været praksis siden midten af 2006.

Danmark har i mange år arbejdet for øget åbenhed i EU, og derfor er regeringen tilfreds med Lissabon-traktatens fremskridt på dette område. Åbne dele af rådsmøder sendes allerede i dag direkte på Rådets hjemmeside, hvor alle kan følge med.

Virkningerne af en mulig overtrædelse af bestemmelsen skal i givet fald fastslås efter proceduren i TEUF artikel 263.

Spørgsmål nr. 377:

Dækker kravet om åbne rådsmøder i artikel 15, stk. 2, i TEUF også de forberedende drøftelser i Rådets arbejdsgrupper?

Svar:

Nej. TEUF artikel 15, stk. 2 omhandler møder i Europa-Parlamentet og Rådets samlinger, når det forhandler og stemmer om udkast til lovgivningsmæssige retsakter.

Spørgsmål nr. 378:

Er artikel 16, stk. 1, i TEUF direkte anvendelig?

Svar:

TEUF artikel 16, stk. 1, er en ny bestemmelse, som er blevet indført i forbindelse med Lissabontraktaten. EU-Domstolen har i sin retspraksis tillagt traktatbestemmelser direkte virkning, såfremt de fremstår som tilstrækkeligt præcise og ubetingede. Det må antages, at TEUF artikel 16, stk. 1, opfylder betingelserne for at kunne tillægges direkte virkning. Det må imidlertid bero på en konkret vurdering i den enkelte sag, om bestemmelsen kan have direkte virkning.

Spørgsmål nr. 379:

Har borgerne i EU's medlemsstater i henhold til artikel 16, stk. 1, i TEUF ret til at få oplyst, hvilke oplysninger myndighederne har om dem?

Svar:

Der foreligger allerede EU-retsakter vedrørende beskyttelse af personoplysninger, blandt andet Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (persondatadirektivet).

Inden for rammerne af denne og andre retsakter har borgere i EU's medlemsstater allerede i dag adgang til at få udleveret oplysninger hos myndighederne, som vedrører dem selv.

Der henvises i øvrigt til svar på spørgsmål 378.

Spørgsmål nr. 380:

Hvorledes afgrænses begrebet »omfattet af EU-retten« i artikel 16, stk. 2, i TEUF, i forhold til medlemslandenes egen beskyttelse af personoplysninger?

Svar:

Begrebet »omfattet af EU-retten« i TEUF artikel 16, stk. 2, sigter til situationer, hvor personer har rettigheder eller pligter, der følger af traktaterne eller anliggender, som er nærmere reguleret i en sekundær retsakt.

Spørgsmål nr. 381:

Betyder artikel 16, stk. 2, i TEUF, at medlemslande ikke kan give en videregående beskyttelse af personoplysninger under udøvelsen af aktiviteter, som er omfattet af EU-retten end den, der er besluttet i EU?

Svar:

Der er ikke noget til hinder for, at en medlemsstat regulerer spørgsmål om beskyttelse af personoplysninger. Selvsagt må en sådan national regulering ikke stride imod medlemsstatens EU-retlige forpligtelser. Dette følger blandt andet af medlemsstaternes loyalitetsforpligtelse over for Unionen, som reguleret i TEU artikel 4.

Spørgsmål nr. 382:

Hvad er den nærmere betydning af, at EU i henhold til artikel 17 i TEUF, skal respekterer den »status«, som kirker og religiøse sammenslutninger eller samfund har i medlemsstaterne?

Svar:

TEUF artikel 17 konstaterer og traktatfæster eksisterende praksis. Der henvises bl.a. til erklæring nr. 11 til Amsterdam-traktaten.

Spørgsmål nr. 383:

Betyder art. 17 i TEUF, at folkekirkens privilegerede status under den danske grundlov skal respekteres af Unionens myndigheder?

Svar:

Ja. Der henvises til svar på spørgsmål 382

Spørgsmål nr. 384:

Er Unionens institutioner i henhold til artikel 17, stk. 3, i TEUF forpligtede til at føre dialog med alle kirker og organisationer, som anmoder om det?

Svar:

Generelt gælder for EU's institutioner, at hver institution handler inden for rammerne af de beføjelser, der er tildelt den ved traktaterne, og i overensstemmelse med de procedurer og betingelser og mål, der er fastsat i disse, jf. TEU artikel 13, stk. 2.

På baggrund af dette beslutter EU's institutioner selv, hvem man vil mødes med og føre dialog med inden for rammer, som de enkelte institutioner selv fastlægger. Kommissionen har for eksempel vedtaget både et adfærdskodeks og minimumsstandarder for høringsprocesser, der er med til at sætte rammer for Kommissionens dialog med civilsamfundet.

Der henvises i øvrigt til svar på spørgsmål 382.

Spørgsmål nr. 385:

Hvem i EU skal afgøre, hvilke kirkelige organisationer og filosofiske og konfessionsløse organisationer, der i henhold til artikel 17, stk. 3, i TEUF skal indgå i dialog med Unionens institutioner?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 382 og 384.

Spørgsmål nr. 386:

Vil regeringen forklare, hvorfor der er foretaget ændringer i eksempelvis den engelske sprogversion af artikel 20, stk. 1, i TEUF i forhold til den gældende EF-traktats artikel 17, hvor man går fra

at beskrive unionsborgerskabet som »complementary« til »additional«, mens man i både den danske og svenske sprogudgaver fastholder udtrykket »supplement«?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 307.

Spørgsmål nr. 387:

Hvilke nærmere konsekvenser har det, at EU i henhold til artikel 23, stk. 2, i TEUF kan vedtage »koordinations- og samarbejdsforanstaltninger« for at lette unionsborgernes beskyttelse ved medlemsstaternes konsulære og diplomatiske myndigheder i tredjelande?

Svar:

Der henvises til Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007, side 44-46.

Spørgsmål nr. 388:

Kan nødbremserne i artikel 48 i TEUF anvendes, hvis et forslag fra Kommissionen er fremsat i henhold til en anden artikel?

Svar:

Nødbremserne er en del af hjemmelsbestemmelsen i TEUF artikel 48 og finder derfor anvendelse i relation til de foranstaltninger vedrørende social tryghed for vandrende arbejdstagere, selvstændige og pårørende, som kan træffes i medfør af bestemmelsen. Nødbremserne skal ses i lyset af, at Lissabon-traktaten som noget nyt indfører kvalificeret flertalsafgørelse i Rådet efter TEUF artikel 48. Europa-Parlamentet er uændret medlovgiver.

Bestemmelsen i TEUF artikel 21, stk. 3 indeholder en subsidiær hjemmelsbestemmelse, der giver Rådet adgang til efter en særlig lovgivningsprocedure at fastsætte foranstaltninger vedrørende social sikring og social beskyttelse. Rådet træffer afgørelse med enstemmighed. Spørgsmålet om en nødbremse er derfor ikke aktuelt.

Spørgsmål nr. 389:

Er sø- og luftfart, jf. artikel 100, stk. 2, i TEUF er ny EU-kompetence?

Svar:

Nej, der er allerede efter de gældende bestemmelser i EF-traktatens artikel 80, stk. 2, mulighed for at vedtage retsakter inden for sø- og luftfart.

Spørgsmål nr. 390:

Betyder artikel 105, stk. 3, i TEUF, at Kommissionen kun kan vedtage forordninger på områder, hvor Rådet tidligere har vedtaget en forordning eller et direktiv?

Svar:

Ja. Som det fremgår af TEUF artikel 105, stk. 3, kan Kommissionen vedtage forordninger vedrørende de kategorier af aftaler, hvorom Rådet har vedtaget en forordning eller et direktiv i overensstemmelse med TEUF artikel 103, stk. 2, litra b.

Spørgsmål nr. 391:

Hvad betyder det for anvendelsesområdet for artikel 113 i TEUF, at der i forhold til den gældende EF-traktat tilføjes, at man kan vedtage harmoniseret lovgivning for indirekte skatter, hvis det er nødvendigt for at »undgå konkurrenceforvridning«?

Svar:

Med tilføjelsen i TEUF artikel 113 præciseres muligheden for at vedtage bestemmelser om harmonisering af lovgivninger om indirekte skatter i forlængelse af de allerede gældende bestemmelser om at sikre det indre markeds oprettelse og funktion. Forslag med hjemmel i TEUF artikel 113 (tidl. TEF artikel 93) vedtages som hidtil med enstemmighed.

Spørgsmål nr. 392:

Giver artikel 118 i TEUF om indførelse af europæiske beskyttelsesbeviser for at sikre en ensartet beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder medlemsstaterne mulighed for at fastsætte strengere nationale regler?

Svar:

Formålet med TEUF artikel 118 er at etablere et specifikt hjemmelsgrundlag for EU til at vedtage foranstaltninger vedrørende indførelse af europæiske beskyttelsesbeviser – et område, som EU allerede i medfør af EF-traktatens artikel 308 regulerer i dag. Det må derfor lægges til grund, at indehavere af europæiske beskyttelsesbeviser vil blive omfattet af samme beskyttelsesniveau overalt i EU, hvorfor der ikke vil være mulighed for at indføre strengere nationale regler.

Spørgsmål nr. 393:

Regeringen bedes give en redegørelse for Lissabon-traktatens ændringer af EF-traktatens artikel 100 (artikel 122 i TEUF), herunder betydningen af tilføjelsen om, at bestemmelserne især vedrører forsyningsvanskeligheder på energiområdet?

Svar:

Bestemmelsen er ændret ved Lissabon-traktaten gennem en understregning af dens anvendelighed, især på energiområdet og af den ånd af solidaritet, som skal motivere beslutninger på dette område.

Det bemærkes, at på energiområdet er TEF artikel 100 tidligere anvendt som hjemmelsgrundlag for naturgasforsyningsikkerhedsdirektivet (direktiv 2004/67/EF).

Spørgsmål nr. 394:

Regeringen bedes give en nærmere redegørelse for anvendelsesområdet for artikel 133 i TEUF?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 160.

Spørgsmål nr. 395:

Regeringen bedes give en nærmere redegørelse for artikel 165 i TEUF om sport, herunder navnlig præcisere bestemmelsens anvendelsesområde samt oplyse, hvad udtrykket »de yngstes, fysiske og moralske integritet« omfatter?

Svar:

Der henvises til Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007, side 54-56.

For så vidt anvendelsesområdet for TEUF artikel 165 henvises til TEUF artikel 6.

For en god ordens skyld bemærkes, at det specifikke udtryk der spørges til, går tilbage til Konventionens udkast til Forfatningstraktaten, og skal blandt andet ses i lyset af bekæmpelse af overvægt hos børn og unge.

Spørgsmål nr. 396:

Regeringen bedes oplyse, om EU vil kunne vedtage juridisk bindende regler med henblik på gennemførelsen af målene i art. 165, stk. 2 i TEUF?

Svar:

TEUF artikel 165, stk. 4, giver Europa-Parlamentet og Rådet mulighed for efter den almindelige lovgivningsprocedure at vedtage tilskyndelsesforanstaltninger, men uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser. Begrebet tilskyndelsesforanstaltninger dækker over mindre vidtgående beslutninger og vil typisk omhandle programmer, projekter, kampagner og lignende med mulighed for finansiel støtte fra EU. TEUF artikel 165, stk. 4, giver desuden Rådet mulighed for at vedtage henstillinger med henblik på at realisere målene i TEUF artikel 165, stk. 2. Henstillinger er ikke juridisk bindende.

Der henvises endvidere til svar på spørgsmål 366.

Spørgsmål nr. 397:

Hvad indebærer tilføjesen om direkte investeringer i artikel 206 i TEUF?

Svar:

Tilføjesen af direkte investeringer i TEUF artikel 206, tidligere TEF artikel 131, og i øvrigt ligeledes i TEUF artikel 207, tidligere TEF artikel 133, indebærer, at direkte investeringer i deres helhed omfattes af den fælles handelspolitik. Dette er nyt i forhold til i dag, hvor direkte investeringer kun omfattes af den fælles handelspolitik, hvor disse indgår som et accessorisk element f.eks. i handelspolitiske aftaler på tjenesteydelsesområdet.

Spørgsmål nr. 398:

Regeringen anmodes om en nærmere redegørelse for, hvad der er omfattet af henholdsvis »handelsrelaterede aspekter af intellektuel ejendomsret« og af »tjenesteydelser« under den fælles handelspolitik i artikel 207 i TEUF?

Svar:

Handelsrelaterede aspekter af intellektuel ejendomsret omfatter de samhandelsregler, der relaterer sig til intellektuel ejendomsret, herunder beskyttelse af patenter på tredjemarkeder samt procedurer for håndhævelse heraf.

Tjenesteydelser omfatter de ydelser, der normalt udføres mod betaling, i det omfang de ikke omfattes af bestemmelserne vedrørende den frie bevægelighed for varer, kapital og personer. Tjenesteydelser omfatter især a) virksomhed af industriel karakter, b) virksomhed af handelsmæssig karakter, c) virksomhed af håndværksmæssig karakter og d) de liberale erhvervs virksomhed.

Spørgsmål nr. 399:

Regeringen bedes gøre nærmere rede for de begrænsninger i udøvelsen af Unionens beføjelser på det handelspolitiske område, som præciseres i artikel 207, stk. 6 i TEUF?

Svar:

TEUF artikel 207, stk. 6, indebærer, at den gældende kompetencefordeling mellem Unionen og medlemsstaterne ikke ændres ved den nye traktat, og at medlemsstaternes lovgivning og administrative bestemmelser ikke via handelspolitiske tiltag vil føre til en harmonisering, i det omfang traktaterne udelukker dette.

Spørgsmål nr. 400:

Regeringen bedes redegøre for i hvilket omfang det forhold, at Unionen, jf. artikel 209 i TEUF kan indgå aftaler på det udviklingspolitiske område med tredjelande og internationale organisationer berører medlemsstaternes kompetence til at forhandle i internationale organer og indgå aftaler?

Svar:

TEUF artikel 209 vedrører Unionens udviklingssamarbejde. Det anføres udtrykkeligt i bestemmelsen, at medlemsstaternes kompetence til at forhandle i internationale organer og indgå aftaler på området ikke berøres.

Spørgsmål nr. 401:

Regeringen bedes redegøre for eventuelle nye retsvirkninger for EU, hvis Unionen skulle tiltræde Den Europæiske Menneskerettighedskonvention?

Svar:

EU's tiltræden af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention bevirker, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i modsætning til i dag vil kunne behandle klager over EU som sådan.

Der henvises i øvrigt til svar på spørgsmål 29 og til Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007 afsnit 4.4.3.

Spørgsmål nr. 402:

Overlades der nye beføjelser til Unionen, når Unionen får kompetence til at tiltræde Den Europæiske Menneskerettighedskonvention på vegne af Unionen?

Svar:

Nej, se Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007 afsnit 4.4.3.

Spørgsmål nr. 403:

Hvad er retsvirkningen af, at Kommissionen ikke giver en begrundelse for ikke at have fulgt Parlamentets anmodning om at fremsætte et forslag, jf. artikel 225 i TEUF?

Svar:

Det fremgår af TEUF artikel 225, at Kommissionen giver Europa-Parlamentet en begrundelse, hvis den ikke fremsætter noget forslag. Det må således anses for at være i strid med traktaten, hvis Kommissionen ikke giver en begrundelse.

Spørgsmål nr. 404:

Hvad betyder det, at Det Europæiske Råd bliver en EU-institution, jf. artikel 235 i TEUF?

Svar:

Det betyder blandt andet, at der skal vedtages en forretningsorden for Det Europæiske Råd, ligesom Det Europæiske Råds opgaver, funktioner og mødefrekvens præciseres. De institutionelle bestemmelser om Det Europæiske Råd og dets formand er fastlagt i TEU artikel 15, hvor det blandt andet præciseres, at Det Europæiske Råd også fremover ikke vil udøve lovgivende funktioner. Retsakter, som vedtages af Det Europæiske Råd, vil kunne indbringes for Domstolen, jf. TEUF artikel 263.

Det bemærkes, at det forhold at Det Europæiske Råd bliver en EU-institution ikke indebærer opbygning af et nyt selvstændigt bureaukrati, idet TEUF artikel 235, stk. 4 fastslår, at Det Europæiske Råd bistås af Generalsekretariatet for Rådet.

Spørgsmål nr. 405:

Hvornår kan Det Europæiske Råd træffe afgørelser med kvalificeret flertal, jf. artikel 235 i TEUF?

Svar:

Det Europæiske Råd træffer afgørelse ved konsensus med mindre andet er fastsat i traktaterne, jf. TEU artikel 15, stk. 4. Tilfælde hvor Det Europæiske Råd træffer afgørelse med kvalificeret flertal omfatter:

- Valg af egen formand (TEU artikel 16, stk. 5)
- Fastlæggelse af liste over andre rådssammensætninger end rådssammensætningerne almindelige anliggender og udenrigsanliggender (TEUF artikel 235, litra a)
- Fastlæggelse af formandskabet for Rådet, undtagen i sammensætningen udenrigsanliggender (TEUF artikel 235, litra b)
- Foreslå kandidat til posten som formand for Kommissionen (TEU artikel 17, stk. 7)
- Udnævnelse af den højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik (TEU artikel 18, stk. 1)
- Udnævnelse af ECB's formand, næstformand samt øvrige medlemmer af direktionen (TEUF artikel 283, stk. 2)
- Procedure for afgørelse om suspension af Schengen-foranstaltninger, hvis Irland eller Det Forenede Kongerige meddeler, at man ikke ønsker at deltage i en foranstaltning (Protokol om Schengenreglerne som integreret i den Europæiske Union artikel 5, stk. 4)

Spørgsmål nr. 406:

Kan der oprettes en selvstændig rådsformation af henholdsvis kirkeministre og forsvarsministre?

Svar:

Som det fremgår af TEU artikel 236, er det Det Europæiske Råd, der vedtager en afgørelse, der fastlægger en liste over andre rådssammensætninger end rådssammensætningerne almindelige anliggender og udenrigsanliggender.

Den sidste revision af listen over rådsformationer blev vedtaget af Det Europæiske Råd i Sevilla i juni 2002. Her var tendensen at samle nogle af rådsformationerne og skabe få, men større og mere sammenhængende rådsformationer.

Spørgsmål nr. 407:

Regeringen bedes give en nærmere redegørelse for de forskellige typer af retsinstrumenter, som EU vil kunne anvende til gennemførelsen af Unionens mål i såvel TEUF som TEU, jf. artikel 288 i TEUF?

Svar:

TEUF artikel 288 (tidligere EFT artikel 249) indeholder en angivelse af de forskellige typer af retsakter, der med Lissabon-traktaten kan anvendes i EU-samarbejdet. Forordninger, direktiver, henstillinger og udtalelser vil gælde på samme måde som i dag. Den danske betegnelse »beslutninger« udgår som retsaktsbetegnelse i Lissabon-traktaten. Indholdet vil fremover være dækket af afgørelsesbetegnelsen, i det tilfælde en afgørelse angiver, hvem den er rettet til.

Spørgsmål nr. 408:

Indeholder Lissabontraktaten nogen nærmere kriterier for, hvilke elementer inden for et politikområde, der skal fastlægges i lovgivningsmæssige retsakter og hvilke Kommissionen kan bemyndiges til at fastsætte i delegerede retsakter, jf. artikel 290 i TEUF?

Svar:

Det fremgår af TEUF artikel 290, at Kommissionen kun kan få delegeret beføjelser til at udbygge eller ændre ikke-væsentlige elementer i den pågældende lovgivningsakt (basisretsakten). TEUF artikel 290 udtrykker dermed et delegationsforbud i forhold til »væsentlige« elementer i lovgivningsakten. Termen »ikke-væsentlige elementer« i TEUF artikel 290 er inspireret af EF-Domstolens retspraksis og er ikke særskilt defineret i Lissabon-traktaten. Hvad angår forbuddets rækkevidde, må det lægges til grund, at som minimum alle bestemmelser, der angår principielle spørgsmål, skal vedtages af EU-lovgiver. Den allerede etablerede retspraksis på området for delegation må forventes at blive retningsgivende for EU-lovgivers praksis.

Der henvises i øvrigt til svaret på spørgsmål 32.

Spørgsmål nr. 409:

Kan vedtagelse af interinstitutionelle aftaler om EU-budgettet, jf. artikel 324 i TEUF, i praksis ændre traktaternes bestemmelser?

Svar:

Procedurene for ændring af traktaterne fremgår af TEU art. 48. En interinstitutionel aftale er ikke omfattet heraf og kan således ikke ændre traktatens bestemmelser. Det fremgår f.eks. af punkt 2 i den gældende interinstitutionelle aftale om de finansielle perspektiver for 2007-2013, at aftalen ikke ændrer de deltagende institutioners budgetmæssige beføjelser, som de er nedfældet i traktaterne.

Spørgsmål nr. 410:

Hvordan sikres det, at indførelsen af et forstærket samarbejde, jf. artikel 326 i TEUF, ikke skader det indre marked eller samhørigheden eller indebærer forskelsbehandling i samhandelen mellem medlemsstaterne?

Svar:

Det sikres gennem den udførlige procedure for indførelse af forstærket samarbejde, der er fastlagt i TEUF artikel 329, hvor Kommissionen spiller en central rolle. Bemyndigelse til at indlede et forstærket samarbejde inden for TEUF's anvendelsesområde gives af Rådet på forslag af Kommission og efter Europa-Parlamentets godkendelse.

Spørgsmål nr. 411:

Kan overgangen fra enstemmighed til flertalsafgørelser jf. artikel 333 i TEUF ske uden ratifikation i medlemslandene?

Svar:

Ja, der er i bestemmelsen intet krav om national ratifikation.

For Danmarks vedkommende vil der blive indhentet særskilt folketingssamtykke ved overgang til kvalificeret flertal i Rådet i medfør af TEUF artikel 333.

Spørgsmål nr. 412:

Omfatter 8-ugers fristen i artikel 4 i protokollen om de nationale parlamenters rolle i Den Europæiske Union også behandlingen i Rådets arbejdsgrupper og i COREPER?

Svar:

Artikel 4 i den nævnte protokol fastlægger, at der skal gå (mindst) otte uger fra det tidspunkt, hvor et udkast til lovgivningsmæssig retsakt stilles til rådighed for de nationale parlamenter, og til det tidspunkt, hvor det sættes på Rådets foreløbige dagsorden med henblik på vedtagelse eller vedtagelse af en holdning inden for rammerne af lovgivningsproceduren.

Denne bestemmelse omfatter ikke det forberedende embedsmandsarbejde.

For proceduren for anvendelse af de nationale parlamenters styrkede kontrol af nærhedsprincippet i øvrigt henvises til Udenrigsministeriets redegørelse.

Spørgsmål nr. 413:

Hvorfor omfatter artikel 3 i protokollen om de nationale parlamenters rolle i Den Europæiske Union kun nærhedsprincippet, og ikke også proportionalitetsprincippet?

Svar:

Som en nyskabelse tillægges de nationale parlamenter en særstilling med Lissabon-traktaten, når det gælder at kontrollere overholdelsen af nærhedsprincippet. Det handler jo om, at Unionen kun kan handle på områder, hvis målene for den påtænkte handling bedre kan nås på EU-plan end hvis medlemsstaterne – og dermed de nationale parlamenter – selv handlede, jf. TEU artikel 5, st. 3.

Denne særstilling for de nationale parlamenter til at kontrollere nærhedsprincippet fremgår af de to protokoller om henholdsvis de nationale parlamenters rolle i Den Europæiske Union og om anvendelse af nærheds- og proportionalitetsprincippet. Sidstnævnte protokol indeholder i artikel 7 en

særlig procedure for denne kontrolbeføjelse vedrørende nærhedsprincippet. Det er denne bestemmelse, der vedrører de såkaldte gule og orange kort. Og det er denne procedure, der henvises til i artikel 3 i protokollen om de nationale parlamenters rolle.

Nationale parlamenter har mulighed for at følge overholdelsen af proportionalitetsprincippet på almindelig vis i de respektive nationale EU-procedurer.

Spørgsmål nr. 414:

Skal de begrundede udtalelser fra en tredjedel af de nationale parlamenters stemmer efter artikel 7, stk. 2, i protokollen om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet være ensartede for at medføre en pligt til ny overvejelse for Kommissionen?

Svar:

For at aktivere artikel 7, stk. 2, i protokollen om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet, skal de begrundede udtalelser have samme grundlæggende budskab, nemlig at et udkast til lovgivningsmæssig retsakt ikke er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Hvordan dette budskab skal formuleres er der ikke traktatfæstet bestemmelser om.

For proceduren for anvendelse af de nationale parlamenters styrkede kontrol af nærhedsprincippet i øvrigt henvises til Udenrigsministeriets redegørelse.

Spørgsmål nr. 415:

Kan det strukturerede samarbejde, jf. protokollen om permanent struktureret samarbejde etableret ved artikel 42 i TEU, tage del i militære konflikter uden særskilte mandater fra FN? Og kan det strukturerede samarbejde omfatte atomvåben?

Svar:

TEU artikel 42 fastslår, at EU som led i det sikkerheds- og forsvarspolitiske samarbejde kan anvende civile og militære midler udenfor Unionens område med henblik på fredsbevarelse, konfliktforebyggelse og styrkelse af den internationale sikkerhed i overensstemmelse med principperne i FN-pagten. TEU artikel 43 indeholder en nærmere beskrivelse af de opgavetyper, EU kan iværksætte.

For så vidt angår spørgsmålet om FN-mandat henvises generelt til besvarelsen af spørgsmål 237 af 23. maj 2005 (L137). Atomvåben ses ikke at indgå som naturligt led i løsningen af de i TEU artikel 42 og 43 nævnte opgaver. Det kan hertil nævnes, at hverken EU's eksisterende tilmeldte kapaciteter eller igangværende drøftelser vedrørende fremtidige militære kapaciteter omfatter atomvåben.

Spørgsmål nr. 416:

Hvad er den nærmere betydning af protokollen om tjenesteydelser af almen interesse?

Svar:

Protokollen indeholder en række fortolkende bestemmelser vedrørende tjenesteydelser af almen interesse. Der henvises i øvrigt til svar på Spørgsmål nr. 270.

Spørgsmål nr. 417:

Vil regeringen nærmere redegøre for, hvorledes den nye »Ioannina-mekanisme« vil skulle anvendes, jf. protokollen om Rådets afgørelse om gennemførelse af artikel 16, stk. 4, i Traktaten om Den

Europæiske Union og artikel 238, stk. 2, i Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde dels mellem den 1. november 2014 og den 31. marts 2017 og dels fra den 1. april 2017?

Svar:

I overensstemmelse med Udenrigsministeriets redegørelse til Folketinget om Lissabon-traktaten side 64, kan følgende oplyses:

Indtil 2017 er mekanismen som følger:

Hvis medlemmer af Rådet, der repræsenterer: a) mindst tre fjerdedele af den befolkningsandel eller b) mindst tre fjerdedele af det antal medlemsstater, der kræves for at udgøre et blokerende mindretal, tilkendegiver, at de modsætter sig Rådets vedtagelse af en retsakt med kvalificeret flertal, drøfter Rådet spørgsmålet, og Rådet skal gøre sit yderste for, inden for en rimelig tidsfrist, at finde en tilfredsstillende løsning, der skal imødekomme de pågældende medlemsstaters ønske.

Fra 2017 sænkes tærsklerne til 55 pct.

Mekanismen er ikke en adgang til veto, men en adgang til at få udsat en beslutning.

Spørgsmål nr. 418:

Hvad betyder den nye bemærkning, »at Danmark ikke vil forhindre de andre medlemsstater i at udvikle deres samarbejde yderligere med hensyn til foranstaltninger, der ikke er bindende for Danmark i protokollen om Danmarks stilling?«

Svar:

Bilag 1 til Edinburgh-afgørelsen fra december 1992, som fortsat er grundlaget for de danske undertagelser, indeholder bl.a. følgende indledende bemærkning:

»Stats- og regeringscheferne forsamlet i Det Europæiske Råd, som noterer sig, at Danmark ikke agter at gøre brug af de efterfølgende bestemmelser på en sådan måde, at det hindrer et snævrere samarbejde og virke blandt medlemsstater, der er foreneligt med traktaten, og som ligger inden for rammerne af Unionen og dens målsætninger,«

I bilagets afsnit C om forsvarspolitik siges på samme måde, at:

»Danmark vil ikke hindre, at der udvikles et snævrere samarbejde mellem medlemsstater på dette område.«

Ved Amsterdam-traktaten vedtoges en protokol om Danmarks særlige stilling, som sikrede forbeholdets uændrede beståen i forbindelse med Amsterdam-traktatens ikrafttræden. Blandt de tilpasninger, som er indføjjet i denne protokol ved Lissabon-traktaten, er følgende indledende bemærkning:

»De høje kontraherende parter, som noterer sig, at Danmark ikke vil forhindre de andre medlemsstater i at udvikle deres samarbejde yderligere med hensyn til foranstaltninger, der ikke er bindende for Danmark,«

Som det vil ses, er der ikke tale om en ny bestemmelse, men om et princip, som på grundlag af den tilsvarende tekst i bilaget til Edinburgh-afgørelsen har været fulgt i al den tid, Danmark har haft sine forbehold.

Spørgsmål nr. 419:

Regeringen bedes give en nærmere redegørelse for indholdet af erklæring nr. 17 om EU-rettens forrang.

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 24.

Spørgsmål nr. 420:

Kan kompetence-kategorien i artikel 2, stk. 5, i TEUF omfatte juridisk bindende beslutninger?

Svar:

Ja.

Spørgsmål nr. 421:

Hvorfor stilles der ikke i Lissabontraktaten krav om, at militære EU-operationer kun kan udføres med et klart FN-mandat?

Svar:

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 237.

Spørgsmål nr. 422:

Betyder bestemmelsen i artikel 24 i TEU om Rådet og den højtstående repræsentant for udenrigs-anliggender og sikkerhedspolitik og principperne om gensidig solidaritet, at Danmark i fremtiden kan risikere at få en påtale eller et forbud mod at kritisere et andet EU-land, hvis Danmark kritiserer, at et andet EU-land f.eks. foretager atomprøvesprængninger eller bryder folkeretten?

Svar:

Nej, bestemmelsen i artikel 24 angiver, at den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik fastlægges og gennemføres af Det Europæiske Råd og Rådet, der træffer afgørelse med enstemmighed, medmindre andet er fastsat i traktaterne.

Spørgsmål nr. 423:

Hvorfor er der ikke et forbud mod masseødelæggelsesvåben i Lissabontraktaten?

Svar:

TEU artikel 21 angiver, at Unionen vil fremme multilaterale løsninger på fælles problemer, især inden for De Forenede Nationers rammer. EU's strategi for bekæmpelse af masseødelæggelsesvåben fremhæver således også det multilaterale traktatsystem, der danner det retlige og normative grundlag for alle ikke-spredningsbestræbelser.

Spørgsmål nr. 424:

I artikel 26 stk. 3 i TEU står der, at den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik gennemføres af den højtstående repræsentant og medlemsstaterne under anvendelse af nationale midler og Unionens midler (det være sig økonomiske eller andre midler). Gælder dette også atomvåben?

Svar:

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 415.

Spørgsmål nr. 425:

Hvis Lissabontraktaten vedtages, vil den danske undtagelse på forsvarsområdet i givet fald fortsat sikre, at Danmark ikke på nogen måde økonomisk bidrager til Unionens militære aktiviteter og institutionelle opbygning?

Svar:

Lissabon-traktaten medfører ikke ændring af forsvarsforbeholdets rækkevidde.

Spørgsmål nr. 426:

I Lissabontraktatens artikel 42, stk. 2 står der »Den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik omfatter gradvis udformning af en fælles EU-forsvarspolitik. Denne vil føre til et fælles forsvar, når Det Europæiske Råd med enstemmighed træffer afgørelse herom.«. Hvilke krav vil den danske regering stille til en sådan fremtidig EU-forsvarspolitik, og vil der stilles krav om, at der aldrig bliver etableret en egentlig EU-hær?

Svar:

Det fremgår af protokollen om Danmarks stilling, at Danmark ikke deltager i udarbejdelse og gennemførelsen af Unionens afgørelser og aktioner, som har indvirkning på forsvarsområdet. Det fremgår ligeledes, at Danmark ikke vil hindre de andre medlemslande i at udvikle deres samarbejde yderligere inden for EU's sikkerheds- og forsvarssamarbejde. Inden for disse rammer vil den danske regerings holdning blive fastlagt med sædvanlig inddragelse af Folketinget.

Spørgsmål nr. 427:

Hvilke områder indenfor udenrigspolitikken vil efter en eventuel vedtagelse af Lissabontraktaten besluttes ved kvalificeret flertal?

Svar:

Enstemmighed er fortsat hovedreglen inden for udenrigspolitikken. For så vidt angår konkrete områder der med Lissabon-traktaten overgår til kvalificeret flertal, henvises til Udenrigsministeriets redegørelse, bilag 3, liste 2.

Som noget nyt indfører Lissabon-traktaten mulighed for, at Det Europæiske Råd med enstemmighed kan bemyndige Rådet til at gå fra enstemmighed til kvalificeret flertal, det gælder dog fortsat ikke i afgørelser, der har indvirkning på militær- eller forsvarsområdet, jf. TEU art. 31, stk. 3 og 4.

Spørgsmål nr. 428:

I artikel 27 i TEU omtales Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender. Hvilken konkret forskel er der på Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og EU-forfatningens EU-udenrigsminister (art. I-28 i EU-forfatningen)?

Svar:

Som bekendt fastslog mandatet for regeringskonferencen, der blev vedtaget på Det Europæiske Råds møde i juni 2007, at forfatningskonceptet blev opgivet, herunder hvad der kunne opfattes som forfatningsmæssige træk som symboler og sprogbrug. Derfor var der i mandatet enighed om at benytte det – efter regeringens mening - mere retvisende udtryk »Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik«.

Spørgsmål nr. 429:

I Lissabontraktatens artikel 42, stk. 3 står, der at »medlemsstaterne forpligter sig til gradvis at forbedre deres militære kapacitet«. Hvordan kan den danske regering støtte, at politikker fastfryses, og hvorfor er der ikke lignende krav om vedvarende at forbedre ulandsstøtten eller velfærden i medlemsstaterne?

Svar:

Idet der henvises til besvarelsen af spørgsmål 426 bemærkes, at det fra dansk side støttes, at de militære kapaciteter forbedres, således at det vil være muligt for medlemslandene at stille tilstrækkelige kapaciteter til rådighed for løsningen af de såkaldte Petersberg-opgaver, som EU har sat sig som mål.

Det bemærkes, at TEU artikel 3 anfører fremme af velfærd som et af Unionens mål. TEUF artikel 208 fastlægger ligeledes, at et hovedmål med EU's udviklingsamarbejde er at nedbringe og på sigt udrydde fattigdommen.

Spørgsmål nr. 430:

Hvilken arbejdsfordeling vil der fremover være mellem den danske udenrigsminister og Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender?

Svar:

Rammerne for den højtståendes repræsentants virke fastsættes i TEU artikel 18, herunder at den højtstående repræsentant skal være formand for Rådet for Udenrigsanliggender. I forbindelse med implementeringen af Lissabon-traktaten, vil rammerne for den højtstående repræsentants arbejde skulle udmøntes, jf. svar på spørgsmål 238.

Udenrigsministrene deltager uændret i arbejdet i Rådet, således som det er tilfældet i dag.

Spørgsmål nr. 431:

Betyder omtalen i Lissabontraktaten af »Det Europæiske Forsvarsagentur«, at agenturet ikke kan nedlægges uden en fremtidig traktatændring?

Svar:

Forsvarsagenturet er oprettet ved en enstemmig beslutning i Rådet. En nedlæggelse af Forsvarsagenturet vil under alle omstændigheder kræve enighed blandt samtlige medlemslande om at ophæve retsakten.

Det kan næppe på forhånd afgøres, om ændrede omstændigheder kan muliggøre, at Forsvarsagenturet nedlægges uden traktatændring.

Spørgsmål nr. 432:

Hvordan vil man konkret undgå, at den danske udenrigsminister og Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender udtaler sig i forskellige retninger?

Svar:

Udover at Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender bliver formand for Rådet for Udenrigsanliggender, indebærer Lissabon-traktaten ikke grundlæggende ændringer i de konkrete samarbejdsredskaber, som eksisterer i dag med henblik på at sikre overensstemmelse mellem udenrigsrepræsentanten og udenrigsministrene.

Der henvises i øvrigt til svar på spørgsmål 136.

Spørgsmål nr. 433:

Hvor stor en del af »Det Europæiske Forsvarsagents« arbejde går med at fremme EU-landenes våbenhandel og udvikle nye våben?

Svar:

Danmark deltager ikke i Forsvarsagenturet som følge af forsvarsforbeholdet, hvorfor Danmark ikke har fuld indsigt i agenturets arbejde. En væsentlig del af Det Europæiske Forsvarsagents (Forsvarsagenturet) opgave er at skabe et effektivt indre marked for forsvarsmateriel. Herudover er det en del af Forsvarsagenturets virke at koordinere fælles indkøb af forsvarsmateriel. Endelig er der under Forsvarsagenturet iværksat en række udviklingsprojekter, der sigter mod at forbedre medlemslandenes militære kapacitet og imødekomme fremtidige operationelle behov.

Spørgsmål nr. 434:

I Lissabontraktatens artikel 42, stk. 7 stilles der krav om at yde en medlemsstat hjælp og bistand, hvis landet udsættes for »et væbnet angreb«. Betyder dette også, at Danmark kan blive forpligtet til at hjælpe dette land uden for landets grænser og militært f.eks. ved et terrorangreb?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 226.

Spørgsmål nr. 435:

Medlemsstaterne skal ifølge Lissabontraktatens artikel 32 sikre en »konvergent optræden«. Hvad ville dette betyde for Grønlands og Færøernes indflydelse på dansk udenrigspolitik, da dette er et rigsanliggende?

Svar:

Der henvises til Udenrigsministeriets redegørelse for konsekvenserne for Færøerne og Grønland af Forfatningstraktaten m.v. Det bemærkes, at TEU artikel 32, som affattet efter Lissabon-traktaten, svarer til Forfatningstraktatens artikel I-40, stk. 5. Redegørelsen blev tilsendt Folketingets Europa-udvalg den 29. marts 2005.

Spørgsmål nr. 436:

Hvorfor stiller Lissabontraktaten ikke krav om militær nedrustning?

Svar:

TEU artikel 42 fastslår, at EU inden for det sikkerheds- og forsvarspolitiske samarbejde kan anvende civile og militære midler udenfor Unionens område med henblik på fredsbevarelse, konfliktforebyggelse og styrkelse af den internationale sikkerhed i overensstemmelse med principperne i FN-pagten. Det er hensigten, at de europæiske militære kapaciteter styrkes, således at EU er i stand til at udføre de i traktaten anførte opgaver.

Endelig bemærkes det, at fælles aktioner på nedrustningsområdet er nævnt som den første af de opgavetyper, EU kan iværksætte inden for det sikkerheds- og forsvarspolitiske samarbejde, jf. TEU artikel 43.

¹ Traktatbestemmelser angives først, som de umiddelbart følger af Lissabontraktaten, dernæst i parentes, som de følger af Lissabontraktatens sammenligningstabel. Det vil være de sidstnævnte artikelnumre, der vil blive anvendt i sammenkrevne udgaver af EU's traktatgrundlag.

² Der er tale om dels en generel mulighed for at ændre beslutningsprocedurer inden for EU's politikker og funktionsmåder i EU-traktaten art. 48, stk. 7, dels muligheder for specifikke beslutninger herom inden for dele af social- og arbejdsmarkedspolitikken EUF-traktaten art. 137, stk. 2 (art. 153), dele af miljøpolitikken, EUF-traktaten art. 175, stk. 2 (art. 192), dele af civilretten, EUF-traktaten art. 65, stk. 3 (art. 81, stk. 3) [vedr. familieretten er der med Lissabontraktaten til forskel fra forfatningstraktaten indført vetoret for nationale parlamenter], dele af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, EU-traktaten art. 15b, stk. 3 (art. 31), den flerårige finansielle ramme, EUF-traktaten art. 270a, stk. 2 (art. 312) samt beslutningsprocedurer inden for et forstærket samarbejde, EUF-traktaten art. 280H (art. 333). Reglen kan ikke anvendes for beslutninger med indvirkning på militær- eller forsvarsområdet. Traktatbestemmelser, der forudsætter særskilt national ratifikation, vil i sagens natur kræve, at alle medlemslande er enige. Det gælder f.eks. supplerings af unionsborgerskabsrettigheder, EUF-traktaten art. 22 (art. 25) og valgordningen for Europa-Parlamentet. Overgang til kvalificeret flertal eller indførelse af den almindelige lovgivningsprocedure på disse områder giver således ikke mening. Den beskrevne procedure mellem aftalepartierne for anvendelse af og EU-traktaten art 48, stk. 7 (art. 48), og de specifikke muligheder for overgang til kvalificeret flertal eller den almindelige lovgivningsprocedure vil finde tilsvarende anvendelse, hvis ændringen af beslutningsproceduren sker på grundlag af den forenkledede traktatændringsprocedure i EU-traktaten art.48, stk. 6 (art. 48).